

7-34
1912
арх.

А. С. Савин

Махмул - Кудин

187

СБОРНИК
избранных произведений
туркменского поэта
МАХТУМ - МУЛЛИ
(II пол. XVIII века).

Туркменское
Государственное Издательство
Полторацк (Асхабад).
1926 г.

87-1

يغتانی: ب. کهربابایف.

ماختمقۇلى

قوشغىلارى

آشغاب (پەنئارانسكى)
تۈركمەن دەۋرىي نەشرىياتى.
بىر يىل.

«ماحتوم قولى بهيان انگين بيله نيك
اوزيگه ناموس بيل ديمان قالانيك
هر يانا تاراشلا كوكله گه له نيك
بۇ سوزلر هم سەندەن يادىكار بولار»

سوز باشى.

اوزيندەن سوڭقى اوسترملەرە شاغىرمى-
اۇنۇدلماز يادىكارلىك قويىپ گىتسەدە، بوچ
چەنلى لونيڭ يازان قوشىغلارى، آيدا
آيدملارى ايل آراسىدا قاتى يايىپ توپلازما
قالاردى. اولى ايل ايچىنىدە، اوندا- مونە
ماحتوم قولى قول يازمالارى اوقامش آدملا
اليندە بولسادا، بولار بىر- بىرىندەن تاپاويتىل
بولىپ چىقاردى.

چونكى يەرلى ياغدايلار گورە يازغ
آرتىرلاردى، كەمەلدىلەردى؛ يەرلى شىۋە گور
دېلىدە بىر آز دە گىشەردى؛ كەم- كەس يەر
باشغالار تايىندان يازىلان قوشىغلار قارىشاردە
سوڭرا يازغىلاردان گوچرەنلەر هم بىل
گەشلى مى يا آدانلىقدان مى اوز تايلارىندار
ياران ياراماق يەرلەرنى اوينىگەتمەكەن چەكنم
بولماقا چەكلىنىپتۇر. دېمەك شىندىكى ايا
آراسىداقلىق بىلى قول يازمالارى آسلىقى
نۇسقا دوغرى بولما بولب گورنىبار.

Отпечатано
в типографии
Туркменского
Государственного
Издательства.
г. Полторацк
(Асхабад).
Туркменлит № 1050.
Тираж 5000 экз.
Заказ № 840.

مەر زاد بولسادا ماحتوم قۇلى دوغرىسىندا
قۇلى ايولاما سەلجەرىش ياساما گەرەك بولب
چىقار.

چونكى نويس آسلقى ماحتوم قۇلى قول
ازماسى يتيب-دە بۇ گونه چەنلى الە دوشمان
لار يار.

ايل آراسىندا يوراب گەليان حە كايا گورە،
ويىب نۇسغالار غايىب بولانلار.

بىر گەزەك شاغىر مىزىڭ اوباسىنى اتراك چاپىنڭ
سېلى آلاندا، وە باشقا بىر گەزە كىدە اوبانى
ماغى چاپاندا.

شويلە قىنلقلار بولسادا ماحتوم قۇلىنى
توپلاما يولىندا كوپ سىناغلار ادلەندىر.

قۇچار، تاشكەند داش باسما خانالارى اونى
ئالماز يالى ادب چىقاران درلار.

سوگرا نىيازى آرقاداشىمىز تايندان ماحتوم
قۇلى باسدرلماغا باشلان-در.

ياقىندا استانبولدا باسلب چىقان-در.

تور كەمە نىستان دەولەتى قورالماغى بىلە جەماغات
راسىندا مەدەنى اويانىش پەيدا بولب ادەبىيات،
سانىيات ۋە باشقا مەدەنى مەسەلەلەرى اورتا آلتىيار.

ياشلى ياقىندىن بارى اۇلى كىچى بولب
بىر زادى ياغشى دوييارىمىز تور كەمە
جەماغاتىدا اۇلى آلادا يەتەشەن- اوز دىلىندە

دەۋلەتى ادارا اتمەك، مەكتەپ ماغارى ايشلەرنى
يورەتمەك. وە موندان باش بەتەر باشقا بى
زادى مەم دوييان-درس.

اودا-دەۋلەت ادارا اتمەك يولىندا بىر
بەرلىان سوراغلار گويچىمىز يوقلغى، قايتارغ
يوقلغى. چونكى بوگونه چەنلى بىزدە سازلى
بولمان در.

اوشا گورە اورتا حازرلەنمەك مەسەلە
دوشيار.

بو دوغرىدا ايلەرى سورلمەلى زاد نامەد
اىلكى بىلە اوز مەدەنى بايلىقلارمىزى توپلا
بوختا اوقالمى.

موندان اوۋال نامە يارادان بولساق، شونى
ايەسى بولملى درس.

ارتە كىلەر، ماقالىلار، آتالار سوزلەرى، آيدىملا
آغىلار، لالەلەر يىغىنلىسا، وە اولارداقى دې
بايلىقلار يىلىنسە، تانالىسا شوگونكى حو
لقلارنىڭ كوپ اسسەسى اگسىلەردى.

شولار باربارىندا تور كەمەن حالق شاغىرلار
توپلانب ياش اوستىرملەر تاراپىدىن اوقالى
تىز واغىدا بىر توپار كەمچىلكلەر آرادان گو
تەرلەردى.

چونكى ماغناۋى تايدان ياش اوستىرمل
اوپچن اولار بى پەيدا بولسالاردا چەپەرچىلىيا
اوستاچىلىق تايندان شىندىلەرە گورەلدە بولچ

رى بى گومان بولب گورنيار. وه بويله
گونلەردە شونىڭ يالى بوش ياتان بايلىقلا.
ن اونسى ياراماز مونسى ياراماز دىب يوز
لەرمە گىمىز بى ماسلاحاتراق تانالسا گەرەك.
دەۋلەت بىلم شوراسى يوقارىدا آيتىدغىنا
رە آرقاداش بەردى كەربابا اوغلىنا ماحتوم
بى قوشىغلارنى دۇرلى يازمالارى سەلجەرب
لامانى تابشردى؛ وه بىر نىچە ماحتوم
بى نۇسغالارنى تاپب بەردى. اولارىڭ ايچىندە
ى راكلىرى: سەيدموراد اوۋەزبايىڭ حيوا
ش خانىڭ چەلەكەن يازماسى، مەنىڭ قاررى
قول يازمالارىم.

شو نۇسغالار تور كەمەستاندا ايڭ دولىراق
تانالسادا بولاردان سەلجەرلەب دوزىلەن
توم قۇلى دولى در دىمە كەن وه قوشغىلا.
ڭ بارىسى ماحتوم قۇلىنىڭ اوزىنىڭكى دىمە.
ن چە كىنيارس.

بۇ چىقارشدا قىستاغ آراسى بىلە ياغشى
جەربىش ياسالماقنى اوقىچىلار ادوئىريارس،
اولاردان كىتابىڭ املا وه دىلىندە پوختا
يول توتابىلىمە دىگىمىزە گەچرىم سورايارس.
كتابىڭ املاسى بولسا آسلىقى نۇسغادان
ىگەش، حازركى يورىان املا ياقىنلاشدرلان. در
نكى بۇ چىقارشدا «آقادهمىك» تايىندان
مچىلىك گوريلسەدە اىلى اوقاماغا ھەۋەسلە.
مەك اۋچن شول املانى يورەتمەلى بولاندرىس.
بەككى امير بەردى.

1.

شاغلرل قوۋاتنى تاپپىشى
حاقدى

تۇرغىن دىدىلەر .

بىر گىجە ياتىردىم تونۇڭ يارىنىدا
بىر تورت اتلى گەلب تۇرغىن دىدىلەر
خابار بىرمەز ساڭا پورسات جايىدا
شول يەردە ارلەر بار، گورگىن دىدىلەر.
نازارم يەتتىگەچ اول تورت مەردانا
كوڭلم جوشا گەلدى اقلم حايوانا
شول واغىدا بارايدى ايكي ديوانا
دۇرما اوغلان مۇندا گەلگىن دىدىلەر.
اول ايكي ديوانا توتىدى قولمىدان
الدىلار گىتىلەر دۇرغان يەرىمدەن
بىر اشارات بولدى اولۇاغت يانمىدان
سەيراندا بولىپان دۇرغىن دىدىلەر.
اوترىپىق چقىدى ايكي پىرزادا
گوزىنىدەن ياش آقار، آغزى دوغادا
مۇحاق دىيىپ گەلدى ايكي پىرزاد
آدام ايندى گەلەر گورگىن دىدىلەر.
بىر تورت اتلى گەلدى بارى سەبىزە باز
آسالارى ياشل اتى تەبلە باز
مەجلىس حالقاسنى قورماڭ بەيلە آز
آدام كوچىر اولى غورغىن دىدىلەر.

داشداڭ چىقىدى ئالتمىش ئاتلى گوردىلەر
موھاممەت دىب بارى غارشى يوردىلەر
ساغلىق سالاماتلىق بىر بىر سوردىلار
دورماڭ اۋلۇغ جايا يورڭ دىدىلەر

بىر آتڭ آردىنا مەنى الدىلار
سەيىر ادىب بىر جايا گەلب دۇردىلار
تامام اوتۇردىلار مەجلىس غوردىلار
اوغلان ماشكا آرا يورگىن دىدىلەر.

آلدىر دىدىلەر توتىدى دەستىمدەن
بوريا دوشەگەمنى آلدى آستىمدان
مەن بىلمەم بىر زات قويدى اۋستىمدەن
يولغان دەۋراندىر سورگىن دىدىلەر.

حايداردەن سورادىم بارچا آد با آد
حازراتى پىغامبەر اولدىر بولمايات
اول حوجا سەلىمىدىر اول بابا زۇرياد
اول وەيسىل قارادر بىلگىن دىدىلەر.

اول باھاوەددىندىر اولھەم بىر ءاردىر
اول زەڭگى بابادىر اول ناموداردىر
اول سويانشىب دوران اول چاھار ياردىر
ماقسادڭ نام بولسا آيتغىن دىدىلەر.

اولۇاغىندا دوران ايكى شەيخى شاب
بو اوغلانا پاتا بەرڭ دىدى ساب
اول اوتۇز اەنبيا اول اوتۇز آسحاب
بارچاسى شولاردىر بىلگىن دىدىلەر.

رەسول آلا آيدى ياشاھى مەردان
ايا سەلىم حوجا يا بابا سەلمەن
ابوبەكر اومار حازراتى اوسمان
قولڭ ماقسادىنى بەرگىن دىدىلەر.

اسلىم بابا سەلىم بويرىلدى مەردە
پىلالانى توتىپ سالدىلار دەردە
گەتدى اقلەم مۇۋشەم ياتىم شول يەردە
آرشى، پەرشە نام بار گورگىن دىدىلەر.
يەل بولدىم يوگۇردىم يەرنىڭ دامارنا
نازارم توقوندى آرشىڭ كەمەرنە
جەبرىوت آلامىدا پەلەڭگ سەرنە
باقىب اوزڭ گەلەۋەرگىن دىدىلەر.

ناگا خيال اتسەم الە گەتەردىم
ناگا باقسام اڭا نازار يەتەردىم
بو حال ايلە مەن پاراغات ياتىردىم
يۇزىمە تۇيىكويىپ تۇرغىن دىدىلەر.

رەسول چاغىر آيدار آسحابلار يورڭ
اوغلانى اوزادڭ بىر پاتا بەرڭ
بويوردى تورت آتلا التڭ تايىشڭ
گەترەن جايىندا قويغىن دىدىلەر.

ماحتوم قولى تورىب گوزىن آچىدىر
باشنا نە كويلەر گەلب گەچىدىر
مەست بولبان آق كوپكەلەر ساچىدىر
اوغلان آلا بارڭ بارغىن دىدىلەر.

گونلەر ھەي.

بامەدەم يىقىلىم توردەم يەرىمدەن
سەرىمە گۈي گەلب جوشان گونلەر ھەي
اقل پىكرەم تۇردى يەرلى يەرىندەن
باشمىدان آغبان آشان گونلەر ھەي.

قۇللىق اتى قايىم حزماتدا دوردى
مەلەكلەر سەيرىندە آشا يەر بەردى
آدام سەجدەسىندە تەكبىرى غويىدى
آزايلا تووقى دوشەن گونلەر ھەي

اۋماتى پىغامبەر اۋيدى قورانا
حابىبىم نۇر سالىدى آلام جاھانا
بر اق آتنى مۇنب چقىدى آسمانا
رەف رەف مۇنب ماغراج آشان گونلەر ھەي

غارىپام آشغام موساحب دەردەم
اورتەنب ياد ادیب آغلارین بر دەم
اۋچماق آرماندا آتامز آدام
حووھنەگە شەيتان دۇۋشان گونلەر ھەي

يەدى گۈندە حاقدان اۋلىش آلدیلار
ابرايىم پىغامبەر بولب گەلدیلەر.
اودا تاشلاپ نەمرود جەپا بەردیلەر.
ابرايىم دىراودا دۇۋشەن گونلەر ھەي.

جايسز جەبرى كۈبەر كۈنە جاھانك
حاق يولندا سارپ ات بولدىجا نانك
آحاد اورشندا اول موستاپانك
ايكى دېشى شەھىد دوشەن گونلەر ھەي
كاپرلەر قاسد اتى رەسول جانينا
رەسول دوغا قلىدى دونيە مالنا
داغلاردان ايكى داغ رەسول آلتنا
آلتن گومش بولب سۇيشەن گونلەر ھەي.

ساحب جەمال يوسىق ياغقوب اوغلندا
آجز غالىدى نارداش دوغان النده
غارداشلارى آزيب شەيتان يولندا
يوسىق دىر زىندان دوشەن گونلەر ھەي.

ماحتوم قولى دەردە غالىم دىلمەن
گەلدىگنە موقدار يازم المەن
حازراتى پالوان توتب قولمەن
ساحابالار بلە قوشان گونلەر ھەي

يار بزم سارى -

قالزامى قوشانې قرق يۈۈل گەچەرمەن
اگركى مەيل اتسە يار بزم سارى
قادام يەرنە غانات باغلاب اوچار مەن
دېسە آشق دلبەر يور بزم سارى

قرق يىل قول قووشىپ قوللقدادورسام
آلتى گۈنچە گۈرمەن آلتىش يىل يۈرسەم
بىر شۈنچاقلى بولسا گۈرسەم جان بەرسەم
جەمالىن آرز اتسە بىر بزم سارى

نە لايىقلى يۈزم بارىدۇ توقارغا
نە آيرى غام بارىدۇ آندان كىتەرگە
اۋەمىم بار قويمايدىلار يەتەرگە
دەرگاھىندان ساچسا دۇر بزم سارى

بىر كىمىسە يولقدى الى شەرابلى
يەلدەن جاي نامازلى سودان ماحرابلى
اگنى آق رقابلى ياشل نقابلى
اوغراشدى بىر آجاب آر بزم سارى

يولداش بولبى بىلە يۈردىم بىر مەيدان
مەيدان ايچرە دولبى لوتىرمىش مەردان
بىر ايوان اوستىدە چىرلاب تورت يەردەن
دېدىلەر قوللىگىنى بەر بزم سارى

پىراغى دىب چاغردىلار تەدىلەر
نېردەك دىب قوللاغمىدان توتدىلار
اوستىخانم¹ آلتىش پارە اتدىلەر
دېدىلەر مەرد بولساڭ تور بزم سارى.

ماحتوم قوللى باش گۈن اشرات سورماگە
جاي يىمەسىدۇر اگلەنماگە دۇرماغا
قارارم يوق لوتىرماغا تورماغا
آغزىن آچىپ لوتىرمىش يەر بزم سارى

ھەر يانا،

يازىغىم ياد ادىب ياقام چاڭ ادىب
سەھەر نالاش بىلە بولدىم گىريانا
دېداھىدان باش توكىب يۈزم چاڭ ادىب
تەلىيەدەك ئاۋزىمى اوردىم ھەر يانا

گۈۈنىمى سوۋىتىدىم جۈملە جاھاندىن
نە جاھاندىن بەلىكى ال اۋزىم جاندىن
حازراتى ايسادان شاھىمەردان
ھومەت استاب باقىدىم سۈيى آسماندا

آسماننىڭ يۈزىندەن گەھكۈشان اوچىدى
ئاگوھان اوچى آره نازارم دۇشدى
ايكى ياشل گەيمىش بىر سەفەيد پۈشتى
گۈزم گۈردى دېلىم گەلمەز پەرمانا.

بیری گەلب الین کو کسیمه اوردی
بیری بر تیغ بله یوراگم یاردی
آغزین آغزیم قویوب بیر دەم اوردی
آیت دیدیلەر آرزۇڭ شاهیمەردانا

بولار بەیلە دیکەچ دیلم آچلدى
گوونیمە یەدى جۇر سووال گەچلدى
قانا قانا موحببەت مەى ایچلدى
دیدم روخسات بولسا گەلسین پەرمانا

ایکی اوزین آردر بیرى غیسغادر.
دیدیلەر خوش وقت بولیاخشی پورساتدر.
سوزۇڭ بولسا سور دیدیلەر روخساتدر
کوگیلداکی سوزۇڭ گەتر بەیانا

دیدم گو کدەن آغر یەردەن مەرد نەدر
دەریادان باى نەدر داشدان ساحت^۱ نەدر
اوندان یاقیچی نەدر بوزدان سووق نەدر
زەھەردەن آجی زات نەدر بو جانا

یالان توھمەت آغر بولار آسمانندان
غاھارسز خوش سوزلەر گیگدر جاھانندان
مۇناپقۇڭ گوونى غاتیدر داشدان
اهلی قانغ مەگزار باحرى اۇمانا

جەبر اتگجی سولتان یاقیچی گوزدەن
باحیلدان دیلەنمەڭ سوویقدەر بوزدان
پاقیرا جەبر-اتمەڭ آجی زەھەردەن
او گیتدر بو سوزلەر بزدەن نشانا.

بولار بەیلە دیکەچ یەرىمدەن تور دیدم
قادام آدب الم اتە گنە اوردم
مەست بولدیم سووست بولدیم اوزیم یتیردیر
کەب کەلام تابمادم غالدم حایرانا

دیرلەر بز اۇچ کشی بولدى اۇستادۇڭ
مۇدام داستان بولار آلامدا آدیڭ
ماحتۇم قۇلى واقتدر ایستە مرادۇڭ
بو سرى آفماق آچار یا بر دیوانا

دیوانا گەلدى.

بر گیجە یاتیردم شاهى ناقش بەندە
باھاوہددین آدلى دیوانا گەلدى
آساسین سۇیرەیب گەلمش یانیم
حاق ایشقیندا مەستی مەستانا گەلدى

اویاندم اۇیقودان قالدم نوشمندان
حایران بولدیم دیواناڭ ایشیندەن
باداسین نوش اقدم گیتدم هوشمندان
غام دەردیندەن اشگم گریانا گەلدى

جان خروشا گەلب غایناپ جوشدم
یورە گە مووچ اوریب دولیبان داشدم
بر ایشارات بولدى آڭا هەم دۇشدم
پەھم اتمەدم جانم گریانا گەلدى.

آڭلامام ايشقا بولدم حريدار
 بلمەدم ايستەدم دل بەردەن ديدار
 ايشق دەردىنە دۇشب بولدم گرفتار
 كىم سە بۇ دەرد اوچىن دەرمانا گەلدى.

ماحتۇم قولى توردىم توواف اتماگە
 دل پەرمان بەرمەدى جوواب آيتماغا
 ايشق اهلنىڭ حالىن حاراب اتماگە
 آقلم آلان مەستى حايрана گەلدى.

اويان ديدىلەر

ياتىردىم غافلاتدا گەلب ارەنلەر
 تۇرغلار يەرگەن اويان ديدىلەر
 گوزم آچىپ گوردىم جۇملە جاھانى
 شۇ دوراندىر شاھىمەردان ديدىلەر.

ارەنلەر جەم بولب بازار اتدىلەر
 منافقلار تورب بازار اتدىلەر
 آلى بابام بزە نازار اتدىلەر
 بىركاسە مەى بەرب ايچ قان ديدىلەر.

اوياندى غافلاتدان آچدىم كوزىمى
 ارەنلەر پايىنا سۇرتدىم يۇزىمى
 اوقوتدىلار حاق سوزلەم سوزىمى
 سەكسەن مۇڭ كەلامى بىلگىن ديدىلەر.

ارەنلەر جەم بولب موندان گوچدىلەر
 سىراد كوپرسىندەن آسان گەچدىلەر
 اول جووزى كووسەردەن شەراب ايچدىلەر
 ايچەن شەھبازلارى سولتان ديدىلەر

ماحتۇم قولى اوقار بو شرىن دىلدە
 اۇمىدىم كوپ ارەر شول گورەن يەردە
 باش ولغىت نامازگنى اوقاغىن گوندە
 احرتدە يولداش ايماق ديدىلەر.

اۋچىم يارانلار

پەرواز اۋرۇپ سەيران ائىدىم دۇنيانى
بالا اورب گۈكلەرە اۋچىم يارانلار

گوردىم نىچك چىق بۇرلى اومرلەر
موڭ تۇرلى ميوەلەر حوررام شەجەرلەر
ئارىنچى تۇرنىچى لەيمون آلمالار
بىر آبادان جايا دۇشدىم يارانلار

اول جايا باردىدا دۇشدىم يارانلار
شورش افغان آندا شەيدا بلبلەر
مەرمەردەن حوۋىزلى كووسەردەن سۇۋلار
خايران بولب شۇندا چاشدىم يارانلار

اول قارا باغلىدا گوردىم بىر چەمەن
اجايىب مەجلىسىن گوردىم انجىمەن
تورە گىرىب گوردىم لوترمىش چەل تەن
سالام بەرب قولىن قوچدىم يارانلار

اولار ھەمە آواز آلايك آلدىلار
بىر اشارات ايلاب، لوتىر دىدىلەر
پىلالا دولدىرپ دوورە بەردىلەر
ماڭا يەتكەچ قولم سۇۋندىم يارانلار

بەلەدىم كۈبىمى يا ماڭا آز بەردى
اوز الام باشقا برەھەم آواز بەردى
ايشق الدى گۇۋىنىم دىلەسوز گەلدى
آياقدان آياغا دۇشدىم يارانلار

ماختۇم قۇلى ھۇشيار اولدىم اوياندىم
اوياندىم لوتىنەندىم توتاشدىم ياندىم
داغنى بازارىندا حايىقاتا دوندىم
شىرىن غازال دونىن بىشىم يارانلار

جان گوردىم

آتا سۇلىبىندەن ايندىم مەن انا راھمىدا جان گوردىم
دوقوز آي دوقوز گۈندە گەلب ياھتى جاھان گوردىم
زەمىنى آبى تاش بادىك آھشامنى شام گوردىم
پەسەيىچ دل بەردى راھمانم يەنا دىنى ايمان گوردىم
گەزىپ ايقلىم يورب آلام بولب موڭداستان گوردىم
حالال ايلارامنى شۇبھانى مەن كۈب يەنە پارق ائىدىم
كى آندىن سوڭ اوز مىنى ايشق دەر ياسىندا غارق
اىدىم

مەۋز مىنى آرش اوزامەن بېشەكو ھەم بېگۇمان ائىدىم
تام يەردە گەزىپ مەن اومرىمى جاۋىدان ائىدىم
ھەلسى چارىار و باساپا رزواننى گوردىم
سېۋۇبى ماغرىپەتنى جەسەدە ائى ناھىد السىن
اىدىم

بىھامدىلا ماقامى سارپى آلا مۇزدەسىن ائىدىم
سۇلەيمان بولىپان الگىمە چۇن انگىشتىن ائىدىم
گىرىپ ادبىس جە نەتەگەكى مەن جاي اينىچىن
اىدىم

رەسول آلا توتىب الگىمى گەزىلەر چىنان گوردىم

خودارا يوز سەمەن مۇڭ شۇ كر تاپىم پايىزى
سۇبحانى

سالام بەردى گەلب تاغزىم ايللا ھەم حور غلمانى
بەربىيان آلدىما گەلتىردىلەر نغمات پەرلوانى
اوزاتىب الگىم آشما توتدىلار حازرات اوشال انى
دىدىلەر تاڭلا گەلسەڭ بوسەڭدىر كىم ناھان گوردىم

ايكى يوز يىل يورىب سەير ايلەدىم جەننەتنى مەن
حالا

نەسىب اتسە مەن اوز جايمنى گوردىم بارچادان
آغلا

دىدىم مۇندەن اوتەر جاي بارمى حازرات دىدىلەر
آلا

شۇڭىدەڭ چاوەرى ھەر كىمدە بولسا ياخشى
نغمالا

وھلى دوۋزاحنى كاپىرلەرگە بىرمارى چىيان گوردىم
بۇ دۇنيا ماحزى بىر مۇيىمنلەر كولىپەت سەرا
ار كەن

نچۇن اھلى بۇگۇن ار نەسى گورسە گەدا ار كەن
خۇدا راحم اتسە حازرات سويىسە پىروڭ رەھنەما
ار كەن

غاراز سوز مۇحتەسەر (1) جەننەتنى گوردىم ياخشى
جاي ار كەن

داماغىم بارايدى سوزلار گەلا كىن سوزنى كان
گوردىم

نەنەنى ماحتۇم قۇلى اوتىدى جاھاندىان كوپ سۇخە
نۆەرلەر (1)

قۇچۇپ حاكى مۇزەللەت ياتدىلار كىم نازى
پەرۋەرلەر
غالبدىر ماڭا مەگزەش آقلى كەم بى پاي (2)
بى سەرلەر

كە شۇ پاتى ماقامات استەمەڭ مەندەن برادارلار
چەنچى مەن اوزمنى پىتنە ايى آحر زامان گوردىم

اييامى گوردىم

شۇ كىر خاقا بىزەم بۇ يولا دۇشدىك
گەچەردىم بىر نچە اييامى گوردىم
ماغرىپەتڭ دەرياسىنا يۈز اۋرۇپ
آرفلار سوزارلار يۈز گامى گوردىم

حىزىر سەيران ادەر قودرەت آلامى
مۇسا اوقار داقىقادىڭ كەلامى
يەدى گون آلامىش تاڭرى سالامى
قوتىل آفتاب آتلى بەدىنامى گوردىم

تازە تابان اولان ءاومىرنىڭ تاغى
غىش حازانى دەڭىسە گوگەرمەز داغى
گۈز آيلاپ غارشىيدان بىر نچە ساغى
مەر يېرى اوينادار بىر جامى گوردىم.

آغلادىم يىقىلىم ئۇتىم الينى
تورت چار يار يېرى حازرات الينى
سانجار-خان سەلىمى يەددى وەلىنى
بىر پەردەدە اون ايكى اييامى گوردىم

سۇلەيمەنى گوردىم ياتىر ايواندا
بىر نچە غايىلار جەمغ اولمىش آندا
قالزم دەرياسىندا دۇيىسىز اۋمماندا
الى حاتام سالنار نجامى گوردىم

قارۇن بۇ دۇنيانى آلدى مال بىلەن
ابلىس آسى بولدى گەلمەز يول بىلەن
سەمەنگا شەھرىندە باتىر زال بىلەن
دو بىلە جەڭ ادەن رۇستەمى گوردىم.

ماحتۇم قۇلى پەرمان بولدى آلالدان
يەرە اينىپ گەلدى آرش آغلادان
جەبرايل گەتىرمىش اۋلى دەرگادان
مۇحاممەدە اينەن كەلامى گوردىم.

ش
گ
ما
آ

ت
ق
گ
ه

2
ادامك دۇنيا گەلىشى
حاقندا

دور دینده یا باشینده

ای یارانلار آدمزاد
ماغنی بلمهز یاشندا
بیمام بولار دۇنیادەن
توردنە یا باشندە
یاشلقدا بەگلك بلمهز
دونیانی گوزە آلماز
زەررە غایغیسی بولماز
لویۇن گۆلكی داشندا
اگر اون یاشا گەلەر
اوغلانلقدان داشلانا
ایمەك ایچمەك خوشلانا
کۆی کوپ بولار یاشندا
اون باشە بەتسە سالی^۱
غالفار گوگل حیالی
اوسەر جاهللق یهلی
جۇوان گورنەر دۇیشندە

جۇوانلق اودی یانار
اوغلانلقدان پارح دونەر
هەر گۇننی اشرات سانار
اول یگریمی یاشندا

تۇتار يۇزىن شەمالا
گويىچى گەلەر كەملا
اوتىرا اۇلاشاندا

جاھىللىغى گۇم بولار
جانىنا مەرھەم بولار
ئىرقىدا اقل جەم بولار
ادام زادىك باشىدا

اللى ياشا باراندا
بولار قاررى آيدىدا
اۈلۈم بولب يادىدا
ماغلولم ادەر ايشىندە

يەتمىشەم سوودايا دىب
سوودالى غوغا دىب
گەچىدى اۈمۈرم زايادىب
آه اۈرار آلتىمىشىدا

يەتمىشەم لاشى قاقلازار
جان جەسەتتە ساقلازار
غايىغى خاسرات چوقلازار
شىكەستى بور ھۇۋىشىدا

بولماز قوۋۋات تۇتانددا
ھىچ اينجالماز ياتانددا
ياش سەكسەن يەتەنە
تانىماز اۈغراشاندا

چىقماز ايچىردەن داشا
باقماز قوۋم قارداشا
اولى دىرلەر اول كىشا
ياش توغساندىن آشاندا
ماحتۇم قۇلى ھۇممەتى
قالماز قادر قىمماتى
پىغامبەرك اۈمماتى
ھىچ بولار يۇز ياشىدا

جوشا يەتدىك

بر گۇن آتاك ايشق اتدى،
بىلىندەن جوشا يەتدىك
اوۋال سۇۋدىك غان بولدىك
غاندىن سوڭ لاشە يەتدىك

ھوكم ايلەدى ھوداى،
دوقوز ساغات دونوز اى
يەدى اندام جايىاجاى،
سوگرا اولاشە يەتدىك

گوش⁽¹⁾ بەردى⁽²⁾ داھان بەردى،
داھانا زبان⁽³⁾ بەردى
اقل بەردى جان بەردى،
گوز بەردى غاشا يەتدىك

ياشنىڭ الە اۋامنىڭ،
يورىب يولا اۋلاشنىڭ
سوزلەپ دلە دۈشنىڭ،
زان ايدىڭ آشا يەتدىڭ

يەيدە مەكتەپ گوردىڭ،

اوقىدىڭ يولڭ بىلدىڭ

قىز بىلەن بازى قۇردىڭ،

تاۋون دورت ياشا يەتدىڭ

حاق بەردىگىن ايب ايشنىڭ،

ھەر يولا بىر باش قوشنىڭ

ماحبۇب ايلە سوۋشنىڭ،

بىلە چولاشە يەتدىڭ

يگىمى ياشا گەلدىڭ،

يگىت بولب سەن بىلدىڭ

آت مۇندىڭ قىلچ الدىڭ،

جەڭگە سوۋاشە يەتدىڭ

اوتىزىڭدا يەرگەن،

دۇمان گىمەز سەرگەن

يگىتلىگىڭ زورىندىن،

گەزدىڭ توماشا يەتدىڭ

سوردىڭ دىيانى سوردىڭ،

آخروەپاسىن گوردىڭ

قىرغىڭقا قادام اۋردىڭ،

كامل سەن ھۇۋشا يەتدىڭ

3.

ايش بىترجەك يگىدە
گەرەك زاتلار حاقدىدا

دور بولسا.

تەن يابماغا كوينەك استار يالاڭچ
كوينەك تابسا دىر اوستىندەن دور بولسا
باش پول دىيىپ خاقدان دىلار قارنى آج
باشىن تابسا آز دىر يەنە اوون بولسا.

اول يىگىت كىم چە كەچەك حاسرەتى
جانى بىلە تابسا ياراغى اتى
ساغىنار ماللىلار بولسا دوولەتى
يەنە دىر توكەنمەز مۇغىت نان بولسا.

كوب نان تاپىپ اگەر بولسا گوونى شاد
قىزدان گوزەل ماحبور ايسلار ھەم اولاد
بو دوولەتنى پەيدا اتسە آدامزاد
گوونى اسلار بەيك شەھەرە خان بولسا.

ھەم خان بولسا ھەم دۇنياسى توى بولسا
ھەم اويىمەسە ھەم اسبابى شای بولسا
ھەم بەرمەسە ھەم عچویرەسات باى بولسا
ياخشى آدى بو جاھاندا كان بولسا.

ماحتوم قۇلى كويدىر دۇشمان تاماسىن
مەرد اولدىر شاد توتسا غامدان سىنەسىن
دولدىرماز دۇنيادە گوزىڭ خاناسىن
قارون كىي نەچە حازىناڭ بولسا.

يار گەرە كدر.

مەنەم دىيان غوچ يگىدە
بر مۇناسىب يار گەرە كدر
آراب آت ياولى يگىدە
الماز زۇلقار گەرە كدر.

يگت ءولەر يۇورت اۇستىدە
جانن بەرب دىن اۇستىدە
قوچ يگتلىر ايل اۇستىدە
نامۇس بلەن آر گەرە كدر.

باش گون گوون حوش اتماگە
ساچاق يازب نان دو كىماگە
ابراي آلب آد اتماگە
قولدا بەندى باز گەرە كدر.

مەككە باران بولار حاجى
ايرالق ءولمىدەن آجى
قوچ يگىدە دىن قىلجى
چن آشىغا دىدار گەرە كدر.

ارتىر پەلەك آهى زارك
الار الدەن احتيارك
ماحتوم قۇلى سووەر يارك
سيا زۇلپى تار گەرە كدر.

آتى گەرەك.

آد غازانار غوچ يگىدك
اووال بەدەو آتى گەرەك
گەلەنە غارشى چىقماغا
ياخشى موحببەتى گەرەك.

مەرد گەرەك چەپا چە كىماگە
آت گەرەك زەرە سو كىمەگە
سوفرا (*) يايىب نان دو كىماگە
گوونى نك ھۇممەتى گەرەك.

ال گوئەرگن حام حىالدىن
ساڭا اسسى يوقدر مالدىن
روزى كار گەچسە حالدىن
آرفلار عسۋبەتى گەرەك

عيورسەك قوللىق قىلماغا
پىغامبەر يولن بلماگە
دەروېشلەر گوونن آلمانغا
الندە دوولەتى گەرەك

ماحتوم قۇلى بر گەدايدىر
بارچانى ساقلان، خودايدىر
اگەر مسكىن اگەر بايدىر
گەلەنە حزمەتى گەرەك

دون گەرەك.

نە بىلەرسەن ئادام زاد
چىلاپ دوغدىڭ دون گەرەك
اق سويدامىپ اولالدىڭ
سەن اغلارسەن نان گەرەك.

اتاڭ خوشنود اولماغا
انەڭ مەھرىن سىلماغا
يادىڭدار بىلماغا
وقىرسەن قورآن گەرەك.

سارالارسەن دىلبەندىڭ
يوغىنالار بىلىڭ بىندىڭ
اون ئىشەندە آرزو مەندىڭ
قىز گەرەك جووان گەرەك.

جووان گەرەك قۇچماغا
ايش اشرات اچماغا
اوندىن سوك ايىپ ايچماگە
بىر تۇكەنمەز نان گەرەك.

گوونىن اينجىدىب خاللىڭ
خوشنود اتسەڭ اوز خۇلقىڭ
روم پەرەڭ بولسا مۇلىكىڭ
ھەنيز آزدىر كان گەرەك.

آسلا اتمەسەڭ تىمار
قالساڭ دوشە كدە بىمار
زەر دو كسەڭ خاروار خار
گوزە ايلمەز جان گەرەك.

دوغا بىلەن آخىر گوڭار
ياغمور بىلەن يەر گوڭار
آخىر اولار آلقىشى آلا
يەرلەر باران گەرەك.

آجال گەلەر اويدا يوق
گورمەك يىلدا ايدا يوق
ھىچ بىر زاتدان پەيدا يوق
بىر نۇۋرى ايمان گەرەك.

ماحتۇم قۇلى سوزلەگەن
آسلىنىا پىكر اتمەگەن
بىر ماغنى پەھم اتمەگەن
آقىللى ياران گەرەك

ايسلەنمەدەك يەردە

گورينمەزلك حاقندا

بەرلىمەگەن يەردە

ئىززەت خورمات سىن ئەتمەگەن
گورم گوريلمەگەن يەردە
اقل بولساڭ سوز اچماغىن
نوبات بەريلمەگەن يەردە

اقل ياحشىلار اونتماز
غۇۋرى غاجا يافراق بتمەز
اقللى ئەرمەسكەن تۇتماز
خۇلقى سويلمەگەن يەردە

گومىلوب غالان ارق اقاماز
مەر ناشيدان كەرەم جەتماز
ايت گوزلەمدەز پشك باقمار
ساچاق يازىلمايان يەردە

حاج ايلەسەڭ چارا دۈنەر
گۈل آچلسا زارا دۈنەر
خىزمات انمەك حارا دۈنەر
غادىڭ بىلىمەگەن يەردە

نامارد قوش اۋستىندە خارلار
اورتا آش اۋستىندە گورلار
سوۋەش قورب قلچ پارلار
دۇشمان گوريلمەگەن يەردە

اوى ايچىندە خارە دۈنەر
مۇحاننەس بىر نەرە دۈنەر
تلىكى شاغال شيرە دۈنەر
سوۋەش قۇرىلماغان يەردە

پاراسات قل باقب آقلا
غۇچ يگىدىك سوزن حاقلا
ماحتۇم قۇلى دىلك ساقلا
خابار سورالماغان يەردە

سۇحبەت ياحشىدر.

ادام بولساك قولاق قويغن اوگىدە
موللار يانندا سۇحبەت ياحشىدر
آتارمان چاپارمان آلغر يگىدە
يەرى گەلسە آمان نۇربات ياحشىدر

هەمرا بولب اوترماغن پىس بلە
بوقا دەگسەك بەينىك دولار ايس بلە
گوۋهەرداشى يۇزك اتسەك مىس بلە
قىماتى اگسلەمەز حورمات ياحشىدر

زنهار قاسد اتمە گل ايدىگك نانا
گونك حايىرا باغلا سىدقك ايمان
هيچ آزار بەرمە گل بىر مۇسۇلمانا
اوغرى آردەن بىر دوغرى ايت ياحشىدر

اوزال آدام بۇ دۇنياگە گەلمەسە
گەلەندەن سوك اومرسۇرسە اولمەسە
الدەن گەلەن ياحشى ايشك بولماسا
گوگل ايچرە ياحشى نيەت ياحشىدر

ماحتۇم قۇلى نچك گەچسە روزى كار
حاقا شۇكرات بارما ناماردا زنهار
يوق دوولەتدەن يەگدر بولسا بىر ھۇنەر
موك ھۇناردەن زەررە دوولەت ياحشىدر

اويلەنمەك دوغرىسندا

اويلەنگن

يگىد حالىك غاررىلغا
سالاين ديسەك اويلەنگىن
كەد خودالىق اندىشە (*) سىن
قلاين ديسەك اويلەنگىن

كەد خودالىق گوزەل يولدر
غايغى قالدىرماز غام اولدىر
يەگىدلىك بىر قىزىل گولدىر
سولاين ديسەك اويلەنگىن

اوى ايل گەرەك يورغان دۇشەك
پەرزەند گەرەك آيال اۇشاق
يوكە وەرزىش بىر بوز اشەك
بولاين ديسەك اويلەنگىن

گەزىاسك گۇلۇب اويناشىب
قالار سەن دەردە دولاشىب
غايغى دان غامغا اۇلاشىب
قلاين ديسەك اويلەنگىن

(*) غايغى غام.

چىرىشغىن ايلاب اوز اوزىكەن
آپرىلار سەن خوش يازىكدان
توكەنمەز دەردك ايزىندان
باراين ديسەك اويلەنگىن

آچىب يگىدلىك دامانىن
گەتىرسەن غايغى زامانىن
دۇنيانك ياغشى يامانىن
بىلەين ديسەك اويلەنگىن

ماختۇم قۇلى گەزىب ھەر تاي
اتمەك جاھاندىن پەرواي
پىغاممار سۇننەتىن ھەر جاي
قلاين ديسەك اويلەنگىن

ياحشى آت ۋە آدەرمەن
يگت حاقددا

دەپە نەدر - دۈز نەدر

ياشى يەتەن آراب آتڭ شاندا
مالم بولماز دەپە نەدر - دۈز نەدر
يۇڭى يەتەن غوچ يگىدڭ ياندا
آلتىش نەدر يەتمىش نەدر يۈز نەدر

نامەرد وەلى غورقى چەكەر مەيداندا
آغاچ آدم بولب گورنەر ھەر ياندا
موحاننەسلەر خووفلى يەردە دۇشماندا
ساچا بلمەز دۇمان نەدر توز نەدر

سپا بولب مۇنەر آتن بلمەيەن
آرف بولب ءوز ايززاتن بلمەيەن
سۈھبەت يچرە سوز لەززەتن بلمەيەن
آڭا بلمەز مەجلىس نەدر ساز نەدر

غارغا يەتە بلمەز بارڭ جەڭيندە
گورنە بلمەز اول مەيدانڭ دەڭيندە
آچ غارينچا آغرلاچن ءوڭيندە
مۇڭ يىغىلسن ءوردەڭ نەدر غاز نەدر

ماحتۇم قۇلى سوز جوش ادەر دىلڭدەن
مۇحاننەسە يول بەرمەڭ يەلڭدەن
بۇ ھۈنەرلەر گەلەر گەلمەز الڭدەن
دلەن گەلەن بۇ جۇراتلى سوز نەدر

باشى گەرەكەر .

سىپا بولب آقا چىقان ھەر يەردەن
 آقلى كاندەن كەسەن باشى گەرەكەر
 بر موسلمان قاقسا ايكي كاپردەن
 كەللەسىنە ساڭسار داشى گەرەكەر

مەرد اولدىر كى بولسا كوڭلى راحىملى
 گوورەسى گيك گەرەك ۋوزى پەھملى
 گيك يەردە قارغادەك بولسىن وەھىملى
 يەرىندە ھۇنارى ايشى گەرەكەر

قابلاڭ كىمىن آرلاب گىرسەمەيدانا
 تلكى كىمىن بازى بەرەر ھەر يانا
 دوراندە غايادەك دۇرب مەردانا
 آلا يەردەن آت سالىشى گەرەكەر

يگىدڭ حىالى بولسا سەرىندە
 چقار بر گون چوگب قالماز قارنىندە
 حىلە ھەم بر باترلىقىدەر يەرىندە
 اونى باشارماغا كىشى گەرەكەر

آت گەرەك قاجارغە قووسا يەتەرگە
 كوپى قورقو زارغا دىرى باسارغا
 مەيداندا سانغىسىز ھەر ايشى بىترگە
 يگرمى ۋوتوزلى باشى گەرەكەر

بۇرگوت قوشدەك قانات قاقب دولانان
 موخانناسلار گەچەر جاندەن اوغولدان
 قورت دەك گىرىپ قويىن كىمىن داغلان
 ۋارىگىدڭ مەرد يولداشى گەرەكەر

ماحتۇم قۇلى قوچ يىكتلار چاپلىب
 كوڭ داماردان قىرمىزى قانلار سەچىلىپ
 آت سالاندا دوڭز كىمىن توپىلىپ
 ايبى كىمىن آسىلىشى گەرەكەر

ادام اوغلى آواره در آسى در
 برسوز ديسهك ياغشى آريك بهسيدير
 بليپ بولماز حاقنى دوستى قابسيدير
 آلقيش آلساك مدام ايشك اوڭ بولار

ماحتۇم قۇلى سوزيم غيسغا شەرحى كۈپ
 بلمەزە ھىيچ، بلەنلەرە نەرحى كۈپ
 يەريك يەردەن آريك آردەن پارحى كۈپ
 موشگىل اولار سوزلەشەندە دەك بولار.

بىرى بارا يوز اورساڭ

دوغا قلسام دەرگاھە دوش گەلەرمى
 سەھەر تورىپ بىرى بارا يوز اورساڭ
 باراب بىر حاق دوستى خوش واغت بولارمى
 بىر كوشك چۈن يوز ھونارە يوز اورساڭ

سەھەر تورىپ نالش قلسام خودايا
 گۈنە قول گوتەرىپ يالبارسام آيا
 دەولەت اوچۈن باقساڭ دوولەتە مايا
 گەنج اوچۈن سحر اوقاب مارا يوز اورساڭ

غارىق بولساڭ دەريا دۇۇش گەلسەڭ دەردە
 تامغ اوچۈن آچما يوزيك دەن پەردە
 قاتيدان ديلەك اتمەگدى ناماردا
 ايشك دوشىپ دوستا يارا يوز اورساڭ

غىلق حاقندا

قارارەك بولار

حوزيك داش غابغى گۇلالەك سووى
 سۇوين ساچا چالساك قارارەك بولار
 ايچاك شەردەن سايلا ديلك غىياتدا
 ساقلاماساك كوشكىل گوزگيك زەك بولار.

ھەر كىشى كىم يامانلىقنى قاسد ايلار
 ايكي دونيا اوز ايشنە كەست ايلەر
 ياغشى غلىق دوشماننى دوست ايلەر
 غلىغك بەد بولسا ايشك جەك بولار.

يگيدنك بولماسا سوزدە دىگەرى
 اولينچا ايماندىن ايرىلماس سەرى
 ھەر كىمدە بولماسا ايمان اسەرى
 يۈرەگى ارىمەز سىياسەك بولار

ناماردا يوز اورساڭ ايشاڭ غايرماز
ايتدەن سوڭك استان بر زاد آيرماز
تلكى اوزين گونده بر ھەم دويرماز
يەگدر آچ ھەم بولسا شيرە يوز اورساڭ

ماحتوم قولى گەر چە باغتاڭ شور بولار
شرين ايلار بر دەولەتلى يار بولار
غام سەندەن سوولار دەرەڭ اگسلەر
كەمال خان اووغاندەك آره يوز اورساڭ.

8.

ساز سوھبەت حاقدى

گەلەندە باردىر

ساز بلەن سوھبەدى يامان دىماڭلەر
آدام آقا بۇنياد بولاندا باردىر
ھابل بلە قابل انە غوينونە
آلار بودونياگە گەلەندە باردىر.

موللار جەم بولب تابمادى دەليل
مەن ساڭا سىغندىم يا رەببىم جەليل
اسمايل پىغامبەر ابراىم حاليل
مەگگە بوينادنى سالاندا باردىر.

موللار جەم بولب گەلدەلەر ھەمە
ھەزار انتە دىمەك ماغنىسى نامە
پادشا بولب اوتدى شاھى جەم جەمە
دونيازەك لەزەتەن داداندا باردىر

بو دونيانى كەسە توتدى سەرىشتە
آدام اوغلى ھەر قايسىسى بر ايشە
ھاروت ھاروت آتلى ايكى پەرىشتە
بابل چاھ ايچنە دوشەندە باردىر.

شیری حایدار دینک قاپپسن آچدی
 بلال آزان آیتدی کاپرلەر غاچدی
 ابو به کر اومار اوسمان اورشدی
 آلی دین قلیجن چالاندا باردی.
 ایگننه اوچن مۇسا آسماندا غالدی
 اسکەندەر زۇلقارنەین دونیانی آلدی
 مۇساناڭ آسلسی آردارها بولدی
 نەسیمى نڭ پوستن سویاندا باردی.
 شەیتانی قوودیلار جەننەت ءاويندە
 ھەر کم تاپار اوز پغلندەن ھۇیندەن
 ءوزك ساقلا حودا آزاب سوویندەن
 نوحك گاہپسنە مونەندە باردی.
 داغلارڭ باشندەن گتمەز دومانى
 بر گون بولار یارادانڭ پەرمانى
 مەھدی گەلب آلاز یاھتى دونیانی
 داویدك قرق ءاوغلى اولەندە باردی.
 ماحتوم قولى آیدار حزر در پیرم
 پیرم شاهمەردان آلی دەستگیرم
 سولتان حوساین مورزە میر آلی شیرم
 دونیانك توپنى تۇتاندە باردی.

9.

اداملاری تاناماق حاقندا
 سیناغلار

توريشن گورڭ

ھەر يگتنڭ اسلين بلەي ديسە گز
مارەكەدە اوتر توريشن گورڭ
بىرەو بلەن آشنا بولاي ديسە گز
اوزال اقرارندا دوريشن گورڭ.

اوزاق ياقين يووار بارار بولسا گز
دين اسلام قلىجن چالار بولسا گز
بر بەدەونى سايلاپ آلار بولسا گز
سینەسن ساغرىسن گەريشن گورڭ

بر پول دوشسە بر افلاسڭ قولىنا
كوكسن آچب گەزەر قەشك يەلینە
حریدار بولسا گز قىزا گەلینە
ادەبن اکرامن اوترشز گورڭ.

غوج يگىدىڭ ياراغ آت شابى بولسا
يەتیشەر ھەر يەردە ھايدال ھای بولسا
اوزى حاتم بولب يەنە ھای بولسا
چار نارافدان دېھمان گەلېشن گورڭ

بر نچانى قلڭڭ مالى بسيارى
بر نچانى قلڭڭ بر پولڭ زارى
ياخشى يامان ھەممە آدامڭ ھارى
نوبات بلەن اوتب باريشن گورڭ.

تاڭرى بىزار بىلك زە كاتسىز بايدان
سىزھەم قاچىڭ زىنھار اول گەلەن جايدان
مەردە بىر ايش دوشسە بىلەر خودايدان
نامەردىڭ مەمرادان گورىشىن گوركڭ

نامەرد يورەر مودام اولمىدىن قاچىب
اوينە گەلەندە زەھەرنى ساقىب
مەرد يىگىت مېھمانا گووسىنى آچىب
نامەردىڭ مەيدانا بارىشىن گوركڭ.

زالىملار اونىدار زىكر آللانى
آرزان آلب قىممات ساقار غاللانى
سۇيت حور ئاينىساپلار حلال تىللانى
حارام پەيداسنا بەرىشىن گوركڭ.

شەيتان مەلغون ھەرگىز تاغات ائىرمەز
حارامدان غايتارماز حلال ايدىرمەز
روزانى توتىدىرمەز ناماز اويدىرمەز
لاغىناتى شەيتاننىڭ تالاشىن گوركڭ.

قوچ يىگىتنىڭ ايشى سوحبەت ساز بولار
گوونى قىش بولمايان دايم ياز بولار
ياغشىنىڭ گوونىدە كىنە آز بولار
يامازنىڭ گونىدە بىر اورشىن گوركڭ

قادردان غارداشداق اوزاق داش بولب
غادىرسىز يات بىلە غارىنداش بولب
ماحتۇم قۇلى ناسازلارا دۇش بولب
خوجانىڭ سەيىدىڭ يورشىن گوركڭ.

شال تاپسا

ايەسنە اخلاس ادەن چىن مەردان
ابرىشىم ھوۋەسن اتمەز شال تاپسا

دونىا مالى ايشى اوچىن سەرگەردان
كوڭىل گويمىدىچ ادەر آرخ مال تاپسا

يان يولداشى يولداشنى سويەنەر
حووپىلى يەردە ياتان تىز تىز اويانار

غاراقچىلار كەروەن گورسە غووانار
كەشىدى تاپمەنلار سۈدە سال تاپسا

اوتىرلەر ھەريەردە سوزم تاحقىغە
غاررى آرمان چە كەر يىگىت چاقىغە

اشەك مونچىغى بەرماز آقىغە
پىچارە چوۋانلار يىقوت لاغل تاپسا

جان حاوپىندان بولور آقىلى حايران
يىلان كىشىم كورسە اولەر بى گومان

شىرسىيا گوش گورسە پىل ھەم سەر گوردان
آغاچە غۇرت دوشسە غاون حال تاپسا

مەرتىدىن دىلەك ادەن نوومىد ايرىلماز
نامەردە دوشەن ايش ھەرگىز غايرىلماز

اقتەن سويەك اسلان ھەرگىز بايرىلماز
سىماب غزل تاپسا مە كەس بال تاپسا

ای تهر بیهت اېسلان کشی تهن اوچن
 آشرات دېلان اوغول قیز وزهن اوچن
 آق پولی ساقلازلار غاراگون اوچن
 خوش گهره کدر غزل یاشل آل تاپسا
 ماحتوم قولی بورماڭ کویلهر کوچلههر
 سوزله شهرلهر بزدن دوران بهچهلار
 حلال حارام مال غازائب نجهلار
 سارپ ادهر گه جاین تاپماز مال تاپسا.

10.

که کم اقلدیغڭ نه تیجه سی

حاقندا

حام اولار

مهر امیرک گهر وهزیرک-
 آقلى کوتا حام اولار
 اول وهزیرک آدی آحر-
 خالق ارا به دنام اولار

بر آقل صاحب که مالک-
 قوولی برلن ایش تۇتان
 ایشینی داشدان آلا-
 قهرپه ندیگنچا حام اولار

استهسهڭ سهر رشته سن-
 سهن بوجاهانک سهر به سهر
 لیل آچان قاهرن گه چهن-
 بهیننده بر اییام اولار

كەللە بان ارباب اولېـ
ار بابلار بولمىش وەزىر
شالارا يوقدر اناغاتـ
ايلنا پەر جام اولار

دىيى سلام ماحتۇم قۇايدانـ
باقى بولغان بە گلەرا
آي دولار انجم باتارـ
رسوايى آمۇحاس اولار

گەلشكسز زاتلار حاقدىدا

ياراشماز

بە گلەر اقساقالدر ايلنك ماغراجى
قۇلدىن اق ساقالمىق ايلە ياراشماز
آقارسۇدور راغاتنك انەسى
ايلسز گونسز يوورتدە قالان ياراشماز
بە گە اولسا يگيدنك آسلى نەسەبى
قاچان دەك بولادر ات بلەن يابى
قولا اغا ديمەك چورىغا بىيى
يوپەك آرقان يوغىن غلا ياراشماز

دە گم سزە دەگم دە گسە بر ساپار
يورەگى جايلاشماز قوزغالاك تاپار
اشەگى سەمرەتسەك ايسەين دەپەر
ياغشى ايززات يامان تولا ياراشماز.

قارجغا تويغوندر قوشلار انەسى
ميرشكارلار قولغا آلماز مەر قوشى
گولە اشق بولماق بلبلنك ايشى
غارغا بلبل بولوب گولە ياراشماز.

يايشىل باش سونالار كوللەردە گەزەر
گۈلەڭ ھوواسنا سالساڭ بىرنازار
ادام گەزەن يەردە ھەر ھاىوان گەزەر
جەرەندەن اوزگەسى چولە ياراشماز.

يگىد بولساڭ اووق نوسوزى ايلەمە
باتر بولساڭ اتجەك ايشاڭ اويلاما
اويلەنسەڭ قزدان آل دولدان اويلەنمە
يگىدىنى آغلانماق قىزا ياراشماز.

ماغتوم قولى باش گون مەستاناسويلە
يالانچىنى مونداغ قويماسلار بەيلە
ادەبەڭ ياغشىسى اۆلىنى سىيلا
اۆلىنى آغلانماق كىچا ياراشماز.

ياراشماز

خوش ناامىزلى بەگ. اوغلى نڭ ناسشەسىن
سغىر ياتاغندا قىلماق ياراشماز
قوشىن سەرا نجامن ايل سەرىشتەسىن
پادۋان اوغلىنا بىلمەك ياراشماز.

اگەر ھايار آلساڭ كەپك تەيندەن
دڭلەسەڭ دىيەن جانم اويندەن
آرىپلار يانندا دونيا پەيندەن
آوارالىق ايلاب بىلمەك ياراشماز.

ياخشى دان يامان ايش چقسا بولارگەڭ
آقلى گوركى آلا غايرمامش دەڭ
تووشان دريا بولماز شور سودا جەرەن
خومسانى مولسكندە دەڭلىك ياراشماز.

ھەر سوزىم بىر دۇردىر كامىل بولانا
دوغا اتمەك دالى لكدر اولەنە
اۋچاردا غاچاردا پلەغولانا
يەدى يوز ياشامان اولمەك ياراشماز.

ھەر كەڭ نە موقدار بولسا احلاسى
شول موقدار آچىقدىر ھاڭ دەرگاسى
بىر يەردە جەم بولسا جاھان دەرياسى
كەم - كەمەڭ رېگنە دولماق ياراشماز.

ھەر كەم دەست بەرمەز دۇردىر غالتانى
آشيك بار واغىندا دوستى تانى
اول رۇۋمنىڭ تاغىنا ھەبەش سولتانى
كابه مەسجىدندە قالمق ياراشماز.

ماحتوم قولى كويەر كوڭلوم اوت بولوب
دونيا گەلەن گىتجە كىدرلەر مات بولوب
اوزىن بىلمان اوين اديب شاد بولوب
ياس حانا يەرىندە گۈلمەك ياراشماز.

بولدىرىپ بولمىيان ايشلەر

حاقندا

بولمايۇر

بەيك داغنىڭ باشىداقنى ئۇچ آغاچ
 دۇيىمى بىر بولماسا چاتىپ بولمايۇر
 دۇيە يالى داغدا ياتان داشلارنى
 قول بىلەن گوتەرب ئاتىپ بولمايۇر.

كەلتە دىگەن بولماز بەيك مۇنارا
 يامان ھەلەي دۇشسا بىر ياخشى آرە
 باشىن كەسىپ غانن دو كىپ كەنارا
 يا بولدىرىپ يادا ساتىپ بولمايۇر

بولاجاق سۆزلەرنى آيتىدىم ھەر يەردەن
 آجال ياقالڭ تۇتسا سولارسەن ئايرىدەن
 آيالىڭ يامانى سۈق دەمىدەن
 خۇدايىم دۇش ئاتىسە سۈوب بولمايۇر.

ھەلەيك يامانى سىرىنى گىزلار
 دوغرىنى ياشىرىپ يالانى سۆزلار
 اول شەيتان آردىسا باشىغانى گىزلار
 آسلاھا مە كىرنە دۇش بولمايۇر.

آغساق كەيك يۇرتورساغا يەتدىرمەز
 شىر بەچەسى (1) توغسان تىلىكا آتدىرمەز
 ءولى يىلان مۇڭ كەلپەزا (2) يۇۇترماز
 آنڭ قارشىسىناچىق بولمايۇر.

آيال بەندە سىنە بەرسە انسابى
 آراساتدا آسان بولار جووابى
 توھمەد ادب آڭاچارى حسابى
 آنڭ قۇلاغىنا قۇيىپ بولمايۇر

ايل ايچىندە سەنڭ اۇلالسا آدڭ
 سەنى يامان گورمەز ياقىنڭ يادڭ
 قولڭدا بولماسا بىر گەرەك زادڭ
 مەڭكى دىيىپ باشىن تۇتىپ بولمايۇر.

پاقىرلار مال ايسىلار بايلار زەردىيەر
 يە كەجە اشە كلى آتم نەردىيەر
 دۇنياگە دويماق يوق يەنە بەردىيەر
 گوون ماقسادىنا يەتب بولمايۇر.

ماحتۇم قۇلى سوزم دىگىلان بولماسا
 نەسىمخادىم آلب قۇلاق سالان بولماسا
 يىگىت گوون سۈيەننى آلماسا
 دىنچ آلب پاراغات ياتىپ بولمايۇر.

(1) چاغاسى (2) ھازىرقى

بولجاق ايشلەرە چارە بولمازلق حاقدى

باشى سىندىرار

اقبالك اوپانسا دەولەت يار بولسا
داغا آزی اورسالك داشى سىندىرار
تالەيك تەرس گەلسە باغتاك شور بولسا
ايدىك پالاو اشك ديشى سىندىرار
آچالسكدان قورقيپ گيرسەك اۇممانا
قورقىدان نەپەيدا چىقاجاق جانا
اومرك آحر بولب دولسا پەيمانا
حاش حاشك سامانى باشى سىندىرار
بار سوزينە قولاق قويغىن بلەك
آحرى هيچ يەرە يەتمەز يالانك
اومرى مالى آرثار آلكش آلانك
غارغش غالىندىرماز باشى سىندىرار
آقىلك سوزينە كوگل سويينەر
آقماغك ايشنەن زەھين كاينەر
موحاننەس يەك يەردە آقل ساينەر
دار يەردە آقلى ھوشى سىندىرار

ماحتوم قولى چولنەگەزەن ناشىنى
بەيك گورمە كوب سۇردى دىب ياشنى
دارمە چلسە دولى بەرسەك آشىنى
آشن ايپە بلمەز كاشى سىندىرار

اوغرى حاقندا.

حالیک سەنىڭ.

اوغرى بولساڭ دېڭلەگىن بولغاي نىڭ
 حالیک سەنىڭ
 كىشى مالىدەگدار كوڭلڭ گوزڭ فغلڭ سەنىڭ
 مىسلى شەيتان آلداغىدەر مەكرڭ آلك سەنىڭ
 بويالانچىلق بلە اوتگەي ماھى سالىڭ سەنىڭ
 دووزاھا دوغرى باراربللاگىدەن يولڭ سەنىڭ
 ارتە ماغشارايت بولوب اپكرانب اىگەي
 سەن اتيڭ
 يوزىنى گورمەز مۇھاممەت سەن كىي
 پىس اۇمماڭ
 ھەم اودۇنياشەفغاڭ بولماز بو دۇنيا
 دەواتڭ
 ھەر زامان ھەرساغات ايچرا آرىتدرارلار
 ماھناڭ
 بو جاحيم ايچرا توتار مويلەر ساغى
 سولىڭ سەنىڭ
 آغلايرسەن گوزلەرىڭدەن ياش يەرىنا قان
 گىدىپ

مونچا ماھناقلار چەكىپ گووسڭ اوريپ ارمان
 اديپ
 انچە يوز گورگى گورەرسڭ داغ قادار
 پوشمان ادب
 اىگەڭدا ياغشى در موغت اوغرىلىق يۇمرى
 يۇۇدب
 دو كىلەر قايدىپ دلمانڭدان بھوقڭ بھولڭ سەنىڭ
 اول قىامات ماغشارندا ھەم اويالغاي
 سەن اوگون
 گەر اولوم بولسا ايدى ايستەردڭ
 اولسگەي سەن اوگون
 گورزى آشاغندا مەلەكزاربندا قالغاي
 سەن اوگون
 اول حورايىش آتلىع يلانا لۇقما بولغاي
 سەن اوگون
 مايمونڭ سوراتىندا بولغاي مىسال
 تەنىڭ سەنىڭ
 ايدادر ماھتۇم قۇلى گورسەڭ كىتابەت اى
 گوزىم
 چكىلەر قلدان قلاماغشار حاسابڭ اى گوزىم
 يوز قارا ولى فيسغادر يوقدر جووابڭ اى
 گوزىم
 مال ايسەنەيى آلاج پىرسڭ سووابڭ اى گوزىم
 ھەم كۇناسىن بويىڭگە قويغاي بۇدر حالڭ
 سەنىڭ

«اوز»، اوزىنە گۈون

يەتمەك حاقىدا

داغ سايار.

داغلار يەرلەك مىچىدر

دەپە اوزن داغ سايار

چەكەيك اوزن بىلىدەر

چارلاق اوزن زاغ سايار

كەملىك ايله كەمال بار

مەنلىك اتمە زووال بار

ھەر باشدا بىر خيال بار

قۇل اوزىنى ايگ سايار

گوچەندەن ھەم غوناندان

دۇنيانىڭ نوباتىندان

بىر كىشى اپ-زىزاتىندان

بەد اسل اوزن بەگ سايار

نادا نامزات بىلمەنەم

بىر گۇنالى قۇل مەنەم

سۈرگە آيدار بال مەنەم

نەفت اوزىنى ياغ سايار

حابار آلساڭ بىرەودەن

اوزن كەمسە مەزدوودەن

آت ياننىدا بەدەودەن

اشەك اوزن يەگ سايار

ماحتۇم قۇلى بىر قۇلدر

قۇللىغىنا قايلىدر

اقماق اوزن اقىلدىر

تەنتەك اوزن ساغ سايار

آت ياننىدا بەللىدەر

اشەك اوزن اگسك سايماز بەدەودەن

قىمات اتسەك آت ياننىدا بەللىدر

بەدەو دىگەچ ھەممە بەدەودەك بولماز

چىن بەددولەر مەيداننىدا بەللىدر

اوغلانلىقىدا بىلمەز ايدىك بەگ ايدىك

يامازنا ھىچ يوقماز پەندىك ءاۋويدىك

اقىل بولساڭ اسلىن سورما يگىدىك

ادەبىدە ار كاننىدا بەللىدر

بۇ دۇنيادان گوزىك دويماز سەر بولماز

ھەر يىلدىزدان آپتاب بولماز آي بولماز

ھەر بوزرىكىدەن ايشان بولماز پىر بولماز

حاقىقاتدا شەرىغەتدا بەللىدر

ھەرگۈھەر تەن بوغرا بولماز نەربولماز

ھەر يولبارس دان غابلاڭ بولماز

شېر بولماز

يەتتە بولان جومات بولماز بەگ بولماز

دەستورخانلى اش ياندا بەللى در

دەولەت غونسا قوج يگىدىڭ باشندا

ھەمايەتلى اپلى گەرەك داشندا

يگىت اوزىن ماغلوم ادەر آشنە

قلىچندا زباندە بەللى در

ماحتۇم قۇلى غارىبلارنىڭ گوز ياشى

داغلارى ياندېرار ارىدەرداشى

پاقىرا جەبرادەن زالمىڭ ايشى

روزى ماغشار ديواندا بەللى در

توۋە كىگەل ۋە ساغنىماق

حاقندا

بەھم ادەر

كىمانى توفراغا ساچساڭ

توفراقدان زەر بەھم ادەر

ھەر ئارسانى يەرە سەبەسەڭ

سەبەدىڭ يەر بەھم ادەر

ياخشى يامان بولماز مالم

ھەر كىم اوز بىلەننە الم

جاھاننا اوت چەكدى زالم

يىل يىلدا شەر بەھم ادەر

ياخشى يگت يول يترمەز

جەھت قىسماقدان گەترمەز

مۇڭ قاينى بر ايش يترمەز

توۋە كىگەل نەر بەھم ادەر

بەندەڭ بولسا ھەر قاندا
گورگەن ساڭا بولار بەندە
بەد حويلق دۇشمان ياندا
ياخشىلق يەر بەھم ادەر

ماحتۇم قۇلى سوزلار سوزدە
غايرات اوتدا ھايا يۈزدە
يل يىلدان بو يۇوردىمزدە
زولم آرتب زوربەھم ادەر

رزق ھاقتدا

ایش بولماز.

گهل ٴوونم سىقايىلە يالبار آلاغا
ياراداندان هيچ ياشىرون ايش بولماز
رزق بىرمۇقداردر شامۇ گەداغا
قالام بىردىر موندايان پيش بولماز
بر نجهلەر يورتار گيجەياتمايان
بىرى لويىدە ياتارجەپا تارتمايان
تاقديرى ازەلدەن ھەرگىز آرتمايان
گەزەن آرتق بولب ياتان آچغالماز
برغوچ يگت يالان دونيا گە گەلسە
قلغى قلچ چورەك دەستورخان (۱) بولسا
يالانچىدا أبرى ايمان بولسا
يەتمش سە گسەن يۇزدەن آرتق ياش بولماز
كىسەلەردوولەتمەنت كىسەلەر غارىب
كىسەلەر حايىر ادب زەكادىن بەرب
كىسەلەر "اومرىندەنان دىب يورب
كىسەلەردە دۇشەك ياسىق آش بولماز
ماحتۇم قۇلى بۇ كۈنگا شۇ كرايىلە
آللانىڭ قۇدراتىن گورب پىكرايىلە
رزق اوچىن غام ايمە حاقا زىرايىلە
اوزالدا يازىلان سەندەن دلش بولماز
(۱) ساچاق

يەلەم توت

شو دونيانى گورمەي قالساڭ كونچدە
بادى پادەڭ يەر يوزىنى يەلەم توت
چىن ماچىندا ھىندە رومدا ھەبەشە
بولان بولمىش ھونەرلەرى بىلدىم توت

آچ ھەم بولساڭ بارما ايلە دلە گە
دى كوشەدە پەند بەرمىشدىم پەلە گە
چولەدە قالساڭ ھىچ تابمايان كولە گە
ارەم باغى ايچرە غامسىز غالىم توت

اش گورەڭدە اوزىڭ اتما تۇللانىپ
گەرچە آچ ھەم بولساڭ حالقا بەللەنب
زەرەرلەر توکىپ چىن قوللارنى قوللانپ
تىز ھەم * اولسەڭ نۇفۇش ياشىنا گەلدوت
موختا چلىڭڭ خاقدان اوزگە بىلمەسە
ول روزىكار بەسىز آچدان * اولماسا
ھوندى قولدەڭگى دەڭ اونڭ بولماسا
پاشالىق پوشتاشىن (1) چكە سالدىم توت

سووا يەلە خوكم ايلەيەن سولەيمان
گور اولاردان نامە قالدى نام نشان
سو تابمايان جايڭ بولسا چولستان
دەريا ايچرە مەن اسكەندەر بولدىم توت

يولداش بولساڭ دلە دوشمەزمور بىلە
يەر تابمايان بىلە ياتساڭ مار بىلە
يگىرىم التى كەرەت يوز موڭ * آر بىلە
قارون حازىناسن الە آلدىم توت
ماحتۇم قۇلى چەكسەڭ جەپا جەبىر بىلە
خوداغا خوش گەلەر شۇكر سابىر قىلە
قىلچا جانا قىرمىزى تەنى غاير ايلە
بىلەل كىمەن سايرار اكەن * اولدىم توت

دۇوزام بولماسا

توغسان دۇرلى تاغام بولسا غاشكىدا
نەلەزەت ايچىندە دۇوز ھەم بولماسا
نا بىلەرسەن نەلىش باردى باشكىدا
مۇشكىل ايشىدىر باشدا گوز ھەم بولماسا
آياق بار يورماگە ال بار آلمانغا
قانى بەندە ساغلىق شوكرىن قىلماغا
قولاق باردى اشىتكەن بىلماگە
كم دۇزەدر دلە سوز ھەم بولماسا

يوق يەردەن جان بەرىپ يەتردىنانى

گووين بوستاندا بىتگەر ايمانى

آدىڭ بەندە بولسا اياشى تانى

گەلىپ ساشا يوزبەيۇز ھەم بولماسا

قسماتىن حاق بىلەن رزقېن آزلاماز
سوز بىلەنلەر بىلەن سوزېن گۈلەمەز
گووېن جوشا ەلمەز دىل ەم سوزلەمەز
ھەر يۈرەندە ايشقېدان گۈزەھەم بولماسا

يىلداڭ يىلا پىسات آرتار اىياما
حاقنىڭ اوزى گەترەسە انجاما
دونىا سوزى مەگزار دۈزىز تاغاما
سوز اىچىندە گەلىن قىزەھەم بولماسا

يۈم گۈزىگى ياپىپ گەزگىل دىشكىنى
يازايەتسەڭ اۇنۇتماغىل قشكىنى
نۈوۈ كگەل ات حاقا تابىش ايشكىنى
سابىر بىلەن بىتەر تىز ەھەم بولماسا

ماحتۇم قۇلى حىيال دۈشتىدى اوزىمە
كۈپ توماشا گەلىپ گەچەر گۈزىمە
اشىدەنلەر آىب ايلەماڭ سوزىمە
ايللەر كىبى سوزىم اۇۇز ەھەم بولماسا

باتر - غورقاق حاقندا

بايا سەرتمەز

اۋوالان مال ياخشى مالدان باش ياخشى
باش دوولەتتىن تاپان مالە سەرتمەز
دوغماق د وغلدان دوشمان^{۱۰} ار ياخشى
نادان اوغل آتاسىنا سەرتمەز.

اتدا آياق بولسا باشقاسىن بولماز
آردە غايرات بولسا ايشى قىن بولماز
سوۋەش گونى قوچ يگىندە مۇين بولماز
قارشى باقار پەيكام بايا سەرتمەز.

آلامان اوڭىنى سەردارى باشلار
قوچ يگىتلەر نايزا اورارقلچلار
كىمسەلەر بو قىلىپ كىمى ات اوشلار
آبراى تابمىسا بايا سەرتمەز.

آر دوستدان گەچەرلەر آدم آچ قالسا
يار ياردان آيرىلار اراداش قالسا
يامان حاتىن ياخشى يگىدە دۇۋش بولسا
باشىنى تەرك ادەر دايمە سەرتمەز.

كونە دۇنيا موحاننەسك^{۱۰} اويىدر
سويت حور بولان كەسك دووزاخ جايىدر
آلتىن كىۋىش گوزلەرىنك مايىدر
غوچ يگىتلەر بوزوق جايا سەرتمەز

دۇنيا گوركى نازەنىنلەر نە جانلار
نادانا يولقدى تورپا جەنناتلار
ياردان غالان^{۱۰} ارى اولەن جووانلار
غوچ يگىدى گوزلار بايا سەرتمەز

ماحتۇم قولى غارىب گونين باي ادب
قاناعات اولگەسىن بەندە جاي ادب
ھەر كىم اۆز يارىنى ھەم سىرداش ادب
اين گوزلار باشقا آيا سەرەتمەز.

بولماسا

ھەر كىم سلۇمەن دىر اغتبار اولماز
سونىل ساچى قىلچا بىلى بولماسا
يورەكلەرى آت باشىدەك باتىرلار
حاتىنچا يوق آت ياراغى بولماسا.

ئالەرى گورجە كىر بۇشۇم گووينلەر
حازان اورسا سولار آچىلان گۈللەر
باغ ايچرە سايراشان شەيدا بىلبىللەر
تورغاچچا يوق غونار گۈلى بولماسا

سوزلەسەك ھەر يانا *اۋوسەر بۇدىللەر
آرپادان آشسا يەل شە ماللار شوولار
ياشل باش سونلار غارقىلدىن غازلار
حالى خاراف دۇشەر كولى بولماسا

آخىر بىر گون بولار آخىر زامانى
اسراپىل سۇر اورسا بولارلار پانى
غرىغى گورەن قۇشلار آلمانز آوينى
قوش غازاتى تۇى قۇيرىغى بولماسا

قوشلار اوچىب بىلمەز قۇيرىق قاناتسىز
آشق يارا يەتمەز داد پەر يادسىز
بىر بەدەو حانا زاد بولار سىياقسىز
غۇيرىغى كاكپىلى يالى بولماسا

آخىر زامان بولسا شىخىدان پال غاچار
كەلامك يۇزىندەن حات غالماز اوچار
مەيدانداق سۇسىز آرىغا اوخشار
ھەر كىمك ساھاۋات حايىرى بولماسا
باشك قوشما قادىر بىلمەز بەزىزادا
قوشساك قوشغىل آشك بىر آسل زادا
ھوۋادا ياغمازاق مەگزار بۇلىدا
ھەر كىشىنىڭ ھۈممەت حايىرى بولماسا.

ماحتۇم قولى بىلىك شونداغ زاماندىر
شىندى حايىرى بولسا سوگرا زىياندىر
آرىگىدىك ايچى دولى آرماندىر
غارا گوزغونچا بىل يارى بولماسا

باشدا بەللىدەر

ياخشى نىڭ قادرن ايل بىلمەز
ياخشىلار داشدا بەللىدەر
موولام نازار سالسا كىمە
بولاجاق باشدا بەللىدەر.

اويدە ياتىب اتمە گوناه
قول آياغىڭ بولار گۇواه
ايله پىنھان حاقا آگاه
اسل آدم ايشدە بەللىدەر
بۇ دۇنيادە مالدىر گوركىڭ
ھەر بر يەرە يەتەر ار كىڭ
اويندە لاپ اوزار ھەر كىم
باتر سووۋەشە بەللىدەر.

چىنانى ياقساڭ رەڭ بولار
قزىلنى سوكسەڭ ساڭ بولار
ھەممە بەدەولەر دەڭ بولار
بەدەو چاپشدا بەللىدەر
حوجا سەيت سالالاتلى
پاقىرلارغا دەلالاتلى

خوش تەبەسسۇم مۇلاقاتلى
ھەر كىم دەڭ دۇشدا بەللىدەر.
ياخشىدەر ايسلامىڭ دىنى
ماحتوم قۇلى شووچىڭ گونى
يەنە ھا گوزەلڭ سىنى
گوز بىلەن غاشدا بەللىدەر.

مالى بولماسا

غوج يىگىدىڭ آدى چىقماز
دوولەتى مالى بولماسا
اندېشەلى ايش بىرمەز
مەيداندا دالى بولماسا

بولماسا يىگىدىڭ زۇريادى
اولەندە تۇتلماز آدى
تۇتاشماز سىنانىڭ اودى
باشدا خىالى بولماسا.

آلماز قۇشلار اويە چاپماز
ھۇنارسىز مالوز گوتىن يابماز
مارە كەدە اوزن تابماز
اقلى كەمالى بولماسا.

قونماق تازە يۇۋردە ياحشى
حالى دوشەك توردە ياحشى
اويىكتلەر گوردە ياحشى
باشى غووغالى بولماسا.

ماحتوم قۇلى بولسا باشلى
اويالماز آشلى قىلچلى
دۇزى زور دۇشمانى گويىشلى
دوستى وەپالى بولماسا.

اۋلاشدى

دەشم دۇۋشم قوج يىگىتلەر
 ھەر كىم بىر ايشە اۋلاشدى
 ھاق ھەركىمە بىر يول بەردى
 ھەر كىم بىر ايشە دالاشدى.
 كىملەر گىردى ھاق يولىنا
 ياخشىلىق دوشرى ئپالىنە
 كىم قىلچ آلدى الينە
 چالدى اسلام دىنن آشدى.
 نەر بەدەو بەگىلەر خانلار
 آتلانسا دولار مەيدانلار
 ئسوكردى دەرە دوكدى خانلار
 غوجاقلار سەرىندەن گەشدى
 بىز استاردك اولاق ياران
 نەسىب بىزى سالىدى حايىران
 كىمى گىتدى ايران توران
 كىمى اسپهان توورىز آشدى.
 ھاقا آيان بولدى ھالىم
 ھالقدا بىلەن بولماز ئمالىم
 ماھتۇم قۇلى مەنك يولم
 اول دوستلاردان آيرا دۇشدى.

غارىبلىق ھاقىندا.

ياد بولار.

موھاممەد ئۇمماتى مالىز بولماسن
 مالىز بولسا دوغان غارداش ياد بولار
 غاچار آغاڭ اينىڭ بولماز ھاتىراڭ
 ئسوينىش ب دۇشمانلارڭ شاد بولار
 كىشىدەن دىلەگەن ھىچ موھمك بىتمەز
 دوستڭ اوپىنە بارساڭ مۇرەھەد آتمەز
 مارە كەدە آيدان ئسوزڭ جى تۇتماز
 دىگىلەمەز لەر غۇۋرى ئسوزڭ مات بولار
 غارىب آياق ياللىڭ كەندىر غۇشاقدىر
 مارە كەدە بارسا اورنى ايشاقدىر
 پاقىرلار آت مۇنب دەپسە اشە كىدر
 دوولەتلىلەر اشەك مۇنسە آت بولار
 ئۇرش آبىرايدىر گورەش بىر دەسىدر
 كىشىنى كەمسىدەن ئوزى ناكلىسىدر
 گوۋنىم ھووالانما گەل اينىدى بەسىدر
 غىيات كەشك غازانانى اوت بولار

ماحتۇم قۇلى شۇكر ايله گن خوداغا
ءاولم بارا باردر شاھۇ گەداغا
آشق بولساڭ ساڭر ايله گل بەلاغا
بى (1) ساڭر اوينىڭ شاسى مات بولار

دۇيشنە دە گمەز .

يوقسزلىقىدا نچەلەرنىڭ دوورانى
ياتىپ ياحشى گورەن دۇيشنە دە گمەز
نچەلەر حاسراتدان تاپىپ در نانى
بر لەزەتلى تاغام ديشنە دە گمەز

سوران بولسا سىنام ايچرە سوزلەر بار
يۇز تومەندەن يە گدر نچە يوزلەر بار
نەسانىز نە باتىز نچە يازلار بار
خوشايىق بلەن گەچەن قشينا دە گمەز

آقىل لار بار باشا باغلاب گەچەلەر
ايچگين ايچگين سورساڭ ماغنى ساچالار
آقماقلىقدان ءوزين بەزەب نچەلەر
گەللەسنە ساران پەشنە دە گمەز

آڭلامازا آيات سوزلەرىن ديسەڭ
پىغامار حادىسىن اوڭىندە قويساڭ
غىمازلىقىدا كۆپ سوز بەينىسىنا ديسەڭ
بو سوزلەر قولاغنىڭ داشنە دە گمەز

(1) كۆشت اوينىنا ئاواران آيدان سوزى .

بەد اوغول آغرىسا آقا انەسىن
توبا قىلماي تاڭرىم گەچمەز گوناسىن
دوغرى گەلسە بىلمەز نە ايش توتاسىن
مەر كمنى بر ايشى باشنا دە گمەز

نچەلەر مال تابماز تەڭگى دەست بولار
نچەلەر بار دۇنيالىكىدە نىست بولار
نچەلەر بارىگيت ليكىدەن مەست بولار
نچەلەر بار سورەن ياشنا دە گمەز

ماحتۇم قۇلى گەرچە ايشم نامازدر
گوونم پەرىشاندر سەھویم دەرازدر
آدام بار موڭ تومەن ايدرسەڭ از در
آدام باردر ايىەن آشپنا دە گمەز

الدە بارى بولماسا .

زامانا شەيلەدر گوزە ايلمەزلەر
مەر كشىنىڭ الدە بارى بولما
يوز تومەنلىك سوزين شايا آلمازلار
مەر كشىنىڭ اغتبارى بولماسا

تەن بر دار قاپلىدر جان برواغشى در
دلە گەلەن سوزلەر گووين ناغشى در
لوتلى سولى تامۇغ اوندىن ياغشى در
مەر اۆلىكانىڭ بر بازارى بولماسا

بەگزالار قالدى چوپان ئەھرىنە
تەن ھاجان دوزگەتير يلان زەھرىنە
بىيات بولوب دۈنەر لۇتياڭ شەھرىنە
ھەر-اولىكانڭ ھاكىم ئەرى بولماسا

دونیادا آشکلاردان آشکلاماز کاندیر
بلمهزلهر بر بهلا بلمهزلهر جاندیر
اول یگیتلهر آدام دیللی حیواندیر
سوز آشکلاما هم اقراری بولماسا

یگیده یوقسزلیق یامان بهلادر
سوزینی ده گدوشدان غایرا سبالدر
یامان غلیق دوستی دوشمان قیلادر
قوریب قالسین ایل دهرکاری بولماسا

حاق ھەر كىمە بىر ياغشى يار بەرماندىر
سوزى آخىر ايچى دولى آرماندىر
بوز ياشاسا باش كۈن^۶ اومور سورماندىر
ھەر كىمنىڭ مناسىب يارى بولماسا

ماحتوم قولى حاقا تابىش ءاۋىزىكى
ھەر ناماردا ساراراتماغل يۈزىكى
تەرخوسىم بارتەرك ات گەل بۇ
ئاما گەرەك حرىدارى بولماسا

یولی گوزلار.

اياندىن آيرا دۇشەن
آه اۇرار ايلي گوزلار
يوولتدان آيو دۇشەن
جەھەد ادر يولي گوزلار

گو کده پهلهك گهر داندر
خالق يهرده سهر گهر داندر
نه باره شگيز جاهداندر
كوز آچان مالي گوزلار

کملہر قزیل تاجیدر
کملہر سایل موختاچدر
کملہر دوزسز غاللاچدر
کملہر سہر چہ حالی گوزلار

کم نان تا پماز ایما گه
کم یهر تا پماز غونماغا
کم دون تا پماز گه یما گه
کم ترمه شالی گوزلار

بو جاھان بو پوشتاد
 کم زینده کم کشته در
 شهر بونده بو ایشده در
 شهر کم بر حیالی عزلار

ھاڭگىڭام اۋزىن اۋمر آز
چاھار پىسلا باشدرياز
گو كىدە غانات ياپان غاز
كوزلەرى اوممانى كوزلار

ماحتۇم قۇلى ھۇش ايلاب
ئەزگىن دىداڭ باش ايلاب
دالى كوڭل جوش ايلاب
يۇز مۇڭ خىالى گوزلەر

خوسدار خاقندا

سەر بلانى

گەل كوڭل يارا گىدالى
ھەمرا بولساڭ ئيور بلانى
يار يولندا غادام قويساڭ
پاي اورننا سەر بلانى.

آسمانڭ گوركى انوۋەردر
دۇنيا گوركى سىمى زەردر
جەسەد توفراق جان جووھەردر
آلب بولماز زەر بلانى.

شونقارڭ پەرى يەتيلەر
كوب داشى يراق آتيلار
يگىدڭ آدى تۇتيلار
قارينداش خوسدار بلانى.

قووانماغىن سىپاتىنا
مۇنەرسڭ غاھار اتىنا
دۇش بولساڭ يامان خاتىنا
اۋمرڭ اۋتەر شەر بلانى.

باحىل بايدا بەرم بولماز
مەردڭ سوزن باۋەر قىلماز
آروانانڭ يۇكى غالماز
يولا گىرسەڭ نەر بلانى.

بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش

بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش

بىشپەت يات

بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش

بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش

بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش
بىشپەت يات يوقىلا قورۇنۇش سۈيۈنۈش

12

آيالار حاقندا

يۈرەسڭ گەلەر

گۈزەل باردىر گۈزەللەردەن زىيادا
آنڭ حىزىماتىدا دۇراسڭ گەلەر
ادەبىلى ايكىراملى مولايم زادا
تا ءولىنىچا بلە يۈرەسڭ گەلەر.

گۈزەل باردىر اوزىن بويىلى القمى
قاراڭقى گىجەدە دۇشەر يالقمى
سۈزلە گەن سۈزلەرى مىسلى پالكمى
تاپىپ نىردە بولسا آلاسڭ گەلەر

گۈزەل باردىر گۈندە گۈندە گۈرمەلى
شول گۈزەلڭ سىيا زولپىن ءاورمەلى
دو كىب حازىنانڭ زەرىن بەرمەلى
آنڭ سوداسىندا بولاسڭ گەلەر.

باغزى گۈزەل سىركە باسار ساچىنى
آرتماز يۇقۇماز تاباغنى داشنى
سىلاماز اتاسىن انە ياشىنى
آنڭ حىزىماتىدان غاچاسڭ گەلەر.

گۈزەل باردىر اق كاغۇردەن بلەگى
جان ايچىندە بلە بولار يۇرەگى
شەپىلە گۈزەل بولار مەردڭ گەرەگى
نە حاجات استەسە بەرەسڭ گەلەر.

ماحتۇم قۇلى سىن گەرەكەر گوزەلە
ھەر نە قىسمات بولسا تارتار اەزلە
دونيە مالک خارچ ان ياحشى گوزەلە
يامانك يانندان قاپاسك گەلەر.

آنا مەگزار

اوبا داشنداقى دەپە
ايەرلەنەن آتا مەگزار
آقلىسىز آرلەر كوپلىكە
يازىلان بەد حاتتا مەگزار.

بو دۇنيا بىر دويىسىز دەريا
غارق ادەر بولما بىپەرۋا
مالىنا قۇۋانما بۇدۇنيا
گەزەكلى نوباتا مەگزار.

غاردلشسزە قوۋات يوقدر
آيالىسزا آشرات يوقدر
اوغلىسزا دەولەت يوقدر
خوش گوزك حاسرتا مەگزار.

ياتان يەرى يىلان قوينى
آسىلانى ايتك بويىنى
پىس آرل ياحشى حاتنى
دۇرى بىقىماتا مەگزار.

بورچ بىلەن دۇۋز تازە يارا
آغو غوشار روزكارە
يامان حاتن ياحشى آرە
تۇكەنمەز توھمەتە مەگزار.

ماحتۇم قۇلى نامەرادام
ايلىلەر خوشدرمەن ناشادام
سوز ماغنىسىن بىلمەز آدم
بىر غۇيرقسىز ايتە مەگزار.

ايسلارن

اوۋال باشدا قادر آلا
سەندەن بىر كەرەم ايسلارن
بادام غاباق آلما ياشاق
بىر زىيا سەنەم اسلەرىن

تاگرى بەرمەسە نادالى
باش آلب نيوا گىمەلى
اوتىرىپ تۇرش ادەلى
قاشلارى قالام اسلەرىن.

اوزىنە حورمات گەتيرەن
آرنك حزماتىن بىيرەن
قاشىنى چىتمان اوتىران
ماشكلايى گۈلەن اسلەرىن.

۰۲۹۰ بولار
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه

۰۲۹۰ بولار
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه

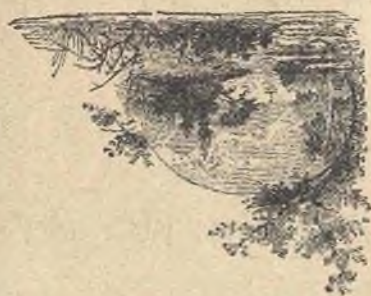
۰۲۹۰ بولار
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه

۰۲۹۰ بولار

۰۲۹۰ بولار
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه

۰۲۹۰ بولار
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه
توللار کیمکی گاه

۰ احوال بولار
 حائنی حائنی حائنی
 اقام گور کور کور
 اقام کور کور
 اقام کور کور
 اقام کور کور

احوال بولار
 حائنی حائنی حائنی
 اقام گور کور کور
 اقام کور کور
 اقام کور کور
 اقام کور کور

حرۇۇشا گەلىپ ئالام قىلارلار پەغان پەيدا
سەرۋى سامادا بىرلەن جاھان يۈزى آزادىر
ماغرور سەرۋى بولما پايانىسى بى بادىر
حاق ايشقندا زىندە جان بلىك باقى حيايتىر
ھەر تەنداكى ايشق اولماز روزى ازەل
ايجادىر
ياز "اوتگونچە يەرو گوگ گوندەن گونه
زىياتىر

غىش گونى بر قىياماتىر برىووم آراساتىر
دەھر ايچرە بولار ھەر دەم جاھان ايچرە
جان پەيدا

زەر بۇپتە گا ايززا بولما باقايوقدر دەولەتدە
اومرىگىنى بادا بەرمە سەن بۈدەردى ماحناتدا
يەتەر سانسىگا ارتە گىچ نە يازىلسا قىسماتدا
جانىگا جەپا قلما مونچا گەزمە حاسراتدا
سوواب ياغشى آمالدىر ساغلىق ياغشىدىر تەندە
ئالام بارچا حزماتدا آدم ياتىب غاپلاتدا
حاسىلىك آتاش اولغاي ايلەسەك زىيان
پەيدا

ماحتۇم قۇلى آغلار مەن بو باغتى سىياھىمدان
قورقارام جان آفاتى قول آياق گوواھىمدان
اۋمىدىم حاسىل بولماز بو "اومر تەباھىمدان

نوورۇز ھاقتىدا

جاھان پەيدا

نوورۇز گەلسە ئالامغا رەڭ قىلار جاھان پەيدا
آرلەر آواز اورارلار داغ قىلاردۇمان پەيدا
بى جانلار جانا گەلىپ ايتارلار داھان پەيدا
گورمەدىگىڭ كاپەلەر گورىنىپ رووان پەيدا
ايدارلار حايوانا ھەم سۇۋىد(1) بلە زىان پەيدا
يەر يوزىنە يايىلىپ يۈرەرلەر بو ناھان پەيدا
پەيوەستە داھان قوشلار قىلورلار زىان پەيدا

چول تاراپىن بەرك اديب آچار سووار
حرجەڭ

زەمىن (2) سەبىز زار اولب تەندەن آلا ھەم
زەڭ

چىن بەندەلەر مەست اولب گويا ايچمىش
آراق بەڭ

ھەر اشىانڭ اوزىنە اوز آوازى بولار گەڭ
سەبىزەسىدە قارلاواچ يۇزدىلدە قلىپ آھەڭ
زەمىن ياشىل پوش اولب گۈل دونارمىش
رەڭ بەرەڭ

جان كويدى جەسەد ايچرە بو اتاشى
 آھمدان
 قولوم سونوب ديلارمەن اوز حوجا آلاھمدان
 بەندەمەن اوميدىم كوب اول كەرمەلى
 شاھمدان
 ايلەگەى تىكەن ايچرە گۈل كىيى ايمان
 پەيدا

مەيدان يولقسا.

بەدەو* اولسە مەيدان غالار آرمانلى
 حاق ايشقىنا آن سال مەيدان يولقسا
 آر* اءولەنسوك* مەگىگام غالاردەورانلى
 واقتكى خوش گەچر دەوران يولقسا.

يگىت باردى سوزىن تاپماز سوراڧار
 يگىت باردى دەمى داشلەر اريدەر
 جاي يەرىندە غايرا غالسار غارريدار
 غوچ يگىت نك* آنى چامان يولقسا.

ايشى دۇرست گەلمەز گوگىل چىنىنا
 دوداغىنى دىشلاب اه دىر زەنىنە^۱
 يلان زەھرى بولب يايلاز تەنىنە
 يگىت قاررىر آيال يامان يولقسا.

يوز نامارد اورنى توتماز بىر مەردك
 مەرد چە كەر تاسىيىن ايلك يۇوردك
 بقرەن ايشىنى گورك گدى ئامەردك
 چاكدر دىب غاچار دۇمان يولقسا.

ماحتوم قولى اوويت بەرگىن سوز بلەن
اشىدەن دەڭ بولماز گورەن گوز بلەن
مەرد چىقار مېھمانا گولەر يۇز بلەن
نامەرد اوزىن گزلار مېھمان يولقسا.

گوزە مېھماندر

غارا داشدان غاراغىلى سايلان گوز
چوڭلەر گورەجك گوزە مېھماندر
گەلەن آشىدىپ گەلمەز تورشتماغىن يوز
آشە مەحتاج دالدر سوزە مېھماندر.

آدامزاد غاپلدر موشگل بويوللار
سوراشسا يگتلەر سوزلەشسە دللەر
باھاردا آچىلان رەڭبەرەڭ گوللەر
بىر فاسل آچىلار يازا مېھماندر.

نە ھووالى باغلار بەلەنت آغاشلار
آلتىمش ايوان يەتمىش دورلى ايمىشلەر
آغاچدان آيرىلار گويۇزە مېھماندر.

يگىدڭ بولماسا ياراغى آتى
شۇنى بەللى بىلك يوقدور غايراتى
غوجالدىچا گيدەر سوڭىگك قۇوواتى
يگىتلىگك زورى ديزا مېھماندر.

بۇ دۇنيا دىيەنڭ گۇلم گۇلمدر
جەپاسى كوپ بولار جەبرى زۇلمدر
ھەر ئاچە ياشاساڭ آحر ءولمدر
آزىز جانلار تەندە بىزە مېھماندر.

حاقنى يادا سالساڭ حاقدان غورقيكا
شەيتان آرا دۇشب غويماز ار كىكا
غوبە جووان قووانما غل كور كىكا
غوجالارسەن گور كك يوزە مېھماندر.

ماحتوم قواى آيدار ايللەر ءوزىمدە
ءولم يادىمدادر غورقى گوزىمدە
ھەر ئاچە گون گەزسەك دۇنيا يۇزىندە
آدم لوغلى ءباش گون دۇزە مېھماندر.

يار - ايلار

اقل اولساڭ ياخشىلار! ھەمدەم بول
آقماق، ئوزن نادان بلە يار ايلار
حاق آشقار ناراي يارڭ جەمالين
بر گورسەم دىب گىجە گۇندىز زار ايلار.

گوويندەشم بولسا سررم آيداردم مەردە
كەروەن ياتا بلەز قورقىلى يەردە
ولى نامسلاردا ياراماز دەرە
نامەرد اويدەسەھەل ايشى آرايلار.

نامەرد غۇسساسىندان غالب مەن دەرە
گوونم آرام تاپماز بر پنھان يەردە
مالى كۆپ دىب مېھمان بولما نامەردە
جومارد ھەر چەنت پاقىر بولسا دارايلار.

نامەرد اوز اويندە مەردە سوزايدار
كار ايلەمەز حاقنىڭ تاناپىن دارتار
غۇچ يىگىت مال تابسا ھۇممەتى آرتار
نامەرد پەيدا تاپسا كۆڭلىن دار ايلار

ماحتوم قۇلى ايندى، اوزىڭى گوزلە
ياخشىنى آرتىر يامانى دۇزلە
آزايىپ از اوقلاب يەنە آز سوزلە
كۆپ سوز آخر ايل ايچىندە خار ايلار

باشسىزلىق اغزى آلالق

✓ نۇقسانا گەلەر

موسولمانلار قىلچ اۇرسا بر يەرە
دىن دەولەتلەر دونب نۇقسانا گەلەر
زۇلم ايلاب بر بىرىن قىلسا اسيرە
پەلەك بو پكرەن پوشمانا گەلەر

بر بىرىنى چاپماق آرماق، آرلىككەن
بو ايش شەيتانى در بەلىكى كورلىككەن
اغزى آلالق آيرار ايلي گونلىككەن
مونددا دەولەت، دونب دوشمانا گەلەر

تاڭلامەسكەن توتەن كشى چوللەردە
تاسدىق كىمەلەردە اوبا ايللەردە
حالىق اوستىنە آغراز دوشب ايللەردە
حاستالىق كۆپ بولب قاسد جانا گەلەر
سوزىمنى دىگەلەپ ھەر بلەنلەرگە
مرادم نەسىحات اتمەكدر حالقە

قازىسى آڭلاماز بەگى پىس اولسكە
ياغىن ياغان يەرلەر پەرمانا گەلەر
شەھرە شوھرەت بەرمەك شەيتانك كارى
قاھارنى يۈۈتمەقدىر راحملى كارى
كۈب بولسا ھەر اولسكك سەرى (1) سەركارى
نزاملار بوزىلب ۋەيرانا گەلەر
پەرۋەردگار ءوزى پاقىراپەنا
كەم اكەن اول دايىم دلندە سەنا
قايسى ۋەلايەتدا كۈب بولسا رنا
زەمىن جۈنەش ايلاب لەر زانا گەلەر
ماحتوم قولى تورسام سوزم آچماغا
آڭلامازلار يۈز توتارلار قاچماغا
ھەر ايل دەستور اتسە شەراب ايچماگە
اول ايل لەردا تاغون دەرمانا گەلەر
ءدۈنەر

اولسكە يە صاحب بولماسە، اربابلار اميرە دۈنەر
اوج پل شيرە اوغراسا، تىلىكى پيشك شيرە
ءدۈنەر

قەھبە پەلەك قاشق (1) سالار، بىرىنە
بىر بىرىندەن آلار
ھەر كەمە بىر نوبەت گەلەر، اولسكە
آغر تورا ءدۈنەر

شېر ھەر چاقىدە بىر آو آتار، دىر آويما كەم
ال غاۋار
پل بۈرنۈن پەلەگە توتار، كەرك گۈرسە حاميرە
ءدۈنەر
آجال يەتەر آدام ءدۇيماز، دۈوران
گەچەر اومر كويمەز
تىلىكى سارقىدىن شىرايمەز، سەربەرسە
زەھەرە ءدۈنەر
درد يۈرە كەدە بىر اوت بولار، سوز جاھندە
بىر آت بولار
پاقىرا آشنا ياد بولار، مال لانسە ياديارا دۈنەر
مەردلەر جەگدە تۈي ايچىندە، آچ
بۈرىدەر قۈي ايچىندە
نامارد قوران ءاۋى ايچىندە، بارساڭ
حېرە حېرە ءدۈنەر
ماحتوم قولى بۈردەردك، ساحبى گەرەك ھەر
يۈۈردك
شېر زار بىن گۈرمەيەن قووردك، ھەر بارماغى
بىر (2) تيرە ءدۈنەر

أشقلار تهرى جان اتسن
گوزده ياشن رووان اتسن
غوج يگتله احسان اتسن
احسانى ره يگان گتمه زمش

ماحتۇم قۇلى قالغان دهرده
ايشك دۇشمه سىن ناماردا
قيامات گۇنى جوماردا
دووزاخدان زيان يه تهمه زمش

كهچدر يارانلار

نامازخان دهروشلهر دهوله نلى بايلار
پهله گك گهردشى كهچدر يارانلار
مننهت بلهن اوقان ناماز يول آلماز
اوقاباش و لغت ناماز حاجدر يارانلار

سقلسا بۇرونلار سارار سايۇزلهر
قوراسا دوداقلار سارارسا يوزلهر
گوگهرسه درناقلا آلارسا گوزلهر
ايمانندان ءوزگهسى پوچدر يارانلار

أسلك آويچ قومدر دهم بر نهفسدر
ايزيكا اوورلسهك ايشك آباسدر
جهسهد بر مهنلدر تن بر قاپاسدر
جان بر گوزى باغلى قوشدر يارانلار

موحتاچلار ا حابر اتمهك

گتمه زمش

ايللهر ههى مهجنون داغينك
باشندان غوبار گتمه زمش
مۇشكره بيلن باغلانك
گوونندهن گۇمان گتمه زمش

غوپنا غارداش بولماز غۇورتدان
دلەك اتماك ههر نامارتدان
ءا ءولينچا غوج يگتدهن
ياى بلهن كهمان گتمه زمش

غاپل ادام اوغلى بلمهز
ءوليمن يادينما سالماز
مالك مۇلكك پهيذا قلماز
يانكندان ايمان گيتمه زمش

زامانا ياقين گلهنده
يهرى گوگى سۇۇ آلاندا
آللادان غايرى ءولهنده
اون سه كز مه كان گيتمه زمش

غاپل بولماڭ دۇنيا گەلەن لوتەرلەر
 موندا بولماڭ خوشواق ت بارىدەتەرلەر
 چەكىلەر كەروەنلەر يورير حاتارلار
 برايزى اۆزىلمەز گوچدر يارانلار
 آجال ياقاڭ توتار بركون باغردار
 گېدەن قايدىب گەلمەز بۇ بر اوغردر
 مەنزىلڭ اۆزاقدر يوكڭ اغردر
 ايرتەرك غوزغانڭ گوشدر يارانلار
 قوتىلارسەن حاق يولندا جان بەرسەڭ
 حوللا بولار بر غارىيا دون بەرسەڭ
 سايا بولار بر موحتاجانان بەرسەڭ
 آجا بر نان بەرمەك چاپدر يارانلار
 ماحتوم قولى بويۇن قويغل بو امرە
 دۇنيا مەشغول بولب قالماغل گۇمراه
 يوز يىللق تەدارك باش گونلك لومرە
 آقل قويساڭ بونە ايشدر يارانلار

يار اماز آداملار حاقندا

اقرار سىز ئەردەن

گوردك سايىن گوويىن سووار
سابرسىز قارارسىز ئەردەن
پەيدا بەرەن كوپەك يەگەر
اۆياتسىز اقرارسىز ئەردەن

آيلاندقچا دەۋران ئەدۈنەر
اقبالك يۇگرسە ئەۋنەر
دۇرا دۇرا دوستى سووار
غارىب غالان بارسىز ئەردەن

ايت زەرك مننەتن چەكمەز
آگلاماز سوزم يوقماز
گوويىن استان ايشلەر چقماز
نان ياغيسى كارسىز ئەردەن

ھەر گون سەھەردە بيدارد
ايەسندەن اۆلش بارد
حلق پىغامبەر حالق بيزارد
دۇيىپى اغتبارسىز ئەردەن

ماحتۇم قۇلى ماغنى ساچار
ھەر كم سوز لەززەتىن ايچەر
بارابارا گوويىن گەچەر
اوتانجى يوق آرسىز ئەردەن

آسل زاتچا بولماز

چارك ايشى چاردر دوستلار
مۇك ماغتاساك آتچا بولماز
بەد آسپلا امەل يەتسە
بلك آسل زاتچا بولماز

پانى دۇنياگە اينانماك
آلتين كۇميشە قوۋانماك
گيەولەرە كوكل بەرماك
بر دوغان زۇرياتچا بولماز

كوب يوللارنى گورسە گوزك
بر ماغنىدان بلسەك ءوزك
بر نادانا آيدان ءسوزك
ءوسب گيدەن يەلچە بولماز

باشك ياستغا يەتەندە
سابر قارار بولماز سەندە
گويچك قۇۋاتك گيدەندە
اوغل قيزك ياتچا بولماز

ماحتۇم قۇلى آجاپ چاغلار
كمسە گۇلەر كمسە آغلار
دۇرلى ميوە بەرمەن باغلار
سوويلار جەننەتچە بولماز

جەنگى بەللىدر

بر قۇلغا سەن آغا، بەگ سەن ديسەك
تۇپەككەن سۇ ايچەر جەنگى بەللىدر
بر قول بلەن بر تاباندان ايسەك
جانكا نوش بولماز سوگى بەللىدر
غۇلدان آشنا بولماز آسل سوراشب
ياني گەلمەز بەدەۋ بلە ياريشب
حلال قۇشلار حارام قۇشا غاريشب
بورنى اكرى قۇشك سۇگى بەللىدر
آسل زادى گورسەك گوكل آيلانار
آلس يەردەن يىدام آتار سايلانار
غۇل بلە سوزلەشسەك بەينيك بۇلانار
بەيكەر گوزينك ءوگى بەللىدر.

بەرزادا بەگ ديسەك ءوزىدەن گيدەر
بلمەز ءوزن ءمارەكەدە ءسوز غاتار
ايشك دۇشسە يۇزن آسمانا تۇتار
غۇل يورىسە يەكسەسەندەن بەللىدر
آبراى اتسەك آبراىكا توقۇشماز
غۇل اوقاسا قازيلغا يەتشمەز
شاسنى ءولدرسەك غانى قوقۇشماز
غزل باش دونينك يەگى بەللىدر
داغدان بەيك بولار غۇلك حىالى
بەيسەنە سالام بەرمەز آيالى

حوجەسى بىر گوزن آلارتسا ھالى
 بىرغار دۇشەر ايزى توزى بەللىدەر
 غۇلدىن دوغسا بىر چاپارمان كور اوغلى
 اندا ھەم غۇل دىرلەر ھىچ گتمەز قىلى
 ياخشى بولب ساز گوتەرسە قۇل اوغلى
 لالاي لالاو دىەر ھەڭى بەللىدەر

بابامز غارنداش يەمرەلى تەكە
 سوين خان ايلندە باردىر بىر يەكە
 ايتە تۇتۇن يوقماز قۇلا مارەكە
 بىرىنە قۇل ديسەڭ مۇڭى بەللىدەر
 ماحتۇم قۇلى . . . . .

بەد آسلىدان يەنە بولماز آسلىدا
 كۈمشە مىس قوشساڭ زەڭى بەللىدەر

زەر اولماز

بەد آسىلا جەپا چەكمەك آباسدەر
 مىس ھەر ناچە يالپىلاسا زەر اولماز
 ھەر ناچە جان چەكسەڭ گىدەر آسلىنا
 ھەر زاغوا) زاغاندىن كەبوتەر اولماز

ھەر ساحرۇدا ياتان مەيت بولارمى
 كەربەلادان غايرى شەھىد بولارمى
 ھەر ساچن اوسىدىرمىن سەيت بولارمى
 ھەر تەلپەك گەيەندەن قالاندار اولماز

ھەمزە مەن دىەنلەر ھەمزەگە يەتمەز
 تۇتسا دالماندىن سىراتدان ئوتتمەز
 ھەر جاما قاراغان جەمشىدە يەتمەز
 ھەر باشا پەر سانجان اسگەندەر اولماز

ابوئالب بولب چقار سىراتا
 نىگە دىنە گىرمەز لاتاماندا
 گوونم استار آرش اۋستىندە حاياتا
 ساحرا قاەيشىندەن ئاي 2) شەكەر اولماز

ماحتۇم قۇلى دىڭ ساقلا داھاندا
 سەنڭ نە ايشىڭ بار ياخشى ياماندا
 سۇحانۋەر مەن دىەن كۈبىر جاھاندا
 ھىچ كىم شاآبباسدەك سۇحانۋەر اولماز

يولداش بولان

ھەر بىر سوزى جاننا يارار
ياخشى بىلە يولداش بولان
غاچىپ غوتلماغن گوزلار
يامان بىلەن يولداش بولان

دۇنيانىڭ آسلى ئۆتمەككەر
ماقساد مۇنداق ئىش بىتمەككەر
دەمبەدەم غۇسسە يۇتۇتمايدىر
بىر يامان قوڭشا دۇش بولان

ھەر كىمدەكى ھۈنەر يوقىدۇر
دۇشمانىغا ھەدەر يوقىدۇر
ياخشىلىق ئىچىك ئارىيوقىدۇر
بۇ ئىپادىدا بۇ ئىش بولان

بىر يامان سۆز يۈرەك بولار
ياخشىنى ھەممە ئارزولار
ياندان چىقماز گۈرمەك دىلار
بىر ئاۋۇدەن گۈۋىنى خوش بولان

ماختۇمقۇلى ئاۋۇيت ادەر
آڭلاغان غۇلاڭدا ئوتار
ئۆزىنى يۇڭ ساقال ادەر
بوزىلان ئىلا باش بولان

ايچەن يالىدىر

يامان ياغشىغا دۇش بولسا
ئويلىق ايچەن يالىدىر
ئىرىلسا ئۆيىنى بىلسە
ايچەندەن ئۇچان يالىدىر

بى دەۋلەت ئاقبالى يۈرمەك
ئويىنى ئىنە مال بەرمەك
ئاقماغا سىيرىڭكى دىمەك
ئوز ئايىڭ ئاچان يالىدىر

ئادام ۋەھم ئىشەن ئىشەندەن
قورقار ياتاندا دۇشەندەن
ئىپادىدا باقسام ئىشەندەن
شۇ كۈڭلىم گەچەن يالىدىر
ئەردەن گىتسە اغتبارلار
سۈيۈر ئوندىن دوستى يارلار
ھۈنەرلى ئاقبالى ئەرلەر

مالى پۇل ئۇچان يالىدىر
ئوتىدى ئاۋۇمىڭ دۇنيا سىلىك
خاق يولىغا باغلا يىلىك
ئاغزى ئالا بولان ئىلىك
دەۋلەتتى قانچان يالىدىر

ماختۇمقۇلى خالائىلى گۈز
خارايا ئۆنەر دەگىسە دۇشۇز
ئاغىر مەرەكەدە جاپىسىز سۈز
چەرمەنىپ سىچان يالىدىر

چقمايان آردەن

بر گووين شادلىقى چقماز
يۇز گووين يقمايان آردەن
ياغشىلىق تاماسين اتماڭ
يامانلىق چيقمايان آردەن

كەمسە ايلە بە گلىك ادەر
بر ءسوى بلەن يولا گىدەر
كەدخودالىق ايراق گىدەر
يامان سوز چە كەمەيەن آردەن

ياغشى يىگت ايل آيىن آچماز
گورە بلە خارام ايچمەز
يارادان يازيغىن گەچمەز
گوز ياشىن دو كەمەيەن آردەن

آڭلانماز ايام اووريلەر
واغيت تازەلەر نوح چووريلەر
اغىر دەولەتلەر آيريلان
بر آغزا باقمايان آردەن

اوز اوزىنىڭ اقلى يەتمەز
اقللار سوزىنى توتماز
غارىبلىق يوق بولىپ گتمەز
لون ايش تەرك اتمەيەن آردەن

قوچاقلار ياساۋ گونى
قۇۇردا بەرمەز شىر آوينى
پىغاممەر بىزار اول گونى
يولداشا باقمايان آردەن

ماحتۇم قۇلى يانغن ءوچكىن
يالال اوتىر يا دۇر ساچغىن
بر قورىقسز ايتىر قاچغىن
نەسيحات يوقمايان آردەن

جانىڭدان

دەڭسىز بىلە دەڭ ايلەسەڭ ئوزىڭى
دەرد بولىپان گەچەر ئسوزى جانىڭدان
ايراق بولما غادىڭ بىلەن غارداشدىن
ھەر ايش تۇتساڭ اول قووانار يانىڭدان

قاھرا مۇنب غالىدراغىن شەيتانى
ئسوزە ئۇيىب اونتمەغىن راحمانى
كەسسە آقلىڭ ياخشى بىلە يامانى
ھەر بىر ئسوزە جوشىب داشماغانىڭدان

سابىڭ بولسا سۇبجان يەتەر دادىڭا
جەڭنى جەدەل لايىق دالدىر آدىڭا
آلما آغزا يامان ئسوزى يادىڭا
تىكەن بولب تۇرتىب گەچەر دونىڭدان

بولان ايشلەر بارچا خاقىڭ ايشىدىر
آڭگاتەن بەرمەگەن آقماق كىشىدىر
ھەر يامان ئسوز جانا يىلان دىشىدىر
سوقسا زەھرى آسان چىقاز اينىڭدەن

ماحتۇم قۇلى يالانچىدىر بو جاھان
مەسدە آقل بولماز كاپردە ايمان
جاين تاپسا غارنچادا پىس دۇشمان
ارسىلان اولب ال گوتەرمەز شانىڭدان

يگىدە

اۋلانىدا ايش خوش گەلمەز
ياشلىقىدا كويماڭ يگىدە
دەولەت گەلسە اوزى بىلەز
دوغالى دويماڭ يگىدە

يامانا ئاوت ھەبەسىدىر
ياخشى ئارە بىر ئسوز بەسىدىر
يوريشنى ياللىڭش باسىدىر
ياڭى دون گەيماڭ يگىدە

جۇببە جوشان زەررە ساوت 1
كەسەرلى قىلچ آراب آت
سوۋەش گۇنى گىدەر اۋيات
غايىراتى بولماڭ يگىدە

چوپان ادام چوقا بولماز
آلا غارغا لوقا گەلمەز
كوب يىغىسا تەرخوس آمار
آڭرىسى بولماڭ يگىدە

قوللىق يەترگىن جانىڭدان
آياما پارچا ناننىڭدان
غانلى بولسا گەچ غانىڭدان
بىر غارىب مېھمان يگىدە

دۇنيادە ھېچ كىم قالماندىر
ھەر جانا يولداش بولماندىر
گويا بو دۇنيا گەلماندىر
بىر اوولات قويماڭ يىگىدە

آلماز كۇمش مىس گورىنەر
دۇلا غرناق توپىس گورىنەر
پەريزاد خاتىن پىس گورىنەر
بىر خۇلقى سويماڭ يىگىدە

مال دۇنەر جاھان دۇيرماگە
دورار ات غاناڭ سورماغا
مالىندان زەكات بەرماگە
گوزلەرى غىمان يىگىدە

ماحتۇم قولى يولدىن چىقماز
يامانا ياخشى سۆز ياقماز
مۇڭ سۆز آيت بىرى يوقماز
ئاگرىسى قويماڭ يىگىدە

چىققىلار

قادار آلا بو بىر نىچك آخوالدىر
دۇرى دىب ايچىدىگىم قۇملى چىققىلار
نە يەسەر بەيھۇۋدا شۇم كەچ اقبالدىر
حالال دىب ايدىگىم جىملى چىققىلار

كىمىسە سىرم بىلمەز ءوزىن اولدىرسە
پاقىر بەندەلەرە تاشىرى بىلىرسە
ايلە شادلىق شادىمانلىق آۋلىدىرسە
ماڭا ھەمرا بولان غاملى چىققىلار

آمۇختامەن ءورتەنماگە بىشماگە
آدام يوق سوزلەشە دەرد آيدىشماغا
اوبا آۋۇجىندان بارسام ءاۋى سورايشماغا
ياھا لال يا آغزى مۇۋملى چىققىلار

مەندەن شىكات ادەر الم گەرەنم
غالىبىردەن (1) شال چىقار سىرم بەرەنم
پىردىيىپ پاشماغنا اليم آۋرانىم
دەپرەنەندە دەۋدىن دەملى چىققىلار

ماحتۇم قۇلى حاسابى يوق گورەنم
تاما ادب اۋمىد الم گەرەنم
لۇباسىنا ءارمىش دىيىپ بارانم
سەھەردەن سەھەرتىسەم . . . سىلى چىققىلار

دەگمەز

ای یارانلار بری غایرات یگیدیك
موڭ یامان سوز آیتساڭ جاننا دەگمەز
زنهار دۇشماڭ نامادلارڭ قولبنا
اولدرسەڭدە ناحاق قانینە دەگمەز

سوز بلمەسەڭ بلەنگی آیتماساڭ
سوز سوزلەتیب سوز آسلا یەتمەساڭ
یای چە کەندە دوغری غاراب آتماساڭ
اول اوڭڭ نشانا یانینا دەگمەز
ماحتوم قولى سوزیڭ بلە نە سوزدر
بلمەدیك آداما قوری آوازدر
گوزەل بار یوز تومەن ایدرسەڭ آزددر
گوزل بارددر اییەن ناننا دەگمەز

ناس - چلم - غیبات حاقندا

چلم

دوستلارم دوشمان بلڭ آدامدا بر بارددر چلم
ایله ماحبوم ایله ماڭ بر غاراتی جاندر چلم
سوزلەیان حالی دەمی بر افغماردر چلم
ئارتار آوزین اوزینا اووسکچی زاڭگاردر چلم
نیردە بولسا پاسیقیلار اورتادا بارددر چلم

تۇشكەچ اول مەجلىس ارا مەركم چەكەر پیماراتەر
آل بلەن آلداب سەنى هەردەم آوزیكا زار اتەر
ساغ سالامات قویماغین ایندی آوزیكا آراتەر
قول آباغنی شەل قلب خالق ایچرە آنی حاراتەر
بو سپاتلار برلە اول چە کماشگی بەد کاردر چلم

قامقا ایلاب مەرزلمان اول گورکەزەر بەد روینی
بورنگزغا ایسغادار آماڭ اوشال بەد بوینی
لی موسلمانلار حالالیدیپ قلماشگز هیچ اوینی
آخرەتڭ اوین اتسەڭ تیز قویك بو اویونی
آخرەتڭ اوین اتمەزلەرگە دەر کاردر چلم

ھەر كىشى خوش حال اولىدىر جىم لام مېم آتىغا
 نىگە پىكر اتمەز اوشال كىم بو پەلىدىنى زاتىغا
 مۇندىرار گويا آنى ھەردەم شەياتىن آتىغا
 سىچر اتىب ھەر دەم آنى تار تار ءوزنىڭ زاتىغا
 چۈنكى بەدكارلەر گوزىگىدا دايما باردىر چىلم

غالغال ايلاب ھەر سەھەر اول آغزىدىن لوتلار
 ساچار

ھەر كىشى نىڭ اقلى باردىر بەدىلە بەد بويىدىن غاچار
 كىم آنى اللىگا آلار كوكسىن آنىڭ سارى آچار
 اغتقاد اتسا حالال دىيىپ دىن اسلامدان گەچەر
 دىن اسلامدان گەچەر گا بوسەبەبىكاردىر چىلم

شەيلە دۇشماندىكى تاشلا ھەم باشىڭز آيلا يۇر
 واغتى يەتمەن سولدىرىپ بوجىسىڭز لاش ايلەيۇر
 غايىقى حاسرات يوق اكەندىر چەشمىڭز ناش ايلەيۇر
 ھەر زامان دۇيد يۇۇتىدىر ھەم ءاويكەنڭز داش
 ايلەيۇر

بارى غاپىل اولماڭىزلار شەيلە بەدكاردىر چىلم

اى يارانلار نەھىي قىلىشىدىر آنى بىزگا آحاد
 پىكر ادب زىكر ايلەدى كىم خالىق ارا ابدىسىماماد
 تەبىدىل اتمەك نەھى قىلماق ايشىنى بىزگا نە حاد
 كىمكى مۇڭىر بولسا آنىڭ آلدىدا باردىر لاھاد
 آيتادىر ماحتۇم قۇلى بو بەندەگا ناردىر چىلم

ناس آتان

گويا بو دۇنياگە گەلىدۇ گەلمەدۇ
 كۆپ آغلارنىڭ مۇدام ايشىڭ ناس آتان
 شەرىفات يولدىن خابار آلمادۇ
 قالار دووزاخ ايچرە جانىڭ ناس آتان

تەمماكى دىيىپ ھەر ايشىگە يورقارسەن
 قوللا قاقىب اۋچ مىسغالىن آتارسەن
 بىر سومگىرىپ يانباشىڭا سۇرتەرسەن
 خارام بولار لۇستى باشىڭ ناس آتان

نامازا دۇراشدا لۇستىڭا آقار
 آنىڭ لۇچىن مۇڭ يىل دووزاخدا ياقار
 وەيىل دىيىن جايدا تۇتىنىڭ چقار
 قابول بولماز گوزدە ياشىڭ ناس آتان

ياخشى يامان ادەن ايشىن خاق ادەر
 ناس آتانلار ھوندىن بارسى چاق ادەر
 آقار دۇرار لۇستى باشىن پوچ ادەر
 سەندەن غاچار دەشكى دۇۋىڭ ناس آتان

گوزىڭى ياشاردى مەھرڭ غاندىرار
 گەلىسە خۇمار ايمانىڭى ياندىرار
 تاغام ايسەڭ تاباغىڭى دولدىرار
 مۇردار بولار ايچەن آشىڭ ناس آتان

بر آدمى گورسەڭ گزلاپ غاچارسەڭ
بۇرنىڭدان دەم گەلمەز آغزىڭ آچارسەڭ
كەيپى گەلسە اوغل قىزدان گەچەرسەڭ
خايران بولار اوبا قوشكىشك ناس آتان

قۇرۇڭ باراڭدا مەينىڭا چىقار
بوشىن جانكى دووزاخدا ياقار
چاقچاڭكى اوت ايلاب بۇرنىڭا دىقار
زەھمەددەن دوكىلەر دېشك ناس آتان

ماحتۇم قۇلى ئولەندەن سوڭ بىلەرلەر
جەنازا اوقامان بورنىڭ دلەرلەر
ساقار دېن جاپا سەنى سالارلار
نچك گەچەر آندا حالڭ ناس آتان

چلىم كەش

حاق سەنى زاپىڭا قويمىش جاھاندا
ادى بىلەنكى اتىڭن موندى چلىم كەش
ديوان قورالار گۇنا حاساب جايندا
جووابڭ نائەمەر اوندا چلىم كەش

قوواتك كەمەلدىب گويچىڭ آزدىر
كەيپى كەللاگەلسە اقلڭ آزدىر
سويىشكى سۇدراراتك قۇدرار
بر نشانى بۇدر سەندە چلىم كەش

ال گوتەر گىل بەيلە ناهاق تالاشدان
پۇلڭ كويەر جانڭ يانار بۇ باشدان
ارتە قارنىڭ دولدىرارلار آتاشدان
زاحمى چقماز قالار تەندە چلىم كەش

ايكى دونيا ياحشىلىق يوق اكرىيە
كشى بولساڭ قادم قويغىن دوغرىيە
بى نامازا غىيات كەشە اوغرىيا
يولداش بولار يوويىز گوندە چلىم
كەش

ماحتۇم قۇلى موولام جاندىن ياقىنەر
چلىم بر شور سودر تەن بر زمينەر
ايمان بر تلىكى در گوورە برهينەر
تلىكى توسسا دوزمەز هيندە چلىم كەش

غىيات كەش

روزى ماغشار شكوە (1) ادەر دلىك دەن
رسوالغڭ بودر سەنڭ غىيەت كەش
اومرڭ يەلە بەرمە آزما يولڭدان
آغرتماغىل ايلماڭ گونڭ غىيەت كەش
بوليتدەك كۇ كرەيب بارق كىمىن گورلار
گلمى بوزدان تاغتلار آتشدان يەرلار
قاتردەك ايچيانلار بوغرا دەك مويلار
بورنىڭدان سورارلار قانك غىيەت كەش

28

نہایت

ТССР дөвләт китапханасы
ГОСБИБЛИОТЕКА ТССР
инв. № _____

حالىڭ گورىپ پوشمان بولوب آغلارلار
اوزىڭ سىجىن اتلى جايدا باغلارلار
دلىڭ ئوتتوپ دەمر بلەن داغلارلار
قارا بولار شول گون يوزىڭ غىبەت
كەش

يامان سوز آيىرار ياخشى دوستىڭدان
گوناهڭ آغرامى باسار اوستىڭدن
جەھەننەم ايچىندە تاموغ آستىڭدان
پەلەكلەرە چقار اۇيىڭ غىبەت كەش

ماحتۇم قۇلى آيدار ايليڭ گوزىنىڭ
دۇشەنەن خار بولساڭ گورگىن
اوزىڭدىن
دىلىڭنى چەكمەسەڭ حارام سوزىڭدىن
بەللى خاراب بولار دىنىڭ غىبەت كەش

گیدیچی بولما

گەل کوڭلىم مەن ساڭا نەسىحات قىلاي
 واتقانى تەرك ادیب گیدیچی بولما
اوزگەن اگىسك بىر غاپىرى ناماردىڭ
حزىماتىدا قۇللوق ادیچی بولما

حزىمات قىلساڭ بولسەن بىر آسل زادا
 آتاپالسىندان بەيك بەگ زادا
 ھەر چەنت اگەر بولسا آچ ھەم افتادا
يانىندان بىر زامان گیدیچی بولما

ياخشىلاردان ھەرگىز چىقماز يامانلىق
 آسلى يامان بولسا چىقماز ياكشلىق
 آسلىنا تارتادر يۇۇرك چامانلىق
 يۇۇرگى چامانا ساتىچى بولما

چاقىلىق خابارسىز بىر يەرە بارساڭ
 امتىياز ايلەگىل لوترساڭ تورساڭ
 بىر نەسىحات بەرەين پەندەمى آلساڭ
 كشى آشىنىڭ دۇۋىزى دادىچى بولما

چاغىرلان يەرە بار اوتىدا تورما
 چاغىرىلمادىق يەرە بارما گورنمە
 لوتانماز آدمەك سۇيرەنب يورمە
 بوپىرولماغان ايشنى ادیچی بولما

Handwritten signature or name in the top right corner.

Handwritten text in the middle right margin, possibly a date or note.

اگر سەن ھەم بولساڭ نەرمى مۇلايم
مۇلايم سەن بولساڭ قولك بولاي
قولغا بەرگەن پەندىڭ ئالايم
كشىگە غاتى سوز آيدىجى بولما

گو كەن نەم دوشمەسە يەرنى گوگەرتەمەز
يغلسا مولك غايغى بىر ايش بىرمەز
ءارىگت گووننە غايغى گەتەرمەز
نامەردك اوغلى دەك غاچىجى بولما

مەرد اوغلىدور ايله يازار دەستەرحان
دوغرى سوز اوستىندە بەرەر شىرون جان
ءومرىنى اوتكەرەر دىمەز بىر يالان
جەھدىلاپ يالان سوز آيدىجى بولما

ساحتى دل يوراگى ھەرگىز بوش بولماز
ھەر ناچە غىنانسا گوونى خوش بولماز
بىر برەوگە ايكي ياحشى دۇش بولماز
ياخشىنى يامانا ساتىجى بولما

توۋە كىگەل نەر بولار اندىشە(2) مايا
گوونىكى اىبەرەمە ھەر قايسى جايا
بارچانك دايانجى قادر آلايا
آللادان اوزگەگە سويەنجى بولما

تابساڭدا دۇنيادە مۇلىكى اسكەندەر
قارۇنك مالى ھەم بولسا مەسسەر
آخىرى بولارسك بىرگە بارايار
گوونكە مەن مەنلىك ساتىجى بولما

آيدارلار ىرتق دون كورسە ايت غاپار
پالى يامان بەندە خودادان تاپار
آخىرى بىر گوونى قىلارسەن ساپار
دار كوونلىك ايشى ادىجى بولما

دەولەتلى اوغللار ياشدا باش بولار
ياشاغاندا بى دەولەتلەر ياش بولار
راخمسز زالمىلار باغرى داش بولار
بارار يەرە كەسەك آتىجى بولما

آر اوغل بالاسى بارا پۇر بولار
قامچىسى الندىن يامان زور بولار
مارەكە كورمەكەن يىگت نا بولار
گەلەر گەلمەز سوزى آيدىجى بولما

اي كوئىل كەل ايندى حاقى تاپالى
نەسىبە آتىنى مۇنب چاپالى
آيدارلار حاق ارمش مەھرى ۋەپالى
شو سوزگەن ھەر كىز غايدىجى بولما

قىممات ياخشىدۇر

سوۋدە گارلىق قىلپ بازار گەرەندەن
 آلساڭ نەسىھەت قىممات ياخشىدۇر
 خاتام (1) بولپ گۈندە قۇل بەرەندەن
 كان بولسا يىگىتدە ھۆممەت ياخشىدۇر

بىر مەرد ياخشى موحاننەسنىڭ يۇزىدەن
 سوۋەش گۇنى سانجىرغانىم گۈزىندەن
 نامارد بولپ ئەدەب آيدان سۈزىندەن
 دىنە موڭگىر بولان يەھوت ياخشىدۇر

خاير ايشلەرى تاشلاپ بەد ايش ايلاندەن
 دوست بولپ دوستىدىن سۈزىن گۈلاندەن
 خۇدانى اوينىپ يالان سۈزلەندەن
 سەكسەن توغسان ياشان آروا ياخشىدۇر

قادر آلا جىسمىمىزنى (2) بار ادەن
 بى اقلدىر خاق ايشىنە آر ادەن
 يەرسىز يەردە سالتان بوزىق كۈپرىدەن
 جەھەننەم اۋستىندە سىرات ياخشىدۇر

باش واغىتى بەرجاى قىلپ مۇسلىمان بولساڭ
 بىلپ سەن اول دۇنيا غامىنى ايسەڭ
 جازانى بارلىغىدا آخىر قازانساڭ
 آقماغا دۇنيانىڭ مالى ياخشىدۇر

(1) «خاتام ناي» آدىنى آلب دۇنيادا ايك بونجى خاير
 احسان ادب گەچەن آدم (2) نىمىمىزنى.

مەن دېدىم بىر ئاچچە پەندى نەسىجەت
بىلسەڭ نەسىجاتىر يوغسا پەسىجەت
پەسىجەت بىلمەكەن بارچا نەسىجەت
يالانچى سۆزلەرنى آيدىچى بولما

ماحتۇم قۇلى گوۋىنىدە دركوب آرمان
تاپمادى دەردىنە آقپەت دەرمان
يەتپەشەر بىر گۈنى حاقدان بو پەرمان
غافلات دوشەندە ياتىچى بولما

ماحتوم قولى گوردك ياحشى يامانى
يالانچىنىڭ بولماز انتى ايمانى
يراق ايله بارساڭ الماز ميهمانى
ھەر كىمك ءوز ايلى واتان ياحشىدر

بوستان تاپلماز

دوغاما دۇۇش بولان گوگەرەر گولدهك
گولنىڭ مووسىمىدەك بوستان تاپلماز
قاهرىملىڭ اتلىشى كويىدىرەر گولدهك
ئۇل اورنىنا غايدىب مەستان تاپلماز

گوونم مساپىرد چەسەد يۇورتىدەر
جانم جوشغىندادر يورەك دەرەدەر
گوگىلم كاملىدەر گوزم مەردەدەر
شوم شەيتاندىن ھىچ بىرمەردان تاپلماز
گووين قويىب گوزلە آلا يولنا
مەشغول بولب ياتما دونيا اويىنا
آدامزاد ميهمانىدەر دۇنيا ءوينە

بر گون اوى ايچىندە ميهمان تاپلماز

غافلات ايچرە مايىل بولمە يورە گور
نامە بەرسەڭ ءوز اليكلى بەرە گور
دىركلىككە ءولم ايشىين گورە گور
بر گون جەسەد ايچرە بو جان تاپلماز

گوونم اولايىن دىب اوغراسام ھەر يان
دافوا جەنجەل دوشەركايش تاپار جان
آيدلماز نەسىحات اوقولماز قوران
جانا ياقار ادەب اركان تاپلماز

دەرگاھىكا دوغا نالشم بىجاد (1)
تاليغم شوم گورنيا تەنم بى قووات
غاچغىنم كوبلىكدر استە گم حلوات (2)
ماڭا ھىچ بىر جايى پىنھان تاپلماز

ماحتوم قولى چىن تاقىدىرا تەن بەردى
مەر كىم ءوزىن ساقلا بىلسە ايش گوردى
ماڭا راپاۋىسى كوكەنەمەن دەرەدى
جاھلىق دەرەينە دەرمان تاپلماز

(1) سانسىز. (2) جولا.

قۇل بولغىن

بىر بى دوولەت ايله بەيك بولنچاڭ
دەولەتلىنىڭ ساياسىدا قۇل بولغىن
بەداسل بەك قۇللىغىدا يورينچاڭ
اسل بەگنىڭ ساياسىدا قۇل بولغىن

يامانى قولى ياشىلغا گوزەلدىر
كەلەمەچ ھەم اوز اوغلانم گوزەلدىر
غارغىش غۇردىڭ زۇريادىنى آزالدار
قوين كىي چار تاراپا ايل بولغىن

سولەيمان سەن مورە1) بىر قولاق قويغىن
سوزىنى آڭلاغىن جووايىن بەرگىن
حاکم بولساڭ حالقاگون كىي بولغىن
اقدردە سو يا ءاۋوسەردە يەل بولغىن

يامان ايشىدر ءاوز نەفسىگى بەسلەساڭ
آقمىقلقدىر ءاوزىڭ ياشى كويلەساڭ
ھەر بازاردا روۋاچ بولماق ايسلەسەڭ
ياغشىلارنىڭ كىسەسىندە پۇل بولغىن

ماحتۇم قۇلى بارىر دەمىڭ ھەسىبى
ايرىگىچ يەتەر ھەر بەندانىڭ نەسىبى
كىشى بولساڭ قويغىل قورى قاسىبى
ياخشى يامان بارچالارغا دەل2) بولغىن

گەزەمەك بىلەن

يەتمىش ياشلى غارداش گىرمە گىل يايا
اوقىڭ بارماز يايا گەزەمەك بىلەن
قۇوانما كەسەكدەن بولان بىنايا
كەسەك بىنا توتماز دۇزەمەك بىلەن

آدامزاتدان چقار آداملىق ايسى
غالىپ آدامىڭ باسسا بلىنەر ايزى
موئمىنە آزار بىر آدامىڭ پىمىسى
تورار داۋا توتار دۇزەمەك بىلەن

اۋزاق يولا بىدەولەتنى باش اتمە
آللانى لدەن بەرب كوگىل داش اتمە
آقمىغا ايچ بەرمە سرىڭ پاش اتمە
غالبىردە سۇق دورماز گوزەمەك بىلەن

دوست تۇتما كوب ياشلى آدام كوسەسىن
بارىن يوق دىب بوش گور كەزەر كىسەسىن
بىرى بار بوش اتسە آقىل كاسەسىن
نە پەيدا داشىندان بەزەمەك بىلەن

ماحتۇم قۇلى اوۋال ءاوزىڭ دۇزەتگىن
دۇنيادە ءكاڭ آخىرەڭ گوزەتگىن
آز ايبىب آز ياتىب سوزىڭ آراتگىن
نە بارماغىنى سز كەب سوزلەمەك بىلەن

دەلالات ياخشى

مۇسۇلمان اھلىئە آجى سوز دىماڭ
پاقىر مسكىنلەر دەلالات ياخشى
باحىلىنى گورەندە گۈلەر يوز بەرمەڭ
بىر مۇھىم بىرمەڭ كەپايات ياخشى

يەتتىمى گورەندە گۈلەر يۈز بەرڭ
قولكىزدا تاپپ تىغام دۇز بەرڭ
بىر غاملى گورەندە شىرىن سوز بەرڭ
قولندىن كۈتەرەمە ھەمايات ياخشى

يىگىت اولدىر سورە ايلەسە آمال
قولدىن گەلمەز ايشە اتمەسە جەدەل
ھەر كەمدە گەرەڭ بىر قورى امەل
بەگە بەرم شاغا دلالات ياخشى

غارىبلىق بى آجال ادام اولدىرمەز
اولمەسە ھەم تىر كلىكە گۈلدىرمەز
ايت ھەم ارقلىغىن قوردا بىلدىرمەز
البەتتە دۇشمانا سياسات ياخشى
ماختوم قولى ماڭا شىرىن دىل بەردى
شەجەرلەر گوگەرب سەمەر گۈل بەردى
كور اوغلى رەيخانا نچك يالباردى
آماندىر دىنە دىانەت ياخشى

تابماز سەن

ناچە ايش بارباشدا آقل چەم اتسەڭ
بويىر پەلەڭ چاشار حاساب تابماز سەن
بوجان ساغلىغىندا سوواب غازانغىن
يەر آستىنا گىرسەڭ سوواب تابماز سەن

مۇندا نامە ايش اتسەڭ انداسورالى
ايندى ياخشىلاردان آلاوەر يولى
شاما 1) بىر پىللەردى آدم اوغلى
آغلاپ آغلاپ گەلسەڭ سوراغ تابماز سەن

يىگىمى ياشىندا ارڭ نەغامى
ياقارداغى داشى ارىدەردەمى
بىر گون اوتەر يىگىتلىكك موسىمى
آملار كەم بولپ ادەب تابماز سەن
يىگىت بولپ گەزگىل ياخشى آت بىلەن
بەدەو مۇنب گەزگىل پەريزاد بىلەن
اومرىڭكى اوتىرگىل جەماغات بىلەن
مەجىدى سۇو آلامەھراب تاپلىماز سەن

ماختوم قۇلى آيدار آجاب جوش اتدى
ارەنلەر سۈھبەتتە بىر گون دۇش اتدى
بىر كاسە مەي بەرب گۈلگۈن نۇش اتدى
ھەر واغت كاسەڭ دولى شەراب تابماز سەن

ياقانچا بولماز

ھەر آقماغا ساچما دەردىڭ ۋوزىڭنى
 حاسراد اودى جىسمىڭ ياقانچا بولماز
 غۇسا بىلە دانە دانە گوزىڭمەن
 اشكى نىدامانڭ آقانچا بولماز

قانغ بولپ ايز زاتدا تۇت ۋوزىڭنى
 تامغ قىلب سارارتماغن يۇزىڭنى
 ھەر ناماردا چاپ ايلەمە سوزىڭنى
 سوزىڭنىڭ بىناسىن ياقانچا بولماز

ماغرور اولپ گەزمە ئومرىڭ گۈلىنە
 سارىلارسىڭ بىر گون حازان يەلىنە
 يۇز ياشايىپ دۇشسا آجال انىنە
 سىغىنىدىن سولىڭىڭا باغانچا بولماز

سۈلەيماندىن ارتق بولسا شوو كەتتىڭ
 لەرزانا گەترسە گو كنى ھاياتىڭ
 گو كسىڭ اوزرە اۇرسا گۇررى رايەتتىڭ
 آجالىڭ جەللادى قاقانچا بولماز

گوونى قارا بىلە بولماڭلار اۋلپەت
 يوقار آندىن دۇرلى دۇرلى كەسپات
 ھەر ئاجە كومىرە ايلەسەڭ ايززات
 آلتىڭا قارلىى يوقانچا بولماز

ماحتوم قۇلى ھەر گىز تابمادى آمان
 يامان دىڭ زەھرى تىغلاردان يامان
 يامان دل ياندى زەھرى كوپ يىلان
 جاقسادا بىر چىيىن چاقانچا بولماز

باش بولماڭ

نەسىخات ايلان دىڭلاڭ يىگىتلەر
 خاتىنلار باشلاغان اۋيا باش بولماڭ
 مۇڭ نەسىخات آيتساڭ بىرىنى تۇتماز
 اغز بىر بولماغان ايلە باش بولماڭ

دەشگە نە ايلەبان سالىشماقلىماڭ
 آراستا سووداقل چاپشماقلىماڭ
 خوش مۇلايم بولكى كەم سوچان اولماڭ
 مەندەن زىھار ايلكى بىلە غىشى اولماڭ

ھەر گىز آتاك بولسا بولماڭلار كەپىل
 بورىغىنىدىن غالان كەپىللەر سەبىل
 مەن آيدايىن دىڭلەمەسەڭ ۋوزىڭ بىل
 آياقلاشما ادەنلەرە باش اولماڭ

نەسىخات دەشگەسەڭ ۋارنىڭ ۋارىڭ
 آلماساڭ نەسىخات كوپكىڭ بىرىڭ
 اۋلى ايلكى سالىغىدىن ۋوزىڭ تولاڭ
 اغزالا بىر قووما ھىيچ ۋاقت باش اولماڭ

دوغرى يۈرۈپ دوغرى گەزەن دوق بولار
بېولۇت گەزەن مەلامەت كۈب غالار
‘اومرڭ بىلە يىغىغاڭ يوق بولار
اوغلان سۈيەن يىگىتلەرە باش بولماڭ
ھەر گىز ئامان بىلەن بىلە بولماڭلار
اوينايپ گۈلبىيان بىلە بولماڭلار
كەسسى يەتەر بىر كۈن يالان دىيماڭلار
غۇدا غايىن بولۇپ بەلاداش بولماڭ
ماحتوم قولى كۈپ سەودالى باشڭ بار
ھەۋەرڭ لوزاق يۈزدەن آشاياشڭ بار
‘اوزىڭ بىل ‘اوزگە بىلەنە ايشاڭ بار
باحابار بول خاق يادىدىن داش بولماڭ

آادلارڭ بىرى بىرىنىڭ

29

تاپا وىلى.

ناننا دەگمەز

بايلار باردى غارييلار راخم ايلار
باردى بايلار دۇنيا مالنا دەگمەز
گۈزەل باردى دۇنيە مالين ايدىرسەڭ
باردى گۈزەل ايىن ناننا دەگمەز

دۇنيادە باھىلىك يۈزىنى گۈرمە
آشك نانك سووك آلىش بەرمە
قۇل دىيىپ يگىدىك آسلىنى سورما
خوجاسى بار بەلكى قولنا دەگمەز
دۇنيە مالين بەرسەڭ ايهسى سينماز
شاستەسە آنك دىلەگى بتمەز
بەدەو بارپول بەرسەڭ باھاسى يەتمەز
بەدەو باردى سالان جولىنا دەگمەز

دەولەتلى آرگەرەك سووۋەشەسە خوش
يات بلەن بارىشساڭ بولارساڭ غارداش
ياغشى اوغل ياغشى آيال قىز سرداش
بو دەولەت ھەر كەڭ اەلنە دەگمەز

ماحتوم قۇلى بو دۇنيانك آشراتى
ايمەك ايچمەك مۇنمەك قوچماق سوھبەتى
بر نچەلەر مودام قىلار تاغاتى
نجانك ماڭلايى سەجدەگە دەگمەز

قادر نابلسن

حارازمان اوغلىنا دوشسا آلغر باز
 غاناتدان آيريلار قادرين نابلسن
 بر چوپان اداينه دوشسه بر آلاماز
 چاقماق داشدان تاپاويدىن نابلسن
 بايلارا ياراشار چاپرى ساحاوات
 پاقيرا لايقدىر سابرى ناناغات
 حار مونهن اوغلىنا دوشسه شالق آت
 پالان چه كهر سوره قادرين نابلسن
 كامل بولماز اول شهربه تدن ايچمه گهن
 گلا بلمهن ماغنى سنى ساچماغان
 مهنون بولماز ايشقا اسهرين قۇچماغان
 پهريزات لهيلي نك قادرين نابلسن
 دينچليغك قادرينى بلمهن آرمايان
 بهيك اديپ بلمهن بهرم بهرمه يهن
 چولده اچلق موشاقعا دين گورمه يهن
 اويدن ايسسى نان قادرينى نابلسن
 گيدنندن سوڭ دام آڭلار دوولته تين
 بلمهن دوولت بلهن گهجه نوباتين
 چه كمه دكلر حاستالغك زهمه تين
 نيره دهن ساغلقك قادرين نابلسن
 كشي نك اودينا يانپ بشمه يهن
 زالملا زولمندان دولب داشمايان

واتاندان آيريلب يالگوز دوشمه يهن
 اولكه سنده ايل قادرينى نابلسن
 آدم ديهن بر قاراردا دۇرماسا
 اولاغ قادرين بلمهن كشي آرماسا
 آوردك سونا قازلار چولى گهزمه سه
 سهر چه مهنلى كۇل قادرينى نابلسن
 ماحتوم قۇل ايدار يارۇ ههمده مگه
 گه لك شوكراده ليك دوستلار بو ده مگه
 زاتندا سوز پههمى بلمهن ادامغا
 موڭ ماغنى سوز ديسه لك قادرين نابلسن

آڭلاماز

بهد آسلا بهكلك يهتسه بر گونده
 آلا آوين سالار قوشين آڭلاماز
 يارليقى يوريگهن نورياتسز بهكلكر
 پوقارانك گوزده ياشن آڭلاماز
 بهلننت باشلار دوغرى يولا چهن بله
 آقل يگت شوز باشلاماز مهن بله
 نامهر د اوتيرگهش اهرزهن بله
 قوچ يگيتلر زهن گه گهشين آڭلاماز
 مهرتدن دلەك اتسهك ايدار خوب بولار
 بر باحشاشدان يوز موڭ بهلادەب بولار
 موحنه نس گه گهشي چولده كوب بولار
 دوشمان گورسه اهر ايشن آڭلاماز

اۈچىدىم يارانلار

پەرۋاز ئۆرپ سەيران ائىدىم دۇنيانى
بالا ئۆرپ گۈكلەرە ئۈچىدىم يارانلار

گوردىم نىچىك چىقىپ ئۇرلىدا ئومىرلەر
مولىك تۇرلى مېۋىلەر، حوررام شەجەرلەر
ئارىنچى تۇرۇنچى لەيمون ئالمالار
بىر ئابدان جايا دۇشدىم يارانلار

اول جايا باردىدا دۇشدىم يارانلار
شورش افغان ئاندا شەيدىدا بىلبىلەر
مەرمەردەن خوۋىزلى كوۋسەردەن سۇۋلار
خايران بولب شۇندا چاشدىم يارانلار

اول قارا باغلىقىدا گوردىم بىر چەمەن
اجايىب مەجلىسىن گوردىم انجىمەن
تورە گىرىپ گوردىم لوترمىش چەل تەن
سالام بەرب قولىن قوچىدىم يارانلار

اولار ھەممە ئاۋاز ئالاىك ئالدىلار
بىر اشارات ايلاب، لوترى دىدىلەر
پىلالا دولدىرپ دوۋرە بەردىلەر
ماڭا يەتكەچ قولم سۇۋندىم يارانلار

بىلەمدىم كۆيىمى يا ماڭا ئاز بەردى
ئوز الام باشقا بىر ھەم ئاۋاز بەردى
ايشىق الدى گۇۋىنى دىلەسوز گەلدى
آياقدان آياغا دۇشدىم يارانلار

ماختۇم قۇلى ھۇشيار اولدىم اوياندىم
اوياندىم لور تەندىم توتاشدىم ياندىم
داغنى بازارىندا حايىقاتا دوندىم
شىرىن غازال دونىن بىشىدىم يارانلار

جان گوردىم

آقا سۇلبىندەن اينىدىم مەن انا راھمىدا جان گوردىم
دوقوز آي دوقوز گۈندە گەلب ياھتى جاھان گوردىم
زەمىنى آبى تاش بادىك آھشامنى شام گوردىم
پەسەيىچ دل بەردى راھمانم يەنا دىنى ايمان گوردىم
گەزىپ ايقلىم يورب آلام بولب مولىك داستان گوردىم
حالال ايللاھارامنى شۇبھانى مەن كۆپ يەنە پارق ائىدىم
كى ئاندىن سولك اوز مىنى ايشىق دەر ياسىندا غارق
ايدىم

مەۋز مىنى آرش اوزامەن بېشىكە ھەم بېگۇمان ائىدىم
تام يەردە گەزىپ مەن اومرىمى جاۋىدان ائىدىم
ھەلىسى چارپار و باساپا رزواننى گوردىم
سېۋۇبى ماغرىپەتنى جەسەدە ائى ناھىد السىن
ايدىم

بىھامدىلا ماقامى سارپىي آلا مۇزدەسىن ائىدىم
سۇلەيمان بولمىغان لىگىمە چۇن انگىشتىن ائىدىم
گىرىپ ادبىس جە نەنگەگەكى مەن جاي اينىچىن
ايدىم

رەسول اللاتوتب لىگىمى گەزدىلەر چىنان گوردىم

روزا ھەمدەمگىر نامازڭ چراغ
 زەكات ھاساپىڭىز ايمانڭ ياراغ
 مۇندا بىر ئات بەرسەڭ ماھشار گون براغ
 چەكەرلەر قىزىلدىن زىنى بلانى
 ماھتوم قولى مەستان ايشق جامىن ايچەر
 كىم حساب اەلەندەن قوتلىپ قاچار
 سىرات كوپرسىندەن سالامەت گەچەر
 ھاقاقۇللىق اەدەن جانى بلانى
 باش اۋستىنە

نامارد كىمىز بىلەر بولساڭ
 نە دىرسەڭ دىر باش اۋستىنە
 ازما مەيشىن قىلدۇر بولساڭ
 ھېچ تاپىلماز ايش اۋستىنە

مۇرتىن توولاب ھەريان تارتار
 ھاياتى پەلەڭدەن ارتار
 گوكدەڭ گورلاب دىماق يرتار

تاييار بولان اش اۋستىنە
 كۈبلىكە گوررڭ غالىدما
 اولام خوشىر سىر بىلدرمە
 لاب ادب دالھان دولدرما
 چەندەن دىكىل ايش اۋستىنە

اش اۋستىنە ايت دەڭ حرلار
 يەرسىز يەرە خار دەڭ خارلار
 ھەر تىلكى بىر شىردەڭ گورلار
 مۇردار اۋلەن لاش اۋستىنە
 دىسەلەر اتلانھا اتلان
 مەردىگىت اۋدچەينار سرتلان
 ياوزگون غايراتا غاتلان
 لاغىت قويمارىش اۋستىنە

انسايىن الدەن برافماز
 آقل اداملىقدان چقماز
 بۇ سوزم ھاياوانا يوقماز
 ادام ساقىلار گوش اۋستىنە

ماھتوم قولى سوۋەش بولار
 يىگىدڭ سىرى پاش بولار
 ياباشىن بىرپاش آلار
 غوچ يىگىت يولداش اۋستىنە

گەلەندە باردى

گونىدە يۇزمۇڭ گۈچ ھەم بولسا بۇ دونيا
شول موقدار بو دونيا گەلەندە باردى
يوزمۇڭ آقماق بولب گىتسە زىنايا
يوزمۇڭ اوزىن يولا سالاندا باردى
يوزمۇڭ دەرويش سىنا داغلاب اوتىران
ريا زاتىدا يىلىن باغلاب اوتىران
نچە يەردە گورسەڭ يغلاب اوتىران
نچە يەردە اۇىناب يورەندە باردى
سىيران اەتسەڭ بو دۇنيانىڭ تورت بورچىن
قارلىبدىر حالال حارام ارواح جىن
نچەلەر تامىزلاپ يوول گىدەرلەر چىن
نچە يۇزمۇڭ گومرا بولاندا باردى

اۋمىرسىز ايىملار آڭلاماز آراىر
كاشكى سوران بولسا كىمسە دىب حورلار
سوويلىدى سولەيمان ھەم روستەم شىرلەر
ايكى يەكە بوسىب قالاندا باردى
ماختۇم قۇلى كوڭلە غايغى گەترمە
بر آز ايش واقتىر زورڭ يترمە
سوز آڭلىيان يوق دىب اۋمىسم اوتىرما
جاھان گىڭىر چەندىن بلەندە باردى

آزارىدىر

ايلدە بولسا خوش گورىنيان
آچق آرڭ گۇفتارىدىر 1
يامان آداما سوز دىمەك
ياحىشلارڭ آزارىدىر

آدىڭ قارا ايزىڭ گوزلە
خوش سوزڭدى سوڭرا ايزلا
سوزلا بلسەڭ ياخشى سوزلە
حاق يامانڭ بىزارىدىر

دۇنيا دۇرار اۋمىر غالمىز
اجال گەلسە چارە بولماز
ھەر ايش بولسا آدام بلمەز
بارچا ايش حاقڭ كارىدىر

اوتىر دووران دولار سالم
ھەر كىمە بر جام بىرەر حالىم
مۇندا نوبات سورىسە زالىم
تاڭلا حاق غارىبلار يارىدىر

اۋز ار كىم بلەن سوز دىمەن
گەلجەك رزقا غام ايمەن
جاھاندا بار ايشىدەن يامان
بر مومىنىڭ آزارىدىر

ماحتوم قولى سەن دە مېدەم
 احران سارى اور غادام
 ياحشى يامان بار جا آدم
 آجالىك (2) گرفتار يىدر

اوز ءاوزىگەن

مەھنەت بىلەن مال جەم ادەن مەھكەم باي
 حايىرىڭ بولسا بۇ گۈندە ءاوز ءاوزىگەن
 يالاندىن گوۋالىك بەرەن حالىنا واي
 تاشلا غارنى دولارىلان گەژدىمەن
 احلاس بىلەن اللا اوچىن نان بەرسەڭ
 نوومىت قالدىڭ گەر شەيتاننا يول بەرسەڭ
 شەيتان بويىنىن اوردىڭ حايىرا ال بەرسەڭ
 سانسىز بولب سوۋاب بارار ايزىڭدىن
 نەجەلەر بار حايىر ايشلەرى شەر تاپار
 نەجەلەر بار قوم دىب غار بار زەر تاپار
 بىرو بارىر يامان ايشلار يەر تاپار
 بىرو حايىر گۈرمەز بەرەن دۇزىندىن
 اوۋلادىنا بىراى كۈن اوچىن
 يىگت اشرات تەركىن اەيلار تىن اوچىن
 حالال حرام مال يىغلار زەن اوچىن
 اولسە مەدەد قانى اوغل قىزىندىن

جوۋان حاتىن. قالسا باردى ءار تابدى
 اوغل قىز اليندە مالىك يەر تابدى
 قابىسز تە گىگە زە كاتىسز مال جور تابدى
 اوزاق دوشىڭ يارادانك گوزىندەن
 تىركلىككە ءوزى بەرسە اليندىن
 حابار توتماز يارادانك يوۋلىندىن
 تابماز حابار مال بار اكەن مالىندىن
 اۋلەدە يادلانسا ياحشى ايزىندىن
 ساغلىقىندا قۇل بەرمەسە بەرمەگى
 گوز غىماسا قالانلارنا قويماغى
 ماختوم قولى ايدار ازاب گۈرمەگى
 قىيامت غاراسى گىمەز يوزىندەن

نە بىلىن

اۋز اومىدك ءاوزن بىلمەز ادامدىن
 اڭلامازلارامى جىسى نە بىلىن
 ئاقاما بار چاقىر ايچەن گەدەمدەن
 بوزاحور يامانى ياستى نە بىلىن
 يامانا ياحشى سوز يوقماز تاشلانار
 اڭلار ارڭ گىلانماسى گۈيچلەنەر
 ايت يالين توفراغا دو كسەڭ خوشلانار
 توفراغى تاباغى تاسى نە بىلىن
 بۇت پاراس موڭ قىلىن روزا نامازى
 اڭا ھەر گىز بولماز بەھىشتك يازى

الامى گوتەرسە ابرك 1) اوزى

اشتەمەز كەر پاقىر سازى نە بىلىن

اشكلا سوزم نەر زاربنى نەر تانار

حار باقان حار تانار مۇحەك زەر تانار

اى يارانلار مەرد يگىدى مەرد تانار

حاتونلەر ياخشىنى پىسى نە بىلىن

ماحتۇم قۇلى ايدان سوزلەرم حاقدر

امماكى حاق سوزە تەن بەرەن يوقدر

بر گوزلى دىمەسە غارادر اقدر

كور پاقىر كۇمش مىس نا بىلىن

نازىنە دەگمەز

اوينىڭ لەرزەنەن بىلمىان ادام

ھۇنەرلى يگىدىڭ سازىنا دەگمەز

بەد سىياقلى بەد حوى بولان پىس ادام

پەريادىڭ ادەن نازىنە دەگمەز

بى ماغنىڭ سوزى جانىڭدان اوتەر

غىمبات ادىب اوزى گوناگە باتار

ياماننىڭ زىانى ايلنە يەتەر

ناداننىڭ پەيداسى اوزىنە دەگمەز

آدام باردى اونی شالار جاغردار

آدام بار زۇلم ادیب غاریب آغردار

آدام باردى كۆرپە يانین آغردار

آدام باردى شال كىز ياننا دەگمەز

موخاننەسنىڭ بولماز ناموسى آڭى

بر سووش گونىدە ايلەمەز جەڭى

آغا بەگلەر موخاننەسنىڭ اون موڭى

مەرد اهلنىڭ آلتى يوزىنە دەگمەز

ماحتۇم قۇلى دەوران سوڭى در آدم

لاحات اتلى اويگە قويارسەن غادام

ماغنى سور اشكلاماز بى اقىل ادام

دانالەرىڭ ايدان سوزىنە دەگمەز

آر يانندا بەللىدر

ياغشىلغى پىس بىلمەز ار يانندا بەللىدر

گورار گوزىڭ غووانجى كور يانندا بەللىدر

دالى كوڭل دايانجى، يوقدر دونيا

اينانجى

ساغ غولاغىڭ قووانجى، كەر يانندا

بەللىدر

اگر پىرسەن اگەرياش، قلما سىورنىڭ

خالقا پاش

زەر سىقلىان مەحەك داش، زەر يانندا

بەللىدر

بو دۇنيانىڭ مرادى، آت سايىڭدر زور يادى

ارواناننىڭ قووانى، نەر يانندا بەللىدر

بولسە غامدان حالاسم، يازا دونسە

قىش پىسلم

ماحتۇم قۇلى احلاس، يار يانندا بەللىدر

ماحتۇم قۇلى آلىنكىر بۇ مەيدان
نە ايش توتار ابۇبەكر بۇ اوسمان
آت دەمىنەن دولدر زمينۇ آسمان
حورا سانك حاكى گەردى بلىنمەز

آحمد شانى اووۋنى

يا آحمدشا يەردە يايىلىپ چاويك
آدك آسمان گيدەر آرشى اغلايه
گەلەن نو كەرگىر گەلميان آويك
بەيىكلك زينە 1) سىن قال پاپە بەپاپە

ايرانەغىلىچ اۋرەر يۇورت سىماي
باشكدا بەرك اولسون دولەت كەلاي
ھەمايون داغندا شيرلەرگ شاهی
گويا بر 2) نەھەك سەن مەوجى دەريايە
ماشە 3) لەرك آۋاگىدرىان شىرى سەن
زومستانك بەينىسى دەوگ بىرى سەن
زال اوغلنك الماز پەيكان تىرى سەن
كوشتاسىب اوغولدەك بەللى بەلايە

ايشك ايران بولسە پىشتك 4) تۇۇراندر
دوست ايشكا خوش واغت دۇشمان حايواندر
اقبالك حۇۇب گەلدى ايشم رەواندر
مەرخەمەت نازارك سالىسە بر ساپە

(1) باسغىچ. (2) بالۇ. (3) سەز-توقاي. (4) قوم-تەبىرە.

بر يارملارنى اوويشى

اوشكى آردى بلىنمەز

يوميت گوكلەك تاغاسسوب ادب اۋزىندەن
چىقسا قوشن اوشكى آردى بلىنمەز
سغىماي چىقىدى دەشتى دالان دۇربىندەن
يوران يولى قونان يۇوردى بلىنمەز
غارغا سالىساك غرغى بىلە دەپىشەر
ھاياتىندان داغىلار داشلار قاقىشار
اۋلى تۇرب دىرىلەرە ياپىشار
آرسلانى تلىكىسى قۇوردى بلىنمەز
اۋچ مۇك نايزا بازى باردر نو كەردەن
تورت مۇك پىلدارى بار غالايقاردان
تەكە سالر يورش اتسە يوقاردان
اوشكە چومچ گەرەك اھلى بلىنمەز
اھلى سۇننى نامس ادب گەلەرلەر
غالاك يقيپ ار كك بىبادقارلار
دوكىلەرلەر شەھر اسپهان آلارلار
يووكەنتلەرگ اۋچى توردى بلىنمەز

فراغى دېررەۋاچ بەرەرسىن دىنى
شالارڭ شالارى اسلامڭ زىنى
امرىكا موتىغ ات ايران زەمىنى
روزي شەب نالىشم بودر خودايە

اووگى

سۇر پەتخ الى سەردار اوغلى گەلدى واغىت
يەنە بۇ دوورائىلار الى سىزگىر
كونە اغر دوولەت تازە ادەر باحت
بەيكلك سەردارلىق يوولى سىزگىر

ايلياس كىمىن *اومر چو كەن -وۇلاردا
غوۋاس كىمىن دۇمان دۇشەن داغلاردا
گەنچلى شەھەر حىزىر گەزەن چوللەردە
قادر بەرەن دۇنيا مالى سىزگىر

باحتىن بەلەنت ادەر بلەر بەگىزى
اقبالڭ مەست ادەر دوغرى گەلمەزى
دكا كانى پىچان كەرەڭ المازى
بەدەحشان ماغدانى لاغلى سىزگىر

قاھرىزدا غالان غۇما بولاشار
كەرەمكزە دۇۋشان ارشا اۇلاشار
بەيكلك بساتى سزە يارلاشار
پرىدونڭ پەرد اقبالى سىزگىر

سامارقانت تاحتىما قورلان جايلارا
ماھدىيە دەڭ خالىق سارسار يايلازا
سۇلەيمان دەڭ سوزگىز گەجەر سۇۋلارا
اسگەندەر دەڭ دەريا سالى سىزگىر

ماشرىغا يۇز اۋرپ چىقساڭ حوراسان
اول كۇردلەر سىزگىر شوگرا بۇر زىحان
زىرى پاي اتسەگىز اراق اسفهان
داغستان قاشامى خىلى سىزگىر

سوزم يەزدە غالماز دىدىگم گەلەر
نازارم كىيادىر مېس التىن بولار
بارسا چو كەن دوولەت سزە اووريلەر
بتىن بۇ دۇنيانىڭ مەيلى سىزگىر

ارەنلەر يار بولب باشىڭىزدا دالدارلار
حىزىر ايلياس رەكابتىز يەلدارلەر
اون بىر ايمام قولىڭىزدان غولدارلار
جلىدوڭىزدا ايمام الى سىزگىر

ماحتۇم قۇلى ايداردىم تاڭ اويانماز
اسكەندەر قارىسىدىر دوويلمەز سىنماز
داغ كىمىن تەرپەنمەز دەريادەڭ دونمەز
يۈمۈڭۈكلەڭ اھلى ايلى سىزگىر

آيديشق سووال جۇواب

اوولاتدان

نە اونبائش ايلدر آرتماز پەرزەندى
اول اونبائش آبالك اۇچى اوولاتدان
اۇچى انگيز اول تورت ارەر پەيوەندى
اول نە جۇماغ (1) ايلار نە چقار ياتدان
اول نە حالقدر گوگ پەلەگە قونارلار
كاھى اينب يەر يوزيندە دىنارلار
اول نە آدامزاددر بر آت مونەرلەر
اوزەنگىسى سودان جلاوى باتدان
مۇدام سەيرەگەزەر اول تورت دەشى دوش
بولار آندان جوملە آلام يوزى حوش
اول توردك بېرى يار مودام سەبەزە (2) پوش
كەللەسى بوزداندر آياغى اووتدان
اول كىدر يالاڭچ غارىب اوترويش
آوازىز آلاما سوزىن يەتمەش
آغزىن آچىب اوزىن ياسا باترمەش
سوراشساڭ خابار بېرساڭا بارزاتقان
ماحتۇم قۇلى اولىكەگە سالما آوازا
بولار گورنې موران زاندر بۇگوزە
اقل ارسەڭ پەھمك يەتر بۇ سوزە
حاجات ارمەس خابار آلماق اۇستاتقان

سووال جوواب

سووال

بزدەن سالام ماختۇم قۇلى لوستادا
ئاتامز آدامك دونين كم بچدى
دۇمانلى سەرىنە قوربان بولالى
بلمەكك مەلايك مەين كم ايچدى

جوواب

بزدەن جوواب بولسىن دوردى شاھىرا
جەبرايل گەنردى ززوانلار بچدى
يارادان حوكميندەن شەرو شەربەتن
آدام آتا بلەن حوانە ايچدى

سووال

آلامنك دەگەرسى نەرەكلى داغدر
بر قوش باردىر دايم آندا تۇستاغدر
آشقلق شەربەتنى نچە بولاغدر
جەننەتك غۇلپنى بارب كم آچدى

جوواب

قافى داغى زەبەر جەد رەك بەرەك داغدر
سېمورغ قوشى دايم آندا تۇستاغدر
ماقاسل دىگەنك آجاب بولاغدر
پىغامبەردىر اول گون قاپىنى آچدى

سووال

جاماندا تاگرينك اول داغى ناچە
جەننەتدە تووينيك پوداغى ناچە
يوز موڭ موשאقتاندا يافراغى ناچە
بەھىشكك آچارى كيمە قوويشى

جوواب

يەدىدىر ايقلىمى يەدىدىر داغى
تۇۇبى آغاچك يەتمش موڭدر پۇداغى
لا ايللاھە ماشق اولمشدر واراغى
بەھىشكك كىلىدىن اول رەسول آچدى

سووال

داغلارك داغىندا كىمدر اول گەزەر
كىمدر آندا بارب مەرمەردەن بازار
شامامەتدە بارب شەكەرلەر ازەر
گوكدە زوھرە يىلدىز كيمە قوويشى

جوواب

داغلارك داغىندا زوھرە گەزدى
آڭا اوغراشانلار مەرمەردەن يازدى
شامامەتدە بارب ھەر ساھار گەزدى
ھەر قىرق يىلدا بر گوكە قوويشى

سووال

حاق نە يەردە قلمش سەكز جەننەتنى
ناچە دىوارى بار ناچە گومبەتنى

بىر آرىغى بارىر نامەدر آدى
تايران ابابىلەر كىمە قوويشىدى

جواب

حاق آسماندا قىلمىش سەكز جەننەتى
آلتى مۇڭ بىنادىر بىردىر گومەتى
بىر آرىغى بارىر نىمەدر آدى
ابابىل اسحابلار پىلە قوويشىدى

سووال

حاق نە يەردە قىلمىش ساقار دووزاخى
ايلو ايدىر سىجىنىدىر جايى بولاغى
اول نە آددىر اوسىر بابىل بولاغى
قۇدرات بىلە اول مار كىمە دولاشدى

جواب

يەددى قات يەردە قىلمىش ساقار دووزاخى
بابىل سىجىنىدىر جايى بولاغى
قرق قارشىلار غىببات كەشك سوراغى
بالانچى زناخور اوغرا دولاشدى

سووال

دوردى شاھىر ايدىر يووللار اوزاقدر
قايسى دۇنيا مۇمىنلەرە دۇزاقدر
شەربەتنى بامەسەك جايك دوزاھىر
ارەنلەر داغىلىب نىردە قوويشىدى

جواب

ماحتۇم قۇلى ايدىر يووللار اوزاقدر
كونە دۇنيا مۇمىنلەرە دۇزاقدر
اللا بىلەر كىمك جايى دووزاھىر
دارغانلار داغىلىب سووردا قوويشىدى

قايدادىغى بىلىنمەز

أرف بولساك سەندەن حابار آلاين
نەمىنەندىر قايدادىغى بىلىنمەز
حابار بەرسوراين گەنجى حازىنا
پاقيردامى بايدادىغى بىلىنمەز

نە كىرىشەر بەنت اولبىر كەمانا
قايسى گۇن قوپارمىش آخر زامانا
نەسەبەندىن غارق اولبىر اوممانا (1)
كەناردامى سايدادىغى بىلىنمەز
نە گووھەر نە يەردە ياتىر كەم باھا
نچك لىبات اتمىش سوراينى تاھا
كەر كى چوپان برە بىلىل آردارھا
باشى سىنك بىر لويىدەدىگى بىلىنمەز

اول نە قۇشدر اوتىرغۇشلى سىم كەشلى
آلتى مۇڭ غاناتلى اللى مۇڭ باشلى
آتاسى قرقندا اوغلى يۇز ياشلى
نويىدادىغى ياسىدادىغى بىلىنمەز

اول نەدرکم ئورت يانندا يۇزى بار

اول نەدرکم سىنەسىندە گوزى بار

بر كەلامىر اۇچيۇز آلتىش سوزى بار

يەردە گوكدە نىردە دىگى بلىنمەز

اول نەدرکم اوڭى باردا آردى يوق

اول نەدرکم قونار گوچەر يۇردى يوق

حاساب ادب دۇرسام يەنە دوردى يوق

نە مەكاندا جايدادىغى بلىنمەز

ماحتۇم قۇلى لىچ مۇڭ اوچيۇزى دۇرسىن

دورد مۇڭ دورد يۇز قىر دوردساپاسىن سۇرسىن

مەركم اۇستاد بولسا جووابىن بەرسىن

ئورت دالڭ بر زىدەدىگى بلىنمەز

سوراغ، غايتارغى

ماحتۇم قولى. اول نامە در ياشل قزل اووسيان

اونامە در آياغى يوق تووسيان

اونامە در يەدى دەريا كەسيان

شاغر اولساڭ شوندىن بىزە خابار بەر

دوردى شامىر. اول اكندر ياشل قزل اووسيان

اويلاندر آياغى يوق تووسيان

اول بالقدر يەرى دەريا كەسيان

بىز دەن سالام اولسىن جوواب شەيلەدر

اونامە در ياقاسى باريانى يوق

اونامەدر غاناتى بارقانى يوق

اونامەدر آدم يوتار جاني يوق

شاغر اولساڭ شوندىن بىزە خابار بەر

اول كەپەندىر ياقاسى باريانى يوق

كەپەلكىدر غاناتى بارقانى يوق

قارا يەر در آدم يوتار جاني يوق

بىز دەن سالام بولسىن جوواب شەيلەدر

اونامەدر دەروەزە سىز قالادر

اونامەدر پەنجەرە سىز بنا در

اونامەدر بر يىرىندەن آلا در

شاغر اولساڭ شوندىن بىزە خابار بەر

اول كوڭىل در دهر وه سز قالا در
اول قابر در پهنجره سز بنادر
اول آي گوندر بر بيريندهن آلا در
بزدهن سالام بولسين جوواب شهيله در

اونامه در ايمه ديلهر دويديلار
اونامه در اولوغ گونه قويديلار
اول كم ايدى دا بانمندان سويديلار
شاغر اولساڭ شونندان بزه حابار بهر

اول ديدار در ايمه ديلهر دويديلار
اول ناماز در قياماتا قويديلار
نه سيمي نى دابانندان سويديلار
بزدهن سالام بولسين جوواب شهيله در

اونامه در يهدى اولكه گهزيا
اونامه در بيلين بر زات ازيا
اونامه در آدام يالى سيزيا

شاغر اولساڭ شونندان بزه حابار بهر
اول چوپاندر يهدى اولكه گهزيا
اول قويوندر تاياق بيلين ازيا
بهدهو آتلار آدام يالى سيزيا
بزدهن سالام بولسين جوواب شهيله در

اونامه در توپراق اوسته سورينمهز
اونامه در آداملارا گورينمهز

اونامه در هيچ بر دونا بوره نمهز
شاغر اولساڭ شونندان بزه حابار بهر
ازهنلهر در زهليل بولب سورينمهز
اول بهلا در گهلسه گوزه گورينمهز
يالان گوررڭ هيچ بر دونا بوره نمهز
بزدهن سالام بولسين جوواب شهيله در

بلمهز مڭ

قلام آلب نامانى، گوزدهرديگم بلمهز مڭ
افسۇن اورب هۇد هودنى، ايندهرديگم
بلمهز مڭ

آرش اوستنه غالديرب، مۇندر ديگم
بلمهز مڭ

تورت گيجه اوچگون آغلاب، ديندارديگم
بلمهز مڭ

اشك مۇنب ايسادهك، يهلسدرديگم
بلمهز مڭ

مهجنون بولب ساحرا دا آغلاي آغلاي
گهز ديگم
وارقا كمين گولشادان اولب، اؤميدىنى
اؤزديگم

جوشيعن پهرپ ايشق اودى، قايناب قايناي
قزديگم

گوزم ياشن مەرجه ندەك، دوزم دوزم
دوزيگم
شەبلى كىمىن بىر داغى، اينىدەردىگم
بىلمەزمك

ھۇد ھۇد كىمىن پەرەشكەن، چىن ماچىن دىب
باردىغىم
باغ ايچىندە بىلقىسك ساچىن آچىگوردىگم
سۇلەيمانك تاختىندان، سوزلاپ خاپار
بەردىگم
قوش قونىن دىب باشىما، بىلبىل ھەشكىن
غۇردىغىم
چارشانبا گۇن چاش واقتى، قوندىردىغىم
بىلمەزمك

قاب داغك آرقاسىندا، مەجنۇن قوردى
جادۇنى

بىسىللا دىب باشلادى، جاغردى
اۋستادىنى
خاقدان غايرى ھىچ كىمسە؛ اشتهدى
دادىنى
ناغراچە كىب قىر قىر، شۇغلا اۋرغان
اودىنى

گوز ياشىمدان نەم آلب، سوندىردىگم
بىلمەزمك

شروان خانك سووداسى، نە آجايىب
سوودادىر
قىلدەك بىرىن آغدارسا، قىيامات گون
رسوادىر
بۇزىگىرىمى ساقى قۇرلىب، ھەر سافدا
مۇك غووغادىر
ئىشلىق بىر جوشقىنلىق، آقماز اۋيغىن
دەريادىر
بىر جۇرغادان قىر قىر، غاندىردىغىم
بىلمەزمك

يەتلىمەش شۇنقارم، غامش غانات اق
تورپەك
دۇنيا مەنى تاپىردى، بىريانىم اتدى
غرىپاق
جانان بولار قۇل بوين، تارتار قان
قويماز تورپاق
ھەر تىكەندەن يۇزغونچە، ھەر قىر
گۈلدەن بىر يارپاق
داغى داشى الەيب، دۈندەردىگم
بىلمەزمك

ماحتۇم قۇلى آيدادىر، دوقوز پەلەك
زۈھرەسى
يەدى يىلدىر غارداشى، آيىك گۇنك
پاراسى

نۇر دىدامىڭ ياغىتىسى، آق گوزمنىڭ
غاراسى
آبى زەمزەم چەشمەسى، ساپا مەرۋە
آراسى
سۈلەيمان دەڭ آھدىنى، سېنىردىغىم
بىلمەزمىڭ

اوراز مەڭلى شاھىرا

بزدەن سالام اوراز مەڭلى شاھىرا
مۇسۇلمان كاپرڭ پارقى كىمىدەر
اول نە قۇشدر قونار آدم باشىنا
اونڭ قونار قونماز اركى كىمىدەر
نە بەندەدر قۇللىق ادەر زات آلمان
نە آشنادر مۇڭ يىل گىدەر ياد اولماز
اولار كىمىر آغلار گەزەر شاد اولماز
نېردە سۈھبەت قۇرار رزقى كىمىدەر
ايدىرىس شىندى نېردە سۈرەر سۈجىبەتى
بل كىمىدەر يەرڭ گوڭگ قوۋۋاتى
اول نە قۇشدر آلتى مۇڭدر غاناتى
آي گونڭ يىلدىزڭ اركى كىمىدەر
باشى ايشاق آسدىلار قايسى آغاجى
حاق قايسى دوستنا بەردى ماغراجى
بىزڭ پىغامبەرڭ بەرىلەن تاجى
حابار بەرگن شىندى بۈرىكى كىمىدەر

بەلكا ماختۇم قۇلى سان جوشا گەلدى
شىندى ايسا گوگدە نە شەھرە ايندى
پىغامبەر كىمىدەر گە واسىيەت قىلدى
آساسى حرقاسى كىركى كىمىدەر

بىر نىجە مىسال

اوغراىم الياسا دوشىم حىزىرا
كوڭلىم ايچرە گەلدى بىر نىجە مىسال
قول گوتەردىم دورىم نىازا نەزىرە
دىدىم روخسات بولسا آيدىن سوۋال

دىدىم نادر بو دونيانڭ دىرلىگى
دىدى ياتساڭ دۇشدر توراندا حىال
دىدىم نادر مولك جاھان سويگىسى
دىدى دەرە سەرد، بويىنىدا ۋەبال

دۇنيا اۋچۇن نەدر باغىس جەڭ اتمەك
بەيھودا بوغاز يىرىتماق يەرسىز غالماغال
دىدىم اھلى زامان ناگە بەند اولمش
اوغول قىز سويگىسىنە جەمىغ اتمەگە مال

دىدىم بو سويگىدەن مالدان نە حاسىل
يابماغى غايغىدر گىتمەگى ۋەبال
دىدىم اھلى زالىم نە تايغادر
دىدى كەرڭ، ايتو، اشەكدر شاغال

دېدىم اوندىن نەبىسم نىچە رام اولور
دېدى بىر اوولان ايله كوشمال
دېدىم بەندە جەھەننەمە بارارمى
دېدى بارماز ايسلەمەسە زۇلجەلال

دېدىم ياراب كەدخدوئاللى نىچەدر
دېدى ھەپتى اشراى غايىغى غالان سال
ماحتۇم قۇلى سوزىدر در بلەنە
باشدا ھوشك بولسا سوزە قولاق سال

آتاسى ھاقتىدا

آجال يولىن توتىدى آتامك

التمش ياشدە نوورز گونى لۇۋىلى
توردى آجال يولىن توتىدى آتامك
بۇ دۇنيانىڭ ايشى بەيلەمش بەللى
اومرنىڭ تاناپن كەسدى آتامك
اغر دوولەتلەرە كوئىل قويماى
بو جاھاننىڭ اشراىنى سويەمدى
اسكى شالدىن ارتق پوشەش گەيمەدى
اھىرات لوى بولدى قاسدى آتامك
دېردى دۇنيا دورماز اومور باقى يوق
گوندىز روزا گىجەبولسا لۇۋىلى يوق
مۇشكر بىلمەز مۇھلىسلارنىڭ شەكى يوق
پىغاممار دوستىدر دوستى آتامك
گورمەسمە سوزلەمەن لوى بلەن چەندەن
ماقسادنا يەتەر يقىلان چىندان
يارىسى مەلەكەن يارىسى چىندان
موجەورسىز بولماز لوستى آتامك

نۇقبادىرلەر اوچ يوز لارن اوغراشدى
 چەلتەندە آتما نازارم دوشدى
 نەجەبا بارسام ھەبەنلەرە قارىشىدى
 بەدەو لاچىن ديو پوستى آتماڭ
 آلام ايچرە آدم قالماز آدگەزەر
 بو سىرلاردان جاھان حالقى مات گەزەر
 جانى جەننەت ايچرە گوكدە شاد گەزەر
 يەردە خوش واغت ياتار پوستى آتماڭ
 ماحتۇم قۇلى گىزلى سىررڭ بار ايچدە
 كامل تابساڭ قل قوللىغن ھەر ايشدە
 ماغشار گونى غايغى سز گيرەر بەھىشتە
 ھەر كم چىندان بولسا دوستى آتماڭ

دۇنيادەن ۋە دۇنيا اداملا-

رىندىن زەيرەنش

قايسی بلنمهز

دهرم باردر دیارمدان دهرمدن
حایر حایسی احسان قایسی بلنمهز
زالملاک جهپاسندان جهبریندن
اسلام قایسی ایمان قایسی بلنمهز

سوهبه ننده حاق کهلامین سوزلان یوق
مهجسندنه بر نهسیحات اولان یوق
هلال قایسی حارام قایسی سایلان یوق
سود قایسی در زیان قایسی بلنمهز

حالاقدار کات بلن اوشر یوق
بایلارینده ساحاوهت یوق بهرم یوق
آیالارده اویات قیزد، اشهرم یوق
ادهب قایسی ارکان قایسی بلنمهز

کشی نك مالینا گوزین آلدیرلار
تاغسیب ادب گوونه کینه دولدیولار
بر بیرینی ناهاق یهرده اولدیولار
نوربات قایسی آمان قایسی بلنمهز

ماحتوم قۇلى جان میهماندر گووده لاش
یاخشى دوست کوپ بولسا ساڭا یوق قارداش
بو آیامدا باش آیاقدار آياق باش
یاخشى قایسی بامان قایسی بلنمهز

توكب بارادر

غام دۇمانى باسب غوربات كوڭلىمى
گوز ياشم ساقلاماي توكب بارادر
كمدر راحم ايلايب سوران حالى
بوزوق گوونم گوركين يقيب بارادر

گەرچه اوت ياقسالار آشق ياغندان
اولم آكسات بولار دوست پراغندان (1)
هجران مەنى قويدى ساير داغندان
پراق بوغين بوغين سوکب بارادر

اوزالقى دوورانم چارح بولاشدردى
غام مەنى قورتدى اووت توتاشدردى
ايشق مەنى ياندردى حاددان اشردى
يوراگم ايچمەن چقب بارادر

پاراحات ياتىردم نەفسىمى بەسلاپ
توردى گوونم يار جەمالين هووہسلاپ
حاقدان حاجات دىلاپ مرادين اسلاپ
گوزم اول يوللارا باقب بارادر

ماحتۇم قۇلى مەجالم يوق سوزلاين
دوستلارغا دەردىمى بەيان ايلان
اي يارانلار آغلامان نەيلاين
ايشق مەنى ياندىرب ياقب بارادر

كويدم ياندم كوز بلە

كمسەم با در يارا آرم يەنرسين
ايشق اودينا كويدم ياندم كوز بلە
الى بلەن گەلب اودم اوچرسين
يوقسا سونمەز باران بلە بوز بلە

گەلەن گەشىدى گەلەجە گەيۇورت قويدى
آشنالغى نامەرد آشىدى مەرد قويدى
يار سينامدا دەرد اوستنە دەرد قويدى
دەرد اوستنە بورچ دوکبەر دۇوز بلە

ماغشوقم تاپدريماز تاپسام ال بەرمەز
اقبالم اويانماز باحتم مەم تورماز
يوراگم اينچالماز گوڭيل مەم دورماز
دوست جەمالين گورمە گنچە كوز بلە

بر دەردە دوشبمەن هيچ كمسە بلەمەز
ايسا آگماز لۇقمان چارەسين قلماز
گەلە گيدەر دۇمان باشدان سوويلماز
هەر زامان بر دەرداگسەرمەن سوز بلە

موڭ ايشق ايلە مالى دونيا يغارسەن
بر شايبى اوچين يوز موڭ گوونە دەگەرسەن
آجال دەريا تەن بر سالدر آغارسەن
حاجان دەڭ تاي گيدارارسەن دۇز بلە

بو دونيا مالندان كم آلدى بىر زات
اوووالى غام غايغى آخرى بيباد
بولاجاغڭ شۇدر سەنڭ آدمزاد
يوق بولارسەن توپراق بلە توز بلە

ماجتۇم قۇلى نە مەنزىلە دۇرارسەن
يۇورت كمڭ آغر ايشلەر غورارسەن
قسمات بولسا قارش يەرە گيرەرسەن
نەسىب اتسە التى غارى بىز بلە

گەچەر خالمغا

گەڭ گورەنى غام باسبىر ءاوزىندەن
ياش ھەم گەلسە آغلاب گەچەر خالمغا
باغر ياشىن گوڭل توکەر گوزىندەن
باش ھەم گەلسە يغلاب گەچەر خالمغا

قاررىلغە دوندىر يىگت چاغلارى
گەدا ايلار تاچ ابەسى بەگلەرى
قورشىندەك ارىدەر قاپدەك داغلارى
داش ھەم گەلسە آغلاب گەچەر خالمغا

آلام ايچرە بىر آە اورسام بىر زاربا
ادا بولار انسان گەلەر بىر قوربا
غابلانك گويىجدەن غالار دونەر قورت كۇربە
قوش ھەم گەلسە آغلاب گەچەر خالمغا

پوشايما مەن ادەن اتمش كارمەن
بى پەروايەم بولان بولمىش بارىمدان
يولداش بولان يانا بلمەز زارمىدان
داش ھەم گەلسە آغلاب گەچەر خالمغا
حاق ايشقىدەر بىزنى قويان گۇزلارە
بو گوزلەردەر قيمات بولان بىزلەرە
بلبل دلسز قالار بارسام يازلارا
قش ھەم گەلسە آغلاب گەچەر خالمغا
آڭلامايان كىشى ايشقڭ كامىندان
بارسا يوزىن توتب گەچەر يانندان
ايشقا دوشان اوھىد اوزەر جانندان
لاش ھەم گەلسە يغلاب گەچەر خالمغا
پەھم ايلەيەن ماحتۇم قۇلى سوزىنى
دەردە دۇشب ياشا دولدىر گوزىنى
دۇش گەلەنلەر توتا بلمەز ءاوزىنى
قوشام گەلسە يغلاب گەچەر خالمغا

غان چقار

گەر توتسا خالمدان خابار
قورى اغاجدان قان چقار
انسان شىرارمدەن اسەر
بلسە جەسەتدەن جان چقار

قارۇن قىلب مالين ادا
سادجان ادەر بولسا پدا
گون شەمغيدان 1 بولب جودا
نورين قويوب پنھان چقار

برگون شەھيدا اول مۇقىم
گوونمگە گەلتىرسەم قادىم
بر كوشەدا وەيران سىم
يوز گەنجى بىپايان چقار

گوونمگە گەلگەن ناقشلا
گەرگوز گە پەيدا بولسالار
قوشولسا گەر كوپ نادانلار
كامل بولب مەردان چقار

ھېچ آشلانما زىرو زەبەر
گەر تاپسا آللادان اسەر
بر اليقدەن بىخابار
باش دەمدە بر باقۇران چقار

جەبر اتى جەمشيد جاننا
كاه اوردى ماغدان كاننا
يۇز يل اوقوب پاياننا
نە زال نەدە لۇقمان چقار

مەنھەم پراغى اولقادار
آقلمنى قلىم دەر بەدەر
بر بى ھۇنەر تاپسا خابار
پۇر باغلايوب آسمان چقار

ماحتۇم قۇلى 'آرا ايلەسوز
بارچا قالاردا غودە گز
توفراغادولسا اوشبو گوز
حاقدان يەنە پەرمان چقار

گورينەر

(۱) ولم ياسىدىغىدا ياتان واغىدا ايشىگى آچدىرب
داغلارا غاراب آيدانى)

سەيل اەدالىك بو جامانا
جاھاندا نالەر گورينەر
اسگەندەر جەمشيد سالديران
بەيك مونارلار گورينەر

ماشەلەرى شير پەلەكلى
گول غوزار اينچە بىلاشلى
گون دوشمەگەن تەر اولاشلى

چەشمەلى چاپلار گورىنەر

يارادان بار اتدى يوقدان

داغلار دۇنيا سورەر چوچدان

سورساڭ حابار بەرەر نوحدان

قاررىغان آلار گورىنەر

چاغلان يالان دونىيە چاغلان

نە گولەن قالار نە آغلان

قار ياغمورلاب بورجى باغلان

كەمەرلى داغلار گورىنەر

سەرىندەن دۇمانى گىتمەز

اييام اوتب يەرە باتماز

غارىب غالماز اولمەز يەتمەز

قورغانلى داغلار گورىنەر

نە واتان غالار نە چەتەن

سەنەملەر سەيل ادیب اوتان

توتى بلبل مەسكەن توتان

سافالى جايلار گورىنەر

ماحتۇم قولى كم بار اولمەز

آجال يەتمان زەمىن دولماز

آسمان اينمان يەر چووريلمەز

گون يورىر آيلار گورىنەر

ياخشىسى

يىگرمى تورت ساغات اون ايكى آيدا

رەمەزان دىەرلەر آيك ياكشىسن

پەنا دووراندا يەرڭ يوزىندە

شام شەرىق دىرلەر يەرڭ ياكشىسن

يارادان قادرا قودراتڭ كاندر

اول قودرات ايشلەرە آقل حايранدر

پىكرم يەتمەز يارەب نچك پنہاندر

زۇلمات اچىرە قويدڭ سووڭ

ياخشىسن

غارغا قوش ياراشماز بەيك داغلاردا

گۈل اۋستىندە بلبل سايران چاغلاردا

يەرنڭ آرقاسىندا گويچلى داغلاردا

آردارھا ايەلار يەرڭ ياكشىسن

دادڭ يەتسە آرزڭ اتسەڭ سۇبجانا

آقل حايран بولار بەيلە ديوانا

يۈرەكدە دەرد بولب يەتەر مەم جانا

دوگىز يارب گىرەر قاوين ياكشىسن

ايشق مەنى ياندىردى جانم كەسەلدر

دەرد باشدان آشادر ايشم اوسالدر

بو غادىمدان بولب گەليان مسالدر

كرپى يولار گىدەر قاوين ياكشىسن

ھەمرا بولب دىليز بلسەڭ واحشىنڭ

حاقىن ناحاق ايلەمەگن قوڭشىڭ

اقلڭ بولسا آبروين كشى نڭ
يامانن * اورت آيدا وەرگن ياحشى سى
ماحتۇم قولى بودر آحر زامانا
ياحشى نى اغلاديب قويار يامانا
اغلارى يوسى دەين جانانا
رووا گورمە ديلەر جايڭ ياحشى سى

باشىمزا

ادام اوزى بلمەز
نە گەلەجەك باشمزا
گورڭ بو قاهبا پەلەك
مەڭگام قورار باشمزا
اجال بزه اغزين اچار
اينچە بيلەن زەمىن قوچار
گولب گەلەن اغلاب گەچەر
راحمى گەلمەز ياشمزا
پەلەك بزه اگرى باقب
قول اوزاديب افسون اوقيب
ورتا يەردە دانە توكب
تور غوربدر داشمزا
اينانماڭ باحت اقبالا
توولانار يوز موڭ حىالا
اغتبەر يوق گەنج مالا
دونيە مەڭزار دوشىمزا

ماحتۇم قولى بارساڭ شوندىن
حايىر شەر سورالار سەندەن
ازىز جان ايرىلسا تەندەن
قورت قووانار لاشىمزا

دومان غالمادى

بىر سوزم بار دىسەم شاغا سولتانا
دوستلار مەڭگى بولب دومان غالمادى
دولەتلى بايلارڭ دۇز حارامىندا
دەستورخان (1) كسىلىب مېھمان غالمادى
غايىتا غىيات كەشلەر اوزىن دوزەتدى
سويت حور دونيا بلەن اوزىن گوزەتدى
تاڭرىدان بىخايار قوشىن اوزاتدى
تاڭرىنى بىر بلەن مەردان غالمادى
نېردە شوغىل بولسا بولدى موغتەبەر
دونيانى باقاديب يىغنادى چوچ زەر
آيتب اوتب كتدى اول حايىرل بەشەر
تاڭرىدان قورقنچلى مېھمان قالماي
باحىل بولانباي آدينى گوتەردى
پاسقلار پىسق ايلە اومرىن اوتردى
اهلى دل دۇنيادەن اوزىن غوتاردى
دەردلىلەر دەردىنە دەرمان غالمادى

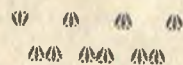
حالايق بار چاسى جاسەد حور بولدى
 آلمىلار ايلمىندان غالىدى كور بولدى
 سپاھى بارىسى پارا حور بولدى
 شاھ آلدىندا آدل وەزىر قالماي

مۇفتى ئۆز سوزىنە قىلمادى آمال
 شەرىفەت ايشىنە اەيلەدى حايل
 خالق ايجىنە دوشدى خرس آدلى كەسەل
 تاگرىنى بىر بلەن اينسان غالمادى

قىزلار جووانلاردا قالماي ايا
 يەردەن گوگەرمەدى بەرە كەت گىيا 2
 دەرويشلەر تاغانىن ايلەدى رىا
 يورتدە كەرەماتلى ايشان قالماي

ماحتوم قولى آيدا بارھا يول تانى
 بورىنقى ھەمىشە 3 دوستلارڭ قانى
 آبراى بلە تابشيرا گور بوجانى
 موندە گەلەن يار ياران غالمادى

(2) گوگەن. (3) بلە اوتىشان.

سالى دۇنياھەي

آلتى مارلىق

سۇيوزىندە گەزەن نچە گامىنى
 بىرگون آغدارار سەن سالى دۇنيا ھەي
 آدم اوغلى بارماز بولسا ايزىڭدان
 مۇندا دىب آلداسەن مالى دۇنياھەي
 بلەر مۇسەن قاجان توكەنەردەمىڭ
 قابىر بولار بىرگون باسان قادامىڭ
 يالانچىدا غاپىل يورەن آدمىڭ
 اۋستىندەن سالار سىڭ يۇلى دۇنياھەي

آرامڭ يوق قارارڭ يوق دىنماز سەن
 گىجە كوندىزغان ايچەر سەن غانماز سەن
 آخرنە بەلاڭ بار سوڭىن سانماز سەن
 يىقىلغىن يومرىلغىن لولى دۇنيا ھەي

كوبلەرنى يوق اتىڭ كانىنى ئوتىڭ
 موھاممەد حاق رەسول جاننى يوتىڭ
 نەمروود قارون سولەيمانىنى ئاتىڭ
 شۇمىدر اتگەنڭ بەللى دۇنيا ھەي

ماحتوم قولى دۇنيا سىرا دويماز سەن
 بو گون گورگەنلرڭ ارتاقويماز سەن
 نىچە واغىتدان بارى ايىب دويماز سەن
 آقلىنى غاچران دالى دۇنيا ھەي

داشمدان

هممدم بولپ ايچگين ايچكين سورمايان
 نابلسين بر گوريپ كتسه داشميدان
 كامل بوليب جان غولاغين بهرمايان
 اشگا بلمهز هيچ بر ايشي داشميدان

آشلا بلميان احرم ذاته زي مهن
 كوب واغتلاردان قوشلادم ههرزي مهن
 ياراداندان يهتمش يهدي رازي مهن
 ياحشو يامان ايش هم كهلسه باشميدان

اي حقارات بلهن باقار بزلهره
 مهجاري دهك موگكر بولما سوزلهره
 حالال لوقما ياغتي لق بير گوزلهره
 توتيلديغن بلهن ناندر آشميدان

آرپاناني بهسدر تابساك داماغا
 اوهر باقا سزدر دوشمه ناميغا
 گووين بهريب دورار پارقى سهماغا
 الاورسامداروواچ تابمان ايشميدان

ماحتوم قولى چهكب دوشمه ناهارين
 پيشام يۇۇتماق بولدى يامانك قاهرين
 اوتيريب مهن يگيت لىكنك باهارين
 غوتيلماق يوق غار ييليغك قيشيدان

ماله مهيهن بولارمى

(بر اوغلى اولهن نده آيدانى)

بر كاكيلك آدرسا زهرره بالاسين
 سايراي سايراي گوزله مهيهن بولارمى
 بر بلبل يترسه قزل لالهسين
 حاسراتيندان سوزله مهيهن بولارمى

كوررهسى الندهن كتسه اشهگين
 تهليريب تورت يانا گوزلار اوشاغين
 لق مايا درسا الدن گوشهگين
 باغرين بوزيب بوزلامايان بولارمى

بالاسينا ديگلار سالب قولاغين
 دوكه دوكه گوز ياشنك بولاغن
 لق جهرن درسا الندهن اوولاغين
 مالهى مالهى گوزله مهيهن بولارمى

اغساغك الندهن الساك اغاچين
 يامان دهره غالار تابمز الاجين
 بر گويشلى دوشمانا دۇۇشسامه كهچين
 جوجيغنى گزله مهيهن بولارمى

ايواليغا ادام اوغلى نهيلهسين
 كم قلا گورمهيهن اچال حيلاسين
 ماحتوم قولى دايوان بلسه بالاسين
 ادام اوغلى يغلامايان بولارمى

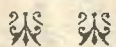

غاچا باشلادی

ایندی بىلدى زامانانك آرغانین
 یامانلار یاحشى دان غاچا باشلادی
 قايتا بىد آسلار آسل زامان
 پسەنت اتمان ءتورە اوتە باشلادی.
 ریا بولدى کوپك اوقان نامازی
 تاگوری هیچ بیریندەن بولمادی رازی
 پیغامبەر اورنندا اوتران قازی
 پارە اوچین الین آچا باشلادی.
 شالاردا قالمادی حوکمی آدالات
 بر پۇلا اۇچین موفتی بەرەر رووایات
 بل بو ایشلەر نشانسی قیامات
 زالملا بى توپا اوتە باشلادی.
 پاقیرلار حورلانب یوزین ساراردپ
 کم تورەسین تاپن رەگىگىن فزاردپ
 زالملا مازلۇۇما سرتین غاباردپ
 قامچی سندان غانلار دام باشلادی.
 آلملا سوزینە آمال بولمادی
 مۇذاقلار یارادانی بلمەدی
 سوپیلار پیریندەن تاغلیم آلمادی
 دۇنيا اوچن دیندەن گەچە باشلادی.

بر پارا سوپیلار سوپی مەن دیەر
 سوراماز زالملا تاغامین اییەر
 بزی یاحشى کشی دیسنلەر دییەر
 مەر ایشکدە حالقا قۇرا باشلادی.

قاریغا آیلاندى بز گورەن باشلار
 دولاندى آیداغبز گورەن باشلار
 بى ماحال يۇك باغلاب ایندى غارداشلار
 آخرەت قاسدینا گوچە باشلادی.
 آقل بولان غامدا یورەگىن ازىب
 دەردینك دەرمائین سوراغلاب گەزب
 زامانانك پساد دولائین یازىب
 پانیدان باقاپا گوچە باشلادی.
 آسل سز بەگلەرک نوباتی ءوتدی
 قايتا شوغل حارمیغا سوز یەتدی
 دۇنيادە کم غالب مرادە یەتدی
 موحببەت چراغی اوچە باشلادی.
 قازی بولان بر جووابدا دورمادی
 گىجە مەھنەت تارتب کتاب گورمەدی
 شەریغەت اوغرىندا دوغری یورمەدی
 نەبىس اوچن ایمانسز ءوتە باشلادی.
 ماحتوم قۇلى آیدار بارها یول تانی
 باش گۇن سینامغا ایبەردى سەنى
 سەندەن اوزال ءوتەن جانانلار قانی
 مەر کم نوبانندا اوتە باشلادی

بەلا بولار

ياخشى بىلەن بولساڭ اوبا
ايشىك زوقى ساپا بولار
يىگىتلىككە قىلساڭ توبا
دەردىڭغا كۆپ دووا بولار.
يامان قوڭغىنى چىپار قايتا
يىقىلاڭدا دەپەر قايتا
سەندەن آيىپ تاپار قايتا
باشىڭغا بىر بەلا بولار.

گورگىڭغا ءاوزىن اوۋەنە
راحم اتمەز دوغان دوغانا
سەللەسىن مەڭزەدى سوغانا
ھەم يەتەن موللا بولار.

گورگىڭ قۇدراتلىق نىشانى
ھەر آغزىدىن سۆز بوشانى
آخرات ۋاقتىڭ ايشانى
بەد آسىل كەد خۇدا بولار.

آدام ياخشىسى آلمىر
آمال اتمەسە زالىمىر
مەنىڭ زىناتلىق مالىمىر
حاق بوگۇن آتا بولار.

موھاننىس اوغلى ھەر يەردە
ءاوزىنى قويپ چۈش دەردە
ايشىك دۇشسە بىرمەردە
يامان گۇنىدە غالا بولار.

گورگىلەر نىچىك زامانا
ياخشى قوشلىدى يامانا
غۇچ يىگىت مۇنسىە چامانا
ۋەھم بىلەن مۇبىتەلا بولار.
زامانا ياقىن گەلەندە
پارح بولماز يالان چىندا
حاق قانغاقتىنى آلاندا
نوۋالى بى نوۋا بولار.
ماحتوم قۇلى سوزلار دىلىندەن
ناموسىن بەرمەر قوللىدىن
قىيىسى ادك قىز گەلەندەن
يىل يىلدىن بىي حايا بولار.

بو دۇنيا

قەدىر آلا قۇدراتىدىن يارانلار
كىفى ئوندىن بەرپا بولدى بو دۇنيا
خالق ايلەدى ايكى ماھى لاقىنى
آنىڭ اوۋلادىدىن دولدى بو دۇنيا.
يوق ايدى بار بولدى بىر ئورى پەيدا
مۇزھارى اول زادى بولدى ھۇۋەيدا
آسى جاپى لۇمەتلارغا شەققات ھە
آجب تۇرپا آجب غوۋغا بو دۇنيا
آدام اوغلى تاشلاڭ ھايى ھوۋانى
اقراربول رەسولا بىرىل خۇدانى

نوحك اۇمماننا بەردى تۇۋپانى
مۇڭىكلەرنى غرقاب اتىدى بو دۇنيا

ھەر كىم دىلار تاپار ھەقدان مرادن
داقەنوس پىرغۇنۇ نۇمرۇد شەددادن
افلاتون ارستون ئوتىدى دۇنيادەن
اسگەندەرنى يەرە سالدى بو دۇنيا

بىلك موندە ھەر كىم مەن مەنلىك اتىدى
پەلەك آخىر آنىڭ باشىنا يەتتى
ئورت كاپىر ھۇدايلىق داۋاسىن اتىدى
ساقار آتلى جاپا سالدى بو دۇنيا

غاپل ماغرور بولماڭ دۇنيا مالىنا
سەنى آلدان ايشىوا بىلەن آلىنە
قوللىن يۇۋار ادامزادىڭ قاننا
غىن ايچىپ غانمازدىر بىلك بو دۇنيا

تاغات قىلماڭ ئومىر غاپل ئوتەرسەن
بى زەكات ماللارنى موندە يىغارسەن
تاڭلا بارسەڭ حسابنا نەدىرسەن
آجاب غالماغلا سالدى بو دۇنيا

پىغامبارلەر موندان ۋە پاگورمەدى
مەھنەت چەكەدى زوقى ساپا گورمەدى
مال يىغىنادى قارون زەكات بەرمەدى
مالى بىلەن يەرە يۇۋىتىدى بو دۇنيا

آرمى قارارى يوقىر گەزەگەن
آل ياشل گەيىنىپ ءوزى بەزەگەن
بىر شوم سىپات گۈلمىسران قىزىكەن
آدام اوغلىن يەرە سالدى بو دۇنيا
اوينى بىلەن ھالەك آفلىن آلاردى
غاشىن قاقب غامزا بىلەن گۈلەردى
ھەر ايكى گۈن بىر آخىر ھالاب آلاردى
اقرارى يوق ءوزى لولى بو دۇنيا
اينانماغىن آدام اوغلى مالىكا
پىر ايلەگەن ئوتىن مەلى سالىكا
بىلسەڭ قويماز بۇيەندەك ھالىكا
بارچا گىدىپ ءوزى قالدى بو دۇنيا

موۋچ اورب دەريادەك داشىپ بارادر
ھىچ كىمە يەتتىرمان غاپىپ بارادر
آۋدارھا دەك زەھىر سىچىپ بارادر
موسولمانلار بىلك دالى بو دۇنيا

يىگىت جانلار غۇۋا غاغل غور كىكا
گەلسە جەللاد آجال قويماز ار كىكا
تۇتىم دىيەن چاغدا گىرمەز بەر كىكا
ئوزى غاچاق ئچاپك بىلك بو دۇنيا

المىلارڭ سوزى پەندى نەسىھات
پاسىق پاچىلارغا بولماغىن ئۆلپەت
غۇرىلار تەرەزى تاڭلا قىيامات
اول گۈن سەنى ھىساب ايلار بو دۇنيا

ادا بولماز دوولەتڭ بارغاشكدا
آتا انەڭ آغاڭ اينىڭ غاشكدا
نە غاپل سەن دايىم گوون حوشكدا
آقلىڭ آلب حايىران اتى بو دۇنيا

دۇشمەرسىكز بۇ مە كىگەرڭ دىيىنە
غاپل بولب غۇوانماشكلا مالينا
قولين يۇوار ادامزادڭ غاننا
آدام توخمىن يەرە گومدى بو دۇنيا

ماحتۇم قۇلى ئوتىدى دووردى دوورانم
ئەكەسلەر سوزىدەن كوپىر گۇمانم
حارمان حارمان گوونىمە بار آرمانم
آبادلارنى وەيران اتى بو دۇنيا

گەلىدى يارانلار

آخىر زامان بولدى ال خارار ايلدىڭ
رەسول سوزى بىر بىر گەلىدى يارانلار
قالمايىدى آدالات بەگدە خانلاردا
يووردى زولم سو تەم باسدى يارانلار
آلملار ايلمينا آمال اتمەدى
قوران اوقوب ماغنىسىنا يەتمەدى
ايله آيدىب اوزى بىرىن توتمايى
پىنھان ايلدىن گونا قلىدى يارانلار
قازىلار حوكمىنى رىا ايلەدى
روشوت آلب يوزن قارا ايلەدى

اوزىنىڭ جاننا بەلا ايلەدى
گورنە يىلان ايچيان دولدى يارانلار
ناچە گومرا اوزن ايشان آتاندەر
ايماننى قويون قوزا ساتاندەر
بويىنى يوغىنلارنى موريت تۇتاندەر
يىلان سوز ايمانن آلىدى يارانلار
بىرنچە كاپرلەر تەرەزى تۇتار
نەبىسىنىڭ ايزىندا ايت كىي يورتار
آرتق ايلاب اودا جانلارن آتار
وەيل دىگەن چاپدا غالىدى يارانلار
وە يىل بىر غۇنقۇر دووزاخ آستىدا
نغرا تارتار تەرازوبان قاسىدىدا
آچىلار ئىشكى دووزاخ ئۇستىدە
تەرەزى چىجالن بلىدى يارانلار
نەچارە دىر سۇيت حور بىرنچە آقماق
اول ايش بىلە بولار كاپىرى مۇتلاق
گورنىدەن اوت چقار انچاقلى انچاق
سۇيت حور زاماناسى گەلىدى يارانلار
توبىات ماختۇم قۇلى آخىر زاماندر
بۇ ايشلەر ھەر كىمدە بولسا ياماندر
ايمانلى قۇل ايكى دۇنيا آماندر
گول آچىلىپ چەمەن سولدى يارانلار

آحر زامانا

گوونم آیدار دوستلار ایله یین به یان
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 دۇنیا اۇچن شهر ییغانتی تاشلابان
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 موللار ایلمنا اتمدی آمال
 شهر ییغات ایشنه ایلمه می جه ده ل
 پالیمز بوزیلپ کوپه لدی کسه ل
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 مؤفتی لار مال آلب رووایه ت به رهر
 ناحاق پۇلنی آلا ر حاقنی کویدیرهر
 پالله ری بوزیلپ پساد کوپه لهر
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 ره یس بولان پایه کیده ن پۇل آلا ر
 به رمه سه بویننا قل آرقان سالار
 گونالهر کوپه لهر شهر ییغات غالار
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 ایشانلاری ریا ایلا ب نامازن
 غافلاتدا اوتسگهره ر قش بله یازن
 یالان سوزلا ب ایلمه ن آلا ر نیازن
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 سوفیلار نه یس اۇچن مه کسگا
 گیده رله ر
 شۇبه لی تاغامنی حلال دیب ایرله ر

شه یتان پالی برله ن کهرامات دیرله ر
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا

شیخ بولانلار نه زر اۇستنده اۇیشب
 به د پغل اۇچن زهن پهرزه نده سوگیشب
 اولیا قاشندا شۇندا غ بولیشب
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 حوجالار پاخر اده ر آسلی زادینی
 قیام آسامه ددین قویب آدینی
 پلان کسه س حوجه دیب ههم اوولادینی
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 که د حۇدا بولانلار دوغری سوزلهمه ز
 پارا آلا ر امما حاقی گوزلهمه ز
 ناحاق گووا بولار داوا دۇزلهمه ز
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 بایلاردا قالما دی حایری ساداوته
 که زهرله ر دۇنیاده بولمان پارا حات
 غاریبلار بایلاردان گورمه ز کپایات
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا
 اوغلی حوشروی بولسا آتا بولار شاد
 گویا کی دووله تی بولاندر زیاد
 گۇن گۇنده ن جاها ندا کوپه لدی پساد
 بلمه نهم یاقینمی آحر زامانا

قز جۇواندا يوقدر حايادان اسەر
يگىتلەر قىز بلە اوينايب گەزەر
يامان ايش كوپەلدى گۇن گۇندەن بەتەر
بلمەنەم ياقىنىمى آحر زامانا
زامانا ايشلەرى يامان بولبىر
جاھان ايچرە پساد ايشلەر دولبىر
پاللەر گىدب ھەمدەرە گلەر سولبىر
بلمەنەم ياقىنىمى آحر زامانا
بايلار زەكات بەرمەز بولبىر سويت حور
ايل ايچىندە كوپەلدىر حۇسىد حور
اومر اوتب غافلاتدا بولبىر ماغرور
بلەنەم ياقىنىمى آحر زامانا
گۇنالەر كوب بولب اگىلىدى سوواب
قورقارن بۇ جاھان تىز بولغى حاراب
كەسب ادب ساتارلار آراق ھەم شەراب
بلمەنەم ياقىنىمى آحر زامانا
ماحتۇم قۇلى مۇنچا قىلماق حكايت
اقللارا شايدە بولار كپايت
دۇنيانىڭ ايشنە يوقدر ناھايات
بلمەنەم ياقىنىمى آحر زامانا

غالار بۇ دۇنيا

حوش قال ايندى دوست يارلار يارانلار
قووانماڭ ھەممەدەن قالار بۇ دۇنيا
تابمادىلار چارە اوتەن وەلىلەر
بارچانڭ باشىنا يەتەر بۇ دۇنيا
برەونى شاد اندر بەرەر كوب روواچ
ناچەلەرى قويار بر پۇلا مەھتاج
كىملەر چارە تابماز اوتەر نا آلاچ
ھەر كىمە يۇز الەم قويار بۇ دۇنيا
نۇرۇندىن ياراتدى ايسانى جەببار
ارك اوزىندە ھەر نە قىلسا بىرۇبار
بر غارىبمەن سەندەن اوزىگە كىم بار
مەنى كوب اوممانا سالىدى بۇ دۇنيا
حازراتى آدمىنى ايلەدڭ حاپران
خووا چولە دۇشىدى گوزلەرى گريان
خۇداغا راز ايتىدى حازراتى لۇقمان
دىلاگم دۇش اتمە نامەردە دۇنيا
حازراتى لىگەندەر قانى سولەيمان
آخىرىندا بولدى جايى گورستان
قانى سەھراب بەر زور رۇستەم داستان
اغمالى دۈنمەلى لولى بۇ دۇنيا

ماحتۇم قۇلى گوويندە يۇز كۈلپەت بار
قازانك دامنا (1) بولارس گرفتار
يارادان خار تەمە بولغل حاباردار
يوغسا ايشم ارمان ادەر بۇ دۇنيا

بولماز يارانلار

بر زامان خوش بولب غانيمات گەچەر
دۇنيانك وەپاسى يوقدر يارانلار
غۇتيلان يوق آجال چەككەندەن گورا
جانلى زاتدان جان غۇتلماز يارانلار
دۇنيا اول يەل بەدەل قولق قلابدر
چارخى جەنبەر بارى گارى كەزلبدر
دۇنيا بر دەريادر آدم حبابدر
حباب سوودا باقى دوماز يارانلار
مۇشگل ساپار بولار اولم ساپارى
غورقيسى كوب بولار چوحدىر حاتارى
غايتماز چاپارى بولماز حابارى
بۇ ساپاراگيدەن گەلمەز يارانلار
دۇنيا يالانچى در حرسى هووەسىدر
يالانچىغا بيل باغلامان آباسدر
حاراميدر حارامزادا ناكەسىدر
بر آمىدى پەيماندا دۇرمار يارانلار

ماحتۇم قۇلى دۇنيا پانى در پانى
حاسرات مەنزىلىدر اوليمك كانى
بازارندا ماقا ادامك جانى
آندان باشغا ماتاغ بولماز يارانلار

اتمەدك دۇنيا

بر آيىك آيتسام سەدك يۇزگرا
هيچ كم بلە يولا گتمەدك دۇنيا
اوشكى گەلەنلەرە مۇحبىت اتدك
سوگىقىلارا ناچۇن اتمەدك دۇنيا
ايندى سوزلە كمى بر قارار اتدك
نچە كەدخۇدانى حارى زار اتدك
سۇلەيمان تاحتنى تارىمار اتدك
يۇۇسفىنى قۇل ديب ساتىردك دۇنيا
نەيلەدك سولتانى اولىردك حانى
شاهى كەيكالوسنى رۇستەمى زالىنى
دوولەرە حوكم ادەن اول سۇلەيمانى
ولار بلەن يولا گتمەدك دۇنيا
يگت گەرەك مەيدان ايچرە دەك دۇرار
لوق بلەن يگيدە يايىلار آتيلار
بابا اومار غاچى بىلەكى غۇنيىلار
انى قووا قووا تۇتدك سەن دۇنيا

ماحتۇم قۇلى سەندەن غورقار يۇرەگىم
 حاق يانندا قابول بولسەن دىلەگىم
 جاسان حۇساين آرشى كۇرسى گەرەگىم
 كەربەلادا شەھىد ئىدۇڭ سەن دۇنيا

نامىس بىلە ئارىلە

درناغى دەمەردەن تالانچى دۇنيا
 ايشىڭ يوقىدىر نامىس بىلە ئارىلە
 جوورى چاپاسى كۆپ يالانچى دۇنيا
 غويمازسىن گەزماگە يارى يارىلە
 بىر سويىگىلى حوب دىلەرىڭ بار بولسا
 ماقسادىڭى مەندەن دىلەب آل دىسە
 بىر گون قالدىڭ بۈگىچە مەم بول دىسە
 قادام قويساڭ آياق يەرنە سەربىلە
 ئوسىدىكچە اوچ اورار دۇنيانىڭ يەلى
 قاست اتسە قورىدار دەريايى نىلى
 بىر گونىدە كۆكرەدەپ مەست ادەرىلى
 بىر گونى دەڭ ادەر پەشەپەر بىلە
 زەمىننىڭ اوستىنە داغلار چو كارسەن
 توماشاكار بولوب سەيلە چقارسەن
 مەر نارسانى بىر وەسىلە ياقارسەن
 جولىگەنى گون بىلە داغى غارىلە
 تەلمورىپ اغلانا قولاق توتمارسەن
 يىغلاپ ياش تۈكەنە راھىم اتمەرسەن

جان مائاسىن آلساڭ غايىدىپ ساتمارسەن
 يەنە غايىدىپ آلماق بولماز زەربىلە
 لەيلى اوچون كۆپ جەبىر اتىدىڭ
 مەچنونا

زالم انساب ايلە بو ناحاق حونا
 گونىدە قىرق ات بەزەب بەردىڭ قارونا
 ايسامدار بەردىڭ يەكە خار بىلە
 ماختوم قولى آيدار ايشىم تالاندىر
 بو ايشىلەر كۈبىلەردەن گەچىپ گەلەندىر
 اغتبارىڭ يوقىدىر سوزىڭ يالاندىر
 دوست قويماڭ يەگىسان اتىدىڭ يەر بىلە

گەلمەزمى؟

پەلەك سەننىڭ بۇدوولەتلى گەردانىڭ
 بىزنىڭ سارى اوورىلمەزمى گەلمەزمى
 لاشىن يەرەسالىڭ نىجەمەردانىڭ
 زەمىن انساب ايلەمەزمى دولەزمى
 دۇنياسەننىڭ بو گەزەكلى گەردىڭ
 قىزىل قاندىن قىزمى بولوبىر دىشىڭ
 گەچى قورىت دوستلغىغا مەگزار ادىشىڭ
 غاملى شاد اولمازمى اغلان گولمازمى
 اوراقسىز اورارسەن تىغىسىز كەسەرسەن
 يۈمىرىقسىز يۈزەرسەن يۈبىسىز آسارسەن
 ال آياقسىز بىر بى وەپا يەسەرسەن
 يقان باسىپ دۇرار قايدىپ قالمازمى

پەلەك اينانمازلار اۇرىشى سووسەك
گووراڭى گوتەرىپ قاناتك يايىساڭ
ءولۇم زۇلمن ادام بوينىنە قويساڭ
قورقيسندان سار ارەزمى سولمازمى

ماحتۇم قۇلى ھەر ساھاردان ساھادان
ھالى قالما بوناشلى دوغادان
بوت پاراسلار بوقدان آلسا مران
حاجاتنى ھاقدان دىلان بولمازمى

ھىجران قايسى بىلمەدم

پەلەك ماشما غام باداسن بەرەلى
وسال قايسى ھىجران قايسى بىلمەدم
حاف ايشىنە تەن بەرمەشم گورەلى
آرزۇ قايسى آرنما قايسى بىلمەدم

بەندە بولساڭ استە ھاقك رزاسن
سابر ايلە چەكە ۋەرگن جەزاسن
آتار آجال بىر گۇن تىرى قازاسن
كرش قايسى كەمان قايسى بىلمەدم

بىر سۇوراتام بو گۇن باقماڭ ءاوزىمە
أرف بولساڭ قۇلاق قويغن سوزىمە
دۇنيا دولى يوق گورىنەر گوزىمە
دوور قايسى دووران قايسى بىلمەدم

آز ءاومرمى كوب سووداساتىب مەن
ءاوزم بىلمەى اول دەريايا آتب مەن
نە آمماندر نە تالايدىر ياتىب مەن
زەمىن قايسى زامان قايسى بىلمەدم

ھەر كىم گىرسە اول تەلایا آممانا
باشن آلب چىقا بىلمەز بىر يانا
قەدام قويدىم اول ساھرايا مەيدانا
جان قايسى در جانان قايسى بىلمەدم

بو دۇنيانى آسمانداقى رەك بىلمە
ايسىسى ايسىسى اسلشاردم سوڭ بىلمە
ايندى آنك بارن يوغىن دەك بىلمە
پىيدا قايسى زيان قايسى بىلمەدم

ماحتۇم قۇلى يولك ءاوشى آردى بار
چەكەر يوكىن ھەر كىشىك مەردى بار
يۇرەگىمدە پىنھان ايشقك دەردى بار
دەرد قايسى در دەرمان قايسى بىلمەدم

بلمەدم

ايدال ماڭا ابەدجامن سۇنالى
 مەسچىر قايسى مەھراب قايسى بلمەدم
 اول گۈزەلە جانم اريب يانالى
 اباد قايسى بيباد قايسى بلمەدم

بر اندیشه تاب اتمەدم توز بولدى
 تووفاق بولدم آتاشندان سووز بولدم
 داشندان باندان ايچىدن كويدم كوز بولدم
 كەنار قايسى كە باب قايسى بلمەدم

گۈزەر اتمەدم بىرمە كانىز مە كانا
 سەير اتمەدم بىر مەيدانىز مەيدانا
 حايىران غالىدم بۇ جاھان سز جانانا
 بەيت قايسى در ھەم باب قايسى بلمەدم

نەبىسە اۆيىدم ءاوزم بلىم حرس بولدم
 اقل ايشى دوغرى سايدم تەرس بولدم
 ھەر اشىدان يارسپاتن دەرس الەم
 قۇران قايسى كىتاب قايسى بلمەدم

ماحتۇم قۇلى اول مە كەندا مە كىس اتىدى
 شىخىلار تورىدى يىگىتلەرى راقىس اتىدى
 بىر اشىدان يار جەمالىن اكىس اتىدى
 آب قايسى در شەراب قايسى بلمەدم

أشق ماغشوق حاقندا.

جو كملى

گووينلەر كوشكندە خيالڭ قانى
اوولاد آمەنسىگەرە مەشۇار جوكملى
آشق چەكسە ئالانى
يانساسا ئارالانى
غامزا سالىسا ئالانى
يەردە پەشە پادشاھى
خودايمىڭ خالاغانى
كرپك لوق قاش يى جوكملى

گوزەللەرك واسپىن آيتسالار قاندا.
الام آغزى تامام جەم بولدىرسەندە
تاجانڭ باردورار سەنڭ بۈتەندە
ادڭ روماگىتى اوازڭ لەندە
ساڭا زولىخا كەنىزلەيلى بەندە
باغدا گۈلجەرەسىن بولغار باقملى

ايشقڭ آتاشنى ساچىب سەن دۈزە
جان پولاتدان بولسا دوزمەز بودەردە
يوقسا دلبەر بو سوزە
زبان گىدەر ھەر سوزە

كوكىڭ گونەشى دوغسا
نە آساندىر يادىزا
المارناختانا بۇ كۆمۈش يۈزە
زولپىڭ سىيا ايسىدىر ياقملى

ھەمايون اوتۇرشلى لاچىن تورشلى
كەبوتەر توفىقاي مارال گولشلى
تازە ھلال قاشلى مەرۋارىدىشلى
تاۋس قوش رىنەتلى داۋد تورشلى
تەرزى شىۋەيدىر كاكىلى ئاغشلى
تويغون قوش شومارلى تىزلەك ياقملى

باغلانغان چىساڭ ادى كاھى گولزار
خوسىڭنىڭ خىيال الامنى الدار
اشىق دىراى دلدەر گور كەز گىل دىدار
تەفرەجىڭ سوۋاينى بىر غارىب قولدار
ماحتوم قولى سەندەك گورمەدەم دلدەر
يرجانا خوش گەلەن گوونە ياقملى

گوزەلم

پەرىلەرڭ سولتانى گەلب ناھان گوزەلم
الدىڭ سابىرى قارارم آرامى جان گوزەلم
توتى كىيى سوحەنوۋەر شىرىن زىبان گوزەلم
گۈزلەرڭ جان آغىچى غاشى كەمان گۈزەلم
لەبىلەرڭ شەھىدى شەكەر پىستەداھان گوزەلم
قوينىڭ ايچرە آچىلىش باغى بوستان گوزەلم
پىشقاندا ديۋانەيەم والا حايىران گوزەلم
ھىجرىگە چىقىدى جانم امان نۇربات گوزەلم
خاسراتىڭدان بولبىر باغرىمىز قان گوزەلم
ساللاننىشنىڭ مەگزابىدۇر بلبل مەستان گوزەلم
سەنسز ماڭا گەرە كەمەز ياختى جاھان گوزەلم

سەيلە چىقىڭ ئىگەرم، (1) بەزەن بىشلى ئالى
ھەر بىر سۆزىڭ مۇڭ تومەن، باقىشنىڭ خون
باھالى
شىرىن بىلەن پەرھاد، چەكەن جوورى جەپانى
لەيلى دىيىپ اول مەجنون، بولدى ديۋانەدالى
ولارقا اشق گۈلشادىيىپ، تارتىدى انچا ۋەبالى
زۈھرە تاھىر چىرمىش، چىقىدى سەروى ناھالى
آرزۇ بىلەن اول قانبار، بىر بىرىنە ۋەپالى
سەيفىل مەلىك آلاندىر، سۈيىپ بەدغىل جەمالى
بىزدەن اوۋال قويىدىر، يەنى اشق بۇيولى

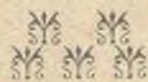
ياتسام گيجەلەر دۇبىشم، گۈندىز پىكرىم حىالى
 ئالام گۈركى قۇوانچىم، سىلى رووان گۈزەلم
 ئالتىن كۈمۈش بەزەنب، گەيدىچەڭ كەتەندىر
 ئالقمىڭدان ايس اۇپار، ساچك مىسلى پەتەندىر
 بىر نىجە بىي وە پارلار، ئاومىر يەلە ساتاندىر
 چىن آشق دىب اول ماغشۇق، براقىرلار يەتەندىر
 آشق بولب ۱) پەروانا، ئوزىن اودا اتاندىر
 بالى باھارى بەدەخشان، باھاڭ شەھرى خاناندىر
 ھەر كىم خاقادا يانس، مۇشكىل ايشى بىتەندىر
 اويۇنچى در شۇم يەلەك، انچە جانلار اۇتاندىر
 آشىقى اينىجى دانلار، نامزادا يەتەندىر

كىمىسە باقى قالاندىر، كىم دۇنيانى تۇتاندىر
 گەچەر گۈلنىڭ مووسىمى، انچا حوبلار اوتەندىر
 ھەر كىمكى موڭگىر اولسا، جەھەننەمدە ياتاندىر
 دۇنيە باقى بەرىلمەز، قالماز دووران گۈزەلم

گەلسەن غلام غاشلى يار، باغ سەيلىنە بارالى
 حىزماڭدا پاياندىر، قول قووشىپ دۇرالى
 دىشلاپ شىرىن لەيلىگەن يىر پوسا بەر سورالى
 قويمى داغى ھىجرىگە، سىنام ئۈزرە يارالى

مەن سايىدام اولارين، سەنك يالى مازالى
 گەر آچىلىپ بىر گۈلسەڭ شىرن جانى بەرەلى
 اۇتەر اۇشۇ گۈزەللىك، باش گۈن دەوران گۈرەلى
 چاق مەھسەسەر ايلەسە، زووقى ساپاسۇرەلى

آچىلىپ غۇنچا گۈل، تەر باقچاڭا گىرەلى
 حاسراتىڭدان اولدىرىڭ، گەل بىر زامان دۇرالى
 بالانچىدا غالىماسىن، جاندا ارمان گۈزەلم
 سادىغاڭ بولايىن جانان، زولمىڭ سانارمەن راحات
 ھەر نىجە جەبىر ايلەسەڭ، جانىما بولسىن مەنەت
 اوورلىسام گۈزەللىك، نە گۈزەل قاددى قامات
 گۈزەللەرىڭ شەھى سەن، بىر لاجزاقىل ادالات
 گۈزەللىرىڭ مىسلى جەللاد، غاشلارڭ جانىما آيات
 شىرىن جانم اوستىگە، پەرواز اورسىن امانات
 بىر اوبىسەم آل ياشاڭدان، تابىسام شىرنىچە لەززەت
 غائب شىرىن لەيلىگەن، دەردلى جانم حاللاوت
 اودىڭ چىقمار ايچمەن، قوبىسا روزى قىيامات
 ماحتۇم قۇلى گۈزەلم، قوينىڭ دولى ساغادات
 ئالتىن كۈمۈش مازاجىم، ساقىقۇرمان گۈزەلم

بۇ دەردى

كەشت ايلەدیم گەزەم ایشقڭ داغندا
نە بەلەدر كەمسە چەكەر بو دەردى
ایشق داغین آسیدیلار گوگڭ بویندا
گوگ قترەیب چەگە بلمەز بۇ دەردى

ایشق اسەر اتمەز یانماز چراغلار
ایشقا دۇشسە قۇشلەر اشگراپ قۇت اغلار
یقیلار ھایباتلى قۇۋاتلى داغلار
دلشلا ارار چەكە بلمەز بو دەردى

كىدر ایشقڭ يۇكىن چەكەن مەردانا
گورب پەلك قورقۇپ دۇشدى گەردانا
زەمین جۇنبش ایللاپ اوردى لەرزانا
چوللەر دۇزلەر چەكە بلمەز بو دەردى

بەھىشت غاچپ چقمش آرشڭ لویینە
تامۇغ قورقۇپ اینىش پەرڭ تەیینە
قاچدى دەريا آدم آلدی بویینە
تورت يۇز یللاپ چەكە بلمەز بو دەردى

ماحتۇم قۇلى چەكشەڭ دەردى دۇگۇندەن
آسى بولپ غیبات اتمە بۇگۇندەن
ولمەك دیریلەمەك ھەم غالىبدر آندەن
پەدەر (۱) بزه میراس قویمىش بۇ دەردى

ھایراندا

انقلار حاق ایشقندا
سەيراندار سەيراندا
گوزلار زاغیق ایزیندا
ھایراندر ھایراندا

قلدى اشقا حاق راحمات
نورى تەجەللى قۇدرات
حرقا گەيەن حوجاھمەت
سەيراندار سەيراندا

يەردەن چقان آغاشلار
تلى سەنالى قوشلار
سۇبحان سويەن دەرویشلەر
دووراندار دووراندا

آیل اشیقم آیل
مەجنون بول حالقا یایل
حالیل اوغلى اسمایل
قۇرباندار قۇرباندا

تۇر داغندا دۇرانلار
نجه غایب ارەنلەر
جەمالگنى گورەنلەر
ھایراندار ھایراندا

دولدىران بو جاھاننى
سوزلان ايكي دۇنيانى
كۈللى ايشنىڭ بەيانى
قۇراندادر قورانددا

ماحتۇم قۇلى آچ تللەر
قۇلاق انگن آي يللار
موندا قۇللق قويان قۇللار
آرماندادر آرماندا

تۇرانددا تاپلماز

اي سەن كىيىر مۇغىبەچە تۇرانددا
تاپلماز
اھلى دلى تۇركى پارسى ھەم آرايستاندا
تاپلماز
بۇ ايشوالارڭ جۇملە اىيى خۇبۇبانددا تاپلماز
جھراڭ كىيى گۈل بارى گولستاندا
تاپلماز
توتى دەھەنڭ غۇنچا اىيى خانداندا تاپلماز
زۇلپڭ ايسىدەك ايس گۈلى رەيخاندا
تاپلماز
راغنايى قادڭ سەروى خاراماندا تاپلماز

پەيوەستە گەچەردم نچە بر لەيلى
ناھارى
تابماق اۇچن اسلاب گەزەم سەن كىيى
يارى

گەزەم قارا كول برلە ميانسكالى
بوھارى
چولاق شەھەرى سەبىز يەنە غارشى
غۇزارى

قوڭرات ايلينى ھىندى پەشاۋر حسارى
آندان گەچىپ بارسام اگەر از قيسارى
تاشكەنت چارجودا نەمەنگاندا تاپلماز
اھتار ب سامارقاننىت حوجاننىت قاشغارى
برلە

اول چىنى خۇتان مۇلكىيىن شەھرى زەرى
برلە
كەسبى حوجا جانباز قالغا اىيى حايپسارى
برلە

باش كەركى لىباب آياغى چارجو ماري
برلە
باش بولەك اترافى قالغالار خرداسى برلە
ھەم باغى ارەم ايچرە تامامى ماري برلە
بر سەن كىيى خۇر جەننەتتى رزواندا
تاپلماز

مەن گورەشەم ءوزم نچە حويان
بلە آسرى

ھەر قايسى تۈزەتمىش ءوزىنە باغ
ايلە قاسرى

مۇرغى دل اۇچىپ مىسلى بولپ تال
ھرى نۇسرى

ماشرق بلە ماغرىپ آراسىن سات بلە

مسرى

اول شەھرى سەرىپ دىيىپ پەرەگى كۆ-

پەيى باسرى

ھندوى جاھان آبادى يەمەن ارمەنى

كەسرى

ھەم بەدرى پەشاورداسىستاندا تاپلماز

بو دونيانى باشدان آياق ايلەدى پەرويز

بر سەن كىيى دۇنيانى گەزىپ تاپمادى

ھەگىز

جانلار چەكەب ساغى ادېمان گىجە اىي

گوندىز

گوزلەنسە خالاف اۆلكەلەرى مۇۋىسلى

تەبرىز

شام مەككە مەدىنە نىرى روم دەرى

تەرمىز

كولام چولم سەرىپىل سانجار بلە قۇندىز

انت خۇي كەلەت بالى بەدەخشاندا تاپلماز

كابلدا پەرەخ قانداھار شەھرى خاۋدا

مەسكەو بلە شادى داغى تەرسان

رېباتدا

جەم جەلومەسى تۇرپات ماشاد گوۋھە

رى كاندە

تروغدا چىزاراندا خوچانت استاراباتدا

اور گەنچە ھەزار شەبەدە حيۋاشا

آباتدا

گۈزلەك بلە پىتنەك خانقاغازى آباتدا

ماگشغشلاقدا بالقاندا اسپھاندا

تاپماز

دەريايى سرىك يىلىدە ايچ باشدان آياغى

سەھرادا اوتران غارا غالىپاق غرغز ھەمدە

غازاغى

ھەر كىم بلەدر نۇۋر آتتا اق داغ قارا

داغى

باھرسى آين تۇرشىنى گۈزلەك قاراباغى

كشمىرى كشانى قۇم شروانى شىماقى

باغداد مەداينكى ناھاۋەندى ايراغى

خوۋادر بلە خارىدا خوراساندا تاپلماز

✓ ھىچ كىم اشىدىپ گوۋمەمش آسلا بو

قولايىدا

سەندەك پەرىنك بارىنى قىچاقدا

نۇسايىدا

قالمق كەنگىسى قىچدا مەسكەۋدە

سەرايدا

تەرسادا اورس ارمەنى چىگىگىزدە

نوغايىدا

لوۋغان آرابتور كىمەن تاجىكە ختايدا

شىرازدا نشابۇردا سەرى چامەلىسى

ساقاردا

ريگەنى

آباد

...! ۱۱۱

گوردگمى

ياغنى سالار گيدەر زولمات تويندە
مەنڭ ساحب جەمالمنى گوردگمى
باھارا اييامند مەيھات گۈننەندە
مەنڭ ساحب جەمالمنى گوردگمى

آنقاسپات حاق! ديب توريپ غلقان قوش
گيجەسى ديري در گوندیزی بهيهش
نووابى جندەنى اگنى حرقا پوش
مەنڭ ساحب جەمالمنى گوردگمى

قان ادبەر پەلەك باغريم پراقدا
المدام گەزەرمەن يار ديب سوراقدا
"كابه تارايندا شامدا ابراقدا
مەنڭ ساحب جەمالمدان گوردگمى

رومدا قىچاقدا چين ماچندا
زماھل 'ورنونا آرشك ايچندە
فلام دەگرەسندە پەلەك بورچندا
مەنڭ ساحب جەمالمدان گوردگمى

حازراتى الى اتكەج الامغا داغوى
قاپدان قاپا دۇشىدى رەسولنك جادى
يەدى اقليم ايەسى آحاد ياساوى
مەنڭ ساحب جەمالمدان گوردگمى

ماحتوم قولى چەكەر يارك غامنى
آغتاريپ تالەمدم روبى زەمىنى
يا آدى جەبرايل تاگرى لىمنى
مەنڭ ساحب جەمالمدان گوردگمى

ھالان

نا اوميد اکەن نازارم گوردى ايکى
ھالان
جانم راحتىن آلدى، آندەك حوسنى
جەمالان

يار اوندان لەگە بولدى، اوزيمى يىرق
سالىدى
ياش گوزدەن رووان بولدى گويا دە
گميش جەمالان

كەسيلمەن ياشم آقيب، قويمايسين گو
رەرگە باقيب
نەبسيم خونىيە چەكەب، احلاسمدان
يالانسان

اوروندا آيندا، زبان سەنى كويندە
مدام لولوب جويەتدە، دىل سىنڭچون
نالان

اشق حانجارين تيز ايلاب، سەن يەنە
 حنزير ايلەب
 تايمان آڭلا ھەر گىز شەممە ەزواسلان
 پكر ايله فانى بولدى، غورباتدا حايران
 قالدى
 اشقنڭ قوشنى سالىدى، آقلم مولىكنە
 تالان
 ماحتوم قولى شەب روز، جان گىدەنسوك
 تەركى سوز
 بو سەبەبدەن بىرپ يوز، باسار يەرە
 سۇ الان

گوزم دۇشى

شو كور الحامدىللا، جانانا گوزيم
 دوشى
 مەيحايدا مەي ايچىدىم، مەستانا گوزيم
 دۇشى
 ەى لاغلى كىي گووھەر، اوممانا گوزيم
 دۇشى
 ەى گوزلەرى احرامى، گەل گور گەلى
 يارىمى
 ەى كوڭلمنڭ آرامى، ايمانا گوزيم
 دوشى

ەى جادى چەرەن گوزلى، ەى شەھدى
 شەكەر سوزلى
 ەى شەممى قامار يوزلى، تابانا گوزيم
 دوشى

آزەردە گەزەر ايللەر
 حزماتغا گەلەر قوللار
 تازە آچىلان گوللەر
 بوستانا گوزيم دۇشى

ھەر ساچلارى بو سونىل
 گوباكى مەنەم بىلبىل
 ەى جەننەت ارا بر گول
 رزوانا گوزم دوشى

بو دەردىمە سەن دەرمان
 گويىڭدە بولام نالان
 ماحتوم قولى دىر ەى جان
 جانانە گوزيم دوشى

قزمالى بولدم.

ابشق دەرياسى دولىب داشنىب قلىنادى
تازە حروش ايلاب قزمالى بولدم
كوڭل تاغنى موج اوستىدە اوينادى
اوندا غووواس بولوب يۇزمەلى بولدم

ياتىردم دويش گوريبتسگىب توردم
ابشق بر موشگىل ايشىر لوقادم گوردم
شو وچىن شىرىن گوردم بۇ يولا گيردم
ايندى چارە يوقدر ءوزمەلى بولدم

ياريك يەلى اوسىب اوزى گزىلەندى
اومىد الين گەردى شونچە گوزلەندى
ھجران قوواتلانىب غام تازەلەندى
ول ماتلابدا قايناب قزمالى بولدم

يولدا يولقدردى چەشمى چادونى
لوچرادم اوچىردم اشقىك اودىنى
كوڭل ايناسىنا ياريك ادىنى
سورات كەشيك ادىب چزمالى بولدم

بۇ پىكرەن بۇ خيالدىن داش بولوب
نەپسى حووا مەكرىدەن مەن بوش بولۇپ
ول بازاردا آشقى نالا دۇۇش بولوب
بەللى جاندىن لومىد اوزمەلى بولدىم

قاناقانا ايچىدىم دوستنىڭ زەھرىنى
زەھرىن شىپا دېسەم سالماق مەھرىنى
قورىلان گوزەردە كوڭىل شەھرىنى
اشقا نو كەر بولوب گەزمەلى بولدم
ماحتۇم قۇلى اول مەنزىلە ديارا
گىرگەن غايىدىب چقا بىلمەز كەنارا
يارانلار بو بو دەردە بارمۇدر چارە
جوورانىب اورتەنىب گەزمەلى بولدم

اى دوست

گورىمە سەنسز مەن شىچ
گورىنمەز جاھان اى دوست
نە جاھان بەلىكى بۇتەندە
بولسا ساداقا جان اى دوست

واسلىكا اومىد اتىگەن
لۇزمىش الينى جاندىن
چەشمىك جان العى جەللان
قاشكدر كامان اى دوست

يوزىگىنى گوريپ اووال
كوڭىل بەردى باداسىن
جانغا قوتىلماق يوقدر.
بەرمەن اوڭا جان اى دوست

دەستوۋرى زامان بۇدر
مازلوملار لۇتب اتگىل
شوقۇڭ بلە گويدرمە
آيتدۇچا آمان اى دوست

بۇ اۋمىدلى آشقنى
واسلىڭدان يەنە قووما
نا اومىد ائمەدەرگاھدان
گەلگەيلەر بويان اى دوست

ماحتۇم قولى بر ماحلوق
مەن اشقى دۇرس ماغشوق
گەر ديسەم گەرەگم يوق
باراين قاين اى دوست

گەچب بارادر

غام دومانى باسيب غاريب گوونمى
گوز ياشين ساقلامى گەچيب بارادر
كمدى راحم ايلايپ سوران حالمنى
بوزيق كوڭلم اوين يقيب بارادر

گەرچە اوت ياقسالار آشق ياغندان
اولوم اسان بولار دوست پراغندان
هجران مەنى قوودى حايبارداغندان
پراق بۇغوم بوغوم سوكمىب بارادر
اول دەورى دورانم چارح بولاشدردى
غام جانم قوريتدى اوت توتاشدردى
اشق مەنى ياندرىپ ھەتتەن آشدردى
يۈرەگم آغزمدان چقىپ بارادر

پاراحات ياتىردم نەبسمنى بەسلاپ
توردى كوڭلم يارچە مالىن ھوۋەسلاپ
حاقدان حاجات تىلاپ مرادىن ايسلاپ
گوزىم اول يوللارا باقىپ بارادر

ماحتۇم قۇلى مەجالم يوق سوزلەين
دوستلارغا دەرمىنى آيان ايلان
ئەى يارانلار آغلاماين نەيلاين
اشق مەنى ياندرىپ ياقىپ بارادر

گويزدەن سەنى

بولمايى بىزگە نەسىبىڭ ايسىتەم گويىزدەن
سەنى
دېدىڭ اوتىن قىش ئاپارمەن تازە نوو-
رىزدان سەنى
سايلاىم سەشەيم سونام آى بىر بولەك قىز-
دان سەنى
نامە اوچون مەن قوچمادىم بىلىڭ تانىب او-
ۇزدان سەنى
ايسىتەرەم خاقدان قاويىدىرغاي ماشكا تىزدان
سەنى
سوودىگم سەن گۈندە ھەر گۈن يادىڭىڭا
سالساڭ مەنى
گۈندە يۈز قاتلادىلار مەن دادا دېيىپ خاق-
دان سەنى
آرادان شايد گۈتەرسىن بۇ راقىب شەر-
مەندەنى
قل باحل اينجىتسالار بىزدەن نىگار سوز-
دەن سەنى.

خاق قاشىندا سوزىم ۋەتەن مەن كىيى

اوارايوق

ايل گۈن راحم ايلەمەزلەر مەن كىيى
بىچاۋرە يوق

بۇرەگىم يۈز پارادىر بەللى تەندە پارا يوق
سەن غارىب سەن مەن پاقىر سەندە مەندە

چارە يوق

سوودىگىم تاقىدىرى خاقدىر آيرغان بىزدەن
سەنى

باغىڭا گىرسەم سەھەر بىلىل كىيى سالسام
اويون

غاپلاتا قالسا راقىب بىردەم آلىشسام قىول
بويون

خاقدان ۋوزگا ۋچارە يوقدىر نەقلاين نە
يلەين

اينچە بىل شىرىن زىبان كەبەدرى توپىق
غاز بويون

ساقلاسن تاڭرى پەناھندا يامان گۈزدەن
سەنى

خايرىڭى دۇشمان گورىب دوستىڭ چە كەر
جوورى جەپاڭ

ياردىلدارلىق بولار مو گۈرمەيەن زووقى ساپاڭ
سالسالار مىزاندا كىم بىل قانداغى دەردى

وہ پاڭ

آيتادىر ماحتۇم قۇلى آمىدىڭ يالان يوقدىر
وہ پاڭ

بى وەپا سەن خوب سوويتىمىشلار سونام
بىزدەن سەنى

آسلا سەنى گورمەشمە دىدارم
 قومرى مى سەن بىلىمى سەن نامە سەن
 غامگىن كوڭلۈم خىالىڭدان آلدارام
 باغ ايچىندە گۈل گۈلىمى سەن نامە سەن
 قاراقچى مەڭ يا سەيت مەڭ حوجامەڭ
 ساقىمى سەن يا شەراب مەڭ يا جام مەڭ
 يا يىلىمى سەن يا گۈندىز مەڭ گىجە مەڭ
 يا آي مى سەن يا گۈنمى سەن نامە سەن
 يا مۇشكىمى سەن يا قوقىنار آنبار مەڭ
 آيدابلەن چارخىمى سەن چەنبەر مەڭ
 يا دەريامەڭ يا مووچىمى سەن لەمبەر مەڭ
 يا گۈدابلەڭ يا بورغىنەڭ نامە سەن
 آلتىمى سەن كۈشمى سەن زەرمى سەن
 يا آرشىمى سەن يا كۈرس مى سەن نامە سەن
 يا ياقۇتمەڭ يا مەرچەنەڭ يا دۇرمەڭ
 يا چارخىمى سەن يارەۋشەنەڭ نامە سەن
 ماختۇم قۇلى گەچ نامىدان آرشدان
 ال گوتەرگەن بو ۋەپاسىز كارشەن
 جامان دولى سەن غاپل سەن يارشدان
 بەھىشتىمى سەن سۇنلىمى سەن نامە سەن

دهرد اولمی

كوئىل بەردىم بىر بىر پىيا ماحبۇۇبا
چىقىدى ئالدىن داغى جانا دەرد اولدى
ئاشق دىر باقمىنام ايندى اول خۇۇبا
يول اۇستىندىن دۇشسە گۇزم ئورت اولدى

مەنلەك بىلە ئاتىم ايشىمى زايى
اقبالم اشيگن باتردم لايى
يا بىر مەردە دوش ات يادا حۇدايا
بەندە ايشى باش تۇتمادى آرد اولدى

تۆۋرەك تور بولب گەچەندىر خاتىدان
گۈۈرە غامدان دولدى يۈرەك مەم اوتىدان
غورقارام يار بىزى چقارار ياتىدان
ايرى يەردە مەسكەن تۇتدى يۇرۇد اولدى

سونام ال بېرمەدى سالدىم بازمى
لاچن قوودى غارغا آلدى غازىمى
شۇنچا پاقىرلىغا ئوردىم ئوزىمى
تەسكى لەنب گەزىم آدم قۇۇرد اولدى

ماحتۇم قۇلى يۈرە گىمىدە دەرد دورار
كەم گۈرۈبىر قويۇنلاردان قۇقۇرت دورار
اى ياراقىلار مەرد يىگىتىدەن مەرد دورار
قاچان دوراب نامەردلەردەن مەرد اولدى

ساتاشىدىم.

ساھارواقى سەيىراۋادب گەزەر كام
 آجاب مەنزىل آجاب جايا ساتاشىدىم
 اۇغرم بامەي يولدىن يولا آزارقام
 خۇوب ماكانا خۇوب ساراي ساتاشىدىم

اۋستاسىز ايشلەنەن كىشىسىز غاقىلان
 قىماتسىز ساتىلان السىز تۇتىلان
 قول دەگمەي چەكىلەن اوقسىز
 آتىلان

چەللەسىز قورىلان ياي ساتاشىدىم

نچە دوستلار بىلەن سەيىراندا اكەن
 خاتاردان آزاشىدىم كەرۋەندە اكەن
 جاندىن اۋمىد اۋزەن حايىراندا اكەن
 يىلدىزدان يول ياساپ آيا ساتاشىدىم

گوۋنىم گىتىدى دوستلار ايچەن شەر-
 بەتدە

اولار يۈز سىپاندا مەن مۇلكاسىراقتا
 آيرىلىپ نالادان غالىم غۇرباقتا
 چەشمەدەن سۇۋاستاب چاي ساتاشىدىم

تاسا غارشى

اغز آچىدىم گوزم يۇمىدىم
 قول سوندىم تاسا غارشى
 تاس اۋستىندە ياتىدىر
 غالاندار ياسا غارشى

ساقى تۇردى سەس اتىدى
 كىم كىچ قالدى كىم يەتتى
 قالاندار تاسا (تۇتتى

دۇشدىم ھوولسا غارشى

مەن بىگۇمان اول يەردا
 ايشىق ايچرە دۇشدىم دەرە
 گۈلىۈزە گۈلىگۈن پەردە

تۇتتى پالاسا غارشى

خابار تۇتان جانلىندان
 آيرىلار حانىماندىن
 آشقىلار گەچەر جاندىن
 تۇتسالار كاسە غارشى

بۇ دۇنيا بىر سارايدىر
 گەلەن گەچىپ بارايدىر

ماحتۇم قۇلى ھارايدىر
 حىزىر الياسا غارشى

آشق بولمىشام

اي يارانلار بىر يۇزى گۈل آيا اشق
بولمىشام

بارچالار ماقسۇدى گۈل راغنايا اشق
بولمىشام

بىلبلام باغ ايچرە بىر غووغايا اشق
بولمىشام

اۋزى غايىب زۇلڧلەرى يەلدايە اشق
بولمىشام

مەنزىلم باغ ايچرەدر ساحرايا اشق
بولمىشام

چۈن پەلەك سالىدى مەنى اولىگون پەنا
توغراغنا

دۇشدى سىررم دايمە مەكىگا مەدىنا داغينا
بىلبىل اولدىم سەير ادب گىردم ارەمنىڭ

باغينا
پاي بەنت اولدىم شۇ گۈن غام ايلىنىڭ
توستاغنا

يۇز بەلا ماخىناتلى بىر سوودايا اشق
بولمىشام

گوزم ايچرا يار غامىدر مەنزىلم ساحرادا
ھەي

پوشاشم غام غۇسساندر مەن دونمىشەم پەر-
ھادا ھەي

سالىدى ايشقك دلېھرا جانۇ جگەرم اوداھەي
واداريغا گەشدى اومرم زايابەردم باداھەي
اھ كۈب افغانى كۈب بىر كۈيە اشق
بولمىشام

بىلبلام نە باحرى بىردى نە مۇغازىم داغيدىر
الدى اقلم گەشدى گوونم تەن مۇدارىم

چاغيدىر
نۇسبەت اتمەك بولماز انى قۇمرى بىلبىل
زاغيدىر

اي غاراز ھەر زۇلپىگا يەتمىش مۇڭ آر
تۇستاغيدىر

قاددى قاماتى بەلەنت زىبىايا اشق بولمىشام

دووست ھووايى واسلىكى مەن شۇنكىچا
چەندەن استەرم

دامى زۇلپىك قاسدىنا اوزمنى زىندان
استەرم

دىمە غامدان بىر زامان گوونمنى خاندان
استەرم

بىر غارىب اشق مەنەم يار سەنى سەندەن
استەرم

گىجە اۇ گۇندىز بىلك ھۇھايا اشق
بولمىشام

شۇنچاسىز كەردان سەئىلى زاتى ئاشى بولمىشام
چۇن مەنى رىسوالىنىڭ خالىق تەڭرى ئاۋغرىم
اۋغرىم
يەنەنىڭ ئىككى شەھەر ئىلا مۇڭ بىر قىزى ئاۋغرىم
اۋغرىم
ئىمان مەلىق قولى مەلىق ئاۋغرىم
بولمىشام
غەزەبى ئوق قاشى ياقى ئوق ئاشى
مەنىڭ
كەلسە ئاقىم داغىدار كىسا قارارم يوق
مەنىڭ
ئالى خانىم ئىشەك ئودى ئاستارم يوق
مەنىڭ
قالمىشام خاتىرە بولمىشام
مەنىڭ
ئاستارم ياقى ئوق ئاشى

السلام
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

السلام
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

و او
لم يزل في أشجار ما يرى رويشتن او شجره

السلام

گەرچە بۇ ماختۇم قۇلىدر مايلى نەفسى ھووا
 جاق ارەرسەن بىرلىگك چۇن حاجاتم قلغل
 روو
 حاجاتم سەندەن روو اگەر بولماز ارسا
 مۇددوغا
 بەيلە ماغلۇمدىكى ھىچ بىر غامگسارم قالمازا

يانىردى مەنى

ايشق يۇرەگىدە غايىاب يانىردى دەردى
 مەنى
 تۇتىم بادا بەرىپ يولدا غارق اۇردى
 مەنى
 پەلەك يەلىگىپ يادلاپ چارحا سارىدى
 مەنى
 خرىدار گوزى بىرلەن كىم گەلىپ گوردى
 مەنى
 ھىجران ياغمىرى ياغىپ غام سىلا بەردى
 مەنى
 غام سىلى بىلەن گىدىپ ايشق اولكە
 سەنە بارى
 حىالەم پىكرە ءونىپ اقلماي يەل
 آپارب
 اول حايوان مەيدانىدا مەن قالدىم
 آرب

ايشق حانچارىن چەكىپ ھىجران (1)
 يۇرەگىم يارب
 آلاما داستان اديب آفتابا (2) سەردى
 مەنى

نە جەسەد اىچرە جان بار، نە قوۋۋات
 فالدى تەندە
 ھەم سەركەشتە ھەم حايوان، حولاسا
 قالدۇم بىندە
 نە جاستايەم نە بىمار، نە مەردەيەم نە
 زىندە
 غام ھىجوم ايلاب گوگدە، زەمىن سارى
 اينەندە
 فەلەك المىدەن تۇتىپ ھوۋالا بەردى
 مەنى

بىر آحوالا دۇۋش بولدىم، غام ھۇجۇم
 ادب اولدىردى
 بۇ ايشق سەرىشتەسەن، ايشق لوقىدىپ
 بىلدىردى
 وسالا اينىدى راحىم، تۇتىدى الم
 قالدردى
 جەمالى بىر جلۋە بەردى، اىچم شوۋفا
 دولدىردى

سوزلەمەيەن نەيلاين، يارانلار يار-

دى مەنى

ماحتوم قولى بەگلىگىم، يار جەمالى قول

اتىدى

وسال اۇمىدىن بەرىپ، مۇڭ دىللى بىلىل

اتىدى

ايراللىق اودا سالىدى، فراق قۇردى يەل

اتىدى

ابىشق چەككى زبانا ياقىب، اورتاب كۇل

اتىدى

مىجران پىراقى آلىپ يەلە، سو وپىردى

مەنى

بولدىم ايمىدى

ابىشق آتلىشە دۇشدىم، پەرۋانا بولدىم

ايمىدى

شوقۇڭ كوزىنە كويدىم، بىريانا بولدىم

ايمىدى

چەشمىم كىنايە ئوندى، گىريانا بولدىم

ايمىدى

گەنج استىيانلەر گەلسۇن، ويرانا بولدىم

ايمىدى

ايرىلىدىم اغتباردان، بىگانه بولدىم ايمىدى

چقاردىم باشدان ايندى، دونيا ھوۋەسىن

(موتلاق 1)

نە مورىدە آياق باسدىڭ، دولان بىر

اوزىڭە باق

كۈل بول كۈلىڭا سوورىل اول

گۈزەرە جانڭ ياق

لازم اولدى اوقاماق، اينالماق

مەنەلماق

مەى ايچىپ مەيخانادان، مەستانا بولدىم

ايمىدى

دۇنيا مەندەن ھەزىل اتمەز، مەن ھەم

بەھرە آلمانمەن

اودم اوتگور دهرم كوپ، خوش واغز
بولوب گولمزمهن

اغر باها آلامنى آلتى پولا آلامزمهن
دوست، حايىسى دوشمان حايىسى، پارحىن
ادب بلممزمهن
هيچ كمسه اگمهمز حالم، آيانا (1) بولدم
ايمدى

بر ماقاما دۇۇش بولدم، پكر اوندا
پكره باتدى

جان اوندا جانندان بولدى، هوۇشندان
گديپ ياتدى

جەسەد(2) يولدا يوق بولدى، كوڭىل
اوزين اۇنوتدى

ايشق قوشن يىغىپ چەكب، آقل
مولكىن داغتمى

تالانا بەرىپ آقلم، ديوانا بولدم ايمدى
ماحتوم قولى ھەر زامان، نەيلاى بولمايان

گريان
پكر پالچىغا باتدم، چقا بلممسمهن ھەريان

گووزە خاراب تەن توراب (4)، كوڭلىم
شەھرى ۋەيران

جان جەسەد دل اقلاندا، آيرىپ قالدم
اۇريان

ايش گەلدى باشا دوندى، ديوانا بولدم
ايمدى

بارمى يارانلار

اشىق يولین هوومس ایلەب گەلان بارمى
يارانلار

دەردىمى بەيان اتسەم، گوش قیلان (1) بارمى
يارانلار

بولمىشام مەسدى شەيداء، ھەزار پەشە
ساد سوودا (2)

آلامدا ماندی رسوا، بولان بارمى
يارانلار

داشم دەرد ايچم بريان، ادەرمەن نالا گريان
مەنم دەى مەستى حایران، غالان بارمى
يارانلار

يالان دۇنيانى يايىناب، گەزگین گولیب
ھەم اويناب

ايشق مەتبۇۇخندا قايناب، اولەن بارمى
يارانلار

ايشق دوش بولسا بر مەردە، تۈز بولار
دورمەز کردە

مەنم دەى اوزين دەردە، سالان بارمى
يارانلار

باردى خالىم، ئوليمە، تاب اتمەم زوليمە
يغلامايان خالىمە، گولەن بارمى يارانلار
ماحتوم قولى جان چەكسە، راحم اتمەزلەر
باش دوکسە
اشقك يولندا يوقسا، تالاك بارمى يارانلار

ايشقندان ايچمەك

دوزمەنەم دويمانام دورمانام اى يار
بو ساقى دووريندەن ايچمەيەن جامى
جام مەى سوۋندۇغىك گورماسىن اغبار
گەلمەنەم آقلىمە گورمەيەب كامم (1)
بولمىشام غوواس دەك يوزمىشام كولى
تاپمىشام ھەمرامى توتمىشام يولى
شووقىك شەرايىندان بولمىشام دولى
بىلمەم نچوك گەچەر چاشتەم شام
تا نەبىس تەندەدەر تەندە جان باردر
دل ساڭا مايلىدەر چەشمە اينتزاردر
چەكدىگم پىغاندر ۋەرزشم زاردر
تا بو دەرد ايلە گەچەر ايامم
گوزلارك جەللاندر تىللارك ايبار
غامزلك بىمار ادەر يوزلارك تىمار
مانسۇۋر (2) بەلاسنە بولسام گىرىفدار
گىدەرم سەن سارى سورايىب خامم

(1) آغزم، (2) مانسۇۋر دىك دىرا چەكلىمە ھەم.

ماحتوم قولى خوش خاب (3) ابچەرە ياتىردم
ابرڭا اوغرامم ايمان گەتردم
اوزىمى اۋنۇتدم ھۇۋشم يتردم
پراغى دىب چاغىرسون مەنك نامم

ماغشوق خاقندا

يوزى ماھى تابانم،
گون يالى آيا ءوندى
چارخ اولدى نەردىوانك
گوك پايا پايا ءوندى
بر گۇن اشق شووخ اولدى،
غام غۇسسالى چوخ اولدى
ھەر كرىپىكك اوق اولدى،
غاشلارك يايا ءوندى
اشىغى سالدك اودا،
قويدك گتەك بو يولدا
گون اورتا بەردك واغدا
واغت گەچدى سايا ءوندى
جان غالمادى بەدەندە،
يانارم آھ ادەندە
گوزم گەلب گىدەندە،
بر گۇنم آيا ءوندى

يار سەندەن

بىلىلەننى اسىر ادەن گۈل خانىدان
ياراب خابار بىلەرنىمى يار سەندەن
يەدى ايىقىم ماڭا گۈرنەر بىر زىندان
ياراب خابار بىلەرنىمى يار سەندەن

اسپەندى يار روى تەن رۇستەم زالىندا
شانەجەيدە مەككە دېشىق ايلندە
آرزى كر از كەر بەلەنك چۈلىندە
ياراب خابار آلارنىمى يار سەندەن

شەراب ايچىپ سەرخوش بولپ سەگرەسەم
غانىم جانن قىيم قىيم دوغراسام
كور اوغلىدەك داغدان داغا اوغراسام
ياراب خابار بىلەرنىمى يار سەندەن

بىر گۈل قوقار گۈزەل دوستاڭ باغندا
بىلىلەر ھوجۇم ايلار سولى ساغندا
بەيتوللانك ساپاسىنا داغندا
ياداب خابار بلەرنىمى يار سەندەن

شەيخ سۇنغاندەك اۋزىن غايغا اۋلانسام
شېلى كېي تۈز توغراغا بۇلانسام
يەدى كاپا يەدى كەرەت دولانسام
ياراب خابار بىلەرنىمى يار سەندەن

مۇك سوزم بار بىر باشم
غويدىم ايلم غارداشم

آغلاماقدان گۈز ياشم
چوشغىلى چاپا ئوندى

يارك كوشكى چاغ اولدى
آشقلار دوستاغ اولدى

دلدە يارام داغ اولدى
دۇز بەرم غايا ئوندى

دال پۇۋداقلار گەلدى
گۈچدى بىلىل داغلىدى

افار سۇۋلار سوۋلدى
چول يەرلەر سۇۋا دوندى

دەرمان بولماز آلاجا
زات بەرمەزلەر مۇحتاجا

بايلار دوندى غاللاج
باقىرلار بايا ئوندى

ماختۇم قولى گەزەندە
حلاف قايسار دۈزىندە

گۈزەل ياريك ايزىندە
ئومرىمىز زايا ئوندى

يۇۇسۇق كىي زىندان ايچىرە اغلاسام
جرجىس كىي جان يوليگدا چاغلاسام
يۇۇنس كىي حاقا قۇللق باغلاسام
ياراب جابار بىلەرىنمى يار سەندەن

دوغا قىلب الم گۈگە غالىدرسام
گۈل يەرھادىڭ غزل مەگزن سولدرسام
تانبۇۇر آلب بەيك ناغرا چالدرسام
ياراب جابار بىلەرىنمى يار سەندەن

ايسا كىي حلوان تابسام سەمادا
ادريس كىي قۇللق اتسەم زىادا
حزر الياس كىي گىرسەم زۇلمادا
ياراب جابار بىلەرىنمى يار سەندەن

ماحتۇم قولى آشقىلارڭ مەستىدە
خىراگوزى حايىران اولار دوستىدا
يەدى يەردە دوقوز پەلەك اۇستىدە
ياراب جابار بىلەرىنمى يار سەندەن

گوكدەن يارانلار

كوڭل پەرواز اتدى اوچدى يەرىندان
ھوالانىش اينماز كوكدان يارەنلار
بىر حىالە دوشمش چقماز سەرىندان
بو حىالدىن غايدىب دونماز يارەنلار

نوش ادبىدر موحبەدڭ غاندىندان
غولاق توتىمەز زاھىدلەرك پەندىندان
اوچدى مەكاندىن چقدى بەندىندان
دولاندى اورنىدە غونماز يارەنلار

اشق اشىنى اقل ادەن ھوش ادەن
ايرىلارمى اشقە دوشىب جوش ادەن
يارالدىن ارى بادە نوش ادەن
اغزن غويسە اچەر غانماز يارانلار

بىر خات بارىر اول پاتمانڭ ساچىدە
بىر اوت بارىر آشقىلارڭ اچىدە
اوقىدارلار ماغشار خالقى سەچەندە
بو اوتلاردەك بەللى يانماز يارەنلار

ماحتۇم قولى اشق اورىندىن ياد ايلار
اشق ايشىلارى آشنەلەرى ياد ايلار
يالنىز ياندىرار يەلسىز اوت ايلار
بىر زبائە چەكسە سونماز يارەنلار

ءلوز ءلوز پنه آیدانی

گوونم.

اويان بو حابى غافلان، آجالسز اولەن

گوونم

اۈمىد اۈزىپ آلامدان، دەرگاھدان دىلەن

گوونم

مەرد گەرەكەر پايىندا، جەپادان قالان

گوونم

دۇيىپ سىز دەرياغا دۇشدم، دەريادا اويلان

گوونم

بو يالان پانى جاھانندان، كەپەنە چۇولان

گوونم

آلملار سوزىن دىگىلە، نەسىھادى آل گوتەر

تورىپ خاقك دەرگاھنا، مۇناجات ايله قول

گوتەر

ريازات يۇكىنى يۇزدەن، آرقان مسال گوتەر

كامل آياغنا باش قولى، يالانچىدان ال

گوتەر

بىو ايش مەردىك ايشىدىر، مەردانە بول

قول گوتەر

توبا قىلىپ بىر پىرك، توفراغنا بولان

گوونم

ايشقم باردى مەجسۇندىن، آلتىش اسە

زىيادا

قرق يىل قوۋوۋەت مەندە بار، سەن ايداۋە
پەرھادا

يۇرەگىم ياقىب اودا، حوجام بارسام دادا
كەرەم دەرياسى جوشىپ، يەترەمى مرادا
قالسا گوۋىن تاپىلماز، چىقسا بو جان دونيادا
مەرد گەرەكەر آماغا اى غارىب يۇقلان
گوۋىنم

سەھەر تورىب دوغا قىل، آمىن دىسىن
پەرىشتە

نامە باردىر غاپىل ياتىب بەيھودا اورما پوشتا
مۆلكى جاھان توتىدماز ايلەسەك مۇك
سەرىشتە

آبدال اوتاسىن گەيب، گت ديوانا قاراشتا
يوقسا غالارسەن تەنھا، غاملارايىب سەر
كەشتە

آيدان سوزىكا باقىيل، بولماسىن يالان
گوۋىنم

ماختۇم قۇلى تۇوش اەتىم، غام باداسىل
نووش اەتىم

اوچ ايچەرگە راغبات يوق، مەن جانندان
بولدىم حالاس

سەرىمدا سانسىز سوودا، دۇشدى واسول
سى خانناس

گەلىك بىر تەدبىر ايلاك، بو دەردە يا
ايمەنناسى

تىز چۇكب دەم اورسالار، ايسا حزر ھەم
ايلياس

قانماسا زىندە بۇلماز، حۇد مۇردە بۇلان
گوۋىنم

نەيلەين

گوونىم استار گەزىمەم دۇنيە ئالامى
غانا ئىم يىق اوچا بىلەن نەيلاين
اوقار مەن گۈرەرمەن پۇرچە كەلامى
ماغنىسىنى ساچا بىلەن نەيلاين

چوخلار ئاندا غوۋاس بولب يۇزەرلەر
ماڭا زاھىر خالقان پىنھان گەزەرلەر
گولبادان گولگۇن شەراب زەرلەر
ال ئۇزادب ايچا بىلەن نەيلاين
،اۋى دلىشندان شەراب ايسىن نوش قىلىم
گىتىدى اقلەم اوزم بىلمەى جوش قىلىم
مەى مەست بولىم دەرسز غاپ دۇۋۇش بولىم
روحسات بولماى آچا بىلەن نەيلەين

يتىدى يولم داغ قايسىدىر دوز قايسى
آڭماز گوونم ماغنى قايسى سوز قايسى
پەھم ايلەنمەم يول قايسىدىر ايز قايسى
اۋمىد اوزىب غاچا بىلەن نەيلاين

ماحتۇم قۇلى بۇ دۇنيانىڭ ھامىسىن
يغىپ دويروب يەلە بەردىم نامىسىن
پىكر دەرياسىنا اقلەم گامىسىن
باترەشام چقە بىلەن نەيلاين

گۈرسەم

دەھستانك بايرىندا بادى سابانى گۈرسەم
بەھاۋەتدىن مىركەلال زەڭگى بابانى
گۈرسەم

ناغلىنىنى آرشا تاجدر آدى الاما پاجدر
ايكى جاھان موحتاجدر، آراب زبانى
گۈرسەم

گەلەن گەچەرچاشت اديب، اگلەنمەز گۈزەشت
اديب

كوڭل آيدار كەشت اديب، گەزىمەم
جاھانى گۈرسەم

حزىر كىمىن چوللەردە، ايلياس كىمىن
سۇۋلاردا

غوۋوۋاس كىمىن داغلاردا، ياحشى
يامانى گۈرسەم

يوقاردا ھىندىستانى، آرقادا توركىستانى
اۋولياھىر اۋممانى، اول رۇۋمىستانى گۈرسەم
جانى جاھان شەيدا، موندا نە بولماز
پەيدا

يەدى داغ يەدى دەريا، دالى دۇنيانى
گۈرسەم

ماحتۇم قولى خوش بولسا، آقسايدىام
ياش بولسا

ايمانم يولداش بولسا، بارسام كاغىبانى
گۈرسەم

ءاولى بولوب غالب مەن.

جاھىللىقنى جوشى چىقىدى باشمىدىن
مەن اول جوشىدىن ھالى بولوب غالب مەن
بىر غامدا اولاشىم گىتىم ھۇشسىز
بۇ دەردىلەدالى بولوب غالب مەن

باشم يۈز ھۈۋەسىدە كوڭىل جوشىغىدا
گىردابا اوغرىدىم دالى داشىغىدا
باغداد داغىدا گىزەن مەجنۇن ايشىغىدا
يانار اوتلى لەيلى بولوب غالب مەن

يىگىتلىك پاسلىنى غشا يەتتىم
كامللىك كىشىسىن دەريا ياتتىم
بەيك فىكرە قالىم اقم يىتتىم
تەرىپكە كەن ءاولى بولوب غالب مەن

بۇ دۇنيانى كۈچىپ بارغان كۈچ بىلىم
ايشىنى بەد اشمىم ءوزىن پۇتچ بىلىم
ئاۋگىن اويون بىلىم سۈڭىن ھىچ بىلىم
ھالىق اچىنىدە دالى بولوب غالب مەن

ماحتۇم قۇلى پاشا ايلەگىن سۈزىڭى
پەلەك مۈشتى ھەك اتمەيەن كۈزىڭى
بو واغتا دەك ياش بىلەردىك ءوزىڭى
ايمىدى باقسام اولى بولوب غالب مەن

بىئەپلاردان

كۈزىلەپ كوڭىل بەرمە بى ۋەپلارا
باق كىم ۋەپاگۈرۈشۈپ ۋەپلاردان
قۇيما ءوزىڭ يەرسىز بۇ جەپلارا
كىم بەھرە تاپىدىر بۈجەپلاردان

ايشىقنىك اۋازىنى دىگەن داشىدىن
جان جەبرىدىن قورقسىڭ بارما باشىدىن
باشىڭ ھىرى بولسا ايشىقنىك ايشىدىن
بار ھابىر آل گۈرەن مۇبەتەللاردان

سۈزۈم نەسىھەتلىرى بىر قۇلاق سالىڭ
بەندەسى مەن سۈزۈ ھىرىدار قۇلىڭ
قۇرق اويناشلى ھاتىن ياشىدىر بىلىڭ
سۈراڭىز كۈپ دىلى كەد ھودالاردان

شەرابان تۈھۈردان كىمە جام گەلەر
كوڭىلنىڭ كۈز گۈسى نۇردان نۇربولار
دۇنيا يەدى باشلى يالماۋىز بولار
قاچماغان قۇتلىماز بو بەللەلاردان

ياتما ماختۇم قۇلى اشراڭ سۈيۈپ
ناچە ياتاقچىسىڭ كەپەننىڭ گەيىپ
ھاجاتىن تىز بىر ھوجانى قۇيۈپ
دەك ادەر كىمە قۇل گەدالاردان

دۇنيادا موڭ تاناب باغلارڭ بولسا
 آت ياراغدىر اسباب شايلاڭ بولسا
 دۇنيا يوزى دولى ماللارڭ بولسا
 پەيداسى يوق تاشلاپ تاشلاپ گىدەرسەن
 بو دۇنيادان بارساڭ او دۇنيا غارداش
 نالەرنى گورجە كدر بوشوم غارا بش
 حاير قازان بولور يانگا يولداش
 يوغسا غابره يەكە يەكە گىدەرسەن
 جاھاندە گوركازب قودرەت ايشلەرى
 غاناتڭ قوۋاتى غالدىر غوشلارى
 يىگىتلىك زورى سىندىر داشلارى
 قرقدان آشساڭ چوكە چوكە گىدەرسەن
 ماحتۇم قولى توشىڭ اشقڭ گوزەرنە
 كم بار سوزلاتماغە التىب نازارنا
 هيچ روۋاچ تابمادڭ سوزڭ بارارنا
 حويدارسز توكە توكە گىدەرسەن

دۇنيادەن بوش گەتمەك حاقدىدا

باقا باقا گىدەرسەن

پەزىدەن باقايا گۈچە گۈچ بولسا
 تەلمىربان باقە باقە گىدەرسەن
 آجال جامىن بەرىب ايچە ايچ بولسا
 جان آجغىن چەكە چەكە گىدەرسەن
 پەرزەنتلەرڭ تۇرارزار گىريانا
 حاقتڭ ساچ يايپ قىلارافغانا
 مالڭ قىسمەت بولب گىرار تالانا
 الڭ يۈۈيپ چىقە چىقە گىدەرسەن
 مال اوچىن اورىشا غارداش دوغانڭ
 آز گورىب تىللادان ساتب سوۋانڭ
 پايلاشلار حالال حارام يغانڭ
 سەن آزابن چەكە چەكە گىدەرسەن

گەلەن گەب بارادر.

بو دونيا پانيدىر توتماز بئانى
 بو دونيا گەلەن گەيدىب بارادر
 كيمدىر يالانچىدا تۇتان جاھانى
 توتىدىم توتىدىم بىلەن غاچىب بارادر

شىرىن شىرىن سالىر حاسابا دۇنيا
 آجى آجى قويار آزابا دۇنيا
 نە يەتدىر نە توتىدىر بو قاھبا دۇنيا
 توتانلارڭ قولىن اچىب بارادر

كىمى خاقدان قورقۇپ رەڭگى سارارېب
 كىمىلەر دۇنيا قووار يوگريپ يلىپ
 كىمى يوز حاسراندا كىمىسى گولب
 كىمىلەر گوزدە ياشىن ساچىب بارادر
 دەورلەر دولانار گەردەشلەر دونەر
 نچەلەر اوچىشار نچەلەر قونار
 نچانڭ چرەسى تازەدەن يانار
 نچانڭ چراغى ۱۰ اوچىپ بارادر

كىمى بىگلىگەندە توشمەز الواندىن
 كىمىلەر يوقلىقىدا كاپنەر جاندىن
 كىمىلەر خارامىدىب غاچار ياماندىن
 كىمىلەر آراق شەراب اچىپ بارادر

كىمىلەر يالانچىدا اشراتلار ايلاب
 كىمىلەر خارامى حالالدىن سايلاپ
 كىمىلەر پارچىن بىلمان بار ايشىن ايلاب
 گوزى باغلى غۇشەك اوچىپ بارادر
 توشىپ بولماز غابا پەلەك الينە
 دوداغڭ تامشاندىر دونيا مالينە
 بىر گون اوراغنى الار الينە
 اول غورى دىمايان اوريپ بارادر

ايكى گون خوش بولسە اوچگون ولى ايمىش
 نچو كىسى مەنزەل مېش نچو كىسى جاي مېش
 بو دونيا گويا بىر كەرۋەن ساراي ارمېش
 گەلەن يوك يازدىپ گوچىب بارادر

ماحتوم قولى دىەر تىكەن يوق گول يوق
 يىگىت يوق قاررى يوق حوجادرغول يوق
 يالانچى دونيادا باي يوق يوقسول يوق
 بارچەسىن غارا يەر غوچىب بارادر

اقبال بولمادی

كوب يگتلەر گەلب گەشى جاھاندىن
نيەتنە گورا اقبال اولمادی

گەردشى گەچ قايا پەلەك الدەن
ارتىرى شاد بولان اويلاڭ گولمەدى

بر دەگش خانادر دونيانىڭ يۇزى
نەسىحام اشت دگله بو سوزى
آجەل يەتىپ ادامىڭ يومولسە گوزى
گويا بو دونياگە گەلدى گەلمەدى

مەمايون قۇرغانىن سالدېران ھامون
دۇنيانى تورت بولەن ھانى پرىدون
قزىلدىن قرق شەھەر دولدىران قارون
گوزى قومدان دولدى پولدىن دولمادی

ماحتۇم قولى ھەريان ھەريانا باقار
بو نە قودرات ايشىدر سودان اوتچقار
ياخشى اوغلدىن راحمان آريغى آقار
نالەت كەردە اوغل دوغدى دوغمادی

باتىدى يارانلار

تورت مولك تورت يوز ياشا لۇقمان خەكىمىڭ
باشى قارا قوما باتىدى يارانلار
كەرك بەدەولى آغر گۇرۇپلى روستەمىڭ
آجال جلاوندان توتىدى يارانلار

يوسىق ارزوسىدا ياغقوب ياننىدە،
سۇيىگىسى باغرىنىدا دەردى جاننىدا
كىمىڭ قادىرى بارىر چارخى ياننىدا
يوسىقنى قول ادب ساتىدى يارانلار

الاما حوكم ادەن اسكەندەر سولتان
آجال تەدبىرنە تابمادی دەرمان
تاغتنى يەل چەكەن حوكمى سۇلەيمان
قالمادی دۇنيادەن اوتىدى يارانلار

اۋچ يۇز اون اۋچ مورسال قالمادی بىرى
قانى آسنى سولەيماننىڭ ۋەزىرى
قانى حاق رەسولى ھەم خاقىڭ شىرى
قارا يەر بارچاسىن يۇتتى يارانلار

ماحتۇم قولى آيدار غاپل اوترماڭ
قلجا جانى غايغى بىلەن اوترمەڭ
يالانچىنى خاسرات بىلەن اوترمەڭ
بر پاسل دووراندىر اوتىدى يارانلار

يەتمەيەن غالماز

احلاس بلە پير كاملە قول بەرگەن
يەتر بر مەنزەلە يەتمەيەن غالماز
دەريالاردا يوزەن چوللەردە يورەن
دەم حاساپين توکەل اتمەيەن غالماز

چۈنكى گەلدەك بويلانچى جاھانا
آياغەك قارامان باقدەك آسمانا
پەلەك بازاريندە ايدىگەك نانا
آدام اوغلى ءومرين ساتمايان غالماز

يولداشم يوق بارب سررم آچارغا
دەردم پايلاشارغا اودم ءوچەرگە
دۇنيا بر مەنزىلەر گەچەرگە
بو مەنزەلە گەلەن ءوتەن غالماز

پەلەك تومشىغنى آسمانا دىكەب
آدامزاد يورەگىن مال اوچين ياقب
دۇنيا آژدارھاسى دەم بلەن چەكەب
جۈملە جاندار توحمىن يۈۈتمەيەن غالماز

ماحتۇم قۇلى بۇ دۇنيانىڭ دوولەتەن
گەلەن چەكەب گورەر ءولم ماختاتەن
مودام يورىدەرلەر آجال شەربەتەن
بوشەربەتەن مېچ كەم دادمايان غالماز

سۈيگىلىدەر

دوستلار دوستم مەنى جانندان شرىن
سۈيگىلىدەر

جان كىي پنهان جاھاندا آلا ما ھەم
بلگىلىدەر

باش بلەن بارسام آشا قايدان بولار
ھەم گوزەرى

توتسام اول يەردا واتان بلسەمكى
انەك يولىدەر

دېھردم آشقا يارم اوز الگەم بلە قاتل
(1) دەردم

آندان اووال مەن بى غام بىحال اەتەب
آمالىدەر

اوزگە آشقارەك اولسە پايى بەندى
زولپەك

مەن غارىب بەندا آشا ھەم آياغى
ھەم الیدەر

غایر ایللا بەزم ایلەيب ایلەسە خوش
گوۈننۈ يار

مەجلىس ايچرە ياد اەتیدەر اولمالى قاتغىلیدەر
يارگەلەر واقتىندا گىرەر غافلەتدا

چقماز گوزلەرم
آچاين ديسەم آچلماز نە آغراۋىقولىدەر

بلمەيەن سورانلارا آيدەك غارىب آدىمىزى
يۈۈردىگىز ماختۇم قۇلى آسلى اترەك آيدىر

ياغيدرياغى .

دۇنيە دۇشمان ساڭا غاپل ادامزاد
مال بلە اوولادىڭ ياغيدرياغى
اون سەگز مۇڭ دىرلەر كۇللى لامى
فسادى گوناھىڭ ياغيدرياغى

قول، قاراباش مالىڭ آتڭ اشەڭ
آت ياراغ اسبابىڭ دونىڭ غوشاڭ
سۇيگىلى خاتنىڭ اوغلان اۋشاڭ
دۇنيانىڭ بار زادى ياغيدرياغى

دۇنيا بىر سارايدىر ساز بلە سۈھبەت
سپامىغا دەسگا شالارا شوو كەت
شالاردان آيلانسىز اركان دەولەت
ايلاندى بارىسى ياغيدرياغى

آت قارىساڭلار ايمىدەن بايراقدان
بورى دىشىدەن غالار بۇرگىت درىققان
بايلار پىس گورىنەر غۇلدان غرىققان
بەندەسى آزادى ياغيدرياغى

اول گوردەيارىلار باغرىڭ بۇدۇغى
جانىڭا بەلادىر خاستاسى ساغى
يگىتلىك مووسىمى يەتتىشەن چاغى
دەڭدى خازان بادى ياغيدرياغى

ماحتۇم قۇلى آيدار حاقدىر بۇ سوزم
ساغ گوزم سەن دىسەڭ، اتمىز سول گوزم
ماسووانى (1) تاشلاپ خافاتۇت يوزم
بىر حاقدان اوزگەسى ياغيدرياغى

دىش گىتمەك .

تاغامىڭ لەزدەتتىن الار
داھاننىڭدان دىش گىتمەك
شەيتان بىزى ازدرار
گونىن دەولەت باش گىتمەك
پەلتەسىز ياغ چىراغا
ياغىتى سالماز قاراغا
ايلين سالار آياغا
ايق غالىب باش گىتمەك

شەيتان يولىن بەك ايلار
قارا يوزنى آق ايلار
يوز مۇڭ گونا يوق ايلار
ساحار گوزدەن ياش توكمەك

بىرنچە پەسگە زار بولوب
ياتساڭ يەكە بىمار بولوب
خوش دورار ياخشى يار بولوب
بىر ياماندىن داش گىتمەك

(1) خودايدىن باشغالارنى .

اولاشماغانلار غامغا
شوكور اتمەسلەر خوش دەمگە
آبىرايدىر آدمغا
ياخشى گەلىپ خوش گتمەك

يامان دىل يول بوزدار
ياخشى دىل راحمەت گەتيرەر
؟ اروسالين آرىتىدېرار
قرقدان آشيب ياش گتمەك

پراغى دونيا دۇۋشدر
آخريىن گورسەك پۇۋشدر
جاھان دايما ايشدر
قورى گەلىپ بوش گتمەك

بەندانىڭ

اى يارانلار حارام ايشە اولاشماز
اگەر دوغرى بولسا يولى بەندانىڭ
حاراما اولاشماز پيسە بولاشماز
خافا دوغرى بولسا يولى بەندانىڭ

تازە اومرڭ سولار آجال بادندان
آخىر نۇقسان گەلەر دىنە سۇودندان
بوينى آزاد بولار تامغ اودىندان
خاقى ياد ايلەسە دىلى بەندانىڭ

غابرىڭا سالمازلار دونيا مالندان
يۇزى غارا جوواب گەلمەز دلندەن
قيامات گون شكايەت ادەر النندەن
زە كاتسز يىغىلان مالى بەندانىڭ

نەفس حىالدا گوون دونيا كۇيندا
يول ايراقدر آغر يۇللار بويندا
اياغى تالابدا الى اويندا
آجال اغزندادر بىلى بەندانىڭ

ماحتۇم قۇلى مەركم ايشى ساب اتمەز
مالمدركى آخىرەندەن خووف اتمەز
اجىز تەنى اوت گورەندە تاب اتمەز
ياراب نچك بولار حالى بەندانىڭ

37

دۇنيا ھاقىندا

دالدر بۇ دۇنيا

ماغرىبدان ماشرىغا دۇنيانىڭ يۇزى
دىماڭ بىزە مالم دالدر بۇدۇنيا
آبادى خارابى دەرياسى دۇرى
يوز قىرقلتى موڭ آغاچ يولدىربودۇنيا

بو جاھان يوزىندە ايشلەر پەيدادىر
تەپەررەجىدر توماشار غووغادر
قىرقلتى موڭ آغاچ چوللى دەريادىر
يەتمىش ايككى تۇيسلى دالدر بو دۇنيا

براللى موڭ اوزاق يوللار آندا بار
دووپەرى مۇسلمان قوللار آندا بار
داشلار داغلار آچ آرسلاقلار آندا بار
اول يەردە آدمدان چولدىر بو دۇنيا

اون ايككى مۇڭ آغاچ جايى ھىندىستان
آلتى موڭ آغاچدىر آز رومىستان
تورت موڭ ساقلاپ سىنجاب تورت موڭ
توركىستان

گويىا گەچىپ باران سىلدىر بۇدۇنيا

تورت مۇڭ پەرساخ يەمەن بىر موشكە بولغار
زەمىن يۇۋنان بولار ھەمە يە گەھزار
مۇڭ آغاچ يول داغىر مەردم خار
آندا آغىب باران سالدر بۇ دۇنيا

باش مۇڭ آغاچ بەجوج مەجوج مۇڭ ساحرا
يەددى مۇڭ جەزيرە يەددى مۇڭ دەريا
بۇ دۇنيا شەيلەدر بىر دۇيىسىز دەريا
اللى مۇڭ بىر باتمان مالدر بو دۇنيا

ايكى مۇڭ اوچ يوز آغاچ، اھلى اسلامدر
آراق آذربەجان مسردر شامدر
خوراسان پارسان گوھندە تامامدر
يوق بوليانچا غالمالدر بۇ دۇنيا

ماختوم قولى آدڭ دوندى پراغا
پارغ بولب چەك اوزىڭى قراغا
حساب اقدم دونيا باشدان اياغا
لوچيوز آلتىش مۇڭ يىلق يولدر بۇ دۇنيا

سەرگىلەر

كوب ناماردا مال بەرىپسڭ سەن دونيا
گوزى گوكدە قايغوسى يوق سەرگىدەر
قانى اقلڭ اوتغا دوشب يان دۇنيا
نەمەردلەر بار يوقسزلقدا خارگىدەر

از اومرىڭى سۇرسەڭ الوان اشراتدا
سوگرا قاھبا جانڭ غالار حاسراتدا
اقماقلار بو يەردە غالار غافلاتدا
اقل بولان اوز غامىنى ايرگىدەر

ھىچ پارحى يوق سەندە مەردڭ نامەردڭ
گەلمەگەنە ساوغات سەلام گوندرڭ
نە دوغرى گەلەنە مەھرڭ ايندرڭ
ارسلان اوتەر ئىلىكى گەجەر شىرگىدەر

پەيدا دىلاب گەلەن دۇنيا شەھەرنەن
جانىن بەرىپ قورىپ قالار قاشونەن
دونيا ماردەر اول يلانڭ زەھرىنەن
تۇى دوکيلەر غانات قزلار پەرگىدەر

دۇنيا بىر زەن كوب اويناشلى ئارى بىر
بىر اوپشدا اڭڭ غانڭ سورى بىر
اولەندەن سوڭ شاھوگەدا بارى بىر
مونداهەر كىم بولدىچاغىن غویرگىدەر

ادام اوغلى يالانچى نىڭ يالانى
چىن سايبدر اگرى باقب گۈلەنى
غامچە كەمەى دونيا ھەر كەم آلانى
قارز مالىگەر يەنە قايدىب بىرگىدەر

ماحتۇم قۇلى گويىشلى بلە تالاشما
حايىرى قويوب شەر ايشلەرە اولاشما
ياخشى يامان سوزم كويىدەر غاتشما
موندا ھەر كەم بىلدىجە كىن دىرگىدەر

ТССР ДОСЛУХ ИТТАПКАСЫ
ГОСБИБЛИОТЕКА ТССР
инв. № _____

سووراتلغ

ايلسكى اسمان توتمش آحردان زينهت
پەريشتهسى باردىر سغىر سووراتلغ
آدى رەفقا آسلى ياشل زومەررەت
بەيكلەرى باردىر اسمایل آتلغ

ايكنچى قات گوكنى ديسەم بوياشدان
آدى ازقولوندىر آسلى كومىشدان
پەريشتهسى باردىر بورگت سىپاتلى
بەيكلەرى باردىر كووكايل آدلغ

اۋىنجى غات رەشلى آينماز لوتدان
آدى قابدوم آسلى قزل ياقوتدان
پەريشتهسى باردىر بوورى سىپاتلى
بەيكلەرى باردىر گوکبايل آدلغ

توردنجى قات گوكنى سورساڭ نەدەندىر
آدى ماغون آسلى آق اۋىنجى دەندىر
پەريشتهسى باردىر آق ات سىپاتلى
بەيكلەرى باردىر نونبايل آتلغ

باشنچى قات گوگى سورساڭ بوياشدان
آدى رونقا آسلى قزل آلتندان
پەريشتهسى باردىر حورلار سىپاتلى
بەيكلەرى باردىر سىفتايل آتلغ

آلتنجى قات گوڭى سويلەسەم ياتدان
 آدى رەققا آسلى فۇل ياقوئدان
 پەريشتەسى باردەر دەندان سورا ئىلى
 بەيكلەرى باردەر توربايل اتلغ
 سورساڭ يەدنجى قات گوڭداكى سەردان
 آدى آجا بادر آسمانى نوردان
 ميكايل اسراپل ازرايل اتلغ
 توردنجىسى باردەر جەبرايل اتلغ
 ماحتۇم قۇلى پاشا ئىلەسەڭ سەررەڭ ھەم
 ايسى بار دەريانىڭ ھەم يەرنىڭ ھەم
 يەرنىڭ بەيگى در سارسايل اتلى
 دەريالار بەيگى در قارقايل اتلغ

يۇتتېبام دۇربەر

بىر چوپىرەڭ غورىلە جاھان جووھەرنە
 اول نە قوماربازدر اوتتېب دوربەر
 چوپىرەڭ سامان سالمش ماتا بازارنا
 جووھەرە بارابار ساتتېب دوربەر

نە دوشە كىر اڭا باسان ياراماز
 نە كشتى در دەريا باتار يوريمەز
 نە اتادر اولمەز يەتمەز غارريماز

*اوز بالاسين اوزى يودىب دوربەر

نە چراغدر گونسز يەرنى يارىدار
 نە گوز گودر ھەم آينادان ارىدر
 نە ساقىدرا پىلالاسين يورىدەر
 بەرەنى بوغازندان توتتېب دوربەر
 دوستلار بىر مسالدر دىلیمە گەلەن
 زەمىن قويسا بلەر اقبىلى بولان
 جاھان يۇزىن توتمش بىر قودرت يلان
 قورىغى باشىندان اوتتېب دوربەر
 باشى بارب چقمش آرشىڭ اوستنە
 اياغى باتمشدر يەرەڭ آستىنا
 جانلى جانسز ھەرنە گەلسە دەستنە
 داندامى داھا نە آتتېب دوربەر

بىر ماحلو قدر نە ار كە كىدر نە دىشى (2)

بىر گوزى آقدر ھەم بىر گوزى چاشى
 رەڭگى ھەم آلادر لون ايكى باشى
 يەرو گوڭنى بىردەن يودىب دوربەر

ماحتۇم قولى گتمە مۇنچە ھەر سوزە
 ھىچ بەيلە جاناوەر ايلمەمش گوزە
 يەنە بىر قودرات بار يەدى كەلپەزە
 شول بەيەك يلانى يوتتېب دوربەر

رووان گورسه

ادەن ايشى اوغرىنا بور، توتان ايشى رووان
بولسا

سوگىن گوزلار ساغىنار، بر ايشىندە زيان
گورسا

حيالندان هيچ چقارماز ياڭى ياش يىگىت
يەتسە

اوز بلشينا پنھان يولدا، گووين يەتەن جووان
گورسە

نە غايرەتدەر آچ ھەم زار پەرغاڭدەر آلاڭاكار
قارارسىز تولقونىب اۇرزار شونقار قولندا قان
گورسا

تالاب كارلىككە مال تابغان، يىگىتلەر ات قولاغىندا
قووانجى كوشكى راق اتكەي، كى سوودا
غارووان بولسا

بەلەنتدەن قازاب اوتىران، شول اوچىلار
قرار اكەن

تىلار يەر آستىدان يورمەك، ياقىن يەردەن
جەرن گورسا

سووھش جايندا كم غايرات، يورەكسىز بى
ھۇنەر نامەرت

سۇتەمنى جەبرى كان ايلار، غانيمىن نا
تووان گورسا

ماحتۇم قۇلى ماغشوقم، اوغراسسا گووين
نەيلار

يورائى ياربىلار حوكمەن، گوزى كورلەر
جاھان گورسا

مازارستانا سارى

انت آدمى سوويلار، ھەزارستانا سارى
پەلەك باقغال اوترىمش، بازارستانا سارى

غاپلەر آدم گەچەر

قارا يەر آغزىن آچار

بىلبىللەر استار غونچا

باغى بوستانا سارى

نورى آتابابا دارغان

دەگرەسنى دەريا قورغان

بىرى باقى اى بوغراخان

شول توركستانا سارى

گون دوغاردان گونباتار

تەرسا جوھىد ھەم تاتار

شەھەرلەردە خاتار خاتار

ماغرىبستانا سارى

آشىق آيدار يا سوبخان

موشگىلم ايله آسان

شەفەت ايله يا ياران

شول آستانا سارى

ماحتۇم قۇلى دىلەنەر
گوزدە ياشى سىلەنەر
گونىدە گوچىر يوللانار
مازارستانا سارى

جان ايچىندە

پىكر قىلدىم يارانلار، بىي اقل جان ايچىندە
گوردىم جان ھەم آلىلادىر، آيتساڭىز قىن
ايچىندە

گىدەر يولڭ بىلمەسەڭ، دوغرى يولا
گەلەسەڭ

حقى يادا سالمايىڭ. قالدىڭ ارمان ايچىندە
يەردەن چىققان نە باتلار، (1) قىزل گۈللەر
گوك اوتلار

غاغل آدم بو زاتلار، كۈللى پەرمان ايچىندە
نەفسىڭ آيدار خوش بولسام، (2) گەرچە كلەرە
دۇۋش بولسام

ايسەم ايچىسەم خوش قىلسام، ياتسام الوان
ايچىندە

گووين سەن بىر بازار سەن، ھەر ايشە بىر قاراسەن
كونسەم دىرسەن گورەرسەن، جرمى اوسيان
ايچىندە

يايىلار قانات پەرلەر، خۇب آچىلار دە فتلەر

بولەك بولەك كەبەرلەر، ھۇدۇير خارمان ايچىندە
بىلىل آيدار كشى كم، باھارا گوزلە اشكم (3)
گۈلزار اۋچىن آشقام، باغى بوستان ايچىندە
آشق آيدار ايلاللا، قارلاواچ آلحامدىللا
لەگلەك دىر قول ھوواللا، چىنان مەننان
ايچىندا

يارغانات دىر يامولا، سالىڭ مەنى بويولا
بەرمە آي گون، يالە ساقلا پنھان ايچىندە
لاچىن آيدار ھۇشمدان، مەست بولدىم ءوز
باشمدان

قالدىم تاكرىم ايشىندەن، بەندى زندان ايچىندە
بەزگەك بولب ھەر يانا، غالىدىم باقب حايرونا
ھەردەم چقب سەيرانا، گەزەردووران ايچىندە
بايقوش آيدار دەردم بار، تەسبىح بار وەردم
بار

وەيرانادا يۇۇردىم بار، زارگرىيان ايچىندە
ايساق آيدار پاقىرمەن، قۇللىغما موقرمەن
حاق يادىنى اوقىرمەن، شام شەبستان ايچىندە
مۇسا آيدار گىدەرمەن، گەلدىم موندان
اوتەرمەن

اۋج آغاچنى چەتارمەن، بوزلاب وەيران ايچىندە
اوردەك دىلى دوغادا، توراج دىلى سەنادا
غازلار غايىب ھووادا، گوزى لوممان ايچىندە
قۇمىرلار آواز بلە، تالوس ايشى ناز بلە

قاقنۇس قۇش مۇڭ ساز بىلە، سايران آل
قان ايچىندە

توتى قوشلار زارلاش، حاق امرىنى گوزلاش
آدام دىلېن سوزلاش، گەزەر انسان ايچىندە
كەيك آيدار آغلارمەن، سىقىم حاقە باغلارمەن
بالالارم دەرىندەن، يۈرە گم قان ايچىندە

قورتلار آيدار اورارمەن، ءاۋوزايمى بوزارمەن
رزقم ايزلاب گەزەرمەن، چول بە يابان ايچىندە
يەدى يەر بولمىش بنا، ھەرزات اوقار بىرسەنا
اونلار ھەم دىر رەببەنا، نۇرى زبان ايچىندە
قيامات گون آلنگدان، حابار بەرەر حالنگدان
قايتغل يامان پالنگدن، گوردك فرقان ايچىندە

اۋمىدلى بول يۇۋوسفدەك، سابىرلى بول
ايىوبدەك

گەر اۋغراساڭ يىغقۇبدەك، دەرد فغان ايچىندە
جانم جۇرغا جوش ايلە، نەفسم اھلى ھۇۋ-
ش ايلە

ءوزك ماڭا دۇۋش ايلە تاڭلا ديوان ايچىندە
ماحتۇمقۇلى ءوزيڭگا، باق ياش گەتر
گوزيڭگا

آيب اتمانلەر سوزىمە، يارياران ايچىندە

گەلەندىر.

گەردۇۋن اويىڭ ھەممە ايشى جانا گەلەندىر
ايشىق بىرلە ھوۋەس ايكىسى ھەمجانا گەلەندىر
كەم تىرسە دۇرى گوۋەھرى يە گدانە گەلەندىر
توتغان كشىلەر تەلبە ھەم ديوانا گەلەندىر
اينە آلب باشىنى مەيدانا گەلەندىر

ھەر چەندكى چەپا قلسا ءاۋمەر ءانا گەلەندىر
ايشىق تۇرپا گوزەل پە پەيى جانانا گەلەندىر
ايشىقك ءاۋىندە ايلەكك جەھد ايلەتەڭكى

بىلمەن نچەدر اول گوزەلك روى ايلەرەڭكى
ماغراجا پىغامبەر چىقىبان گوردى اوسەڭكى
باھرايچرە حزر زىندە ايبى ھەم ئەھەڭكى
يۈز پارا قىلار يارنك غامى جانمانەڭكى
گورسەمدى مىر شام شەرىف رۇم پەرەڭكى
آندان سەيت بولسا بىزك حانا گەلەندىر

اول چارخى پەلەك آيلاندار شەمس ايلە
انوار

سىيارا بىلەر اوندادر ماھى مۇنەۋۋەر
الگىمى اوزاتسام يەتەر شاخابى ارار
اول شەيخى پزۇليغا سۇزم بولسا باربار
سولتەئانى حوساين مىر الى شىردۇنيەدە
داغواگار

بەرھاد بىلە شىرىنلە يلى مەجنون دلاۋەر
بار يۇوردى گەزىپ سەيلى حوراسانا گەلەندىر

تەبىزىز حىراد شەھرىنى گوردەمدە سەراسەر
شروان شەمق ايكىسى بولغايمۇ بارابار
اول باغى ارەم پەرىلەر مەنزىلى دىولەر
اندېژان مەرغىلان تا قاشقار قايسار
دۇزدەسە نەم سالمان ايمىش كوشك ايلەمانزار
ماڭغىشلاغى گۈڭلەشمە گەزەرمى پەرى پەيكەر
حارازىمى نارىمى مەستانا گەلەندەر

اي سەروى سەمى قويما مەنڭ سىنەماداغى
بر گۇن يەتەر ھەممە مەزە دوورى آياغى
استب يورەسەم قىسمات اول يولنى آياغى
چەركەز بلەن قرغز قالمايغى قازاغى
مۇۋىسل بلە دەر بەنت قافو ھەشتى چىراغى
قاندا ھار گرمان شاھ گورگەن قاراباغى
شاھلار يىغىلب سەيلى اسپھانا گەلەندەر

جەل تەنلەر ارا باش بولىبان بايان دارغان
ماقسادا يەتەر آمان اسەن مەنزىلە بارغان
كابە اويىدەر ايرانلار نشاھ قورغان
ھىندو ھەبەش چىن ماچن ايلە سامارقانت مەرغلان
اول شەھرى بوچاراي حرات اقجا شېرغان
گەزەم يورىبان شەھرى ھرات يەنە دامغان
آنت حوى بلەن بالخى بەدەھشانا گەلەندەر

تۇتەم قولىما لىدادى اول دۇنيە ايبى مەڭگار
قاللاچ لىغىڭ دۇزاغىنا بولدىمكى گىرقتار
دۇشمانلار يما بەيلە تاپاوت برلەسە زوار
گۈلگۈن اويندە بۇلسام ايدى ماھى تابان يار
اسلىمنى بەيان اتسەم مەن سىنەسى افكار
ايللەر باشىدەر قانى بىات مىقلى آغيار
اووالداسىند گۈل سوين حانا گەلەندەر

اول بورچى ساغادات قورالان دوولەتى باحتەر
قورلان نەشەھەردەر نە مەلە كىر نچە تاختەر
بار بولسا يەتەر ھەرتە دۇزك بولماسا باحتەر
تەبىغىم توتىلىب تەپەررىجى گورىنچا واغىتەر
ھەركىمكى گۇنا قىلسا آخىر آزابى بىحائىتەر
كەمۇندا قىلب آخىر پوشايماننا گەلەندەر

اي قادر زۇلجەلال سەن حوكمى رووايت
اي آحمەدى مۇختار بولڭ بىزە ھۇدايت
تەن شەھرىنە كوڭىل سولتاندى ءاوز گەسى رايت
كەم قالسا جەپاغا پەلە كەن قلىدى شكايەت
آرزو قىلادر بو گۈزلەرم حادىس آيات
گەل ماختومقۇلى سەن مونچا سوزى قلىما
حكايت

اووالدا آمان آخىر ايماننا گەلەندەر

مه كانا گەلەك

بۇ نەقلىرى آدمزاد سەن بومەكانە گەلەك
اوووال آتاك بېلىندەن سىزىپ ناھانا گەلەك
آتادان انا بارب بىر قەتراقانا گەلەك
انەدە سۇورات بولب بو شىرن جانانەلەك
دوفوز آين اوتىرىپ اينىب جاھانا گەلەك
امىب انەك سۇيىدىنى قوندالب دونا گەلەك

يارادان غۇدرا تىندان دىش بلەن داھان بەردى
سۇرلەماگە سۇز بلە داھانداز بان بەردى
گوونۇك گىدىب ھەريانا توردى آياغۇك يوردى
بلەك ياقىن يادىكى گوزۇك نىرانى گوردى
يەدى سەكز ياشۇكدا آتاك موللاغا بەردى
لوقاب قوران كىتابى اولالب اونا گەلەك

اون باش ياشا باراندا اوغلانلقدان سايلاندىك
قىز گەلىنە مەيل ادب كوگىل بەرب كويلەندىك
گويا بارب آق اۇبۇك تورت داشىنا آيلاندىك
حاقۇك پەرمانى بلە آخر بىر گون اۇيلەندىك
يگىرىمى ياشا بارىك اسبابكى سايلاندىك
بەدەو مۇنب سەكرەدب سۇرب مايدانا گەلەك

اۇتۇز ياشا بارىنچا گويا بىر آلغر شىرسەن
دۇنيا غامى باشۇكدا گويا يۇگىر يەلەرسەن
دۇنيادەن دويماق يوقىر بولدىقچا بولسىن دىرسەن
اھلى مۇسلمان بولساك اۇليانچا ك حالال ايرسەن
قىرۇكدا توبا ايلاب بىر مۇرشىدە قول بىرسەن
گوونۇكى بىرە باغلاب آرزى سۇبھانا گەلەك

اللى ياشا باراشۇكدا دوغرىلىقدا بولار سەن
گودە كلىكەن آيرىلىك شىوھلىكى بلەرسەن
ھەر نەجەجەپاچە كسەك آخر بىر گون اولەرسەن
باش ناماز دۇز لوقاب حاقا شوكر قىلار سەن
التمىش ياشا باراندا قارىغانۇك بلەر سەن
اكەن اكىنك بىشەندەك اوراق اورماغا گەلەك

يەتمىش ياشا باراندا غانۇك غاچار يوزۇشۇدەن
آق دىشلەرك دوكىلەر شۇ غلاگىدەر گۇزۇشۇدەن
قوووات سەندەن آيرىلار گۇيىچك غاچار دىزۇشۇدەن
ھىچ بىر كىشى قورقماز سەنك آيدان سۇزۇشۇدەن
سەكسەن ياشا باراشۇكدا گوونۇك گەچەر اوزۇشۇدەن
گىدەر بولساك دۇنيادەن ياقىسز دونا گەلەك

ماحتۇم قولى مەھنەتدەر ھەر كىم توغسانا يەتسە
كەم كەم گەلەر جاھانا كور گوزۇك ياشا يەتسە
ھىچ كەمدەن خاراي بولماز آجال ياقاشۇكنى نۇتسا
ايمانۇكنى غازانساك يىوولۇكنى رووان اتسە
آخر بولجاغۇك شولدر تەنك يەر بلەن ياتسا
ايشىكى تۇيىنكى يوق غاراشۇكى جايا گەلەك

بۇلایا

مالىكا مۇلىكىگە ماغورور اولما
 اى يوق يەردەن گەلەن كىدى بۇلایا
 بولار بولماز ایشلەر اوچن امگەنمە
 كۈبلەر گەلەب باتىب غالىدى بۇلایا

كۈپ گەردىشلەر گەچرىشىر بويۇوردلەر
 نچەسىنەلاردا رووشەندىر اوتلار
 يۇز چووردى مۇندىن بر نچە مەردلەر
 بر نچەلەر مال دىب باتىدى بۇلایا

ايا اقلى آرغ يىگىت موندى گەل
 بر نچە سوزم بار جازدىن قولاق سال
 نىردە دەرووش گورسەك باژب القش آل
 دەرويشدەن يەك هيچ كم يوقدر خودايا

تاموغىڭ دايانجى زەكاتسىز بايدىر
 دەرويشە تاغن ادەن سەگىرىبى جايدىر
 دەرويش يەردە دەريا آسماندا آيدى
 دوگىز دەريا نەيلار ايت اوپىرىب آيا

دۇنيا بەز زات آدم قىلار اوقلاسىن
 قولاق قويىب ھەر كم سوزم خاقلاسىن
 ماحتوم قولى نەسىخەت بەرساقلاسىن
 تازە گەلەن آرلەر كۈنە سارايا

سىل غالماز

آلتىش ياشلى آلاغارلى داغلاردان
 دۇمان گەچەر ياغمىر ياغار سىل غالماز
 شەيدا بىلىل مەسگەن توتان باغلاردان
 حازان اورار يافراق سولار گول غالماز

گەلەن گىدەر بويالانچى جاھاندىن
 ھەر كم ايچەر بو شەرابدىن بو جامدىن
 يۈرەك غاينار ھەر سوز گەلەر زباندان
 حوجە سەيت بەگ پاتشا قول غالماز

جانا دەگسە غارىلغىڭ زەھەرى
 زەبون بولار كۈڭل گوودە شەھەرى
 قولدىن گىدەر يىگىتلىگىڭ باھارى
 قوۋۋات قاچار دىزاگىلەر يىل غالماز

بر ناماردىڭ كۈپ مىنەتلى آشنىدىن
 قول اوزاتمان اويىلا ۋەرداشنىدىن
 يول سىزغالان بەلەنت داغىڭ باشىدىن
 آغاچ بتەر بودايتەر يول غالماز

ماحتوم قولى بو جاھاندا كم غالار
 اول مەكانا گىدەن گەلمەز گوم بولار
 كۈركلى گوورالڭ گۈرمەز بولار غوم بولار
 داھان گىدەر دەندىن دۇشەردىل غالماز

دۇنيەدر

ای یارانلار موسولمانلار
 گەلب گەچمەلى دۇنيەدر
 غوربى يەتەنلەر بار زادى
 دوکب ساچمالى دۇنيادىر

ھېچ كىم موندى توتماز اورى
 ساغلقدا دوکب ساچ بارى
 بار مالىنى ئاتىدى قارون
 تاشلاب گەلمەلى دۇنيەدر

آدام اوغلى بىل اولەرسەن
 بو دۇنيادىڭ غامىن اير سەن
 موندى دۇشەك غاتى دىر سەن
 يەرنى غوچمالى دۇنيەدر

زولم ياغار باشلارشا
 اغو غوشار آشلارشا
 موندى ادەن ايشلەر شا
 حاساب بەرمەلى دۇنيەدر

ماحتوم قولى اوقاب قورآن
 خودادان دىلاگل ايمان
 ھەر يىكت اولسە بىنشان
 اورنى اوچمەلى دۇنيەدر

چالدى گىتى

بودۇنيا بازىگاردى
 بازى سن چالدى گىتى
 گۇمرا ادب نىجانى
 يولداش دىب آلدى گىتى

آقل پىكرات ھەر قاچان
 يۇزغونان بار يۇز گوچەن
 تاحتى آسماندىن اۇچان
 سۇلەيمان آولدى گىتى

يامرەو وەتلى شاھىم
 اۇمىدىم قبلە گاھىم
 مۇنچا يىغىناب ابراھىم
 نىچانى آلدى گىتى

جگەرن داغلاى داغلاى
 زىنارن باغلاى باغلاى
 نىجەلەر آغلاى آغلاى
 نىجەلەر گولدى گىتى

نىجەلەر گولەدونمش
 گۇل ياناب كۇلەدونمش
 نىجەلەر قۇمادەونمش
 نىجەلەر سولدى گىتى

آقماقلىق بىلەن ئوزم
بىلمەم ئسوزلانىلەر ئسوزم
ماحتۇم قۇلى دىر گوزم
ياش بىلەن دولدى گىتى

قىزىر بۇ دۇنيا

نەسىھەت بۇدۇر بەيان ايلەسەم
جلۋەلى پاكىزە قىزىر بۇ دۇنيا
شىۋەسىنى آيدىن آيان ايلەسەم
الام اشكارا ئسوزىر بۇ دۇنيا

دەجىجال حرۇفۇج ادب چقارشكارا
نامازخانلار تىز يەتەشەر دىدارا
بىنناماز يىزىنە چەكىلەر قارا
اوتۇز داقرق ئباشىدە آلىدى بۇ دۇنيا

نەجەلەر قان اغلاب ئوتەر (1) زولمەتدان
مۇاككەل پەرىشتەقا قارسراتدان
ھىچ پەيدا تاپىلماز پىرو اۇستاتدان
راستىن يالانگىنى بىلدى بۇ دۇنيا

خۇدۇنڭ بەندەسى حازراتى مۇۋىئا
اوت ايدى سۇۋ ايشىدى قولندا اسا
بىيى مەريەم اوغلى حازراتى ايسا
شونى قىزىل پاشا قلىدى بۇ دۇنيا

بۇ دۇنيا ئباش گۇن ساغۇ بار بولساڭ
نەتەي يارماز مۇردار ئپال بولساڭ
يوقسۇزلىقدان (2) قاششاق بولۇپ زار بولساڭ
مەردى ناماردا زارقلىدى بۇ دۇنيا

بىر نەجەلەر جەپا بىرلان مەھنەتدە
بىر نەجەلەر غايغى بىلەن كۈلپەتدە
نامازخان قىزىر پەرىشتە حىزمتدە
ئىراتاسە زاور اتىدى بۇ دۇنيا

اول سراتدا غاناتلارڭ غرىلار
نەجەلەر اوتالمىز بوينى بۇرىلار
مۇندا دوغرى ئيورەن بەھىشتە گىرەر
بۇ گوۋىدەن غامنى آلىدى بۇ دۇنيا

نەجەلەر ئكان آغلار ھەم باغرى قاندىر
ئوتالمى ساراب دۇرانلار ئكاندىر
مۇندا قلان ايشىڭ بارى پىنھاندىر
پىنھان ايشىڭ اشكارا اتىدى بۇ دۇنيا

ماحتۇم قۇلى ئسوزىڭ ئتۇكىنمەز ادا
اجال ياقاڭ تۇتار شابلەن گەدا
التمىش اۋچەدە ئوتەن پىغامبەر خۇدا
لارنى اوغل سىز قالىدى بۇ دۇنيا

(2) ھىچ زات سىز غارىب

نالەر بولدى،

اي يارانلار موسېلمانلار
جاھان يوقدان نالەر بولدى
حاق ۋ اوزى ۋ اوزىنە توتىش
يەتمىش موڭ بەردەلەر بولدى

نام نشانا يوقىدى يەردەن
آسماندىن جەننەتتەن حوردان
آڭك ايچكى دولى نوردان
رەسول آلا شۇلار بولدى

اول يوزنى قوشا دوندەردى
بىرداراحت اۇزرە موندەردى
ايزىندان سالام گوندەردى
دەرىندەن دەريالار بولدى

قودراتىدان بىر دەريا قلىدى
ھايات بىلەن نازار سالىدى.
گوڭ سوويندىن آسمان بولدى
كوپىگىندەن يەرلەر بولدى

قوشنى اول بەردەن گوتەرتىدى
التىپ قاندىلدا اوتريتىدى
اول قوش ۋ اوزىنى تەبەرتىدى
جۇملە مەلەيكەلەر بولدى

اوتدان آزرايل ياراتىدى
يەدى قات يەردە جاي آلىدى
قوللوق ايلاب گوڭگە باردى
اوسىدادى مەلەللەر بولدى

قادىرڭ گور قوترات ايشى
يەرڭ بەركى داغى داشى
ساغى ارڭك سول دىشى
شەيلە قودرەت دەولار بولدى

حاق ياراتىدى شول پىسلەرى
سەگسەن گەز بولدى پەسلەرى
آسمانا چىقىدى سەسلەر
آلتى موڭ يىل شولار بولدى

ماحتۇم قۇلى آشدىڭ سەردەن
ھىچ كىمىسە بىلمەس بو يەردەن
قۇم آلپىنپ يەدى يەردەن
آدام ساپى آلار بولدى

پايانى بولماز

گەچ كوشىل دونيادان ايلەمە ھوۋەس
 پانى در ھېچ كىمە پايانى بولماز
 جان قوشى بىلەر تەننىڭ بىر قاپاس
 بىر گون اوچاردىم دۇرانى بولماز
 بىر نەچچەنى شالىق بىلەن شادادىب
 شەھرى ياردىب آلام ايچرە آدادىب
 آجالىڭ يىنىدەن بىر گون دادادىب
 گىدەرلەر بارىسى دۇرانى بولماز
 انسى جىناشالىق ادەن سولەيمان
 چەمشىدى اسكەندەر قانى نووشروان
 قانى حاق حايىبى اول پاخرى جاھان
 گىتەدى بارى ھەر گىز گۇمانى بولماز
 قالماي دارابىڭ نە شەھرى يارىڭ
 قانى اول گواچەھرە سىمىن غوزارڭ
 قانى شەھسووارڭ زەررىن حسارڭ
 ھېچ بىرىنىڭ نامى نىشانى بولماز
 نەچچەمور (1) سال گەچىدى نەچە مولى نەبى (2)
 نەچە بالىغ گەچىدى نەچەمولى سابى (3)
 حاسىل اولماي ھېچ بىرىنىڭ ماتىلابى
 پانى ايچرە باقى قالانى بولماز

(1) كىتاب اينەن پىغامبەرە (2) كىتاب اينەندىك پىغامبەر
 (3) بالا-اوغلان.

كىمى غانى (4) قلىدى كىملەرنى غاللاج
 يوقسىزنى بايلارا ايلەدى موحتاج
 گلىب اجل بادى بولار نا آلاج
 گىدەمەلىدەر ياغشى پامانى بولماز
 مالى دۇنيا بەرىب نەچە مولى غانى
 لاغلى جوواھردان بولوب مەسكەنى
 گىتەدى قويوب قاسرى كوشكى ايوانى
 باران بارار غايدىب گەلەنى بولماز
 دۇنيا گەلەنلەرنىڭ لارى يوق بولار
 غاپىل آدم بىلەنلىككەن آللار
 يىغىنانىڭ بارىسى دۇنيادا قالار
 ھېچ بىر آدم آلىب بارانى بولماز
 قاماتى سەروى (5) دەك ئەزىك (6) بەدەنلەر
 زىبى زەناھدا نلى غونچە دىھەنلەر (7)
 گول يوزلى پەرىلەر سىمى زاقانلار (8)
 آلامدا شاد بولوب گولەنى بولماز
 يوق ۋە پاسى دوستلار پانى دۇنيانىڭ
 ءولىنىچاڭ تەرىك اتمە حايرى احسانىڭ
 بىر بارايسىڭ گەلمەك يوقدەر انسانىڭ
 اينان بو سوزلەردە يالانى بولماز
 آقىل اولدر مەيل اتمەسە دۇنياگە
 سىدىق بىلەن سىغىنىب قاندر آللاغا
 ماحتۇمقۇلى ھەر سوراتى زىياغە
 باقماغىل اولارنىڭ پايانى بولماز

(4) باي، (5) اۆزىن بويلى بىر آغاچ (6) گوزەل ياڭاقلى
 (7) آتۇرلى، (8) دوداقلار.

افچ اسسەسى مدالى دەريا
بر اسسە يەردە مۇڭ غووغا
كەم بىلەر بۇ كۈنە دۇنيا
يارەب نچە ياشىندادر

ماحتۇم قۇلى دىر خارايىدەر
آجال اوقىدەر پەلەك يايىدەر
دۇنيا بر لولى ھەلەيدەر
آدامزادىڭ قاشىندادر

قاشندادر

گوون بر به‌دهن شاهیدر
هەر ءسوز کوشل خوشه‌ندادر
یه‌دی ایقلیمک تاحتندا
هەر بیرى بر ایشنده‌در

داعلارک گوچب قونماسی
چوحلارک چیقب ایمه‌سی
دونیانک آغب ءونمه‌سی
په‌له‌گک گهر دیشنده‌در

کمدر بو ءدنیا ده‌غلان
ماشکا چندر سزه یالان
بر آقدر بر قارایلان
سوله‌یمانک باشندادر

ده‌گروه‌سی زومه‌رره‌د داشلی
آربابلاری قرق غارداشلی
آلنی تاحتلی آمار داشلی
دوو به‌گلهری داشندادر

آیلانار گه‌چهر اییاملار
غوجالماز غورالان ایوانلار
گوندیزی بار آشنا جانلار
گیجه یاتسا ءویشنده‌در

حابار دوشەر پلان كىمىسە ۋاوتىدى دىب
 چراسى سوندى دىب گوئى باندى دىب
 بۇ دۇنيانى قويوب آخىرەدە گىتىدى دىب
 آلا راحمەت اتىسن دىيىپ دارغارلار

كىم باردىكى بەلەك باغرىن بوزمامش
 گوورەسن قىمامش كوئىلن ازمەمش
 ماحتۇم قۇلى داغ دەريالار ۋوزمەمش
 بو دەستوردىر آيرالغا اغلارلار

بولماق حاقدىر

اى يارانلار آدمزاد
 بوز توفراقدان بولماق حاقدىر
 آسلى حاكدەن ۋاونەن آدم
 غۇما غارلىب غالماق حاقدىر
 كەلامدا بار ايش بەياندىر
 بارچا ايش حاقا آياندىر
 اينانساڭ ساڭا ايماندىر
 ۋولمەك حاق تىرىلمەك حاقدىر

ايىوب كىمىن سايردا
 تاقاڭ يوقدىر جەبىردە
 موئىكر نە كىرداغابردا
 سوراغ سووال قىلماق حاقدىر

دۇنيا گەلەن ۋولمەلى

آڭلارلار

ساغ سالامەت سەرەست بول ب گەزەن جان
 تورت بەلانك بىرسىندەن آڭلارلار
 يا سوويقدان يا يانغىندان قورارقان
 تەن اوستىندە تەبىئەتنى آڭلارلار
 رىزق ۋە كىلى گەلەر رىزقى يوق ادب
 گوورائى قۇرادى يولك بەرك ادب
 دەمەك پەرىشتەسى دەمەك توكەدب
 ايليك گونك اوزگە يۇوردى چاغلارلار
 اگىسك لەرڭ ساچ ياپارلار ياش توكوب
 يار دوستلارڭ يىغلاشارلار ياش توكوب
 قارداش دوغان غىنانشارلار اش توكوب
 قونس گوچمەز قارار يۇردە باغلارلار

ادەن ايشلەرنىڭ سوراڭلار
گۈن غىزار مىزان غۇرىلار
تۇغ چەكىلەر ئالام ئاۋۇر يەر
ياۋز گۈنلەر گەلمەك ھاقىر

ماحتۇم قۇلى آرساڭ يولڭ
اول گۈن نىچە گەچەر ھالڭ
بۇ گۈن ناھاق ئالان مالڭ
ارتە غايدىب بەرمەك ھاقىر

ھوۋاسىدەر

آدام اوغلى پىكرىڭ زىكرىڭ
يالانچىنىڭ ھوۋاسىدەر
ھازىر بۇ پىكرىڭ ادەرسەن
بىر گۈن دەردە قويايسىدەر
بىر گۈن گىرەر يەرە باشڭ
ئۇنىدار قوۋمىڭ غارداشڭ
نامازڭ روزاڭ يولداشڭ
بىردە دىڭ سەنئاسىدەر
اگرەشەرلەر ساغدا سولدا
شەبەتان يول كەسەر بۇ يولدا
ار كلى قورغىن آغزى دالدا
شەرىغادىڭ غالاسىدەر

بۇ جاھاننىڭ سەرمايىسى
ھالال رىزىق ھاقى ساياسى
يەر دىرەگى گۈڭ پاياسى
دەرۋىشلەرنىڭ دوغاسىدەر

گەچەر ئاۋمىر ئوتتەر بۇ دەم
نە يۈرەرسەن گەدەم گەدەم
فولى زاپا سالان آدام
سەنى قۇرچىق ايسەسىدەر

داغلار باردىر داشلار باردىر
يازلار باردىر قىشلار باردىر
يامان ياۋز ايشلەر باردىر
باشا گەلەن ئۇياسىدەر

ماحتۇم قۇلى ايشىق مەيداندىر
اول مەيداندا گىرەن جاندىر
بۇ جان تەندە مېھماندىر
بەرەن بىر گۈن آلاسىدەر

شايلامايىن مى؟

۱۰ اومره اغتبار يوق جانا دۇرم يوق
 آخىرەت اسبابىن شايلامايىن مى
 بەندە مەن باراغا آيرى يەرىم يوق
 ايسلەگم ۱۰ اوزىندەن ايلەمايىن مى
 يارانلار يەتمەك يوق سوبجانك سەرىنە
 آچسا يولم يەتسەم دوست اسەرىنە
 رىازەتنى يۇكلەب نەبسم اۇشتەرىنە
 شەيلە اخلاسى ادب هايدامايىن مى ۱

بوقلقدا ياندرىپ مەزاسىكك چاغىن
 اشكىمدەن سووارسام نىستلىگك باغىن
 آجاب دەرياغا بر جەسەد ماناغىن
 بولوب رەھنەرەنلەر پايلامايىن مى
 آب تووفىق يۇوب جەسەم ناوين
 ھۇممەت بلەن ۱۰ اوتسەم آبادات اوين
 رۇۇحم قوشن بەسلەب نەبسمك اوين
 فكىر پىشەسنىدەن آولامايىن مى

ماحتۇمقۇلى نە بار ايچمەك ايمەكدەن
 جەسەد اتدەن گىدەر ات ھەم سۇيەكدەن
 گوزگورەردەن قالار دل ھەم ديمەكدەن
 ديلم تەپرەنەرەكن سويلەمايىن مى

يەتمەز ھىچ

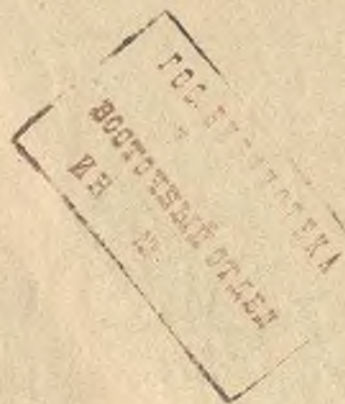
آلا يادى بلە تىرك بولان تل
 گوز يوملماق بلە كوئىل ياتماز ھىچ
 كوئىل بوستاندا ايماق تازە گۇل
 بر آچىلسا دۇرار سولب يىتمەز ھىچ
 بار نغماتدان يەگىر ساغلىق مازاسى
 بار قۇللقدان ياحشى حاقك رزاسى
 اگەر دوغرى گەلسە آجال قازاسى
 مۇك يالبارماق بلە كوئىل گويتەز ھىچ
 يىگىتلەر سوزىمە بر قۇلاق آسك
 دۇنيا دوستلىغىنىك تامان كەسك
 قايسى يان كوب بولسا ايشىقك ھوۋەسك
 ياتساك تورساك خيالىكدان گىتمەز ھىچ
 آدم اوغلى سۇندا گەلدك گىتماگە
 گورب دۇۇرسەن بارچاق يەرك يەتماگە
 جەھد ادەرسەن چالنب جاھان تۇتماغا
 بۇ ايشلەرە ايشىقك مەگەر يەتمەز ھىچ
 اى جاھان مۇلكىدە گەزدن سەرەفرار
 بر بەندەمەن كوب سوزلەيب بليان آز
 دۇنيە بازارىندا پەلەك حومارباز
 ھىچ سەھوبلە اينسان آنى اۇتماز ھىچ

آش سۇۇ بلە گەرچە تاپار تەن مازا
شرین سوزدر جان قۇلاغنا گەڭ مازا
جان ءاويندەن خوش نەسیحات آڭمازا
غاتى داشا دەگەن سووڭ ءاوتمەز هيچ

ماحتۇم قۇلى يگتلك بر ياز گورنەر
جانى ساغا مۇدام سوھبەت ساز گورنەر
ياخشى گونلەر بوز يىل گەچسەز گورنەر
يامان گونلەر از ھەم بولسا ءاوتمەز هيچ

ءاولىمى يادا سالب
قياماتدان غورقىزشى

آدامزاد

ياتسا تورسا حبالندان چقارماز
قابسى ايشه مايىل بولسا آدامزاد
غارىيىلقنىڭ غامى كوڭىلدەن چقماز
آيال استاب سايىل (1) بولسا آدامزاد

گونادەن قورقماغان بىر روسيادر
مونڭ بەللى گونى روزى (2) جەزادر
بو دونيا مۇلكىندە سولتانلار شادر
قىسماتنا قايىل بولسا آدامزاد

ھەر كىشى كىم سوز ماغنىغا دوشمانلار
زالم بولب يامان ايشى باشلانلار
قيامات گون ھەممە ايشى پوشمانلار
حاق ايشنە كامىل بولسا آدامزاد

كەسسە آقلىڭ بو جاھانلار يورىشىن
اغتبەر اتمە گىل بو دونيا ايشىن
ماحتۇم قۇلى ياحشى گورەر دەر وىشىن
قاررىغاندا جاھىل چقسا آدامزاد

اۋرنىپ بارادر

غافلان ياسىدىغىندا قويوب باشنى
 غاپىل آدام مونچا اۋرنىپ بارادر
 تەن قاپاس ايچىندە واحشى جان قوشى
 ھەر دەم پەرواز ادب اۋرنىپ بارادر
 اومرڭ اوتب آسلا قىلماڭ پەروا
 مەنزىلڭ مەسجىد قل دوشە گڭ بوريا

ياخشىلاردان بىر نەسىحات آلاوەر
 گەندى كەروەن تەنھا قالدىڭ بلەوەر
 آدام ارغاي زىھار حازر بوللاوەر
 نەفس شەيتان ساڭا سۇرنىپ بارادر

الوان تاغام ايىپ آل ياشل گەيب
 پاراھات ياتىرلار قورقىنى قويوب
 آجال شىرى غارلاب پەنجەسىن يايىپ
 باشڭنىڭ اووجىندان گەرنىپ بارادر

ماحتۇم قۇلى ارمش بو دۇنيا پانى
 پانىنى قولى آھرات دىپ بەرجانى
 اومرڭ بەرىپ ساتىن آل سەن ايمانى
 بۇ دۇنيانىڭ دۇيىمى گورنىپ بارادر

ءكار بلە

غاپىل آدام غام آستىندا ياتىپ سەن
 اوتدى اومرڭ لوشاق دوشەك كار بلە
 دۇنيا ماردەر (1) ياستانب سەن ياتىسەن
 اينجالارمى بلە ياتان مار بلە

ايمان قازان انسايگى يۇتماغىل
 گورە بلە اوزڭ اودا آتماغىل
 بىدار بولب گىجەلەردە يتماغىل
 مۇنچا دوزىب ياتاچاقسەن گور بلە
 ھەر يان گتسەڭ بارچاق يەرڭ گور بولار
 حايىر قازان ياتان يەرڭ نور بولار
 ياخشى بولساڭ چايڭ جەننەت حور بولار
 يامان بولساڭ كويىدەرلەرنار (2) بلە

گوزڭ يومدىڭ سەندەن آيرىلارمالڭ
 اولانسوڭ تىركلەر نابىلىسىن حالڭ
 ياخشى يامان ھەرنە ادەن اغمالڭ
 قارشىڭ آلب مودام تورار بار بلە

أسلى كاپر موسلمانا غاتشماز
 چىن مۇسلمان حارام ايشە تۇقوشماز
 مەنزىل كەسب ھىچ بىر يانا يەتشمەز
 باشچى توتىپ يولەگىدەن كور بلە

اومرگا آلدان ما اوتەنە يانما
مالىگا قووانما مولىكە دايانما
موندە بەد ايش اتمە اوندا اوتانما
حاساب گونى حايىرك آلب بار بلە
ماحتۇم قۇلى دوغرى سوزە تەن بەر گىل
سوواب موندان اوتمەز تابساڭدان بەر گىل
گوونە ياقان وست يوولندا جان بەر گىل
ايشىڭ نادر سەنى دىمەز يار بلە

سولتانيىدر

دۇردىر بو جانىڭ لەززەتى
ساغلىق آنىڭ سولتانيىدر
تەن مولكىنىڭ تەر دوولەتى
دىنماز اوتەر مېھمانىدر

نەپەس ايلاب سەركەشلىگى
تەن باخشىنىڭ مېھمانىدر
روزى ازەل روحىڭ ياقىن
شول آھدى شول پەيمانىدر

بو بازارا گەلىگەن كشى
بوش ايلامەك احلاسىدر
قابل بولان احلاسىلار
مەردانلارڭ مەردانىدر

دىسە بولار يوز آپەرىن
روحى سالامات نەفسىدەن
حقيقىنىڭ ھەم بازارىن
حاق مەجلىسى مەيدانىدر

واى حالينا نەفسىن سويوب
جان اسگەرن آجز قويوب
روزى جەزا يولداشلارڭ
بو ايشلەرڭ پوشمانىدر

آر قابەدم قۇللۇق ادەم
يوول تابمادم حاجغا گىدم
بو ايكى ايش بو تەن آرا
بو جانىڭ آرمانىدر

ماحتۇم قۇلى بىر غامزەدا
تاكى بولار ايلە گەدا
باش گون بو پانى دۇنيەدە
بىر آشپىڭك دوورانىدر

گورن جەم بولوب

چالندىچا جاھان چرچىغى آرئار
ھاچان قارار تاپار گووين جەم بولب
آخىرەت ايشىك گورمۇندان باش غوتار
دونيانى كىم توتىدى ئوتەر گوم بولب

درناق بلە داغلار ديلەن بەنى جان
سووا، يەلە خوكم ايله گەن سولەيمان
قانى اول اسگەندەر روستەم قالوان
سەن دۇنيانى توتاجاقسىك كىم بولب

بى نۇرباتسىز دوورانىكدان داد گونىك
اگلانچى يوق بوكدانچى يوق باد گونىك
اوغلانلىقىدا يىگىتلىككە شاد گونىك
قارارلىقىدا قايدىب باسار غام بولب

مالم ايشىدىر غايتىچاقدر گەلەنلەر
بارار يەرىك ايشىن گوردى بلەنلەر
غايفىسىز ياتانلار غاپل بولانلار
واحاسراتا بوش گېتىدىلەر كەم بولب

تاپا بلسەك حاقىقادىك مەردىنى
گوزىكا توتيا قلىغن گەردىنى
قالزام گۇناھنىك تەرەك دەردىنى
چىن توبا قورىدار آشما م بولب

اوزال اوزىك اجلاسكى دوزلە گىل
ھەر كوشەدە نياز اوقىن كزله گىن
تابدىغىچا مۇدام ياحشى سوزلە گىل
ياحشى سوز تابماساك اوتىر سەم بولب

ماحتوم قولى آلا آدين زكر ايله
يامانا سابىر ايله ياحشا شۇكر ايله
گورستانى گوردە اوتىر پىكر ايله
مۇنچا مەن دىيەنلەر ياتىر قوم بولب

ھەر ساغات بلە

اومر باش گون مەنزىل اوچ
دۇرانىك ھەر ساغات بىلە
يۇرار كەرۋەن چەكىلەر گۈچ
ياتارسەن پەراغات بىلە

سەن دىمە بىزە آل دۇرار
آقىللار موندان ايشى گورەر
بى آقىللار ھەشگام دۇزەر
آشرات استاب راحت بلە

كاپر نەبىس شەيتاندر شوم
ايشىلەر توتىدى ايلاب ھۇجم
بىردەن چىقارسىك ناما حروم
گەزمە خوش قاناغات بلە

جانا جەپا ھەر نەرسەنى
ايشلار آخىرات غامىنى
پىغامبەرە ساللاواتدى
شوق اتسىن شەپاغات بىلە

بەندە بولساڭ ئادامزاد بول
جەببىارا يالبار جەپا قىل
تاشلا ماحشاردا آزاد بول
اۋقانما حىالات بىلە

آدام اوغلى ءوزىن بىلمەر
نەفس اوغرىندا بىكار يورمەر
قىسماتىدىن زەررە آرتماز
گەزسەڭ يوز حىالات بىلە

ماحتوم قولى دىيەر ياران
حالىق ادەن ايشىنە حايران
گەچەر پورسات اوتەر دووران
گەرنەگور تاغات بىلە

ايمەنە گور

بەندە آدام بولساڭ آدام
آللاھىدىن ايمەنە گور
اۋتەر دۇران دۇرمار بودەم
ياتما غاپل اوپانا گور

دۇنيانىڭ دۇبى دەرازدەر
پورسات كەمدەر اۋەر آزدەر
يگىتلىك اگلانمەز يازدەر
ياراغىنى ادينە گور

گوچەر جاھان خالقى تورب
دۇرمازلار سەنى غايغىرب
جاھل سەن اوز ايشىڭ گورب
بارجاق يەريڭ تايىنلا گور

اگەرمەندەن ءسوز سورارسەن
بى جاى ايشلەرنى قويارسەن
توت پەندىم نە ايشى گورەرسەن
بر ايت باقب سويەنە گور

بۇ دۇنيانىڭ دۇبى دۇيىشەر
ايشى باشدان اشا كەشدر
اوغلانلىق قارريلق ھەيشدر
قاررامى واقتىڭ دۇيىنا كور

بو سوزلەر مەندەن نشانا
 أبرای ایلەسەڭ جانا
 جاھاندا ھەر مۇسولمانا
 خوش سوزلەر یاحشى سانا كور

ماحتوم قولى دیر ایگەنڭ
 گومانادر چەينەگەنڭ
 گونا اۇچن قیدرغانڭ
 سوواب اۇچین کوينه گور

غالا جاقدر

آدام اوغلى بۇ دۇنيادەن
 قويماز سەنى آلا جاقدر
 حالال حارام یغنان مالڭ
 سوڭرا سەندەن غالا جاقدر

ھەر ناچە یاشاساڭ ءوزڭ
 یاحشى یامان غالار ءسوزڭ
 حومار گوزڭ گۈلدەن یوزڭ
 حازان اۇریب سولا جاقدر

تەندەن جودا بولار جانڭ
 بیكار غالار اۇستیخانڭ
 شونچا یلقى دوران جانڭ
 آیری باشقا بولا جاقدر

اوتدی یازڭ گەلدى تیشڭ
 ناماز روزا بولسین ایشڭ
 بو دۇنيادا سولتان باشڭ
 نە سوودالار گورەجە کدر

بو دۇنيا گە گەلەن جانلار
 بر بیرینە مەھمانلار
 حوجا سەیت بەگو جانلار
 آخر سوڭى ءاولەجە کلەر

حزمت قیل قادر خودایا
 ءومریڭى اۇترمه زایا
 ایشکسز توینوکسز جایا
 بر گون التب سالاجاقدر

بەرباد بولار غالار جایڭ
 بوزیلار کوشكى سارایڭ
 یارادان قادر خودایڭ
 تەنھا اۇزی غالا جاقدر

ماحتوم قولى آسى قۇلڭ
 كۇپر سوزدەن سوزلار دلڭ
 قیاماتدا دوغرى یولڭ
 سرات کوپرى بولا جاقدر

ساچار گيدەر

آدام اوغلى پەلەك سەنڭ
بىر گۇن دونڭ بېچەر گيدەر
ساڭما اورار خانجاريىنى
جەللادغانڭ ساچار گيدەر

دۇنيا گەزمە مەيل ادب
بەيھودا يەردە سەير ادب
اوشكى قونانلارڭ گۈچىب
گوز آچيانچاڭ يىتەر گيدەر

سەن * اولسەڭ كىم سەنى يادلار
ھايقىرغالار بەدەو اتلار
انى مۇنەن غۈچ يىگىتلەر
غارا توفراق غوچار گيدەر

دۇنيانىڭ سوڭى بىيادەر
بى نامازڭ جايى اوتىر
* اولم بىر آجى شەربەتىر
ھەر كىم آندىن دادار گيدەر

كووين آيدار * اولمەسەڭ
لاھاتىدا تەنھا غالماسڭ
اياڭدا دوغرى بولماساڭ
ايمانڭ سوويلار گيدەر

ماحتوم قولى بونە جايدىر
آجابىر كەرۈەن سارايدىر
دۇنيا بىر لولى ھەلە ~~بىر~~ ~~بىر~~ ~~بىر~~
بىر گون سەنى غوچار گيدەر

بۇرۇن

آدم اوغلى ياتما غاپل
تور ھا داڭ آتمازدان بۇرۇن
يىگىتلىككە تاغات قىلغىل
غاررىلق يەتمەزدەن بۇرۇن

غاررىلىق تاغات قىلىرماز
ايشىڭ آ باسىرىلىرىمەز
پەلەك آغلادار گۈلىرىمەز
سۇر دووران * اوتىمەزدەن بۇرۇن

بەندە گە ايلەمە قاسدى
آغرىماغل يارى دوستى
بىر گۇن گەلب آجال دەستى
ياقاڭدىن تۇتمازدان بۇرۇن

غارداشلارڭ آغلاب غالار
ياقا يەڭسىز دوناسالار
بىر گۇن آمانادڭ آلار
توبا ات * اوتىمەزدەن بۇرۇن

بۇ دۇنيا گە گەلەن گەچەر
 حالايق اول مەيدەن ايچەر
 بىر اژدارھا آغزىن آچار
 وەھم ات يۇۋىتمازدان بۇرۇن

مەشغول سەن دۇنيا اوينىنا
 گيرەر سەن يەرگە قوينىنا
 آجال بەندىنىڭ بوينىنا
 غايدا گور مۇنمەزدەن بورۇن

آجال بارچانى آوى لار
 غالىملار شاھۇ گەدالار
 خارامدان غاچ كەت خودالار
 اۋر سىيا بولمازدان بۇرۇن

ساقلا غىباتدان دىلىڭى
 اوۋىتىدىن باغلارلار لىڭى
 آچىلان تازە گۈلىڭى
 اللە سولدىرمازدان بۇرۇن

بەندە گە ئىمە حىانات
 بارچا قول تاڭرىغە رايات
 بو سوزدە بار خادىس آيەت
 پەھم ايلە ۋولمەزدەن بۇرۇن

تورسە ھەر تاڭرىغا يىغلا
 خاقىدىب يورەگىڭى داغلا
 توبا پوپىن مەھكەم باغلا
 قابرىڭغا گىرمەزدەن بۇرۇن

ماحتۇم قولى دوغرى سويلە
 اۋمىرگە گەلب گەچەر بەيلە
 زىنھار ياش اۋلىڭى سىلا
 باشىڭ گورە گىرمەزدەن بۇرۇن

جاھان ايچىندە.

كوگىل نەايش بىردىڭ،
 گەلىدەڭ جاھان ايچىندە
 غالىدەڭ دۇنيا غامىندا
 يۈرەڭگە غان ايچىندە
 آباد دىب قۇل اوزاتساڭ،
 دۇيىنى وەيران ايچىندە
 تەن توفراقىر آڭلانىماز،
 جوۋھەرى جان ايچىندە
 سەن آلارنىڭ يانندا،
 گەلمەز سەن سان ايچىندە
 رۇستەم توفراغا غاراب،
 غالىدى يەگسەن ايچىندە

دۇنيا دىيىپ بو گىرسىڭ،
 تا ايچىكىدەم باردى
 دويماز گۈزىڭ دۇنيادەن،
 قوشاۋچ - قوشاۋچ قوم باردى
 بو جاھاندا آدمزاد،
 سەندەن غاپىل كىم باردى
 قۇرت قوشلار نازار قىل،
 كۈللى پەرمەن ايچىندە

او دۇنياگە يارانلار،
 باران باردى گەلەن يوق
 دىرى ئولى خالىدىن،
 خابار خاتىر بىلەن يوق
 چارخى پەلەك ئىندەن،
 آغلان باردى گۈلەن يوق
 يالانچىنىڭ ۋە پاسى،
 يوقىدى دىسەم يالان يوق
 آقلىدىڭ غارداشلار،
 كۈنەلەردەن غالان يوق
 دۇنياگە بىيل باغلاغان،
 قالدى زىيان ايچىندە

يا ايلاهى سەن ساقلا،
 بو قۇرقىچىلى يوللاردا
 ساغو سولدا چاغىرلار،

سۇقۇ آقماغان چوللەردە
 گووين دۇنيا ايشقىندا،
 حارام سوزلار تىللەردە
 مەن بىر آجىز بەندە مەن،
 كەمىنە مەن قوللاردا
 كۆپ گۇنالەر غاراندەم،
 آز پورساتلى يىللاردا
 حجالاتا قويماغل،
 ياحشى يامان ايچىندە

ماحتوم قۇلى آلدايۇر،
 قاھى پەلەك بەزەن
 گوونىڭى مايل قىلما،
 اشكا قارشى گەزەن
 نەپارحات ياتىرسەن،
 ال آياغىڭ اۇزانى
 آجال يورار ايزىڭدەن،
 لوق يايىنى گەزەن
 ماخشار گۈنى بارا گور،
 ايمانىڭى قازان
 قورى گەلدىڭ بوش گىتمە،
 آخر زامان ايچىندە

نازار ايله

تەن قاپاسنا گىرغىتار،
 گەل جانا نازار ايله
 باق كوڭىل آيىناسنا،
 جانانا نازار ايله
 اىبرات گوزىڭى آچى،
 جاھانا نازار ايله
 ايكى گامى توتىرماز،
 بريانا نازار ايله
 ھىچ كىمبە باقا بەرمەز،
 دوورانا نازار ايله
 دووراننا دايانان،
 انسانا نازار ايله
 بو قونىب گۈچى بارىيان،
 كەرۈنە نازار ايله

بۇ دووران ايچرە كوڭىل،
 قۇشلارى ايلار پەرواز
 گويا مۇرغ سەھەردە،
 گىجە سوخەن ايلار اغاز
 باغ ايچرە بىلىل قونىب،
 اوقارنغما نووا ساز
 خودايا توبا ايلاب،
 دەرگاھكا دوندەم باز

اومر آز دوو، ان دەرلە،
 نە روزا بارنە ناماز
 اويان جابى غافلەندەن،
 گەلدى ايندى پۇسل ياز
 آلملار تەسبيح اوقار،
 ھەر يانا نازار ايله

اۆلمەز مەن دىب دۇشمەسىن،
 گوۋونڭ بوخىيال ايچرە
 اومرە يوقىر اغتبار،
 اۆتمە كچى زامان ايچرە
 اجال قويىش اوق يالەن،
 كرىشە كەمان ايچرە
 بەندە آرمانى نەدر،
 جان بەرسە ايمان ايچرە
 سوزلەر سوزلۇڭ يايلىسىن؛
 بو ياحشى يامان ايچرە
 آز اومرە آغر ايشلەر،
 قۇرىيسەن جاھان ايچرە
 مۇقىم ايشىنى تۇتان،
 مېھمانا نازار ايله

گورنە خوشدر آشيقا،
 حلوات يارا اولاشماق
 حال آحوالەن سوراشىب،
 قول بويىنىنا سالشماق

بىر بىرىنە دەرد ادب،
باشدان گەچە آيدىشماق
ماحشار گۈنى يادلاردا،
تەن جان بىلەن بولاشماق
توو بەرىلەن يۇب يالى،
چىراشماق ھەم چولاشماق
دوستلار مۇشگل ايشدر،
قوشىلىب ھەم آيرىلشماق
ويسالا ماغورور اولما،
ھجرانا نازار ايله

ماحتۇم قۇلى سۆزلەمان،
قويمار دۇرماغا دەردك
يالانچىدا يايىنايىپ،
آلتىش پانا ال گەردك
پانىنى باقى بىلدك،
ايسسىدان ايسسى دۇردك
دووستكا آزار بەردك،
دۇشمانا يۇز چووردك
بىلدىكى بى وەپادر،
باقاسى يوق بۇ يۇوردك
اوتۇز باش پاشا باردك،
بو جاھاندا نە كوردك
قۇر آنا قولاق قويۇپ،
بەرمانا نازار ايله

بۇرۇزا

قادر آلا بىزە آنايات اتمش
قابىر ايچىندە باردىر بۇرۇزا
كۈللى گۇنالەرە كىپايەت اتمش
سرات اۇزرە مەدەدكارىر بۇرۇزا

تۇتغل مۇنى سىقى احلاشك بىلە
دووزاخ ايچرە كۈللى آزابدان دولما
قابۇل اتسە زەكات سالادك بىلە
اول قىيىن اوپىلەردە ياردىر بۇرۇزا

ھەم ھوش سۇورات زىبا بولب گورىنە
پەروا قىلار مۇمىن قولنىك گوزينە
دەللات ايلەيپ آحر كارينە
آيشى آشرات ھەم راحاتىر بۇرۇزا

اگەر بەرسەك روزا پىترە اداسىن
ماحشاردا گورەرسەن راحات ساياسىن
تەرك ايلەسەك تۇتا گورگىن قازاسىن
بەھىشت ايچرە مۇرغۇزارىر بۇرۇزا

پارز ايلەدى بىزە قادىرى جەبىبار
كەم تەرك اتسە بولار بى دىن ھەم بەدكار
آتاشى دووزاخا بولار گىرفتار
ياخشى پاللىلەرگە ياردىر بۇرۇزا

آدام اوغلى غاپل اولما توتلور
تۇبا ايلاب يامان يلدان غايداور
تاۋولينچا حاق قۇلليغين ادەور
تۇنانلارا كوب راحتدر بۇ روزا

ماحتۇم قۇلى تەرك ايلەمە اداسين
تەرك ايلەسە توتا وەرگن قازاسين
ماغنىسينا يەتب بلسەك مازاسين
آجاب پيشە آجاب كاردىر بۇ روزا

حاباردار بولك

دۇنيا گەلەنلەرگە گىتمەگى گەرەك
حاتار كوب مومىنلەر حاباردار بولك
دووزاخ ساتين آلان شيرى باھادان
يەنە بر دووزاخ بار حاباردار بولك
بۇ دونيا دىگەنك بىر غالمالدىر
گۈندە بر مۇك خوراب بر مۇشكىۋلەر
اول روزانى سوراب قىستاغا سالار
آندان ھەم اونىگىچە حاباردار بولك

ارتىر ناماز گەلىپ ياقاشكەدان تۇتار
اويلان ناماز آيدار مەنى اۇنىدار
ايكندىنى قويغان خونابا يوتار
آندان ھەم گەچرمان حاباردار بولك

ناماز شام تەلمىر بىۋزىگە باقار
ياسسىنى تەرك اتسەك دووزاخدا ياقار
سالاوات تاراوا آرقاشكەدان قاقار
آندان ھەم گەچيانچا حاباردار بولك

چاھار يارلار آيدار بۇزىگە ناپا
اشيدەن زالمىلار گەلسين انساپا
استاب يورك حايا بىرلەن چچاپا
حاباردار امىردەن حاباردار بولك

پىغامبەر آلدىندا ساق ساق دۇراندە
بولمازلىغا ماھشار گۈنى شەرمەندە
قيامات آزابى كوب بولار سەندە
جووابىن بەرماگە حاباردا بولك

ماحتۇم قۇلى آيدار آجاب بر ايشلەر
بى ناماز بەندەلەر بەھىشتە نىشلار
نامازخانا مەھسەسەردىر بەھىشتلەر
بەندەلەر بەھىشتەن اۇمىدوار بولك

بۇ ايشى

بەندە سەن بەد ايشە باترلىق اتمە
آلنكدا قوبارلار اول گۇن بۇ ايشى
نەفسە اۇيما شەيتان راينا گىتمە
حجالاتا قوبار اول گۇن بۇ ايشى

نەبىسك ايدار اۇرغل بو بر حۇزوردرا⁽¹⁾
جانك ايدار ھاي ھاي تاگرى حازدر
سەن گورمەسەك اولھا ساكنا نازدر
اوتانغن اتمە گىن قويغىن بۇ ايشى

باشك گوكە گوكسك يەلە گوتەرمە
گەوراكنا غورقىنى چالا گەترمە
يۇرەكدە يوق سوزى دلە گەترمە
احلاس قۇلاغكنا آلغىن بۇ ايشى

بر يولدا گۇنا بار بر يولدا سوواب
آراساندا سەندەن سۇرارلار جوواب
حالالا حساب بار حاراما آزاب
شەكى يوقدر يادا سالغىن بۇ ايشى

مۇساپىرسەن مۇقىم ايشىن غورەرسەن

بيوہپا دۇنيادە تاكى دورارسەن
موندان نە ايش اتسەك اوندا گورەرسەن
ياخشىدان ياماندان اول گۇن بۇ ايشى

اومرك اوتب باران يازدر بر ساغات
نە بولار بر يازدا ايلەنسەك تاغات
غايىرى پيشە قىلغل ايلە قاناغات
بوينكنا آلمغن گەلگىن بۇ ايشى
شەيتان ايدار شىبرىن ايشدر آرا قوى
راحمان ايدار نەفس اومىدىن اۇزە غوى
ماحتۇم قۇلى تۇر قولشنى كوزە قوى
اگر دوزە بلسەك اتگىن بو ايشى

امرحان گەلەر

آمالان ساليحان ياحشى آمال قل
بر گون ساكنا رووان امرحان گەلەر
آزرايل گەلبان سيقار آياقدن
آغز تاراپكنا آيز جان گەلەر

اومرك آخر بولسا تەندەن جان گيدەر
اگىلمەگىن دايانماغىن تەرك ادەر
اوغل قيزك ناچە پغانلار ادەر
سۇورات يتەر نە قۇلاغا اوين گەلەر

جانك آلب قۇش قولتغنا سالارلار
جەسەدگىنى يەر اويندە قوبارلار
مەن رەبىك دىب مۇشكەرنە كر گەلەرلەر
سوواللارنا جوواب يامان قىن گەلەر

آمانات حیات بەرمەسەڭ قارزى
ادا لىلەمەسەڭ سۈننەتى پارزى
موشكەر نەكر اورار ھەم اوتلى گۈرزى
اغزىڭدان بۇرنگىدان غاراغان گەلەر

ماحتۇم قۇلى حاق بۇيروغىن تۇتاوەر
جەھىد ايلاب گۇن گۇندەن ياخشى بولاوەر
زياد ايلە دايم تىغاد قلاوەر
حاق آلدىنا بارساڭ كەرەم كان گەلەر

آلڭدا

ئاگۇنڭا شاد بولار سەن آدامزاد
سانسىز خاتار ھى زارلار آلڭدا
تېچك ئاقات قلار بىر قىسم توفراق
يەدى دووزاخ آدى نارلار آلڭدا

بىوہ پادە باش گۇن بولان شادشا
آلدانماغن اول گۇن دۇشەر يادشا
تاڭلا آندا ھېچ كىم يەتمەز دادشا
قابىر لاحاد دىيەن دارلار آلڭدا

بىلەرسەن بىوہپا اغتبارڭ يوق
يامان ايش قىلماقدان ءوزگە كارڭ يوق
اى بىغايىرات نامىسڭ يوق آرڭ يوق
حووفى خاتار بىشۇمارلار آلڭدا

زەررە زەررە بىر بىرسورسالار حساب
رۇقۇ سىيا شەرمەندە بەرمەسەن جوواب
استار ساڭا بەرمەك اوچىن كان آزاب
يۇز موڭ سانسىز حرىدارلار آلڭدا

اشت بۇدەم اگەر بولساڭ غايىراتلى
حالك بولار گۇن بە گۇندەن ھاياتلى
چاقاين دىب اوتىرىدىر ھاياتلى
بۇغرا كىبى لۇلى مارلار آلڭدا

غاپىل بولب امرى ماغروفى اتمەسەڭ
بىلب دۇرب دوغرى يولا گتمەسەڭ
آحرەت ياراغن مۇندا توتماساڭ
پەيداسىز پۇشمانلار زارلار آلڭدا

ماحتۇم قۇلى نەچون آقل يورەرسەن
بىبافا دۇنيادە تاكى دۇرارسەن
ئاچە سوودا بار باشڭدا بىلەرسەن
سرات ءۇزرە اينتىزارلار آلڭدا

جەبىبار بار

بەندە بولساڭ خاق امرن
تۇت توتماساڭ جەبىبار بار
دوغرى يورەن بەندەلەرە
ياخشىلق بار دىدار بار
كىم يامانلىق ايلەسە
ھەم بىلگىچى غاففار بار
غلنى قرقا بولماگە
موڭگر نەكر تاييار بار
مۇندى بر آزار بەرسەڭ
آندا يوز مۇڭ آزار بار
ايكى آلانى ياراتغان
قادرى غاففار آحاد
بر ادڭىر قۇل ھۇواللا
بىرى آللا ھوسساماد
تۇر سەھەر ياد ات خودانى
ايرتە تورماق قل آدات
آسى اۇممانلارغا بەرگل
يا مۇھاممەد سەن مەدەد
آزرايلىر جەبرايلدىر
جەللادى سەتدارى بار
بەللىسى دەججال چقار
بۇر قىياماتدان نشان

كىسەلەر يەلدەى يۇڭردى
كىمنى بولدى باغرى قان
اول خودانى امرىدەن
ھەم بىجبار بەندەسى كان
بىنامازڭ ھەمبەھمىدىر
اول يلانلار ھەم ايچيان
اۇزاق يوللار بەيك داغلار
سۇوسىز چوللەر آندا بار
اول پىغامبەر يەددى دوزاھدان
آتاسن آلمادى
پاتشالاردا آدلىق
يۇرتىدە راستلىق قالمادى
اول ناماز خانلارنى آللا
دووزاخ ايچرا سالمادى
بىناماز اول بەندەلەر ھەم
جەننەت ايچرا گىرمەدى
ھەم قىلچىدان يتى قىلدان
اينچە بوللار آندا بار
نچەلەر اويدا بىكردا
نچەلەر ايمان تىلاب
نچەلەر دۇنيالىسنا
ماغرور اولبىر اقلى چەب
بىنامازنى مۇڭ گوزەرلەردەن
گەچىرلەر ھەم آلاب

اول مۇاكىگىلەر كولىنى
سوويۇرلار ھەم ايلاب
بينامازو بەندەلەرگا
زەھرى زاقغوم آندا بار

بينامازك اغزىدان
ھەم قان ايلەن ايرك آقار
ھەم يلانلار حاشلاش
قورتدەك يلان مويەلەر سوقار
آرقادان چەپدەن مواكىل
جايىدىر دوزاخ ساقار
بينامازلار چار تارافغا
تەلمۈرۈپ ھەر يان باقار
بينامازى بەندەگا
اوتدان لباس دون آندا بار

بيناماز چەكگەن آزاب
داغ بىرلە داشلار ھەم ارەر
بينامازلار سوۋ ديسا
سوۋ اورنىنا زەھرى بەرەر
آرقادان گەلسا مواكىل
دوزاخا سودراب سالار
بيناماز بىروزالارنىڭ
حالى آندا بلىنەر
بينامازى بەندەلەرگا
قان ايرك زەھرى آندا بار

قول آيغىك باغلابان
بىزدەن ساڭا كەپەن بچەر
بينامازى بەندەلەر
آندا بىر زەھە اىچەر
كىمىسە يىپەر زەنت ايسا
اولدى آنىڭ اورنى اۋچەر
مۇڭ آرابدىر باشلاريدا
نچەلەر ھەر يان گەچەر
بينامازى بەندەگا
غازاب بىلەن قاھىر آندا بار
سۈزلەسەم ماحتوم قولى
سۈزم آجايىب دۇر بولار
اول حالال امرىندەچىن
بەندا بەھىشتدا گۈل بولار
دوغرى يۈرگەن بەندەلەر
آرش اۋستىندە بىلىل بولار
بيناماز پاسق خودانىڭ
آلدىدا موڭىر بولار
اوتلى گۈرۈزى اوتلى كەسەو
اول ايكى تاييار آندا بار

اوزلمەزدەن بۇرن

جسم جاناندىن نەپس ئارى اوزلمەسدەن
بۇرن

باشقا دوورى قازا بەزمى قوريلمازدان بۇرن
جەببە اى جان تىرى راحلاتدان سوكلەمەزدەن
بۇرن

اى كوئىل قاسرى اساس تەن خاك بولمازدان بۇرن
تاقى ابرو كۇرسى دەندانى سوكلەمەزدەن
بۇرن

قل نازار آسارى سۇنغوللاغا چەشمى
دەيد ايلا

گىر حاقىقات يوليغا بو جەزبە اى
تەجىد ايلا

قۇربى واحداث استەسەك قل واسپنى
تووحىدايلا

اۇقدا اين لەبدە گىر ار آچ تۇكتە اى
تووحىدايلا

گوز آچىپ سەكادىيەين ھەرزە كۈلمە
زدەن بۇرن

بىباقدر قالبى قالبىك باغلاما اقبال آكا

پولماغاررا آمانات دۇنيادە مۇلىكى مالىكا
ياد ادب كورو قىامات آغلادايىم خالىكا

بر نازار سال ياحشىجا گوز برلە
اوز آحوالىكا

آچ گوزك اىبرات بلا توفراغا

دولمازدان بۇرن

باقى اومرگنى سارف ات مەردىمى
پەھمىدە بول

اوووالندا باش قويىپ مايوس مەردم
دەيدە بول

پاك دلىگنى ساف قل ھەم خۇلقى
خوش بەگزادابول

مۇندا خوب ايلمۇ آمالنى بى رىازە
نجىدە بول

خاشرىدا ميزان تەرازوسى قورلماز
دان بۇرن

بى باقافانى جاھاننى بلمەگن سەن
پايى بۇد

ارتە او آحشام گىدەر سەن سىل بارقى
بادادۇد

قل بۇ گۇن تاكلايشى اتەز پۇشايمان
آندا سوۇد

تا آجالنىك بادىدان قاددك بوكلەمەزدەن
بۇرن

سىنىدىرب اۇسيان حامى ساچغىن نىدامات
اشكىنى

گەلتر آلالاغا بۇگۇن بىقادرى قىمات
اشكىنى

جارى ايللا باريها چەشمى دووامات
اشكنى

گوزلەر شىدەن آقدىر ب شۇۋرى قىيامات
اشكنى

توبا جامى نوش قل پەيماننا دولمازدان
بورن

گىجەسى ماحتۇم قۇلى يور آختارب

بر راھى بەر

قويمايى يولداش قادام مەنزل اوزاقدر
يول خاتار

گوزلەر شىدەن ياش اورننا قان ۋو كىب
خونى جگەر

مەنقى قل آغل باھارو پايىزى خاقدان
بر سەمەر

باغى راحلاتدان ناھالڭ بەركى سولماز-
دان بورن

گىدەجەك سەن

آدام اوغلى اوزىڭ بلمەي
گەدەم گەدەم آدەجەك سەن
تاگرىنڭ بۇيرىغن توتماي
اوز كوڭلڭكە گىدەجەك سەن

آيتەرسڭ آلامى تابساڭ
قارون بولوب گەنجنى تابساڭ
حلال حارام ھەر نە تابساڭ
گوزىڭ يومب يوداجاق سەن

نەدەن اولدى بىلڭ بارى
اۋنوتىڭ پەرۋەردگارى
ھەر كوڭلڭكە گەلەن ۋو كارى
سانقى اتمەي ادەجەك سەن

آسلڭ نەدر اتكىل نازار
توتقان ايشىڭدەن ات حازار
آجال ساڭا اتسە گوزەر
خابارىڭ بەر نەدەجەك سەن

دونيانى قايم توتماغىل
ايشڭ گور بىكار ياتماغىل
ماحتۇم قۇلى اونوتماغىل
گىدەجەك سەن گىدەجەك سەن

دۇۋش گەلسە

دونيادە ناچە ايش بار درياماندر
بىرى اول كم يەرسز قاھار جوش گەلسە
آشيقا ھەر بر گون آھر زاماندر
ياردان ايراق ءدوشسە آراداش گەلسە
دوستگى اگلەمە نەبدەن غالماسن
دۇشمانك ساقلامە سرک بلمەسن
آشدا آلغىك بە گەبەر گىك بولماسن
ايش مۇشگىلدر آشلامازا دۇۋش
گەلسە

زەمىن سەنى ھالى شنىدى يۇۋتارمى
آقل بەيلە يەردە بىغام ياتارمى
ھىچ بر ماسحارالق مۇندان ءاوتەرمى
گىدەن غۇۋرى گىدسە گەلەن بوش گەلسە
اون قات ءلويك بولسا دەمر قالادان
آجال تاپار امر گەلسە آللادان
حاقىقات ءآر يۇز دوندەرمەز بەلادان
حاق رزاسن بلەن باشا داش گەلسە

آشق مەن دىپلاپ اۋرارلار يالاندان
بەلىسنى آيدار سورساك بلەندەن
حالىق گوزلىنچە يۇزىل تاغات قلاندان
ياخشىدر بر سەھەر گوزدەن ياش گەلسە

بايلار باغلاب ساحاۋەدك غاپىسەن
كۈپەلدەر تەمىگك موين آپىسەن
گورك بۇ ايامك ولفك سو پىسەن
داندامايان تقار اوتير آش گەلسە
ماحتۇم قۇلى ءسوزلە آقك يتىنچا
قيامادك غازان بىكار ياتىنچا
تاموغدار ءتا دونيادەن ءاوتىنچا
يامان خاتن ياشى ءآرە دۇۋش گەلسە
ءنا گە ياتپ سەن .

اى اۋلىكەسى آباد مۇلكنە ماغرور
مۇلكك باقاسى يوق ناگە ياتب سەن
اى اقبالى بىدار دەولەتە مەسرور
دەولەت باقاسى يوق ناگە ياتب سەن

شرىن جان رەشتەسى تەندەن اوسالدر
نەفسىك بر مەكەسىدر مال بر آسالدر
دۇنيا اقار سىلدر ءلومرك بر يەلدر
ءاومرە اغتبار يوق ناگە ياتب سەن

تاغات بر درگاھى بولار باسساجاق
ايشك بەيلە بولسا سەن دۇرما آنچاق
اوغل قىزمال زەن ساڭما آسغىنچاق
قويمازلار گەزماگە ناگە ياتب سەن

يۇز يىل گەزىسەڭ يالانچىنى سۇرىبان
تەن توفراغا دۈنەر بىر گۈن ارىيان
يوقلىق مەيداندا مەجاسى قۇرىبان
مەسلەككە ساچىلار چاغدىر بۇ چاغلار

ماحتۇم قۇلى گەتەڭ دۇنيا كۆينە
جاھللىقىدا كوڭىل قويدىڭ اوينە
ايندى آياق باسدىڭ اوتوز اوينىيە
گوز ياشى ساچىلار چاغدىر بۇ چاغلار

بەللى.

اي آغلار بىر گون بولار پاي آلار
قۇللۇق اديب گەزەن اوستادا بەللى
خوداي ءوزى كىمى دوغرى گوزلەسە.
يتىشەر مرادا ماقسادا بەللى

اووريلەر اووريلەر شەربەت ايچەرسەن
دولانار دولانار پەرى قوچار سەن
اول ايوانى گورسەڭ موندان گەچەرسەن
اومرىڭ يەلە بەرمە دونيادا بەللى

جوشار سەن ھەر ءسوزى پەيدا ادەرسەن
جان بىلبلى سايراب شەيدا ادەرسەن
پەلەك بىر باقالدىر سوودا ادەرسەن
آحرى اول ءوتار سوودادا بەللى

پەلەك ساشكا دۇشيب بىر بىر آتبدىر
زەمىن آژدارھاسى پايڭ يوتبدىر
آجال تىز اوراغىن الدە توتبدىر
بى نورباتدىر بىچەر (۱) ناگە ياتب سەن

ماحتوم قولى ايشىم آھى زاريدىر
بر مۇكەممەل ءآركىڭ خىرىداريدىر
دونىا آخىرەتنىڭ گەشىدى كاريدىر
توھم ساچە گورى ناگە ياتب سەن

چاغدىر بوچاغلار.

ساحار واغتى غاپىل بولمىڭ يارانلار
دەرگاھا آچىلار چاغدىر بۇ چاغلار
راحماتا دۇۋش گەلدى بۇ واغىت ارەنلەر
حاق ئۇۋرى ساچىلار چاغدىر بۇ چاغلار
آسى بولما گۇناھىڭدەن ءدانەۋەر
ءاوزىڭ تانى مەن مەنلىكىدەن اينەۋەر
ياخشى واغىندىر توبا قىلپ ئونەۋەر
يازقلار گەچىلەر چاغدىر بۇ چاغلار

حاق سەنى ساقلاسن ھىجران يەلىندەن
آزاشماغل يولچىلارڭ يولىندەن
مۇھىبەت جامىلارى دوستىڭ ئىندەن
ھازىر بول ايچىلەر چاغدىر بو چاغلار

(۱) ئوركىچە اورار دىيەن سۆز.

مەست بوليبان جامىلىقىدا چوشار سەن
بىلمەيسەن ھەر ايشە باشىڭ قوشارسان
بىر گون بولار بىر زولماتدا دۇشەرسەن
باشىڭ بىلمەز گەچەر غووغادا بەللى

حارام اورىپ قانلار دوكىڭ ايللىكىدە
گەل نە ايشى بىتىڭ سەگسەن يىلىقىدا
غايد يامان يولدىن گەزگىن قوللىقىدا
جەننەت دىب گەزگىن تامادا بەللى
آجال دەريا بويلار باشىڭدان آشار
سېررشتاڭ بولار آقىلىڭ چاشار
قورق گوندىن اوزالدىن يافراڭ دوشەر
ءوللى دىب آت بىرلەرسە مادا بەللى

كەرمان كاتىپىن ساغى سوللىقىدا
بەرب ناماك تابشىر ماغشار غوللىقىدا
چارىچىدا بو كۇن دۇزاق قورىپ يوللىقىدا
سەنڭ اوچون اوتورمىش ساييادا بەللى

كىمىدىن آلا سەن كىمىنە بىرسەن
چارخى دىگىلەمەيسەن حارام ايەرسەن
بىر شايىدىن اوتىرى سووابىڭ بىرسەن
دوشەرسەن اوندىن سولڭ زۇلمادا بەللى

چرايلىچا اوپلاپ گەزەن سوراتلار
يەر غوئىنىغا گىردى مۇنب نابوتلار
ماحتۇم قۇلى آيداردەڭ دوش بىگىدلەر
غارداشلار ياد ادېڭ دوغادا بەللى

دۇنيانىڭ گەچىپ بارماغى حاقىدا

بولب اتىدى

دۇنيا اۇزانب باشما سايە سالب *اوتدى
*سوز نوباتىدا كاسە *دووران تۇتۇپ *اوتدى
تا ماغرىبى مائىشوق بە - تامامىن آلب *اوتدى
گورنغما گەرى نچە نووالار چالب *اوتدى
مەجنونى گورك چاكى گريبان بولب *اوتدى
لەيلىنى گورك غۇنچايى حايىران بولب
*اوتدى

برنچەلەرك آشنا گەر آغۇقا تلىدى
تاقدير ازەل كاتىگە يەيلە چاتلىدى
مانسۇر انەلحاق دىدى دارا آسلىدى
ماغرب شاھى نك قىزى بۇكەنغانا
چاتلىدى
يۇسفىنى گورك قۇل دىدىلەر قاندا
ستلىدى
آخردا گورك مسردا سولتان بولب
*اوتدى

دۇنيايى پەلا كەت اليدەن داد ايله بىداد
سەن الداغۇجى جلوه گەرى تۇيسكى پەريزاد

النگدا خاتار ناما سواد كوپرىگى
مىزان

سەن اتمە جاھان نەفسە گەر اقلگى
حايران

آخردا آجال قويماي كوپ ياشادى
لۇقمان

كوب بەندەلەرڭ مۈلكىنى وەيران
قلىپ ئوتتى

آغلارمەن

اي يارانلار ئومرىمىدان، گەچدى دىب آغلارمەن
گىتىدى اقلم لورنىدىن، چاشدى دىب آغلارمەن
گىدىن ئونماز يولنىدىن، دۇشمەن يامان
پىغلىنىدىن

دىنەت خالق اليندەن، اۋچدى دىب
آغلارمەن

ھازىر بىرڭ زاماندا، يامان سوزلار زىياندا
زۇلم ايشلەر جاھاندا، جوشدى دىب آغلارمەن

بويايمايدىدە كارلەر، يۇزدىلار بەلدەرلار
قانى نىچە دامارلار، گەمشدى
دىب آغلارمەن

پىرغۇن يەزىد ئوتتى سۇرىپ نەمروود شەدداد
حسراو اوقادى بىرنىچە غازال بىرنىچە بيات
شىرىن استەدىگى جۇفت آشقى پەرھاد
داغلار يۇزىنى لالەيى رەيخان قلىپ ئوتتى

مەن غامزەدەنى گونە چىقىپ دۇد
ايله اھى

يۇر جەبرى جەپا قلىدى مەنڭ رەڭگىمە
گاھى

بىر نغمە گەرى جان كەشورى بوزدى
سپاھى

شەرغنا قلام ياردى مۇرەتتىكى سىياھى
زىيا بوينا گەيدىربىيان خاھانى شاھى
باغزىنى گورڭ بى سەرى سامان بولپ
ئوتتى

حالىق ئوتتى ئومر بەچەلگىم پىسلى گۇلستان
ھاي ھاي بۇنە تاخادى توتتى شەكەرستان
نووشىروان آدل خاتام ناي رۇستەم داستان
لول پەرىلەر مەسگەنىلەر شەھرى شەبستان
قارايلىڭك آيايدىر قاھرى زمستان

ھەركەمەكى بىر ايشىدە پۇشايمان بولپ
ئوتتى

ماختۇم قۇلى سەن درست خۇنماكى
دۇنيانى يالغان

خالا گۇلەرسەن ناڭلا قلىپ نىچە
پۇشايمان

نېچە سادە دەڭ دوشلار، شەيتان بىلگىنى
باشلار

يۇز چوويىرې قارداشلار، قاچىدى دىب
آغلارمەن

گورڭ پەلەگىڭ اوينۇن، ءوزەر
آلامڭ بوبىن

نېچە جانلار يەرغوينىن، غۇچىدى دىب
آغلارمەن

ماحتوم قولى دىرمەرد،

دۇنيا بەندىر تەن پەردە

بو باشم سانسىزدە، دۇشىدى دىب آغلارمەن

يەتەرسەن

گەلەن گەچەر غونان گوچەر ادامزاد

يورى سەنھەم بىر مەنزىلە يەتەرسەن

يالانچىدا يەگىر قالسا ياحشى آد

بۇ دۇنياگە سەن ھەم گەلەڭ

ءوتەرسەن

غاپل ادام يادا سالىسا آسىلن

غويمىش پەلەك آجال آتلى ءماسىلن

گەلەن گەچسە اكەن بېچسە حاسىلن

اورتا يولدا سەن نە ايشىر تۇتار سەن

جەپا غويما ءكايتمەگن بۇجانڭ

سەرىشتەسى توتدىرماز بۇجاھانڭ

تەرپەندىگچە دەردى آرثار دۇنيانڭ

غادام قويساڭ گورڭ يەردە ياتارسەن

جوشغن گەلدى خاقدان باردى ءسوز آشى

بويوللاردان دوغرى باران دۇز آشى

بەيھۇدا ايمەسىر ءومرڭ گوزەشى

ھەر چاشكا بۇ بىر گۇنڭ ساتارسەن

آلداماغا آل قاملاشڭ سىم زەرڭ

گوزەر گاھڭ تۇتب دۇرمىش بۇيەرڭ

گەرم ايلەڭ پەلەك سەن بۇ بازارڭ

ءالمىدىكى بۇ سوودادا ءوتارسەن

ماغرور اولب بۇ تورت گۇنڭ دىرىلگەن

ابەد قالما قىامادڭ حوورلغنا

اينانماغن بۇ دۇنيانڭ بارلغنا

بارابارا يوق بولارسەن يەتەرسەن

ماحتوم قۇلى باشكدا يۇز كۇى باردر

آيرى مەنزل آيرى مەكان جى باردر

لاحاد آتلغ دار دۇشەكسىز ءاوى باردر

مۇندا بيدار گەچسەڭ اوندا ياتارسەن

گوچەر سەن

ماغرور اولما بۇ قۇندىغىڭ يۇرۇڭغا
يېمىقادر اگىلەنمەز سەن گەچەر سەن
ساقى آجال دوورى دوور سۇۋىيلار
سەندە بار بىر دەۋردە ايچەر سەن

بۇ بابا ئىدا لوقان يوقىدىر دىڭلان يوق
باشلى بازار بىر قۇرىلمىش دۇكان يوق
غام خانادىر بەللى مەنزل مەكان يوق
بۇ مەكانا گەلمىش بولساڭ گەچەر سەن

آيراللى يۇرەككە دەردى داغىڭىز
تويافىل تاڭرىيا يىگىت چاغىڭىز
"اومىڭ شۇغلا اۇرسا يۇرەك ياغىڭىز
ياغ تۇكەنەر پەلتاڭ سۈنەر" لوچەر سەن

گۈل بولارسەن قۇندىنرغا گۈلابە
تەنڭ قۇما دۈنەر خانىڭ خارابا
سوڭىڭ سۇرما دۈنەر تەنڭ تۇرابا
آدامزادى سەن يەر قوينى غۇچار سەن

زىنە دورار ھىچ تۇكەنمەز بۇغالا
"اومىڭقا بەرسە قىرغا بىر پەللە
آجال اوتىر تەن مىلتقىدىر جان گۈللە
رازىق دارىسنا آتش دۇشسە گوچەر سەن

ياخشى ساغات آجاب واغىتىر خوش ايىم
اومىر آزدىر آقىل كوۋىتا (1) لىشك حام
جان بىر قوشىدىر دۈنيا دانە پەلەك دام (2)
قاچان مۇندىن غۈنىلارسەن غاچار سەن

ماحتۇم قۇلى سوزلار سۈزىن سوڭلاماز
بىدەرد لىلەر دەردلى سۈزىن دىڭلەمەز
آقماق سۈزدەن ھارل ايلەمەز آڭلاماز
آرف بولساڭ سۈزماغنى سىن ايچەر سەن

غالمازلار

غام چەكە غارىب آدم
بەگلەر شالار غالىملار
آزىم آرىم شەھەرلەر
آغ اوتاغلار غالىملار

گەلسە سۈزدەن قۇلدىل
جان جوۋھەردىر تەن بىر گۈل
ھەزارما قاملى بىلىل
بەيك باغلار غالىملار

شۈنى كەسبىر آقلىم
يىقىلار يەدى ايقىلىم
يەر بولب بۇكلىم بۇكلىم
ارىر داغلار غالىملار

حاقدان يەتتەسە پەرمان
نەچارەبار نەدەرمان
آسمانلار اۇربلەرزان
ھەم يىلدىلار غالمازلار

نە يەر غالار نە يۈرتلەر
نە تۈرك غاللەر كۈرتلەر
نە قۇش غالار نە قۇورتلەر
پەررەندە كەر غالمازلار (1)

مالا مەشغول بولا-بولا گەچەرساڭ
قارا قانلار يۇدىپ حاسراتلار چەكەب
مالا مەشغول بولا-بولا گەچەرسەن
دوداغىڭ تەبىرەدە يۈرەڭنىڭ ياقىپ
گومانىڭ بار ئالبىلە گەچەرسەن

مۇنچا جەپا اوغول قىز و زەن
اوچون
مونچا آشرات ھاك اولاجاق تەن اوچون
مەز غاراماتى ايكى گۈن اوچون
ن بويىنا آلا-آلا گەچەرسەن
سانچاغىڭا ھامرىڭا
ن چەكەر دەمرىڭا
ن گۈنلىك اومرىڭا
ن گەچەرسەن

مالنى كويسەمە بەرمىسىز بايىڭ
ايل گەزدەكچە گۈزى دويماز گەدايىڭ
موئىمىن بولساڭ قۇللۇغنى خۇدايىڭ
باش واغىت يادا سالا-سالا گەچەرسىڭ

ماحتۇم قۇلى ھابار بەرگىن ادەرك
ھەر يان بارساڭ آجال تۈتمىش گىدەرك
ياس جانا دىيىپ آغلاپ گەچىدى پەدەرك
سەنمۇ مۇندا گۈلە-گۈلە گەچەرسىڭ

دين توتماق

ءدالمى

زبانیا مهله كلەرڭ
قوللارنىدا گۇرز ءدالمى
سەكز ارشى گوتەرەن
لايلاھە ورز ءدالمى

بىلمەز گەچەر آقماقلىق
غايىغى غۇسسە چەكمەكك
گوزدەن ياشىن ئوكمەكك
قادر خاقا آرز ءدالمى

اۋمىدىن ئۆزمەسەن دىب
بەيھودا گەزمەسەن دىب
مۇيىنلەر آزماسەن دىب
شەرىفات بىر مەرز ءدالمى

اتمەگىل حياناتى
يۇۋتماغل دياناتى
ئاگرىنەڭ آماناتى

بۇ جان تەندە قارز ءدالمى

ماحتۇم قۇلى غووغامز
باشدان آشىدى سوودامز
قيامات گۇن گۇوامز
سۇننەت بىلەن پارز ءدالمى

ءدومان گورىنەر

بو دەم غانىماتىدر نىچۇن بىلمەرسەن
چىقسا دەم گىرمەگى گۇمان گورىنەر
بىزدەن ئوزال گەلەن گۈچبىر داشدان
يول اوۇزاق غاراڭقى دۇمان گورىنەر

آقلى اولساڭ استە بو يولدا بىر پىر
رزىقا كەپىلدىر آلا مۇقتەدرا
آلتىن كۇمش آلماز ياقوت ايله ءدۇر
خاقدان غايرى تامام زىيان گورىنەر
آللانى اۋنىدىب آقلىڭ يىترمە

ھەر دەمدە آگا بول غافلات گەترمە
بەيھودا بىجايىدا ئومرڭ ئوترمە
ءدۇنيا باقاسىزدر آيان گورىنەر

حوجا سەيد پاشا سورالماز نەسەب
حاشىر نەشرى (2) بولسا آلارلار حساب
حاراما آزاب بار حالالا سوواب
مۇندا ياخشى آندا يامان گورىنەر

ماحتۇم قۇلى خابار آلدىم قۇرآندىن
يوقدر اسەر اوزال گەدەن كەرۋەندەن
ئاڭلا يالڭىز ياتماقلىغىڭ اول گوردەن
غارداش يىلان بىلەن ايچىيان گورىنەر

پەشە پىل بىلە

گۈز كۈشكۈل دىل ئاقل قالدى توردىسى
جان واتان آرزۇلاب توردى يەل بىلە
تەرخوسىم بار گەل نەرك اتىمە بۇيۇردى
آشرات قورغىن سۈھبەت سۇرگىن گۈل بىلە

بىر آجاب مەنزىلەر ئۇمىدكۈ ئۈزۈمە
گۈزىگى سۈوتما واتان دىب غىزما
زەھىنىڭ داغىما بازاركۈ بوزما
تەن مۈلكىدە بىر نەچە كۈن قال بىلە

مېھمان بولدىكۈ بۇ دۇنيانىڭ ئوينى
گۈۈنكۈ بەرب گىتمە ئانىڭ كۈينى
باشكۈ باغلاب مەشغول ادەر ئوينى
گىتسەكۈ بەرمەز ئالدار گەزەر دىل بىلە

مۇندى قول بول باراۋل جاھان سەنىگىر
الوان نغمات قازە بىريان سەنىگىر
بېشىت براغ حور رزوان سەنىگىر
ئاسى آدم دوغرى گەلسەكۈ يۈۈل بىلە

پەلەك قويمىز بو گىردىگىڭ سارايدا
قوۋرت قوين مودار اتىمەز بىر ئاۋىدە
دۇنيا دولى غازنا يىغىساڭ نە پەيدا
چىن مال اولدىر جاينا بەرسەكۈ ال بىلە

گۈگى بو كىب باسسا يەركۈ يۈزىنى
قوۋرت قاڭرىلىب غاپا بىلمەز غوزىنى
موبارزىلار توتا بىلمەز ئۈزىنى
پىل ھەم دورار باغلانىسا غل بىلە
ماحتوم قولى حاق قوللىغىن بىترسە
ئار اول بۇلار امرن بەرجاى گەترسە
موولام ئۈزى دىۋان ئۈچىن اوترسا
پەشە تورب داغوا ادەر پىل بىلە

زامانا

ئى آغلار آغلارون
گەلدى گەشىدى زامانا
ياخشى قادىرى بولمايان
ئۈندى دوورىامانا
كوب پاقىرلار آغلاشپ
گەلەر ئاندان آمانا

يامان آلدى جاھانى
گەلمەز دىلى ايمان
استارى بار آز واغىتدان
بەر ھەم اولسا زامانا

نە ساپالى گۈنمىشكۈ
دەكۈ دۇۋش بىلە باش قوشان
باشكۈ آل گىت قوۋلدىكۈ
نە دوست بىلدىكۈ نە دۇشمان

ای یارانلار سۇۇد اتمەز
سوڭرا اتسەڭ مۇڭ پۇشمان
دۇنياسنا اولاشمان

اوغلى قىزا بولاشمان
نە حوزورلى گونمىشنىڭ
بولب كتسەڭ ديوانا

دۇشمەڭن بۇحيالا
دۇنيا گەلەن غولمەزلەر
گەلەن گەچەر جاھاندىن
بىرى آمان قالمازلار
جانلار چەكب چاغرساڭ
دوغرى يولا گەلمەزلەر
مەر نە بولسا يۇۇدارلار
حالال حارام بلمەزلەر
دىرلەر حاقدىر موحاممەد
اۇيادىرمز قورآنا

دۇنيە نچك دووران سەن
غارىب آغلار ايل دىنماز
زۇلمى آرتار زالىمىڭ
ھېچ گوونىنە راحم اينمەز
جاھانى ياقدى گىتى
ياماننىڭ اودى سونمەز
بر مۇحاممەد حاترنا
يەر يارلماز گوڭ اينمەز

قووانار چارح بۇ ايشە
بولماز آخوزامانا

غاپل غالىدىم يارانلار
اوز غوزمەن رىشىم يوق
حاقدان غايرى ھېچ يەردە
پەنا ھم يوق پۇشتى
پىكر باحرىنا گىردم
يەلكەنم يوق كىشىم يوق
ماحتۇم قۇلى مەن موندان
چىقار ياڭلاغ دەشىم يوق
الم بەرسەم توتان يوق
دۇشدىم، دۇيىسىز اممانا

بەندەنڭ ھالى خارابىدەر ناقيلاڭ ئاۋىزى بىلەر
 اول ناماز خان بەندەلەر گاڭغىسىدىر ارلار تاجىنى
 بەھىشت ئىچىرا گىر گىز قولغا بەرەر
 ماغرا جىنى

بىنناماز بەندەنى گور دووزاخدا ئا ئاجىنى
 بى ناماز يۈزى قارا دەر گامىدا مۇحتاجىنى
 بەندەنڭ ھالى خارابىدەر اول خۇدا ئاۋىزى
 نامازا بەرمەز كوڭل ھەر كىسەبى
 احلاسدر

ياشى اون تور دىندە اوغلان ساغىدى
 واقعاسدر
 اول ناماز او قۇغىيى بارچا گۇنادەن
 حالاسدر
 ھەم ناماز خان بەندەلەر دىدارىنا
 ھوواسدر

بەندەنڭ ئا يازىقى بولسا خۇدا ئاۋىزى
 بىلەر

سۆزلە يۇر ماختۇم قۇلى سوزن بىيان
 دىر ئار اۋيا

بىننامازى بەندەلەرنڭ يۈزىنى قانغا بويا
 ھاقتى زكرن آيتادر سۇلتان ۋەيسەڭ
 اووليا

كىمكى مۇندا سۈتەم اتسە آندا بولار
 روسيا

بەندەنڭ ھالى خارابىدەر قىلمىش ئاۋىزى بىلەر

تامازلى بىنناماز ھاقتىدا.

جەبىيەر بىلەر.

اول ناماز گوۋىڭدە دۇرسىن، ھەم ساڭما
 دەر كاردەر

بىننامازلار اول خۇدا دىدارىنا كوپ زاردەر
 بىننامازلار بەندە ۋەن دىر بەندەلىگى بىكاردر
 اول ناماز خان بەندەلەرگا سەكز بەھىشت
 تايياردەر

بەندەنى ناقلسا ئاۋىزى قادىرى جەبىبار بىلەر

اول ناماز خان بەندەنى ئاۋىزىنە دوست
 تۇتدى رەسول

ھەر سوۋاب اتسا آنى قىلدى خۇدايم
 ھەم قابول

اول سراتدان تىز گەچەر گوۋىڭدە
 ھىچ بولماز مەلۇل

ساپىيە ساب اۋمات دۇزلسا ناما
 چەبەدەن گەلسە اول

خودا دالمى.

آرزمى اشيدىڭ اى حاسى آملار
بارچانى يارادان خۇدا دالمى
قويمالڭ دوستلار باش ۋاقت ناماز روزانى
اوقان قۇلڭ جايى جەننەتدە دالمى

آيتماقلىق واجىدىر اشمەك سوواب
يارا دانا بارچا دۇن بەرگەى جوواب
ايياماڭ سوپىسى يالانچى كەز زاب
ولغدىسى افرارى يالان دالمى

برەو بركمەر سا آمانات قويسا
قۇلاغىدىن تۇتب دوغرىسن ديسە
اگر آماناتىدىن بر قاترا ايسە
ماحشار ئۇنى اول ھەم شەيتان دالمى

دوغرى سوزى اوغرىن آيدىب
سوزلارلەر
اوز مالىدىن دويماز حالىقىدىن
گوزلارلەر

اوغل آتلىنىدىن بورن سوزلارلەر
شەيلە بر قۇدراتلى زامان دالمى

باغلى بولار مۇحانناسڭ قاپىسى
ميھمان گەلسە بولماز زوقى ساپاسى
حاتىنا گەيدىرب گولگۇن لىلىسى
تەلمرب يۇزىنە حايران دالمى

سوزلە ماحتۇم قۇلى آقلىڭ يەتىنچا
قيامادىڭ غازان بىكار باتىنچا
تاموغىداق تا دۇنيادەن ئوتىنچا
پىرىمىز بە كىدەوردى ايشان دالمى

ناماز اوقا.

آدام اوغلى سەنڭ يوراكڭ داردىر
آيلانې دولانې قلىغن نامازى
بۇ دۇنيا سالىنان بر غۇۋرى داردىر
آيلانې دولانې قلىغن نامازى

نامازڭ اوقاغى گويا پىركمىن
آيلانې دولانېشڭ مىسلى شىركمىن
يالانچىنىڭ مالى ئوتەر سىل كىمىن
آيلانې دولانې قلىغن نامازى

بو دۇنيانىڭ زەوقى ايمەدر اىچمە
اوقاغى نامازى باش واغىدىن گەچمە
ھەما تامۇغ باردى ھەمدانى ئۇچما
آيلانې دولانې قلىغن نامازى

دەروشلەك پىرسوپىلىق

داغلار داشلار بىلەن

گوونم آيدار حالقدان غالب
گەزسەم داغلار داشلار بىلەن
يازىقمىنى يادا سالىب
يۇۇسام يوزم ياشلار بىلەن

كىمنى گۈرسەم بو پىشەدە
مەنك گۈونم اندىشەدە
گۈھى سەر انجام كۈشەدە
اوترسام دەروشلار بىلەن

كونە دۇنيا آل ايچىندە
آدامزاد حىيال ايچىنبە
جاھان غالىماغال ايچىندە
ھەر كىم يۇز تالاشلار بىلەن

آللانك ايشقىندا مەستلەر
دۇۇشا گەلمەز زەبەردەستلەر
كوڭىل پەرواز اورار دوستلار
گەزسەم قالام قاشلار بىلەن

بو يەردە سەن توحم سەپەڭ بىلگن
آلاشما تەن بەرپ بۇتەرن بىلگن
يالانچى باش گۇندىر ئوتەرك بىلگن
آيلان بىر دولان بىر قلغى نامازى

ماختۇم قۇلى سەندەن جوواب سورارلار
مۇندا بەرىلەنلەر شوندا الينار
قيامات ماحشار گۇن كوپرى سالىنار
آيدلان بىر دولان بىر قلغى نامازى

كوب كوبلەر بلە اوتردم
 بلمەدم نامة ايش بترم
 گومرا بولب يول يترم
 اوتردم بى وه جله بلەن

بيكر قويما اومرم باحتى
 اوياندرساڭ ياغشى باغتى
 دوغا قلسام ساحار واقتى
 نالش قلسام قوشلار بلەن

ماحتۇم قۇلى تووپىق آلسام
 بر آرتابسام قوللق قلسام
 كوڭىل ايدار يولداش بولسام
 دەم چەكەن دەرويشلەر بلەن

سوپىلار

آلتىش ياشان يەتمىش يلقى سوپىلار
 ازغالاندر آي گونگىز باتماغا
 چولا يەردە تىزى گورمىيان تلىكىلەر
 حىال ادەر ياتان شىرى آتماغا
 غارغا ايدار يوقدر مەندەك

شەھبازە
 مۇڭ غارغا يىغانسا دەگمەز بر بازە
 گۈنە غارغىش ادەن سارى كەلپەزە (1)
 دەم چەكەدر آژدارھانى يۇۇتماغا

آغساق كەيك مۇڭ قارساغا يەتدەرمەز
 شىر بەچەسى توغىسن تلىكا آتدەرمەز
 ءولى يلان مۇڭ كەلپەزا يۇۇتدەرمەز
 افس گەرەك بو ايشلەرە يەتماگە

يەتمىشەندە قىلمادىلار توبانى
 آرف بولب اوينادىلار قاهبانى
 مۇڭكەرلەر جەم بولب يقدى گابانى
 يەزىد گىتتىدى آغاچلار يىن ساتماغا

گورڭ بو ايىامى پەلەك گەردىشى
 پاقىرا جەبر اتمەك زالىمىڭ ايشى
 حاق يولندا دوغرى گەزەن دەرويشى
 قويمادىلار اوز حالنا ياتماغا

يۇرەگىم سايىردان گىتىدى قاراردان
يامان ايشىدىر بىرغاز بولماق. آر آردەن
بىزارا گەلب مەن بەيلە دياردان
جۇر بولب مەن باشم ألб گىتماگە

ماحتۇم قۇلى آيدار باحتىم بى وەچدىر
نەسىيام قىسماتم اقبالم كەچدىر
نيەتم كابدەر حىالم حاچدىر
آحلاسم بار حاچ توواپىن اتماگە

تەرس چقار

حاقىقاتدا يولا دوشەن دەرويشلەر
بلە بلە عسورە يەرنە كرس چقار
باشچى سز پەھمىسز يولا گىرەنلەر
يولن شەيتان اورار يولى تەرس چقار

آرواح جن بار قاپلاڭ بلە قورت
هەم بار
قاينغى بار غوسسا بار يولداش بار
دەرد بار
يولا گىرسەڭ دوستىم نەجەموڭ
شەرت بار
شەرتىز گىرسەڭ يولا غارشى
بارىن چقار

اسراپل سۇقۇر چالسا گوڭ يەرە گەلسە
شەيتان سارسار اورسا داغلار داغلسا
دەججال دونيا اينىسە قوشن يىغلسا
ايزى ھندو بولار ءاوشى قارس چقار
جەل تەن آبدالىلار غايىب قاندار
دوڭاگوى ھىچ غالماز بوش غالار
بەندەر
قافداغ كوۋەگنە گىرەر اسكەندەر
دەو يولييا قوندىرىغى تەرس چقار

ماحتۇم قۇلى آيدار بىر زات بىلمەنەم
نەجە ايش بار آھداسىندان گەلمەنەم
اى يارانلار بو ئادەندىر بىلمەنەم
حدر دىيىب ال اوردىغىم حوس چقار

نەيلەرەم

اهلى حال بولسام يەتەرەمەن اوزگە
 حالى نەيلەرەم
 بو سوولماز دەردى سانسز غالماغالى
 نەيلەرەم
 اووالى زووقى -رور حاسراتلى مالى
 نەيلەرەم
 آخرى مووتى قوبور بوش حام
 حالى نەيلەرەم
 بولمشام زووق اهلى اسبابى مەلالى
 نەيلەرەم

دوشدى ايشقك آتاشينا قىلچا جانم
 كويدى يار
 قۇۇرى جسمم لوتدان آب اودا
 سالماقدا نە وار
 غامدا گوونم دوليدر باشمدا سوودا
 سادەزار
 آنك اوچن دەمر ارا بر كوشە قىلدم
 احتيار
 احتيارم بوق مەنك جەشكى جەدالى
 نەيلەرەم

گورمشەم اشرات وەلى گوركك
 اوچن كوگلمدر از
 غيسغا اقبالم قولى گردابنى پازلك
 دەراز
 بىحابا مەن يول يراق ايشقك گران
 قووانم از
 دوشمشام بو موشگلا سەنسك ھەر
 ايشا چرەساز
 ايلتپاتك ايندى قل اوتگەن ماحالى
 نەيلەرەم

ھەر زامان ماحتوم قولى خالق ايچرە
 گەزمالاپ ادب
 ساقلا غىباتدان دىلك يولكدا گەز
 انساپ ادب
 قول اوزاتما كوب پسادا يور خودادان
 خووپ ادب
 سوپىلق اسبابى خوندەرگيت ايچكىنى
 ساپ ادب
 بولسا مور موجهك ايچم بو اسكى
 شالى نەيلەرەم

باغلار ھەي

قسمات بولماز گيدەك اوزاق يوللارا
نەسىپ قويماز گيدەم يولم باغلار ھەي
حايран مەجنون بولب چىقام چوللەرە
تۇتدى سىنام چافراز چافراز داغلار ھەي

اوتىم گەلدىم كاملىگىڭ چەمىندەن
اوين بىلە اوغلانلىغىڭ دەمىندەن
گوونم لەرزان بولدى دۇنيا غامىندان
قاچان مەسكەن توتام سىزى داغلار ھەي

قايدا قايدا اوغلانايغىم راينىدان
يەتب گەلدىم كاملىگىڭ پاينىدان
باتدى باشم چىقا بىلىمەن لاينىدان
يادا دۇشەر اوڭسكى گەزەن چاغلار ھەي

جامىللىقىدا چار تاراپا آتەشان
بىلمەزلىكدە ھەممە ايشە غاتەشان
اجىز غالب غاررىلىغا يەتەشەن
اوز اوزىنىدەن دەرد ادينب اغلار ھەي

ماغنى آڭلان ماختوم قولى سوزىنىدەن
پكرە دوشەر ياشلار اقار گوزىنىدەن
ھەممە زاتلار تاغىيىر تاپار اوزىنىدەن
ياراب يقىلمازىمى بەيك داغلار ھەي

دۇنيادەن گەچەن مەشھور
آرلەر حاقىندا:

ساچدی موحاممه

اووال باشلاب بارب حایبار شههرینه
کپرلهر عاننی ساجدی موحاممه
له کاهورده، سهکوان کامل شههرینه
جهپا چهکب دینن آشدی موحاممه
آشقلار بش بولب ایشقا مؤنهنده
گوگه نازار سالب داغلار یاندا
براق مونب گوکدهن یهره اینهنده
رهق رهق مونب ماغراج آشدی موحاممه
میکایل اسرایل آزرایل بله
گهلبان دوردیلار جهبرایل بله
سهیر آندی سهلسهنبیل زهنجهیل بله
کووسهر ساقسندان ایشدی موحاممه
ماغراج گیجهسنده حاقا باراندا
جهبرایل پیغامهر بله یورهنده
بههیمشت قاپیسینا گهلب دوراندا
بسملا دیب ایشک آشدی موحاممه
ماحتوم قولی اوزگه دینی بوزدیلار
اقلیم اقلیم شهه شههر گهزدیلهر
جهپا چهکب اسلام دینن دوزدیلهر
آلتمش اوچ یاشندا گهشدی موحاممه

يەر بە يەر گەشلى

اللى موڭ يىل دووران سورەن بەنى جان
دۇنيادە قالمادى يەر بە يەر گەشلى
يۈز يىگرمى قارن پەرزەنت گوتەرەن
آدام بلەن حووا سەر بەسەر گەشلى

حاق اوزى اوغرادار يولا بەندانى
گىرب يولا اوميدلى بول سەندانى
شيش بلەن گىامەرس گيان چەندانى
روستەم زال ھەم گەلب قالاندار گەشلى

دوولەرنى بەنت ادب دىنە گترەن
سورە سورە بو دۇنيادەن لوترەن
زەمىنە دەريايا خو كىمىن يەتيرەن
سولەيمان سپاتلى اسگەندەر گەشلى

ايسا اوغلى داوود آلامنى سۇردى
حاق آڭا زەبورڭ كەلامن بەردى
حازراتى داويدڭ خۇزۇر شاگردى
التى موڭ آلتى يۇز آھەڭگەر گەشلى

كوبلەرنى گەچرمەش بو كۈنە جاھان
آحرى انساندر اوووال بەنى جان
ماحتوم قولى آيدار قالمادى يەگسان
يۈز يىگرمى تورت موڭ پىغامبەر گەشلى

ادب گتلى

ھەر پىغامبەر بىر كەسب اتدى
كەسبىن مۇدام ادب گەچدى
اول آدام گەلدى دۇنياڭا
بو دۇنيانى ئادب گەچدى

گەلدى بەلا لەمبەر لەمبەر
قلدى دوغا آنبار آنبار
اوز دوورندە نوح پىغامبەر
نە چارەسىن گورب گەچدى

آزرايلا جانين بەرەن
آنڭ بلە سۈھبەت غوران
جەننەت ايچرە دىرى گىرەن
ادريس بەھىشت گىرب گەچدى

اول ايسا گەليانىنچا دايم
آسحاپ كاف يانار قايم
حاقڭ يولندا ابرايم
جانين اودا ياقب گەچدى

زاتى ۱۲ گويىلەر گۈنمەدى
دوغرىلار آسلا دۈنمەدى
ايوبنىڭ تەننى قورت ايدى
شەيتان شونچا ئادب گەچدى

سولهيمان اول آلى جانى
انسى جىنڭ پاتشايى
دوو پەرىنڭ قىبلەگاھى
سولهيماننى نادب گەچدى

تورتاغى دىر دوشەر يولا
سوزلەشەدر خوداى بلا
آساسنى آلب قولا

موسا قويەن باقب گەچدى
قويىسى داغىنڭ بورچىدا
اوغلىن تابمادى اورنىدا
يونس بالغڭ قارنىدا
آندا سوبجان اوقاب گەچدى

گەنغان ايچىندە قرق يىلاب
گىجە گوندىز دوغا ايلاب
يوسفڭ كاگلىن زارلاب
يول اۇستىندە ياغقوب گەچدى
حورمادلاب خوشك آغاجدان
ندالارى گەشىدى آرشدان
رەسول آلا اول قورابىشان
كوب جەپالار گورب گەچدى

آلدىلار جەننەت ايوانىن
حاق يولداش اتىدى ايمانىن
بر نچە ايماملار قانىن
كەربەلادا دوکب گەچدى

ماحتوم قولى ھەر كم حاسدر
سوز اشپەدەرگە احلاسدر
بو دۇنيا كمە مىراسدر
ھەر كم دۇشب دەگب گەچدى

چقب اوترمش

غووس آره بارابار بر كمسە يوقدر
تەركى دونيا بولب چقب اوترمش
اوتەر بر مەنزىلەر نازارى حاقدر
اول آرشى آغلایا چوكو اوترمش
توتان ساغ سولندا امامىن دىرلەر
ساغىنداقي گوگە ايلار تەدبىرلەر (1)
سولنداقي يەرە سەرانجام يىرلەر
يەر انجامى بلە باقب اوترمش

اڭلادىغم ايشى ايلەسەم ازھار
بابى حاقدان كەشق (2) اولمشىدر بو اسرار
يەنە اوتا دىرلەر تورت كمەر سە بار
دۇنيانڭ تورت كۇنجىن چەكب اوترمش
شونچا آرغ شونچا پاكدار زاتلارى
جاھانى چىن ياقار اندەك اوتلارى
يەدى آربا بەددر اولار آدلارى
بولجاق شەر ايشلەرى قاقب اوترمش

حاقىقات بولندىن حابارلى آرلەر
 بو سوزم اشتگهچ چين قولاق بىرلەر
 اون ايكي عآربارد زافابا دىرلەر
 اون ايكي آى بو دۇنيا داقب اوترمش
 بولار جاھانا جان جاھان گویا تەن
 آيدايىن بەيانىن قولاق بەر گیل سەن
 آدلاری نەجىبدر اوزلەرى چەل تەن
 اربەغیندا مۇدام اوقاب اوترمش
 يەدىلەنجى گورنو قەبادر بلک
 اۇچ يۇز ءآردر سۇزە بر قولاق سالک
 اۇچ يۇز آلتىمش آلتى ارەنلەر سالک
 ھەر گونینە بىرنى گەپ اوترمش
 بولار نازار اتەر دوشەرلەر جوشغا
 سالار دۇنيا مەستىن حاقىقات ایشقا
 افراد مینا دىرلەر بولاردان باشغا
 حالقلارغا مەلامەت داقب اوترمش
 ماحتوم قولى آیدار دوستلار مەن گومرا
 حایران قالدیم بر مەزلە تابیماى راہ
 بولار مەنى اتدی اوزلەرنە ھەمەراہ
 يانق باغرم یاشین دوکب اوترمش

✓ آدلى يارانلار

دەفتەرلەر ایچندە بر کتاب گوردم
 قاساسل انبیا آدلى يارانلار
 حازراتى یووسفنى بەیان ایلالی
 قسساسى شەكەر دەن تالمى يارانلار
 رەنجى آزیم راحتنى سەن شەیلەبل
 سوزلەرى حادیسدر آیاتی دەلیل
 اسحاق اوغلى ابن ابرایم حالبل
 یالاوینچ اۇریغى زاتلى يارانلار
 اون ايكي اوغلى باردىر آلتیسی حاتن
 حابار سورساڭ بۇدر بۇ آسل زاتن
 اللادان تاڭرىنى اول مۇغجزاتن
 یاغقوبى گورمەز کور اتدی يارانلار
 یەددى یاشدا گورنى یوسف بو
 تویشى
 يارانلار کوب آجاب آللانڭ ایشى
 شەمغون روبیل آدلى اوندر غارداشى
 یوسفى بر چاپا اتدی يارانلار
 یوسفنى بوریلەر ایدی دیدیلەر
 بر بورینی توتب باغلاب گەلدیلەر
 حازراتى یاغقوب بر دوغا قلدىلار
 بورى اوز حالینی آیتدی يارانلار

بىر بالام بار يتيىرىپ مەن يانمىدان
 اۋچ گۈن بولدى استاب تايميان مەيداندىن
 تىلاگىڭ قابۇلدى سەنىڭ سوبىخاندان
 دوغا قىلىپ ئۈمىد اتىدى يارانلار
 يۈسۈڧنى سالىدىلار تەبىي زەمىنە
 آنىڭ داغى گۈۈنى بولدى كەمىنە
 حاق امىر اتىدى اول جەبرىل امىنە
 بىردەمدە يۈسۈڧنى ئاتىدى يارانلار

چاى ايچىندە ياتىدى اوچ گىجە گۈندىز
 حازراتى جەبرىل ساقلايدى تامىز
 بىر آي بلە بىر گۈن اول اون بىر يىلدىز
 يۈسۈڧىغا كۈب تاغزىم اتىدى يارانلار

بىر كەرۈەن گەلىيادى مىسردان شاما
 ناگوھان گەلىدىلەر اوشبو ماقاما
 بەشىر بەشەر ادلى ايككى غولاما
 بىردەن قووالارن تارتىدى يارانلار

قووالارنى چىقاردىلار داشنا
 يۈسۈڧ چىقىدى آيدەك بولب نشانا
 يۈزمۇڭ شۇكر قىلدى اولدەم سوبىخانا
 قوللار ايمان آرزا قىلدى يارانلار

آللانڭ امرىنە سۇۋىب بويىنى
 بەگلەر گۇرك بۇ شۇم بەلەك اويىنى
 حازراتى ياغقوبىڭ نورى آيىنى
 قوللار حوجاسىغا اتىدى يارانلار

مالک تۇججار آلب باردى كەنغاذا
 خابار تابدى باقى اون تورت ديوانا
 يۈسۈڧ سىدىق قولمەن دىدى مەردانا
 اون سەكز يارماغا ساتىدى يارانلار
 پادشاھنىڭ آدى ريان مەلەككى
 ۋەزىرىنىڭ آدى آرزىز گەرەككى
 آلار بارى زولىخاغا دەرەككى
 مالک تۇججار آشا ساتىدى يارانلار
 دەللەللار يىغىلۇپ باھا قويدىلار
 بويى تەگىگە آلتىن كۈمۈش دىدىلەر
 لاغلى جوۋاھىردان آنچا اويدىلار
 حالام بولسا آرزان دىدى يارانلار
 شەھەر ئورتاسىدا بىر تاحت قوردىلار
 يۈسۈڧ سىدىق قۇلمەن دىيىپ دۇردىلار
 قىممات قويىپ زۇلىخاغا بەردىلەر
 آخىر مەرادىنا يەتتى يارانلار

آشق بولدى آر يۈسۈڧنىڭ گۈركنە
 سالىدىلار يەدى قات يەركى بەركنە
 آلتى خاتىن قويمايدىلار ارگنە
 يۈسۈڧىغا آلارا ئاتىدى يارانلار

خاتىنلار مەكرىدەن غاچىدى غوتىلدى
 اتەگىن كەسىدىلەر دىيىپ توتىلدى
 ناچە يىللار زىندان ايچرە ياتلىدى
 يۈسۈڧىدىن تامامى ئوتىدى يارانلار

يۇۇسقى سىددىق ياتىر زىندان ايچىندە
پاتشا بىر موغجىز كوردى دۇيشىندە
مۇنەججىملەر بارى اۇيشىب قاشىندا
ھەر قايسى بىر تاغبىر آيتىدى
يارانلار

اوندىن سولڭ بو تاغبىر يۇۇسقا يەتتى
يۇۇسقام اول تۇيشىڭ بەيانىن اتتى
ايمىرات آلتى پاشا رايىندىن غايىتى
تامامىن مۇلىمان اتتى يارانلار

يۇسقى تاحتا مۇنب پاتشا بولدىلار
تامام مىسر خالقىن ساتىن آلدىلار
آغلارنى گەلب تاغزىم قىلدىلار
كۇللى گونالەرىن اوتتى يارانلار
ماحتۇمقۇلى سوزلار خاقڭ سونغا
بەندەسەن ھاتقىنى امرىنە كويگىن
كىمە باش گۇن بەرەر كىمسەگە اون گون
سۇرە گورىڭ دووران اوتتى يارانلار

(1) اولى آزابڭ.

گەچى دىدىلەر

اى يارانلار ياوز دەستان تاپلىدى
بىر غوچاق پانىدىن گەچى دىدىلەر
آحر زامان بولدى آى گۇن توتلىدى
آى گونڭ شۇغلاسى ياشىدى دىدىلەر

ناگۇھان لوغرادى آيرالق داغى
سەيدىم تەرحان چەكەردەردى پراغى
اومرنىڭ حاسىلى اوتسىز چراغى
بادى حازان اورىپ اۇچىدى دىدىلەر

كتتى اوووز گەلدى يەنە كوب زاتلار
بوزىلدى سوھبەتلەر غام بولدى شادلار
قارداشلار سىرداشلار ياقىنلار يادلار
قاراگەيىب غان يغلاشدى دىدىلەر

بەدەو آتلى بەك كەمەرلى ياراغلى
دوولەتى زىنەتى مالينا باغلى
مىھمانلى اوتاغلى بىر آردى زاتلى
بىر بەلەنت اورداسى چاشدى دىدىلەر

يگىتلىك حاسرەتى باشدىن اوتەرمىش
اوغلىسىزلىق بارچا ايشىدەن بەتەرمىش
زۇرياتسىز يگىدىڭ اورنى يتەرمىش
يۇوردى يوق كەرۋەنى گەشىدى دىدىلەر

ماحتۇم قۇلى دېر تۈركىستان تۈرەسى
 بىر غۇچاقدر يەرڭ سووڭ سەرەسى
 يىغىن گۈركى ياد گۈنىڭ ئورەسى
 ئۇشۇ قارا يەرى قۇچىدى دېدىلەر

ئالى بىلە گو كچە كەبەر

اي يارانلار موسۇلمانلار
 گۈرڭلار حوكمى داوورى
 مەسجىتدە اوترمشدى
 بىر گۈن مورتازا ئالى

آرقا بەرمش ماحرابا
 وردىن بەرمش كىتابا
 اۇلغ كچك ساحابا
 يىغىلمشدى ھەم بارى

اول شاھى حايىدار گوردى
 بىر كوكچە كەبەر گەلدى
 اوتىرىپ تاغزىم قىلدى
 سالام آلايك يا ئالى

سەن سەن دىنم ايمانم
 ساڭما قۇربان بۇ جانم
 پىلان يەردە اشىانم
 يا خاڭام بار يا ئالى

سەبىر ادەردم ھەر يانا
 شۇ كر ادەردم سۇبجانا
 استارەم انغام (1) دانە
 التەرىن اشىانم سارى
 يەر گۈكنى آراسىندا
 خارمانلار غراسىندا
 خودانڭ فەناسىندا
 گەزىار ايدىم سەھرالەرى
 دۇشماندان غاپل ايدىم
 حوررامۇۇ خوشحال ايدىم
 چاڭاما مەشغول ايدىم
 گوردىمكى بىر شاھى پەرى
 گوردىمكى بىر لاچىن گەلەر
 ھوۋادا ھوۋالانار
 بىلدىمكى ج لارم
 آمان بەرمەز يا ئالى
 قورقۇب بى تاقات بولىدىم
 شىرىن جاندىن ال، اۋزىدىم
 سەنڭ قاپىڭا گەلدىم
 غۇتار مەنى يا ئالى
 الى سوزە واقق بولدى
 كەبەرىڭ حالىن بىلدى
 لۇتقى ايلە كەرەم قىلدى
 دىدى كەبەر گەل بارى

دیدی چارحی چەنبەرە
مۆشك غاتلمش أنبارا
دیدی آلی قانبارا
آلب گەلگەل حانجاری

گورگ ایندی ناقلسا
بەرەر اول کەرەم قلسا
لاچین دیدی آلیغا
سز نادەرسز حانجاری
دیدی لاچین ایدارام
اول ساحبی اۇتق کەرەم
ساغ یانمەدان ات بەرەم
سەن دیلەمە کەپدەری

چە کدی حانجاری قیندان
تا ات کەسەر یانندان
لاچین تۇتدی قولیندان
دیدی کەسمە یا آلی

سەنك ایشك کەرەمدەر
قۇللارك موختەرەمدەر
بو ات برە حارامدەر
ایاساقی کووسەری

کەپدەر دیماشکلەر آنی
لاچین بلماشگز مۇنی
سیناماغاچون سەنی
بز گەلەدیک سزك ساری

كەبدەر گەلدى اوڭىنە
بارمان لاچىن جەڭىنە
قول اوزادب يەڭىنە
سالىدى كەبدەرنى الى

بو دەمدە لاچىن گەلدى
حارراتا آرز قىلدى
لۇتق ايله تاغزىم قىلدى
سالام آلايڭ، يا آلى
شەرمەندە مەن غالللاجام
دەرمانلارامۇحتاجام
بۇگون اۇچ گۇندىر آجام
اوم بەرگك يا آلى

ساحرالارى اولادم
داغ داشلارى گوزلەدم
بر كەبدەرى قوولادم
گەلبەرسىزك سارى

اول شىرى پەر وەردگار
اول ساحبى زۇلپقار
اول شامى دۇلدۇل سۇوار
ندا (2) قىلدى قانبارى

قانبار چۇن حازر بولدى
تاغزىم اكراملار قىلدى
دىدى حزمان نە بولدى
چاغردىشز يا آلى

شاھدان رۇحسات الدىلار
آياق اۋستە غالدېلار
پەرواز ادیب اۋوردىلەر
لوچرىلار آسمانا سارى

تامام بولدى بو سوزلەر
اتسەلەر گەرەك اسەر
ماحتۇم قۇلى ھاكىسار
شاھمەردان شاكردى

دیه دیه

ھجراندا چاك ارەر،

ياقام يۇۇسقى دیه دیه

نجه دۇر دانەلەر گوزدەن،

دوكمە يۇۇسقى دیه دیه

قان آغلارام شامۇ ساحار،

نادەم يۇۇسقى دیه دیه

مەن ياغقوبام آھى زارى،

چەكمە يۇۇسقى دیه دیه

گوزلەرمەن غانلى ياشم،

دوكمە يۇۇسقى دیه دیه

بۇ دوورانك جەپاسىندان

گىجى دۇشدى غاشما

دۇشمانلارم آغلایۇر،

گوزدەن آقان غان ياشما

سورمىنى زھار ايلاسەم
لامدا بر يولداشما
پىلەك آغلار غوز ياشما،
سوودالا دۇشدى باشما
مەجنون دەپن داغ باشما،
چقم يۇۇسقى دیه دیه

باقمايمى اى ذىنن،

گۈلگۈن يوز اۋزرە سۇنبەلە

ماغرور اولما بەيلەلە،

مۇشكىنى آنبار كاكەلە

گۈلنك وەپاسى بولمامش،

يۇز ئالا قلسا بىلەلە

بر قاراپدان جۇلگە، جۇلگە

بۇلت اوبىتاب سالار كۈلگە

اون آلتى داغ يەدى جۇلگە،

سوكمە يۇۇسقى دیه دیه

ايشقك بەلاسىندان يەتب،

حانجار ماشكا اى سىمىزەر

جانمغا ھجرىك اوديدان

بر تۇرپا دەگدى دەردى سەر

بو واسپىنى زوقى بىلا،

يازدم بولب خۇۋنى جگەر

كتدى يۇۇسقى گەلمەز خابار،

تۇرام يىغلاپ ھەر ساھار
قالغا قالغا شەھەر شەھەر،
كوزلام يۇسۇف دىيە

راحم قىلماز اول دىلبر،
ھىجرانىدا بۇۇ نالالار
زۇلمى بەشەر ھىيالى،
گوۋىنىمىدە گىرىبان باغلار
گورسە بو حالاتىمنى كىم،
حالىمغا زار زار آغلار
ھاسراتىما پەلەك يىغلار،
آشق بولدى گورەن باغلار
پەرھاد اولب بەيك داغلار،
غازام يۇسۇف دىيە

ايچىدى بو قانمى زالم
گوزك سەنىڭ غانا غانا
زولپىك بەندىنە سايىد اولدىم،
گورب خالك دانا دانا
جانم پىدا قىلسام آذر،
سەن آي كىبى جانا جانا
«وتەر ايام دونه دونه،
گەچەر بو جان يانا يانا
ارتىر آھشام آيۇ گۇنە،
باقام يۇسۇف دىيە

سورسا نزامى دۇنيەدە،
آڭلاشلارلار ياخشى سوزدەن
تاپماي كۇشادا باحتى،
اول قالغ بىلە يىلدىزان
گورسە ۋە پالارنى مونداغ،
ھەركىم تورب «اوز» اوزىندەن
ماحتۇم قولى دوست يۇزىندەن
دۇرماز ياش آقار گوزىندەن
بىلىل بولب يار سوزىندەن،
اوقام يۇسۇف دىيە
گوۋىنگى «استاب اى نىگر،
مەن بارمىشام يولدىن يولا
بەردىم سوۋادى نامىكى،
جان بىرلە ھەر قولدىن قولا
قاناغات باغلاپ اوچسام،
قازى كىبى كولىدەن كوله
يۇسۇف گەزەر نلىدەن تلە،
شەيدا بولب «چولدىن چولە
ماحتۇم قولى ايلەن ايلە،
يورسام يۇسۇف دىيە

رووان بولدى

مەككە دەن چىقىدى بىر گۈزەل
مەدېنە گە رووان بولدى
گۈرەن تائىچ اتىدى باشىنا
گۈرمەكەن باغرى قان بولدى

دوستا يەتتى باربارا
اتىدى گۈككى پاراپارا
ھەر كىم موڭغۇلدا
كاپىردى بى ايمان بولدى

قول گۈتەرىپ رەسول يىغلار
غوشىلدى، غونجايى باغلار
بەدرىك ئۇرىشىمدا داغلار
يىتى آيلاپ دوۋمان اولدى

سابلار قورىپ باھادىرلار
چىقىدى غارشىدىن رەڭگىلەر
قانا باتىدى ئۈزەڭگىلەر
آلېنك قولى قان اولدى

ماقا تىلە يەتتى تەشۋىش
الى بىلەن قىلدى سىۋاش
تۈپراق كىمى آلتون كۈمۈش
قالغىلارنى يەگىسان اولدى

ماحتۇم قۇلى زمستانا
چالدى قىلچ ھىندىستانا
بەدآخشاننا تور كستانا
يەدى اقليما خان اولدى

كىپارات اتىدى

پەھم ايلە سوزىمنى آشقلار باشى
كىم بىر خودا اوغلىن كىپارت اتىدى
حالىل اللە حاقتىڭ كاغىبا تاراشى
كىم اوندىن سولۇڭ، كاپە ايمارات اتىدى
بىلەرمۈسەن نىچە يىلدىر سالدى
نىچەسى دۇر مۇختار بولدى بىلدى
شەمخ شۇغلا ئۇردى ياندى يايلىدى
شول شەمنى خاق كىمە كەرەمات اتىدى
كىمىر خاتام اىستەب گۈرىپ توراتىدە
ياپىشبدىر داش آياقلار بىراتىدە
بىلەرمۈسەن آبى حايات زۇلماتىدا
خىزىر بىلەن كىملىر تەھارەت اتىدى
اول نە تورىتىدىر ايتىپ گەلدى
سەلماندىن
خالقا شوھرەت بەردى بىرنىچە
چاندىن
قايسى مەلەك ايتىپ گەلدى
آسماندىن
نى آدم اوغلىنا آناپەت اتىدى

شالِق بِلەن

دەڭ بولار دىيىپ سانماغل ايشك
بەداقبالىق بىلەن
ھىچ ھاجان دەڭ بولماغاي اشەك
بەدەوشالىغ بىلەن
يولداش اولماھىز خارامى پىتنە سوو-
دالىق بىلەن
باشكى سوودايا سالما دالى
دۇنيالك بىلەن
تور ساحار يات لەت خودانى يىغلا
تەنمالق بىلەن

نچە يىل راز آيدىشيب خاق بىرلە
بولدى اول كەرىم
اوتىدى اونلار گەشىدى دونيا
ايماملە قادىم
ياتسا يەر بولدى دوشەك اورتونجەسى
پارچا كىلم
نە آباسىر نە خاتا باقىدى قويون
مۇسا كەلىم
چولەدە گەزدى دايم راز آيدىشيب
حالِيق بىلەن

اى اتى يۇۇرىك يىگىت اوزى غوچاق
كۇلگۇن قابا
موندا جەبىر اتىگەن كشى اول
گونىدە بولغاي رۇۇسيا

ھەر كشى زور ايلە مەل آلسا او
گون بەرگەى سابا
اوليالەر سەرورەى سولستان
وەيسىدەك اوليا
دوشەگى اورتونجەسى بولدى قارا
حالِيق بىلەن

ياقوب اوغلى بۇۇسقا غارا كاكىلىندەن
تۇتدىلار
اوردىلار اغلاتدىلار التىب مىردا
ساتدىلار
قول اياغىن باغلايپ يۇۇنوسنى
دەريا اندىلار
نچە واغىت تاغىت چەكب ھۇۇ
دىدى بىر بالىق بىلەن

سەن نچىك ماھتۇم قۇلى يامانلىغى
اونوتماڭ
گاھى-گاھى سوپى بولدىك ھىچ
خارامدان داتماڭ
گاھى-گاھى زالم اولدىك كوركە
نىكىدەن آرتماڭ
بىلمەم سەن قايسى بولدىك بەللى
بىر ايش توتماڭ
نە سىپايلىق بىلەن بولدىك نە
موللالىق بىلەن

سوودىگم

(يوسى پىغامبەر ھاقتىدا)

بويادىلار كوينە گىگى قان بلە
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم
 آيرالقتا ياندى ائڭ جان بلە
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم
 آغلاي آغلاي جەپلارڭ دەردىندەن
 قورقا قورقا ساحرالارڭ قۇردىندەن
 آيرىلڭ اناڭدىن كەنغان يۇردىندەن
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم
 چىلاق اولدى گول بەدەنڭ سويلدى
 داغى ھجران سىناڭ اۋزى قويلدى
 آغلاماقدان ياقۇب گوزى اويلدى
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم
 گەلدى اودەم غاردلشلارڭ يۇگىرىش
 قورقىسىندىن قۇرت قوشلار اگىرىش
 ئوۋەرەگىنى آلب دۇرب تەلمىرىش
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم
 ماحتۇم قۇلى آيدار آلام يىقلىدى
 پەلەك سەنى مىسرا آلدى چەكلىدى
 پۇشمان اولب آياغكا يىقلىدى
 آدى بەللى آراب دىلى سوودىگم

آنبار ساچدىلار

موھاممەد گەلەر دىب آسمان ايشىگە
 مدلەكلەر مۇشك ايلە آنبار ساچدىلار
 باغلى ايدى آچىلمازدى اوۋاللار
 قرق اوۋالدىن قابى آچدىلار
 مۇھاممەد بارى بەدرڭ جەڭگىندا
 بىر نچە مۇسۇلمان غالىدى چاڭگىندا
 شاھى مەردان چىقب گەلدى سوڭگىندا
 ائڭ گورەسىندەن آل غان ساچدىلار
 احرى كاپردى اوۋوالى تەرسا
 مەلەك پەرىن آتار آسماندا گورسە
 دافيانوس واغىندا يەدى كەرسە
 بىر ايت بلە ھەمرا بولب قاچدىلار
 رۇستەم زال سووراردى بىر اتى بلە
 دوولەر تترەشەردى گۇرز خوۋپى بىرلە
 حوجاھات ياساۋى يۇز سوۋپى بىرلە
 گامبىز دەريانى شەيلە گەچىدىلەر
 ماحتۇم قۇلى تاغسىب اتى بىر ايشىدە
 يەر يۇزىدە توتماق اۋچىن سەرىشتە
 ھارۇت ھارۇت آنلى ايكى پەرىشتە
 بابل قۇيىسىدا چاپا دۇشدىلەر

آلیدر

بر زارب اۇرب جەنادلڭ شەھرىنە
 كاپرلەرە غازاب قىلان آلیدر
 گوز يۇمب آچغىنچا قرق گونلك يولى
 دۇلدۇلى بر پارساخ قلغان الیدر

باشدا ازاد اتدڭ دوو قوچاغىندان
 اژدارھا لبىندان داغ بو چاغىندان
 دەرۋەزەسن چەكب حايبار داغىندان
 يەدى قلا بىردەن دولان الیدر

كەشت ايلەدڭ داغى داشى الەيب
 قلچلار كەمىرپ غانلار يالايب
 دوغرى گەلب ادھەم غانن دلەيب
 مۇقانلا غووغا سالان الیدر

ارسلان كمين قوودڭ كاپر اولارى
 كۇشاد اتدڭ نچە كەغبارۇملەرى
 يەر استىدا اولكە چاپان دوولەرى
 بارب بولەك بولەك قلغان الیدر

گولە گەلدى دەرگاھكا داد بلە
 نزام بەردڭ سەرھەدلەرە حات بلە
 قامقام قلىچ بلە دۇلدل ات بلە
 ناحتى نەسەراگە دەشگىچ بارغان الیدر

ماحتۇم قۇلى ايدار تەندە بو جانڭ
 يولنىدا نساړ (1) ات شاھى مەردانڭ
 ال اوزادب چار كوشنە دۇنيانڭ
 مۇحاممەد دىننە سالغان الیدر

ايكى دۇنيانڭ سولتانى

اي يارانلار مۇسۇلمانلار
 ايكى دۇنيانڭ سولتانى
 اوزى ازەلدە ياراتدى
 رەسولى جەسەدى جانى

يەردە مۇسۇسانڭ تۇۇرىندان
 گوكدە بەھىشتڭ حوورىندان
 ياراتدى رەسۇل نۇۇرىندان
 آى گۇن يەرى اسمانى

آرزۇلاب گولى روحسارڭ

گەزەم داغىندا ابرارڭ
 سوراغڭ سالب سووەر يارڭ
 كەشت اتدى گوونم دۇنيانى

آقلم حايран بولب چاشىدم
 آحرى بر ارە ساتاشىدم
 آلمش التى داغىدان آشىدم
 گەشىدم اون ايكى دەريانى

ماحتۇم قۇلى بىقارارسەن
بۈنە ئوتدوسەن يانارسەن
بارحا زاتدۇن بىكەنارسەن
بىلمەرسەن سۇۋدى زىيانى

قاھرى قانا

خودايمىڭ آرسلانى
دولاندى قاھرى قانا
دۈندى ئالى زاربىندان
حايپارڭ شەھرى قانا

بەھىشت بىناكوشكىندەن
گۈز نۇرلار مۇشكىندەن
دۈندى آحماد ايشقىندىن
ھەرياد مەھرى قانا

غارابدان دۇلدۇل مۇندى
چەكىلەر يەرڭ بەندى
ئالى زاربىندان دۈندى
مۇقاتل زەھرى قانا

بويى ئۈزىن آقلى آز
باشى كىچى قولى ساز
جەڭ ايلەدى بەھرى باز
دۇشدى ساد بەھرى قانا

آشىقام ايشقا مەست مەن
دامانى بەر داست مەن
ماحتۇم قۇلى دوست مەن
ئورمەدم مەھرى قانا

ھۇۋشى ياندىرار

ۋاقت اولدىركى بىر ايش دۇشەر سەرىمە
حېال ھۇچۇم ايلاب چۈشى ياندىرار
يۈرەگم جوش بەرسە آقلم جەم بولار
پىكر باسار غايغى ھۇۋشى ياندىرار

سەھەر ۋاقتى دەردلى نالېشا گەلسە
بىلىندىن يۇب اوراپ بويىنا سالسا
تاڭرى سوۋەن بەندە بەد دوغا
فلسا
پەلەگى تترەدەر آرشى ياندىرار

آقماق ءوزن آئل بىلەن دەڭ ايلار
بىر ايش نۇتار سوڭراسىندان آڭ ايلار
زەھىنىڭ كايىدەر آقلىڭ تەڭ ايلار
دېدىڭك ايلەمەز باشى ياندىرار

حاق سۈببىر ئالى ياران ۋەلىسى
غادىم سەتەر ايززات اتمەك اۋلىسن
يەتمىش ايكى مىللەت گومەر اوليسن
سەڭپاراست (۱) مىللەتى ئلاشى ياندىرار

ماحتۇم قۇلى خاقدان پياللا چەكسە
پياللا جوش بەرسە خياللا چەكسە
آشقار باغرىندان بر ناغرا چەكسە
داغلار ياندىرار داشى ياندىرار

قالاندار بلە

گورەرگە سپامەن تانيرغا دلىكەش
ديوانا ادام قالاندار بلە
چەگدىگم نالادر يۇرەگم غام كەش
خوراگم آتاشدر سەمەندەر بلە

جەسەدم خوشدالدر جگەرم بريان
يۇراگم پۇرغامدر گوزلەرم گريان
دلم قۇش دىليدر سۇقراقم انسان
هەم زبانا بارچا چەمەندەر بلە

پەلەك كىنە چەكەش ايپام آنت ايچەش
دوولەتم بوينا غل كەمەنت آتمەش
اقبالم ايشىگىن باختم بەنت آتمەش
داش دەمردەن ايچەم كەمەندەر بلە

حاجاتم بەر ياحاق ايلە تەدييرىم
ماقسام شانينا اوقينا تيرىم
دەرماندا قالب مەن ايلە دەستكىرم
حزر آنانى ايسا پىغامبەر بلە

ماحتۇم قۇلى آيدار يەر يۇزن يورسەك
آحرى ءولمدر دۇنيانى دۇرسەك
اوچ يوز اللى آلتى يل آلامنى گەزسەك
پىلقوس اوغلى شاھ اسگەندەر بلە

سويمشەم سەنى

حابىيىم حاق رەسولى سەن
چىن جانان سويمشەم سەنى
دەرويشلەر غادر گىجەسىن
سويەندەك سويمشەم سەنى

كەشت اديب كۇللى ابرانى
ايلهيب سەيرى ساحرانى
مىلى ابراھىم سزانى
سويەندەك سويمشەم سەنى

ياغقوب آغلاندى كەنغانى
اوغلىدر مىسر سولتانى
مىلى يۇۇسقى زليخانى
سويەندەك سويمشەم سەنى

يالانچىنى توتدى آدى
آلار هەم عشقى بنيادى
مەجنون لەيلى پەريزادى
سويەندەك سويمشەم سەنى

دېلىپ داغلارنى زيرىنى
اولار تابمادى بىر بىرىنى
آشق پەرھاد اول شىرىنى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

آلدى مەنى دونيا مالى
بولمادى ايشقك كەمالى
سەپەل مەلەك بەدغىل جەمالى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

باسدى ماحناتنى نشانى
كەشت ايلەدى چار گوشەنى
يەمەندە وارقا گۈلشەنى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

گيتدى اليندەن احتيارى
قالمادى نامسى آرى
آشق يوسف زليخانى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

بر گون يولقديلار حزرا
دورديلار نياز نەزرە
بر برنە وامق اوزرا
سويەندەك سويىشمەم سەنى

گيرديلەر رومك دەرىنى
باردىلە حافىك پارزنى
آرزىدا قانبار آرزىنى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

ئونمادى اولار دۇنيانى
قالمادى يارى يارانى
مسلى اول ناھىر زوھرانى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

بۇ دۇنيا قويىدەر كىمى
حوش توتىك غانيمات دەمى
آشق غارىب شاھ سەنەمى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

ماحتۇم قۇلى دۇنيا پانى
اوتىگەن روستەم پر زور قانى
آى گون زەمىنى اسمانى
سويەندەك سويىشمەم سەنى

آلا وه پیغامبه رله ره
یالبارشی حاقد ا.

با انرا هم حاله ولا حاقی اوچین
اسمانل قوربانلک بولدی مینا
ادان کورنم بولدی قانلک آرادا
اولان سولان آشی آغلادا

یورمی موسا کاهنمولا حاقی اوچین
بارن زار آیدیشان سنا دافینا
بر اودا یولغان دهست پرافینا
کپرله سترغان اولان چافینا

یاران ایسای حاقی اوچین
قودردنک موشوردر مریتم اولغانا
آناسر بار بولان انه یلنده
بهتیل مودا داسدر اویران ایلنده

دوستلک نوحی نه یستلا حاقی اوچین
الامی غارق اندی اونلک دوغاسی
دهلی نور هاندیر دینلک کورواسی
اندی ارکانی شهرمی حانسی

او ووال آدم ساقیولا حاقی اوچین
کهرمکدهن اقباله دهست بر گل
یا خمهالی حاقی اوچین
یا یار ادان مودا یلر گل...

حاقی اوچین

سەندەن بېخابار

سەن سەن * آر ایشی جامان
مەم جان سەندەن بېخابار
سەن جامانا دوولی سەن
جامان سەندەن بېخابار

اەندیشە دەریاسنی

سورم سەپینەسنی

یۆز تاراپا یۆز دەردم

سەیران سەندەن بېخابار

گەر دیسەلەر کۆفر اولار

اشیا سەندەن حالیدر

مەنۇل سەندەن مۇستاغراق (1)

مەکان سەندەن بېخابار

زمین (2) آسمان غاربۇ شارق (3)

بر تۇيگدە گەرداندر

زامانینا سەن گەردان

زامان سەندەن بېخابار

استاب سەنى دە گۈزلەر

یای قاقیشب شووقدا

سەن آلاز ایچرە مالم

آمان سەندەن بېخابار

بو يولدا پارق اتمەز بە گلەر سولتانلار
يا غاريبلار دوغرى يولا ايلتانلار
اون ايكي امام يەدى وهلى چهل تەنلەر
حزر الياس نەبيو لالا حاقي اوچين

بويورولدى دوشدى ماغراج آستنا
براغ مونب چقدى آرش پەللەسنە
پاشماغى تاج اولمش آرش كەللەسىنە
يا موحه مەد ره سولليللا حاقي اوچين

آواز ايلاب اوقاديلار قورآنى
تاها ياسين بلەن آلسام سورانى
ابوبە كر سددىق اومار يارانى
اومار اوسمان اسە دوللا حاقي اوچين

ماحتوم قولى چاغير ره بىل ايبادى
بو دۇنيا آحرەت بەر گل مرادى
ره سولليللا قويمش آدين آرادى
آتام دەولات مامەت موللا حاقي اوچين

آسمان ديلەر زەمىن دە
زەمىن ديلەر آسماندا
بر بىرىنە گوماندا
گومان سەندەن بىخايار

ماحتوم قولى گورايىندى
آشنا لارا نە ايشدر
يوق ايمش بو اشپادا
هەمان سەندەن بىخايار

قاشى آى

بر دل بەرە دووش بولدم
غامزاسى لوق قاشى ياي
گون خايراندر گور كىندەن
حجالاتدا تولغان آى

جانك بەرسەك جايزدر
بەيلە سپات ماحبوبا
هيچ گورمەدم آنكەدى
باشى دوغرى كاوسى تاي

غالغالا دۇشدى بزه
هەم دۇشدى جەگى جەگە
جەك شووقىندان اول نىگار
نە نالاغا دۇشدى ناي

نە اشراقدر آشپا
جەننەت ايچرە جەمالى
آيرالقنك آتاشى
تاموغ ايچرە وە يل وای

اول ديدەيى دلداردان
بولما يەنە بى بەهرە
قالماوهرى مەنكەدەك
آقيلى آز هەم گور كە ياي

حالاغانا حاليدەك
اوغلاندا بردر پاي

ماحتوم قولى موداما
دوغا قىلار دەرگاھا
سايىل مەن ماحروم (1) اتمە
دەرگاھىگدان يا خوداي

يا مۇولا

اي امرگەدەن آسمان ايندى ركوغا
سەزاسى سوبخانى رەببىل آغلا
بەردار اولب بەرھەم باردى سجودا
سەجدەدەن سەر بولماز آيتار يا مۇولا

ادام غازادر حاى اسمك حالوا
زەمىن ساڭا دوندى آسمان ھەم دلوه
اول ساڭا اەيلەگەچ جەمالك چلوه
زوقى واسلىن ساڭا دوندەردى دەريا

اي زاتكدان آغلا ايلهدى اكبەر

مومىنە مير آتڭ مرقا مانزار

سەن گويا مەتەب سەن اسحابڭ آختار

تاي ناجى آتڭ بلەن اەتەدا

آقلىدان بىدادەر پەرزەندى ايزھەر

بولدى مۇش املنە ھەر وراق دەفتەر

حامدڭا موجودات بولبەر ازبەر

ھەر بىرى آبۇتل بلەن گويا

يەرىندە يوق اکەن ايکى جاھانى

قودراتدان بار اتڭ جوملە زامانى

آر ايدڭ ايلەمەش اوشبو دوکانى

بۇ بازارا سەنسەن دايى بىنا

ماحتۇم قۇلى پانىدان پەرش فرق اتمش

نەبى جان يەر يوزىن حارما غارق اتمش

زەر زوقىن جان حوپى رىزە تەرك اتمش

مەنشە بلا مەنزىلى مەوا

اشيا

الام سونىڭ بلە موجود

موجودا گەلەن اشيا

اشيا حامدىڭا زكر

زكرڭ تىلەرە گويا

اووالڭا يوق غايات

آخىرڭ بى ناھايات

بو پارىغا كپايات

امرڭ بلەدر بەر پا

شەرغڭ جاھانا شايع

حو كمڭ آلاما ناپر

امرڭا پەرمان بەردار

ارازى ساما پىھا

ھەر زىشەپ زىوەر زىپ

شاھدى آلامى غايب

سونىڭا بولدى لارەيب

وہ سو پالايى وەل اوليا

گەردانا گەلب گەردون

يورەر مىيام سەر نگون

اشيا كۇل اولب مەجنون

وسلڭ زوقى لەيلا

مەن آجۇز نەپەسى بەدلە
ملوس مەن يوز قاتلا
ھەر اسمك بر سپاتلا
بر تالبغاتە جەللا

ماحتۇم قۇلى مەن ماغسوم
ھووا اوزرە نەفسم شوم
آرماندا بولب ماحروم
قالدم مەنى واوھيلا

آدام ياراتدى

بر آلاغا آيداي ھەمدى سەنلار
بر قىسم توفراقدان آدام ياراتدى
تەن پانوسىن قىلماق اوچىن مۇنەۋۋەر (1)
جان نورىندىن شەمغى ايمان ياراتدى
گورما گە گوز بەرب تلگە ماقالات (2)
جاننى قويدى تەندە باش جان امانات
اوزالدا ھەر كىمە قىلسا آنايات (3)
كوكرە كىندە نۇۋورى ايمان ياراتدى
اوۋوالان ياراتدى آدام آتانى .
آشكا جوفت ايلەدى ھوۋانانى
پوردوۋسى آغلادا اردى مەكانى
آشكا دوشمان مەلبغون شەپنان ياراتدى

حاقدان نزول اولدى موساغا توورات
داۋىت زەبور اوقىب قلىدى مناجات
ايسا واسپىن اينچىل ايلەدى ايسبات
موھاممەد شانىندا پىرقان ياراتدى

موھاممەدنى سەر (1) ايلەيب جاھانا
دىدى پىغامبەرى آخى زامانا
جەبرايلدان واحى ايندەرب روۋانا
گاپرلەرە شاھى مەردان ياراتدى

بىرىن پەس ايلەدى بىرىسىن بەلەنت
بىرىن پاقىر ايلاب بىرىن دوولەت مەنت
بىرىن خار ايلەدى بىرىن ەرجنەنت
برنى گەدا بىرىن سولتان ياراتدى

آۋازسى دوشب رومى يەمەنە
مىر شام ھىندىستان دە گەنە
جاۋى دۇشب حتاى بلە حوتانا
بر امىرى ساحب قران ياراتدى

قىرقىسى شەھەنشا ايچىر شاھانا
شەجاغات باحرىندا دۇردى يەگانا
بۇ ايش موھاممەتدەن غالان نشانا
تاگرىم آنى مەردى مەيدان ياراتدى

قارا يەردەن ياشل سەبزه گو گەردب
 مەر آغاچدان دۇرلى ميوە چقاردب
 گون گوندەن باغلارڭ ميوەسى آرئب
 گول آچىلب باغى بوستان ياراتدى
 ماحتوم قولى آيدار حاقا (1) ستايش
 مەر موشگىل ايشمە سەنسڭ كوشايش (2)
 گىچە گوندىزلەرگە بەرب نەمايش
 حورشيد (3) ايله ماھى تابان ياراتدى

اتگەن كەرىم

اون سەكز موڭ آلامى،
 بر دەمدە بار اتگەن كەرىم
 يەددى غۇفرا ناپەلەكتى،
 بر قاراردا اتگەن كەرىم
 بەندەلەرگا راحمەتەن،
 مەر دەم نىسار اتگەن كەرىم
 اول مەلايكەلەرنى گو كدا،
 بى شمار اتگەن كەرىم
 قودرەتى ايكى جاھاندا،
 آشكار اتگەن كەرىم
 كملەرى گۇمرا قىلب،
 بەردى آشا راھى زلال
 كملەرى مومەن قىلب،
 اوزىن تاناندى بى مسال

(1) يىلارماق. (2) آكسات ابدان (3) گون - آي.

مەر كىمى بر كويە سالدى،
 اول كەرىمۇلا يەزال
 نچەلەر تاغات بلا اومرن،
 اوتردى ماھى سال
 نچەلەرنى ماغسىيەتدە،

شەرمسار اتگەن كەرىم
 انبىالار آفزالى،
 اول مۇستاپا حايرل بەشەر
 مەم مەلايكەلەر گورب،
 قىلدى باشىغا تاج زەر
 يا شەفيغل مەزىنەن ديب،
 يادا دەرمەن مەر سەھەر
 قودراتندان اول مەسىحانى،
 ياراتدى بى پەدەر
 لوتى ابراھىم حاليلغا
 "لالە" زار اتگەن كەرىم

كملەرە بەردى جۇدايم،
 آيش ايشرەت بىحساب
 كملەلەر حاسرات بلەن،
 نان تايمايان باغرى كەباب
 كملەرە راحت باغشلاب،
 كملەرە بەردى آزاب
 دۇنيە بر كەرۈمەن سارايىر،
 "اوتدى مۇنداق شەيخى شاب

ھەر كىما تاقدير قىسمات،
 روزىگار اتىگەن كەرىم
 كىملەرى شاھ ايلەيىپ،
 بەردى موراسىغ تاج آشا
 كىملەرى پاقىرو پەنادا،
 ايلەدى مەحتاج آشا
 نچەلەرگا بەردى دوولەت،
 نچەلەر قاللاچ آشا
 دوستىم دىيىپ لۇتىپى قىلدى،
 لەيلەتل ماغراچ آشا
 موستاپانىڭ دوستلارنى،
 چارىار اتىگەن كەرىم
 او ووالان ھەر دۇ جاھاننى
 بار ادەن قادىر خۇدا
 نچە قۇللار حاق يولندا،
 ايلەدى جانن پىدا
 نچەلەر فسقۇفساددا،
 قىلدىلار "اومرن ادا
 دۇنيەگا گەلىگەن گىيەدەر،
 بايۇ پاقىرۇ شاھ گەدا
 بارچا قۇلنى اولم،
 الگىندە زار اتىگەن كەرىم
 ماقسادىڭ ماختۇم قۇلى،
 سەن حاق تاغالادان دلا

غاپىل اولما گىيە گۇندىز،
 بول خۇدا زىكرى بلا
 بىزدەك آسى قۇللارا،
 شايداد خۇدا راھمات قىلا
 "اومرىڭى زايىا گەچىرما،
 تاغاتىڭ بەرما يەلا
 بارچالارنىڭ جاينى،
 - آخر زامان اتىگەن كەرىم
 رەببىم جەلىل
 چۇنىكى اووال باشدا يوقدان،
 بار ادەن رەببىم جەلىل
 بى وە پا دۇنيانى،
 باش گۇن بازگار اتىگەن جەلىل
 ھەر كىما بىر باشقا باشقا،
 روزگار اتىگەن جەلىل
 مۇڭسكرا يوق راھمى،
 مۇمىنلەرگە بار اتىگەن جەلىل
 اول حالىلغا اوت ايچىندا
 لالە زار اتىگەن جەلىل
 كىمىسە تەرسا كىم جوھىدەر،
 كىم مۇھاممەد اۇمىماتى
 كىملەرى دوزاخدا قويىمىش،
 كىمگە بەرمىش جەننەتى
 ھەر كىما بىر دىن بەرىدەر،

كىمنى اتمىش پايىمال،
 كىملەرنى باشدا تاجى زەر
 سۇۇ بلا اتىدى ھەلاڭ،
 اول نوح قومىن سەر بەسەر
 بىر چېنىغا حوكوم ادب،
 نەمۇرۇۋدى قىلدى دەربەدەر
 مالى املاكى بلا ھەم،
 يۇقۇتتى اول قارۇقۇنى يەر
 انچەلەرى قاھرى بىر لا،
 حاكىسار اتىگەن جەلىل
 ادام اوغلى موندان باش گون،
 كىمىسە بەگىر كىمىسە خان
 بىر نىجەسى يەلدى يورتىدى،
 حوسى دۇنيا بەردى جان
 بىر نىچەلەر شەھىدى شۇربەت،
 بىر نىچەلەر يۇقۇتتى قان
 كىمىسە بولمىش تۆھمەتە غارق،
 كىمىسە تابماز پارچا نان
 ھەر كىما ھەر بەندەسىگە،
 بىر مودار اتىگەن جەلىل
 گەل باشىڭ ماحتوم قولى،
 قويسەن پەنا توغراغىدا
 قويمىدى قاھىيا پەلەك،
 گەزماگە نوۋۇچا چاغىدا

ھەر كىما بىر مللەتتى
 كىمىسە تۇتماز بۇيرىغىن،
 گور كىمىسە قىلماز سۇنەتتى
 كىمنى شاھى كىمنى دوستى،
 چارىار اتىگەن جەلىل
 كىمىسە ئومورن پاجىن آلدى،
 يەلگە، حارمان سووپىر
 اول آنا بىرلە ئادەن،
 دوستى ياردان آيرىلىپ
 نىچەلەرنى سەرنىگىون،
 اتمىش قارا يەر يارىلىپ
 مىلى بىر سۇقۇسۇر حارازدەك،
 گىچە گوندىز حولانىپ
 بو پەلەكنىڭ آسپاسىن،
 بىقارار اتىگەن جەلىل
 كىملەرا دوزاخ واتاندەر،
 كىمگە جەننەت سەيلىگە
 كىملەراڭ تاختىن زەر اتمىش،
 كىملەراڭ باختىن سىپا
 كىمنى تۇتتى پارلى بىرلا،
 كىمنى قىلدى بىي گونە
 كىم قىلار بولسا ھەر ايشىنى،
 اختىيار اتىگەن جەلىل

قويدى گور شيرين اۋچن،
 پەرھادنى اول غام داغيدا
 وارقا گولشاد،
 تەرچە مەنلى بو جاھانك باغيدا
 كمنى بلبىل كمنى گول،
 كىمسانى خار اتكەن جەلىل

رەبىم جەلىل

اون سەكزەمۇڭ لام اھلى
 بارادەن رەبىم جەلىل
 دۈندەرب دەرگاھىنا ھەم،
 زار ادەن رەبىم جەلىل
 قۇدراتىدىن ارش اۋىن،
 دوووار ادەن رەبىم جەلىل
 ھايات ايللا پەرشنى،
 ھەموار ادەن رەبىم جەلىل
 امر ادب بربايزانى،
 انوار ادەن رەبىم جەلىل
 ايرى سوودايا ساليبان،
 راينى (1) ھەر بەندەنك
 خوش اجاب سەررشتە بولا،
 مەردەنى ھەم زەندەنك
 دۈزدەمى جەڭگەلدەمى ياھەر،

يەردەكى دەرەندەنك
 يەر يۈزىندا ھەرنە بار،
 ھەر ئارسەكى جن بەندەنك
 رزقنى تاييار ادب،
 تاقسىم ادەن رەبىم جەلىل
 نجه پىغامبارلاراقلىك،

يەنا كۆب دوولەتى
 امتحان ايلاب نجا قۇللارغا،
 بەردك ماحناتى
 لۇتقى ادب بەردگىكى اول،
 مۇۋساغا پەتھى نۇسراتى
 دىنە داغوات ايلە گەچ،
 پىرغۇۋنك ارتب شرکەتى
 دوغرى ھۇممەتنى جاھان،
 خارمار ادەن رەبىم جەلىل
 كمنى دەرۋش ايلەمش،

گۇيا تەندە جانى يوق
 كمنى يۈز اشارات بلە،
 كمنى ايەرگە نانى يوق
 كملەرى قارون كىيى يغمشىدى،
 حابر احسانى يوق
 ھەم اودۇنيا ھەم بۇدۇنيا،
 كملەرى آرمانى يوق
 كملەرك اورتىن

آزابن نار ادەن رەبىم جەللىل
 اى حۇدا ماحتۇم قۇلىنى،
 لۇتقى احسان ايلەگل
 بارچا اۇمات جىرمىنى،
 آفۇڭدا يەگسان ايلەگل
 دۇنيا آخر ماقسادىم سەن،
 كۇللى آسان ايلەگل
 كەشق ادب ايلمى لە دەننى
 اهللى اۇرپان ايلەگل
 بىى حابار دللەرنى سر
 آشكار ادەن رەبىم جەللىل

يولدا سەنى

حۇدا وەندا سەنى ايزلان
 تاپار قايش يولدا سەنى
 واللا گور ماگە مۇشتاقدر
 بەگدە غۇلدا خاندا سەنى

آشقار گۇل يۇزى سولار
 مۇڭ گون آغلار بر گۇن گۇلەر
 بلبلى پايىندا آرزۇلار
 تازە غۇنچا گۇلدە سەنى

نە گووھەر سەن يوق قىماتڭ
 جاھانى تۇتمىش ھاياتڭ
 دىنماز ياد ادەر اۇماتڭ
 داغى دۇزدە چولپە سەنى
 ارەنلەر يولىڭكى ايزلاب
 دەرويشلەر سررىنى گزلاب
 ماغرىف ماشرق تامام گوزلاب
 بارچا ساغدا سولدا سەنى
 سوزلەگەل آشقم سوزلە
 قىامات ايشنى گوزلە
 ماحتۇم قۇلى سرڭ گزله
 ناماردا پاشى اتمە سەنى

ياراب

ساغ بله قوتیلا بلمه زسهن، بوبه لادان ياراب
چقا بلمان جههد ادیب، آجاب دهريادان
ياراب

تالغم اتدی تلوغ، کو شیل اونی
آغتاریبدر

سهن براغ ایله مهنی، بو باغتی قارادان
ياراب

یووم تهشتیت ادهر حال، مکا بر شاهادی آین
قوتیلارمو قوبیا جان، بهیله بهلادان ياراب

تهننی ایباداتا الال، هم دووی
شهیتاندر باغل
یا آتدیمو امری ازهل، حو کمی
جهنندان ياراب

دهرگاهکه ای گردکار، ابادات یوق قازار
اهنگه نمه یوق اغتبار، سومی سالادان
ياراب

هرم سهندن سهنی
ت مهندن مهنی
تال یاغنی

ماحتوم قولینی هر زامان
باسدی بهلا آچدی زبان
ایله مهن سن هر مو منان
ماحروم دوغادان ياراب

یه تشدی سالم

غاریدیقچه قولدان گتدی انسایم
ایا دوسلار الله یه تشدی سالم
که ریما گون گوندهن کهم بولوب حووپم
گون گوندهن آریتدرم بو بهدافغالم

داریغادین اوچون یوقدر بر ایشم
اومر آخری بولدی آغاردی ریشم
قوواتم که مهلدی کونهلدی دیشم
یگیلیک اوؤجنده ههنیز حیالم

کو شیل دۇنيا سوزین ایزلاب دوربدر
گوزیم گوزهللری گوزله بدوربدر
دیلم غیبیات بله سوزلابدوربدر
شهیتان بر کاپردر نه بس هم زالم

سهندن مهدهت یه تشمه سه یاچه بیار
بو بهلادان باش قوتارماق هلاچان بار
هایسی هوهس بله بولدییم گریفتار
حاقنی قۇللی غنا یوقدر مهجالم

دوستلارېم اغتېبار يوقدر ءوميرە
باغتم قارالېغى مەڭزار كوميرە
تالېغىم گونى شول قالمىش اميرە
ايام اوبىغات مەنڭ اوتىمىش اقبالم

خوداۋەندە گەرچە نەبىسم ياماندر
دلەگم آللادان نورى ايماندر
شەرايشم بى حاتدر گوناھم كاندر
سەن اوزىڭ گەچرگىل يازولجەلالم

ماحتۇم قۇلى ايشق اوينىا بر يانام
ايل مالينا مەن حالېما گريانام
حووپى اۇمىد اورتاسىندا خايرانام
ياڭلا ماغشار ياراب نە بولار حالم

بىزنى

بر ايشقلى سۇۋ ايلاب
اووال آتادا بىزنى
سۇۋرات ايلاب جان بەردىڭ
سوڭرا ئانادە بىزنى
حوشواقب ايلاب گەزىردىڭ
دارلپەنادا بىزنى
ھەر ايشە مايل اقدىڭ
نەبىسۇۋ ھوۋادا بىزنى
كەم بىلەر كى نەيلەرسىڭ
دوورى باقادا بىزنى

گاھى دۇنيانى اسلاپ
كاھ يورقارمەن آغلارمەن
كاشوۋ ايلاب حالېما
كا آغلارمەن گۈلەرمەن
مەق بر آجز بەندەمەن
ساڭا آرزىم قىلارمەن
خۇدايا قىلما رسوا
كەرەمىگەن دىلارمەن
بۇ دۇنيا ھەم او دۇنيا
قويما اۇياتا بىزنى

آسى بولب ئورەرسەن
باتب كولەن كولمە بۇدەم

ازاب چە كې ياتارسەن
يەرنىڭ ئاستىدا بىردەم
اغلاپ اغلاپ ئاتاك غالىساڭ
كىم بولار ساڭا ھەمدەم
يەر ساڭا ايدار مۇنى
اشت اى غاپل آدم
قويمازلار خوش گەزماگە
يالان دۇنيادە بىزنى

ئۇتسالار كووسەرىدە
اول ئندا ۋە آبەن
سوراغ بولسا اول يەردە
يەسىرلە نا حاسابان
مۇايمە خوش واغداد
ۋە ساقاھۇم شەرابان
دېسە شول واغت گاپرلەر
يالەيتەنى تۇرابان
ياراب اول گون لۇتق ايلاب
آتماغل اودا بىزنى

حاقىقادىڭ يوللارن
رەھبەرسىز گەزمەك اولماز
جەمال استەيەن آشق
گورمەيەن قىزماق اولماز
آشقلىڭ بەلاسن

چە كمەيەن سىزمەك اولماز
ھىچرانا دۇزمەك اولماز
اورتەمە ايشق اودىنا
مۇندان زيادا بىزنى

گەل كوئىل ساير ايلەگل
مۇنچاقلى اودا دۇشمە
آز بلب كان سوزلەيب
غامك چەشمەسن آچما
بى تاب بولب دوكرمەن
گوز ياشم چەشمە چەشمە
بيرو بارم قاھرانمە
ياخشى يامان ايشمە
گوناهمنى آفو ايلاب
يەتر مرادا بىزنى

ماحتۇم قولى بىنوۋا
بيچارە اينداليبى
بر پارچا ايبى غام دووران
بولمش آنك نەسىبى
آغلاسا چارە قىلماز
بو دەھرىنىڭ تەبىبى
ھەر مەجلىس ھەر سوخبەتدە
ياد ادك مەن غارىبى
اى يارانلار شاد ايلاك
خايرى دوغادا بىزنى

بەندەيى پەرمانام نە باردىرمەندە
راھىم سەن كەرىم سەن كەرەم كان سەندە
كەرەمك بولماسا غالدق دەرمەندە
راھىم ايلەيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

دەرگاھىدەن دىلەنەر نالشلى قۇللار
مۇناجات ايلەيب آچارلار دىللەر
يامانلىق گوتەرلەب يايلىسن ايللەر
راھىم ايلەيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

ماحتۇم قۇلى ايشىقك ايلارآردا
ايشىقكى كەمان اتقويماں آرادا
يەترگن ماقسۇۇدا ماحشار مرادا
راھىم ايلەيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

سولتانم

سەنڭ دەك قادردان دىلەك دىلارن
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتانم
غارىبام غامگىنەم نالش ايلارن
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

قادر آلا توگىن راحمان بارانى
اكىنڭ ھەم دەستى يەرك يارانى
يەرك گوگك آرشك كۇرسك يارانى
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

بىلبىلەر مەست بولسىن آلام ايلسىن
غايىغىلار دەپ بولسىن غاملار سوويلسىن
نووشروان واغتى دەي جاھان يايلىسىن
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

راحمەنڭ ايشىگى آرشدان آچلىسىن
نۇۇرك اينىب يەر يۇزىنە ساچلىسىن
غۇبار اۇچسىن آلام يۇزى آچلىسىن
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتانم

آلام تاقدىر گوزلار تاقدىر پەرمانى
جاھانى بەست ايله چقىسن پەرمانى
سەندەن بتەر دەدلى لەرك دەرمانى
راحم ايلهيب ياغمىر ياغدىر سولتايم

ادام اوغلى آواره در آسى در
 برسوز ديسهك ياغشى آريك بهسيدير
 بليپ بولماز حاقنى دوستى قابسيدير
 آلقيش آلساك مدام ايشك اوڭ بولار

ماحتۇم قۇلى سوزيم غيسغا شەرحى كۈپ
 بلمەزە ھىيچ، بلەنلەرە نەرحى كۈپ
 يەريك يەردەن آريك آردەن پارحى كۈپ
 موشگىل اولار سوزلەشەندە دەك بولار.

بىرى بارا يوز اورساڭ

دوغا قلسام دەرگاھە دوش گەلەرمى
 سەھەر تورىپ بىرى بارا يوز اورساڭ
 باراب بىر حاق دوستى خوش واغت بولارمى
 بىر كوشك چۈن يوز ھونارە يوز اورساڭ

سەھەر تورىپ نالش قلسام خودايا
 گۈنە قول گوتەرىپ يالبارسام آيا
 دەولەت اوچۈن باقساڭ دوولەتە مايا
 گەنج اوچۈن سحر اوقاب مارا يوز اورساڭ

غارىق بولساڭ دەريا دۇۇش گەلسەڭ دەردە
 تامغ اوچۈن آچما يوزيك دەن پەردە
 قاتيدان ديلەك اتمەگدى ناماردا
 ايشك دوشىپ دوستا يارا يوز اورساڭ

7

غىلق حاقندا

قارارەك بولار

حوزيك داش غابغى گۇلالەك سووى
 سۇوين ساچا چالساك قارارەك بولار
 ايچاك شەردەن سايلا ديلك غىياتدا
 ساقلاماساك كوشكىل گوزگيك زەك بولار.

ھەر كىشى كىم يامانلىقنى قاسد ايلار
 ايكى دونيا اوز ايشنە كەست ايلەر
 ياغشى غلىق دوشماننى دوست ايلەر
 غلىغك بەد بولسا ايشك جەك بولار.

يگيدنك بولماسا سوزدە دىگەرى
 اولينچا ايماندىن ايرىلماس سەرى
 ھەر كىمدە بولماسا ايمان اسەرى
 يۈرەگى ارىمەز سىياسەك بولار

ايا قادرسەندەن قودراتلى كىم بار
 كەرمىڭ گۇيىشلى در گوناھىم بىسىبار
 بىر زالىم قولىنا ايلاب گرفتار
 حايىراندا قويماغىن يازولجەلالم
 ماحتۇم قۇلى شەر ھەم بولسا شانىدا
 حايىرا دوندىر آرمان قويما جانىدا
 دۇنيا آخر دوست دوشمانىڭ ياندىدا
 شەرمەندە قويماغىن يازولجەلالم

حالىپنامەنىڭ

كەرەم ايلە ياراب قودراتلى سۇبھان
 غارىب غامگىن گەچەن حالىپا مەنىڭ
 آقلىم حايىرانىدىر اتمىشەم پوشمان
 بىلمەزلىكدە گەچەن سالىپا مەنىڭ

ماحشار گونى بولماساڭ سەن ماشادالدا 1
 ايشىم نىچىك گەچەر ياراب شول حالدا
 ايمانم مائىسنى ابران ات قولدا
 دۇشمانلار قويماغىن يولۇپا مەنىڭ

دىن قلىجن اۇرسام تەندە زورم يوق
 مەھتاجا نان بىرە لدە زرم يوق
 پافىر مەنەم سەندەن آيرم يەرم يوق
 بىر تە سەللى بەرگىن گوونمە مەنىڭ

استارسە دەڭ دۇشۇشلار باشاالتىن تاچ
 پاقىرلىق مۇلىكىندەن ماشا بەرگىن پاچ
 يايىرادان اتمە ناھاردا موحتاچ
 دىلاگم دۇشۇش اتمەز الپما مەنىڭ

آجن مەنەم سەندەن ئوزگە كىمىم بار
 ئوز بەرەن جانىڭا جەبراتمە جەبىبار
 ماحتۇم قۇلى آيدار كەرەملى غاففار
 نالېشىم قىلدىغىم پىغلىپا مەنىڭ

قۇلۇڭ بولدىم

يوقدان بارا گەتەردىڭ،
 مەن آندا قۇلۇڭ بولدىم
 دىدىڭكى الەستى بىرە بىكىم،
 مەن شوندا قۇلۇڭ بولدىم
 ايرادا بارىندا،

آدامدا قۇلۇڭ بولدىم
 گەرپانى گەر باقى،
 بىر دەمدە قۇلۇڭ بولدىم

مەستى حاكى جان بەردىڭ،
 ھەر زىندە قۇلۇڭ بولدىم
 جانى تەندەن آيرىدىڭ،
 شول دەمدە قۇلۇڭ بولدىم

ھەر ھەفتە ھەر ساغاتدا،
 ھەر دەمدە قولڭ بولدىم
 ھەر يىلدا ھەر آيدا،
 ھەر گۈندە قولڭ بولدىم
 گەر آشرات بىلە يۈردىم،
 گەر غامدا قولڭ بولدىم
 خۇدايا مەن نە آسى،
 شەرمەندە قولڭ بولدىم
 — بۇ ديارى پانىندا،
 يوقىدەر مەنڭ دەك بەر كار
 بارچا ساڭا آياندىر،
 نە حاجات قىلدىم ازھار
 ياخشىدان ايراق غالىب،
 يامان بىلە بولدىم يار
 بارمى گۇنا دەردىنە،
 ياراب مەندەي (1) گرفتار
 بۇ جىرم (2) ايلە گەلب مەن،
 دەر گامىڭا يا غافقار
 يۈزم يوقىدەر آيدارغا
 حالمنى مەن شەرمىسار (3)
 سەن بولمىساڭ نىگادار،
 كىمىر ماڭما مەدەدكار

سەنڭدەك آرقام بار،
 جاھاندا نىغامم بار
 نە يۈرە گىمىدە قارار،
 نە گوونىم ايچرە اقرار
 خۇدايا مەن نە آسى
 شەرمەندە قولڭ بولدىم
 گويا مەن بىرسەر گەردان،
 كەرۈەن ايزىن يىتر گەن
 اوغرىم يولىم يىتدىم،
 يول اۋستىندە اوتىرغان
 ياراب كىمىسە بولغايمى
 بىر مەنزىلە يەترگەن
 جانم يولىندا گورسىن،
 بۇ ايشلەرنى بىترگەن
 يۈزىچىلىك بىلمەز مەن،
 دەريا نىردە سۇو دورغان
 ياراب تاناپ آتغايمى،
 بىركە ناردان اوتىرغان
 يوقىمىش جاھاندا مەندەي،
 ئومىرن غاپىل اوتىرگەن
 خۇدايا مەن نە آسى،
 شەرمەندە قولڭ بولدىم
 دۇنيا غايىسى بىرلە،
 بولدى قارا بىغرىم قان

آخرەتنى ئوڭتىم،
 يۇڭگىردىم يەلدىم ھەريان
 بىر دەردە اوللا شىب مەن،
 سىنامدا ارەر پىنھان
 تاپلغايىمى سورا شىنام،
 ياراب بۇ دەردە دەرمان
 بىلىگەن دوواسىن اتتى،
 ھەر بەندەيى موسۇلمان
 بىلىم قىلماس آلاجن،
 قىر قىل اوتىرسا لوقمان
 دىلم بارماز دىلەگە،
 كوڭىل يۇزمۇڭ پەريشان
 لۇتقى ايلەگىن ياسوبجان،
 حاسرات بىلە بادى جان
 بارچا مۇشكىل ايشلەرم،
 سەن ۋە اوزۇڭ ايلە آسان
 خۇدايا مەن نە آسى،
 شەرمەندە قولۇڭ بولدىم

ماختۇم قۇلى خاتادان،
 قولدان غايىرى ايش گەلمەز
 چۇمدىم گونا چەشمەسنە،
 يۇرەك غايىناب جوش گەلمەز

ھايرا ايراق خيالدىن،
 شەر گۈۈنمىدەن داش گەلمەز
 مەستى دونيا بولب مەن،
 آقلىگىدەر ھۇۋش گەلمەز
 قورقار مەن اول دەرگاھا،
 رازى قىلسام خوش گەلمەز
 باغرىم آنداغ قايمىر،
 آھداستىدىن داش گەلمەز
 اخلاسى بىلە دىلەگەن.
 دەرگاھىدىن بوش گەلمەز
 اجاباتى نشانىنا،
 نياز اوقم دۇۋش گەلمەز
 خۇدايا مەن نە آسى،
 شەرمەندە قولۇڭ بولدىم

دۇنيانى اونۇتماق گەرەك

اليب آلايوليدىر دوغرى

دوريب گتمەك گەرەك

بى خودانك بىرلىگىن بەرحاق

بلىب آيتماق گەرەك

تىتوبا ايلاب دۇنيانى

بلىكۇللى اونۇتماق گەرەك

سى اگەر سەھو ايلە سەك

دونىب ياقاڭ تۇتماق گەرەك

جىم جايزىر دىنمايان،

حاق قۇللۇغىن اتمەك گەرەك

حى حامىدىن ياد ادەرھو كىمىلە كىمنى ايلەدى

خى خودا مەن دىدىيو ايكى جاھانى ايلەدى

دال دەللاتىر دىۇبەن مۇستاپانى ايلەدى

دال زەلىلەك چە كىمەس دىب باساپانى ايلەدى

رى راحمات باخرىدان اخلاس اومىدتۇتماق

گەرەك

زى زىادا نەبىسكى دۇنيا اۇچون آلدىرماغن

سىن سوبحاننىكى ياد اديب غافلاتايلدىرماغن

سىن شەپتان يولىنا گۇل كوڭلىكى آلدىرماغن

سادسا بىر ايلە آتاشا سووابىكى ياندىرماغن

زاد زابت بىرلە سورسا نا جوواب اتمەك

گەرەك

تاي تامغ بىرلە كوڭلىنى

نەبىس يولىنا سالماغن

زاي زولوم ايلەب اوگون دووزمزا يانماغن

آين آلام دۇزدى گەروان سەن ھەم

اوندان غالماغن

غايىن غانى مەن مالى مولىكم باقىدىر

دىب سانماغن

فى فاراغات واغت اكەن نەبىسكىنى

رام اتمەك گەرەك

قى - قرابات ايستە سەك بو يولدا

بىلىك باغلاغل

كابد گوناھك ياد اديب تىز تورسەھەرلەر

آغلاغل

لام - لۇتبىن قل اۇمىد شەپتاندىن

اوزىك سايلاغل

مىم مرادك ايسلەپ آجزلەك يادا ايلە گل

نۇفۇن - نوۋرى راحماتىدىن چن اۇمىد

اتمەك گەرەك

واو-واسلى رتبەسەن بىر گزلى بازار ايلەدى

ھى - ھەلا كەتلىك بىلە آشقىلار بىن زار ايلەدى

لا - لا اللانى دىب اوزىن آشكارايلەدى

يەرگە بەردى مەسكەنەت آسمانى دووار ايلهدى
مەرد بولان آشق يولندا جانن اونوتماق
گەرەك

پاياراتغان پولينا نانگىنى بەرسەك آز
ھەنوز

تەن بورەنە اوتىرىپ تونگىنى بەرسەك
آز ھەنوز

رەشكىسى سورخاڭ (1) سولدىرىپ قانگىنى
بەرسەك آز ھەنوز

ھامى اى ماھتوم قولى چانگىنى
بەرسەك آز ھەنوز

نە اوچون جاناننى اسلاپ جانىن
اونوتماق گەرەك

(1) قزل

باغشلا بزنى

رەسول دامادىر ءاوز آرىسلانكدر
يا امام آليغا باغيشلا بزنى
چەشم چراغمدىر نۇۋرى آينىكدر
يا امام ھاسانا باغشلا بزنى

يالان دونيا كىمە بەردى ۋەپانى
آخىراتدا آنلار سۈرەر سافانى
شىمرىد ايله يەزىد بەردى جەپانى
يا ائمام ھوساينا باغشلا بزنى

ناسر ساييار مەروان ھەكىم دوورندە
آغلايىپ قالدىلار چەپا جوورىندە
چاچا آتدىلار دۇمشىق شەھرىندە
زەينەب آيىدەينە باغشلا بزنى

فاتما زوھرەدر لوزك انەسى
زاتىدا بىر زەررە يوقدر گوناسى
ھەمايون داغىدر آخىر بىناسى
مۇھاممەت باقرا باغشلا بزنى

كەمالى فەلەكەن آشىپ آرىشدىن
باشا قويدى جەتدى گەيدىگى تاجىدىن
لۇچ كەراماد بىلەن قالدى ھاجىدىن
يا ائمام جاغپارا باغشلا بزنى

كەم بولار ايشىگىدە ناخىگە سېھربار
 اقل روڭكا يەتشمەز قودراتلى جەببار
 دۇشماننىڭ دوستىڭ اتىڭ گرىپدار
 مۇۋسايى كازىمە باغشلا بىزنى

دە گىدوشلار ياندا بىر بى كەمالام
 آشغام مەچنوناڭ شىكستە حالام
 سىنايى حورلسان زوۋوۋارى آلەم
 يا امام رزايە باغشلا بىزنى
 اماملار ايشىقىدا ماڭا بەرگىن جام
 آچاين زىبانم اوقاين كەلام
 ايلاهى بەھاققى فاتمىي قىيام
 مۇھاممەد ناقيە باغشلا بىزنى
 دۇنيادا چەكلىلەر يۈز دەردى داغى
 ماغشار گون مەنەرلەر سايلاپ براغى
 حاقىقات يولىنىڭ شەمغى چراغى
 اول ايمام ناقيىا باغشلا بىزنى
 ياقىن كوڭل بىلەن مۇشتاقام بەندە
 يادىڭز ايلارەم تاۋارام زەندە
 آدى گۇندەن مەشھور اولمۇش آلەمدا
 يا ايمام اسكەرە باغشلا بىزنى
 قاپداغىندان يول آچىلسا يا جوچە
 دونيا يوزى دولار زۇلۇم بىلەن كوچە
 زامان آخىرىندا گەلەر خروجا
 يا ساحبى زامان باغشلا بىزنى

ماحتۇم قۇلى آيدارمەن ھاكى پايمە
 ايماملار يولندا چانى پدايمە
 كەمىنە بەندەيەم گەلىپ گەدايمە
 يا آبباس آليىا باغشلا بىزنى

يالبارماق

جەللىل اى جەببار اى اوزك بلىرسەن
 جاھان اچرە جرمىم چىقاردىم چەندەن
 بەندەمەن نە قىلساڭ اوزك قىلىرسەن
 گوناھم گويچ آلب باسدى گۇن گۇندەن
 دەرگاھىڭدەن دەرمان دىلەنەى نەجە
 اوزىن ءۇمرىم سانن سارپ ائىدىم
 ھىجە
 يوك آغر يول ايراق غاراڭقى
 گىجە
 جان مەم جەۋلان اۇرار چىقماغە
 تەندەن
 راھى رودەم ماندە بولىپ ءوتىردىم
 كەرەمكا سىغىن پەنا گەتتىردىم
 يولداشم يوق ائىدىم يولى يتىردىم
 نەبىس انسافدەن ءوتىدى شۇم شەيتان
 تەندەن

حاسيلىم اۇسياندر (1) گەندەلىگىمدەن
اولىم آسان بىلىم زىندە (2) لىگىمدەن

حجالاتە غالىم بەندەلىگىمدەن
ساڭما لايىق امەل گەلمەدى مەندەن

حاسرات بىلەن گەچىم خايراندا غالىم

دەرگاھىڭ دالداسىنە سىغىپ گەلدىم

نەفس ايلە شەيتاننىڭ پايمالى بولدىم

ئاپام مەنى لۇتق اديب غوتارغىن ئىندەن

احلاسىم آرى قىل يالانىم يوق ات

دلىمى اوزون ات يوزىمى آق ات

خاتاردان حىز (3) ايلە خارامدان پاك ات

تووفىقنىڭ بار ايلاب توبە بورچىندەن

ماحتۇم قۇلى آشنالىق بىر اېشق ايلە

سىناما سەر بلە جەشمى اشك ايلە

آغمالىم آڭلاسام غالىم موشىگە

بەرىم يوق آيرىلىپ بار قۇرغە سەندەن

(1) گونا. (2) دىربىلىك (ياشايش) (3) غورقىدان ساقلا.

قىياماتدان اولڭ بولجاق

ايشلەر حاقدىدا.

آرتسا گەرەكەر.

غارداشلار گون گوندەن بەتەر بولبدى
يل يىلداڭ بەدغادىلار آرتسا گەرەكەر
آراق ايچىپ زىناقىلان جاھاندا
بەللى مەشھور بولب دۇرسا گەرەكەر

مۇسلمان غارداشلار دونماڭبو يولداڭ
گەچەرسىز سىراتداڭ اينىچە درغىلداڭ
دەججال گەلەر دىرلەر بىر نىچە يىلداڭ
آلاما بىر غاوغا سالىسا گەرەكەر

گوزى بىردى غارا گەيمىش قاددىنا
غارىب يانار خارلىمىڭ لودىنا
شام شەرىفى روم مەكىگە مەدىنە
موسلمانلار غاچىپ دوۋلىسا گەرەكەر

ايسا مەھدى گەلسە آدىلەر زاتىدىر
يەجۈچ مەجۈچ گەلسە زۇلمى ھەيھاتىدىر
قولاغى يەردەن سۇيرە نەربىر ياوز زاتىدىر
قافى داغنى دەشىپ گەلسە گەرەكەر

قالام تىرلار يەتمىلەرڭ زارىندىن
جوشغىن گەچەر آشقىلارڭ سەرىندەن
گوك يارىلىپ داغلار سارسار يەرىندەن
اسراپىل سۈرىنى چالىسا گەرەكەر

دەريالار غوراردا سۇلار چەكىلەر
 آى گۈنلەر توتىلار يىلىز دوكىلەر
 بەلەنت داغلار لەرار يەر گۈۈك يىقىلار
 يالگۈز مەولام اوزى غالىسا گەرەكىر

قارق گۈن ياغمور ياغار يەر كۈك بىلىمەز
 حاقدان باشغا جانلى چاناوەر غالىماز
 اسراپل جان بەرىپ سور ھەم چالناماز
 تازەدەن گۈرگەزىپ چقسا گەرەكىر

آجال گەلسە بەندە خانى مانندان
 آيرىلار ايل گۈندەن شىرىن جانندان
 آللاڭك لەرىندەن حاق پەرمانندان
 ازرايل اۈز جانين آلسا گەرەكىر

بىر براغنى حۈللە بلە بەزارلەر
 آلتىن كۈمۈش غۇل ياشىل دۇزەرلەر
 تورت پەرىشتە دىرەلىپان گەزەرلەر
 موخاممەت قابرىنا گەلسە گەرەكىر

سەدا چقار پەرىشتانڭ بىرىندەن
 لەبەيەك دىيىپ تورىپ گەلەر يەرىندەن
 قابىر يارىلىپ قوم دوكىلەر سەرىندەن
 ولى اومماتم دىيىپ غالىسە گەرەكىر
 گوۈننە خوۋف دوشەر ماحشار يەرىندەن
 اۈممام قانى دىيىپ سورار اۈمىندەن
 سەجدەگە باش قويار تورماز يەرىندەن
 تور دىگەن املەر گەلسە گەرەكىر

آندان سوڭ اسراپل سۇۋر آلار يىنە
 گۈزىن تكيىپ دورار حاڭك يولىنە
 آيرىلان جان قايتا گىرەر تەنىنە
 روحلار مەكاننە گىرسە گەرەكىر

آسغرىب آسغرىب گۈردەن چقارلار
 تۇرىبان آسمانا گۈزىن تىكەرلەر
 بويرغانشېب چار تاراپا باقارلار
 قارق يىل حايىران بولب دۇرسا گەرەكىر

گۈرەرلەر قورت قوشلار قاچماز يانندا
 دەريالار قىزىرلېب كەلىر شانندان
 ھەر كىمىسە اوز سەۋدگنڭ يانندان
 بلە ھەمدەم بولب دۇرسا گەرەكىر

زبانى مەلەكلەر گۈزىنى توتىش
 تەرەزى غورىلىش گۈن نۇرى كىتىش
 آت بەرەنلەر براق حايىر احسان كىتىش
 دونى حۈللە بولب گەلسە گەرەكىر

بەيك دىۋان قورلر بىر ايش دۇزولۇر
 گۈن يۈزى چەۋرولۇر آلام قىزىرلور
 مەينىڭ جىغر جىغر غايىناپ سىزىلۇر
 بەرگەن ئانڭ سايا بولسا گەرەكىر

گەلڭ اىنىدى مومىن قۇللارنا دىيەرمش
 قايسى ايشىدە قايسى يولك گەزەرمش
 موخاممەت خاتىرنا يالقاۋادەرمش
 مۇسولمانلار مونى گۈرسە گەرەكىر

پەرغون ھامان شەددات نىجە كاپرلەر
 ۋالېدىك دىيىپ ھايران بولۇپ دۇرارلار
 بۇنى كىم تىرىلتىدى دىيان سۇرارلار
 شۇمىن قوللار جۈۋاب بەرسە گەرە كىم

شادقلاری قایغی بله دهب بولار
اوت چافیلار غووغالاری کوپ بولار
آحیریندا یوزیگر می ساپ بولار
اون ایکی گوروه ادیب سورسا گهره کدر

بر گوروھی حنزیر (1) بولب گه زهرلر
بر گوروھی مایمون بولب آزارلار
بر گوروھی کورکهر بولب آزارلار
ادهنی آلیینا گه لسه گهره کدر

كەمسەنەڭ تەنەندە اوت يالین يادار
 كەمسەنەڭ آغزیندا غان ایرك قاینار
 آمالسیز موللار دللەرىن چەینار
 دەبیم آنی شەیلە قلسا گەرە كىر

كەمسەنڭا ئىچىنىدىن ئوت يالىن ئوتتۇر
كەمسەلەر مەست بولۇپ يىقىلىپ ياتار
كەمسەنڭا ئايغۇ ئاللىنىدىن بىرەر
باشى بىلەن يوراپ بارسا گەرەككە

اون قات قزغین دهر گه چهر استنا
یۇز تۇبان باشلاری قوشهر بویینما
دیلى سوینب دوشهر یهتهر غارنما
آمالنا چولاشب غالسما گهره کدر

مۇمىنە امر بولار كاپرى قوولار
نەر بوغرا دەك بولب يلانلار توولار
حالايق جەم بولب ھەر يانا ايغلار
موھاممات تۇۇغنى قورسا گەرەكەر

قورقو دوشەر پيغەمبەرلەر جانينا
اوغل گەلمەز آتاسىڭ يانينا

موھاممەت باشلايىب ميزان دۇيىنا
ياشل آلەم قوريب دورسا گەرەكدر

قوج جاقلار اوغلام ديب آدام پينغامبهدر

ابراہیم آیدارلار یا بیری ہار

مۇۋسا ئىسا آيدار يارادان جەببار

شہر کم ءاوزین دیلاب آلسا گہرہ کدر

نەساغنى بىلەرلەر نە اوغنى نە سۈۈل

غوغلار كۆب بولار قىلارلار حوول

باشين آچب آيدار مەھەممەد رەسۇل

وای اومما تم دیمب تورسا گهره کدر

حالا یقیناً بلهز گوزده یاشینی

تانشب سوراشمهز قووم غارداشني

مهیداندا غورالان میزان باشنی

اسرائیل یهو قیامان دو سه گره کدر

كاپرى بەزارلەر آتاش تونينە
 سورەرلەر اەلەرلەر دووزاخ شانينە
 غاتردەك يىلانلار گەلىپ يانينە
 بوغرا بويون يىلان سوقسا گەرەكەر
 ھاراي دىيىپ اغلار بولماز ھېچ ھاراي
 پەرياد دىيىپ يىغلارلار قايدا مەن باراي
 يالانچى دۇنيەدە بۇ قاباساراي
 اشەكدەك اشقىرىپ يورسە گەرەكەر
 ايندى گەلدەك موئمىن قوللار ئادەرمش
 قايسى ايشىدە قايسى يولدا گەرەرمش
 موھاممەت خاترنا يالقاو ادەرمش
 بىلمەككەر مونى بىلسە گەرەكەر
 موئمىن قوللار گەچىپ گىدەر يەلدەك
 كىمىسەلەر يىلدىرىم كىمىسەلەر يەلدەك
 كىمىسەلەر لىندەك كىمىسەلەر سىلدەك
 كىمىسە اوچار قوشىدەك اوچسا گەرەكەر
 اوچ موڭ يىلقى بولدى موڭى چىقىدىن
 بىر موڭى ھەنۇردىر موڭى اينىشىدىن
 قاراڭقى گىجەدەن يىتى قىلچىدان
 كىمىلەر گىجە گۈندە اوتسە گەرەكەر
 كىمىسەلەر اون گۈندە كىمىسە بىر آيدا
 كىمىسە غولىن ياڭلاغ چىغىر سارىدا
 كىمى بىر يىلدا اوتە كىمىسە قىرغاق آيدا
 سوڭى اون باش موڭى بىلدا اوتسە گەرەكەر

بىرنەچە موڭ يىللار قانلار ساچانسوڭ
 سىرات كوپرسىندەن آمان گەچەنسوڭ
 كووسەر ساقىسىندان شەراب ايچەنسوڭ
 قاررى يىگىت بىر ياشە گەلسە گەرەكەر
 يىگىتلەر ياشل تاج قويار باشىدا
 يوسى جەمالىدا لىسا ياشىدا
 داويدىڭ اورنىدا اوتىز ياشىدا
 ھەر كىم اوز سەۋدىگىن آلسا گەرەكەر
 يەتمەش حوللا گەيىپ تاختا قونارلار
 زەبەرچەت اويانلى براغ مونەرلەر
 بەھىشت ابچەرە گەزىپ سەيران قىلارلار
 اولمەز يىتمەز جاۋدان غالىسە گەرەكەر
 يەتمەش خارىر دوشەك دوشاب آستىدا
 يەتمەش خورغول غاۋشىرىپ دورە قاسىدىنا
 تۇۋىيى آغاچ سايا سالار اوستىدا
 خاقنىڭ جەمالنى گۈرسە گەرەكەر
 دۇنيا دىيىپ بۇدۇنيا ياتان سەر خوشلار
 اينانماغان كاپر بولار يولداشلار
 ماختۇمقۇلى آيدار گەلەر شو ايشىلەر
 قىيامات گۈن قوللار گۈرسە گەرەكەر

بولارسەن

بەلەنت داغلار بەيكلىگىڭا بۇۋسانما
گۈزەردە سوبولان زەردەك بولارسەن
ئەرەك درەيا ھاياتىڭا قوۋانما
واغنىڭ يەتسە قورپ يەردەك بولارسەن

داغلارنىڭ آرسىلانى باير پەلەڭنى
موش بلە دەك بولار پىل پە شەجەڭنى
چەيخون دەرياسىنى نىلى نەھەڭنى
قولاغنا اورلان خار دەك بولارسەن

قىياماتدان بىر سوز دىدىم بايقان
غاراۋباردىر يەرسىز اورلان تايانقان
زالملار خار بولار غالار آيانقان
غارىپسەن آغلاما شىردەك بولارسەن

ياخشى بەدەۋ مۇنەن حوب ماحىب
غۇچان
بەيلە ئادىب مۇندىن باقاغا گۈچەن
حاقىقات نامەرتىر ايمانسىز گەچەن
ايمان بلەن بارىساڭ نەردەك بولارسەن

بارچا نەسىحاتىر ايللەرە سوزىڭ
ايل اتمەسەن اوزال اتىگلسەن ئوزىڭ
آلملەرە اويساڭ آچىلار گوزىڭ
جاھلەرە اويساڭ كوردەك بولارسەن

لوقمان دەك ھەر ايشىڭ چارەسىن بىلسەڭ
اەسگەندەردەك يەرنىڭ يوزىنى آلساڭ
روستەم دەك دەولەرنى پەرمانا سالىساڭ
يەرە يە گسان بولساڭ يەردەك بولارسەن

ماحتومقۇلى غاراب سوزلە ئاشىڭنى
جاين تابساڭ سارفات بولسە ئاشىڭنى
كامل تابساڭ قوى يۈولنىدا باشىڭنى
آر ايزىندا گەزىسەك آردەك بولارسەن

گەلسە گەرەكلىرى.

آمنا سىدىقنا ماحشار(1) گۈنلەرى
بىر گۈن آلتىمۇدان گەلسە گەرەكلىرى
حازار ايلە اوسار آجال يەللەرى
جەسەتدەن(2) جانلارى آلسا گەرەكلىرى

آجال غارىشى گەلسە دوغرى دورارسىڭ
غۇچماغايەرىڭ يوق گۈكسىڭ گەرەرسىڭ
ياقلىز اەتەكسىز دونا گىرەرسىڭ
توينىكسىز اويلەرە سالىسا گەرەكلىرى

مۈككەر نەكىر سورار قويماز خوشىڭا
ھىچ بىر آھاڭ يەتمەز دەگرە داشىڭا
ياخشى يامان ادەن ايشىڭ باشىڭا
بىرىن بىرىن غايىپ گەلسە گەرەكلىرى

«دابىەتل آر» گوتار باشا قورانى
سەير ادب گەزەرمش آلام جاھانى
سەيلەك سولار ياغب توتار دۇنيانى
گورنەز بەدغاتلار گەلسە گەرە كىر

يۇرا گم جوش اۇرار اېشقك ھوواسى
يقيلا يوق بولار دۇنيا بىناسى
ايرەن تيرەن دوشەر ماحشار غووغاسى
آراسات مەيدانى گەلسە گەرە كىر

اينانماساڭ حابار آغىڭ آرىفدان (1)
آندان سىوڭ دىگەڭ گەل شو
غارىبدان

ساھرا دەشتە ماشوق ماغرىبدان
مەلەكلەر زارب اورب سورسە گەرە كىر

شەپاغاتچى بولار اولگون ارەنلەر
بىر بىرنى تانىر غاچب عيورەنلەر
اينانماغان كاپر بولار يارانلار
ھەر كىم بىر سوراتدا قوپسا گەرە كىر

آغمالڭ سورالار نچوك ايقبالدر
غووغالار كوپ بولار بىر آجاب حالدر
نچەلەر گوڭدىرلەر نچەلەر لالدر
نچەلەر دل چەيناب دۇرسا گەرە كىر

نچەلەر سويىرەنب تورا بىلمەزلەر
مەلەكلەر (1) زارىبىدەن دۇرا بىلمەزلەر
نچەلەر گوز-زىدر گورە بىلمەزلەر
نچەلەر ايت بولب اويىرسە گەرە كىر

نچەلەرنىڭ گورەر گوزىن اويىدىرلار
نچەلەرە زەھەر زاقغون ايدىرلەر

نچەلەرە اوتدان دونلار گەيدىرلەر
نچەلەر مایموندەك بولسا گەرە كىر

نجانڭ آغزندان آقار ايرىڭ قان

نچەلەر اورتەنەر چىقماز قاھبا جان

نچەلەر يوزىندىر نچەلەر آرقان

سويت حور باشى بلەن يورسە گەرە كىر

بىر تارافدان گەلەر ميزان قورولور

بىر تارافدان اوتلى گورزى اورىلور

بىر تارافدان يەكە يەكە سورالور

ھەر كىم اوز حسابىن بەرسە گەرە كىر

يىلان چقار پىلدەك دىشلەرى اردەك

نچەسى غاتردەك نچەسى خار (2) دەك

نچەسى بوغرادەك نچەسى نەر دەك

چىرىشىب-چىرىشىب دورسا گەرە كىر

غىيبات كەش سۇوراتى مسالى حو كىر

غارنى يەرە دەئەر گوزلەرى گو كىر

زناچىلار جانى زولماتدا بە كىر

آلارنى دورت مىجا چەكسە گەرە كىر

اوغرىدىن حارامدان آلان پوللارىڭ
توتارلار داغلارلار كەسب دىلەرىن
پوشايمان ادەرلەر ئوتەن گۈنلەرىن
ابەدى زنداندا غالىسا كەرەكەر

رەسول آرشڭ ساياسىتىدە بولارلار
اۋماتلار آغلاشپ زارى قىلارلار
شەرىقاتسىز پىرلەر اينەك بولارلار
سوپىسى بوغرا دەك چاۋسە كەرەكەر

ماحتۇم قولى قالماز آدام ئولمەيەن
حاقى يادا سالپ قوللىق قىلمايان
بو دۇنيادە مەستلىك بىلە بىلمەيەن
ماحشار گۈنى آيلىپ بىلسە كەرەكەر

قالار يارانلار

گەل گوونم آزم ايله باقى دۇنيايە
پانى دۇنيادە كم قالار يارانلار
بودۇنيا اول دۇنيا مولكى موولايە
نە كاپىردر موڭگر بولار يارانلار

كم قالار اولمەيەن آجەل يەتەنسوك
قويمازلار گەزمە گە ياقاڭ تونانسوك
ايسا مەھدى بىلە گەلب ئوتەنسوك
اسراپل سورنى اورار يارانلار

آزراپل قاهرراپل اينەر شەيتانا
شەيتان آجىز بولب قاچار ھەريانا
بىلەر كم قوتلماز بارسا ھەريانا
سەرەندىبە بارىپ اولەر يارانلار

اول گۇننىڭ خاسابى گەچەر پەرۋايا
آسمانى سۈست ايلار زەمىنى زايا
غازاب دۇنيىن گەيىپ گەلەر دەرپايا
دەريالار قورىپان قالار يارانلار

يقيىلار يوق بولار باغلار سارايلار
يىلدىزلار دۈكىلەر دولار جايلار
گون شوغلاسىز دوغار تۈنلار آيلار
داغلاردا قۇرشىندەك ارىر يارانلار

آدامڭ نەفسىدەك ياغدىر بارانى
 اوت كىمىن جاغلادى چاقارانسانى
 آزايل ھەم بەرب امانات جانى
 تورت پەرىشتە تازە دىرىلەر يارانلار

اسراپل سۇرچالار چىغىر ھەريان
 يوق بولان جەسەدلەر آيرىلشان جان
 كەسىلەن دللەر قورى استىخان
 آسغرىش-آسغرىش دىرىلەر يارانلار

برىاندان آتاش بار برىاندان آزاب
 برىاندان سوراغ بار برىاندان جوواب
 برىاندان ميزان بار برىاندان حساب
 ادەن ايشاڭ بىر-بىر سورلار يارانلار

دىنە گووا دىرلەر پارزى سۇننەتى
 يەتمىش اوچ پىرقاز گورىڭ مللەتى
 اون ايكى بولەك بولار رەسول اۇمماتى
 ھەر بىرى بىر جىنس دە سورالار يارانلار

قولسىز قوپار قوششا يامان سانانلار
 دوڭوز بولوب تورار ناماز قوبانلار
 زەكاتسىزڭ قارنى يلان ايچيانلار
 دولىبان داغ كىمىن بولار يارانلار

تاشلا گورنەر بوگون گۈلەنەن سىرلار
 يالاندان گووالك بەرەن يەسەرلار
 يەڭسەننەن بوغازنا دەڭ كەسەرلەر
 اوتلى چوماق بىرلە اورىلار يارانلار

جەبىر ادەن حاكىملەر تورارلار گونجىز
 گورىپ آيتماغانلار غالارلار دلسىز
 زىناخور باشى غارننە قوپارلار قولسىز
 آياغى باشنە يورىر يارانلار

بو دۇنيادە مەنەم-مەنەم دىنە
 جەبىر ايشنى خالق اوستىنە قويانا
 بر اوت بولار يەتم مالىن ايمەنە
 رەسۇا شەرمەندە بولار يارانلار

ماحشار خالقى بەدايسىندەن يگرەنەر
 گونالەرى يەردەن گو كە دىرەنەر
 سوپىت خوراچە گەسى يەردەن سۇيرەنەر
 قارنى داغدەك اوتدەن دولار يارانلار

شەراب خورڭ بولماز گوزى اورنىدا
 دىشى سىغرىشاخى دە كىر بورنىدا
 دوداغى سىناسىندا دلى قارىندا
 ايدىگى آغزىندان گەلەر يارانلار

آتا انە آغردانڭ گونلەرى
 ايچى ياشل اووتدان بولار دونلارى
 خالقا رسوا آلا بولار تەنلەرى
 سۇۋ اورندا زەھەر بەرلەر يارانلار

اون ايكى نىجى گور وە گورڭلەر نادر
 مەسجد بوغرا بولار مۇنىبان گىدەر
 اماملارى سورار مۇافىزىن آيدار
 يوزلەرى آي كىمىن بولار يارانلار

كەلامدا گوردېگىن سوزلار دىلمز
آخىر آجال اوستىندەدر يوليمز
ماحتۇم قولى آيدار بىزك حاليمز
ياراب اولىگون نچوك بولار يارانلار

بەھىشتىڭ.

گوگدەن يوقارىدر ارشدان ايشاق
لەي يارانلار اورنى اوزى بەھىشتىڭ
مەزار موڭ نغماسى يوز موڭ ماقامى
ھەمىشە قوريلغى سازى بەھىشتىڭ

خىر ياشىن روزى قىلسا گەزماگە
داود كاتىپلىگىن بەرسە يازماغا
گىجە گوندىز دورسام شەرحىن دوزمە گە
موڭدەن بىر آيدىلماز سوزى بەھىشتىڭ

دەرويشلەر دۇيش گورب بولمىش آشقى
اوزالدىن قوريلمىش ارشك ايشكى
الامنى غازق ادەر نوردان ايشقى
اگەر بىر آچىلسا يۇزى بەھىشتىڭ

ۋاسپنى يازماغا سوزم دلم يوق
حاق اوزى حاكىمدىر جەبرى زولم يوق
قايسى غام يوق قارىلق يوق اولم يوق
اوزىلمەز سوويلمەز يازى بەھىشتىڭ

موڭ شىرەدەن ماجون اولب غاتىلان
قارا ساچى اق توپقىدا چاتىلان
باشدان اق بولشى نوردان بىتلەن
سالانار سىپانار خورى بەھىشتىڭ

ماحتۇم قولى واسپى گەلمەز تىللەرە
دلەگەلسە بەيان اتسەم ايللەرە
آسى بەندەلەرە مومىن قوللارا
ياراب اوزك روزى لەيلە بەھىشتىڭ

يايلارى باردر.

قونار مۇندىن آشلامازلار گوچەرلەر
كرىشسىز قورىلان يايلارى باردر
ياقاسىز اتەكسىز بىر دون بچەرلەر
ايشكىسىز تۇيىنكىسىز اويلەرى باردر

آخىرەت اوينە التىب سالارلار

حاق راحمات اتسىن دىب دوغاقىلارلار
مەن رەببىڭ دىب مونكر نەكر گەلەر
جووابىن بەرمەسەڭ وايلارى باردر

اتمىشك كان بولسا يەر سەنى غىسار
سوڭىگىڭ لەرزىن اۇرار يوراڭك تووسار
ساغىڭدان سولڭىڭدان اوت يالىن اوسەر
بى نامازا شونداغ اويلەرى باردر

اسپەلە ساپلىن اشكا دەر كاردر
شەيتان اونك اوچين ھەم مەدەد كاردر
جەھەننەم دىگەن بىر دوزاخى باردى
غىبەت كەشە شەپلە جايلارى باردى

گورە بىلمەز غارداشنى ايلينى
گەچە بىلمەز آندا سىراد يولنى
تامشانا تامشانا چەيناردىلىنى
تاشكلا قىياماندا ھايالارى باردى

بىسىملا دىب اوقاب قوران ھەم ياسىن
گوويندەن چقارما خاقك سەناسىن
ماحتۇم قۇلى خاق گەچەرگەي گوناسىن
جەننەتل مەوادەك جايلارى باردى

آمانھەي

خادىسدان رووايات بىر سۆز دىيەين
ھەيھات گۇندەن زۇلمات گۇندەن آمانھەي
تاشگرى قۇللارينا آشكار ادەين
زۇلمات گۇندەن ھەيھات گۇندەن آمانھەي

اليفى آنت ايچىندە پەرواز گەلەرمىش
آدى دەججال اۋزى كاپىر بولارمىش
ساغىندا سولنىدا تورت داغ گەلەرمىش
ھەيھات گۇندەن زۇلمات گۇندەن آمانھەي

تاشگرى مەندىرىن دىب ادەر دالاشى
مەھدى آنك بىرلە قىلار سىواسى
تورت شەھەرە گىرەرمىش اسلام غارداشى
ھەيھات گۇندەن زۇلمات گۇندەن آمانھەي

جاشكلار آسىپ گەلەر اشەك بوينىنا
مۇسۇلمانلار گىرمەز آنك اوينىنا
كاپىرلەر خاق بىلب گىرەردىنىنە
ھەيھات گۇندەن زۇلمات گۇندەن آمانھەي

دەججال خالقا اورار كاپىر اوورىلەر
بۇلتلار يۇگرىش ب تۇۋپان قورىلار
تايران ابا بىلدا كاپىر قىلار
ھەيھات گۇندەن زۇلمات گۇندەن آمانھەي

ايسا صاحب زامان گەلەر شول حالدا
 آدل بولب وەزىر بولار اول گۈندە
 تۇتارلار يەججالى اۇلدىرلەر آندا
 زۇلمات گۈندەن ھەيھات گۈندەن آمان ھەي

اۈچ مەرتەبە غاچار دەججال اشەگى
 غۇتارماز ھىچ يەرە مەھدىنىڭ آتى
 شول واغىدا گۈتەرلەر قورآنڭ خاتى
 ھەيھات گۈندەن زۇلمات گۈندەن آمان ھەي
 اشىب شونى يەججول گەلەر قىرقلان
 قاب داغىنى دەش ب گەلەر بىر يەردەن
 يوق ادەر زات قويمان پانى دۇنيادەن
 ھەيھات گۈندەن زۇلمات گۈندەن آمان ھەي

ماحتۇم قۇلى آيدار سوزڭ سەرەسىن
 حاقدان اۈزگە ھىچ كىم بىلمەز چارەسىن
 يەججولدان سولڭ گۈرەر ماحشار غاوغاسىن
 ھەيھات گۈندەن زۇلمات گۈندەن آمان ھەي

آخىر زامان گەلەر

اى يارانلار مۇسۇلمانلار
 بىر گون آخىر زامان گەلەر
 كوهى قافى داغدان آش ب
 دەججال اولدەم رووون گەلەر

اۋشبو دۇنيادەن گەچەنلەر
 حاقدان شەرابىن ايچەنلەر
 آتاسنا ياش بېچەلەر
 سو گوتەرب رووان گەلەر

خودايمىنڭ راھماتى دىب
 حاق بويرىغن قىلمادى دىب
 سەھەر خوداغا يىغلادى دىب
 سەكز بەھىشت خوۋبان گەلەر

اومماتلارغا شەفقاتى دىب
 مۇھاممەدڭ اۋماتى دىب
 اۋچماق ايچرە گىرگەلەر دىب
 خودايمىدان پەرمان گەلەر

جاھاندىن اوتىدى نە جانلار
مۇندا قىلب حايىر احسانلار
اى يارانلار مۇسۇلمانلار
آندا تاحتى رووان گەلەر

ماحتۇم قۇلى حايىرات اتسەڭ
غارىبلار گووننى شاد اتسەڭ
اوتەندەن پۇل سراتدان سوڭ
مۇندا بەرگەن قۇربان گەلەر

يارانلار (قىيامات)

بەيان اتسەم قىيامادڭ واسىپنى
دافى داشلار تەكبىز بولار يارانلار
اول باشى بۇ باشى مۇڭ يىللىق دونيا
مىسلى بىر اوى كىبى دار بولار يارانلار

گوونىم اندىشەدە خۇدابا يۇۇتما
گىجەدە گەندىزدە خۇدانى اۇنتما
وەپاسى يوق مۇنى احلاسلى تۇتما
آسلى مۇڭ بىوەپادىر يارانلار

آلم ارمش آمىلارنىڭ سۇلتانى
كىم مۇندا ايز زاتلاب تۇتسا موللانى
ايشى باشىدا آيتسا كىم بىسىللانى
قىياماتدا قولن تۇتار يارانلار

راست بەندەسى سەھەر تۇرۇپ خاقلاغان
گۈن چىيانچا ياتىپ خۇدا يوقلاغان
تاشكرىنىڭ دۇشمانى تووقى ساقلاغان
آنڭ جايى جەھەننەمدىر يارانلار

اونى اون ايكىدەن قويان سۇيت حورلار
اوتدان بوغرا سالب قۇلن تۇتارلار
آراسات جايندا آنى حورلارلار
سۇيت حور باشى بلەن گەزەرىارانلار

سۇيت حورلارڭ ايكى گوزن اويارلار
آغزن آچىپ قۇرغاشنلار قۇيارلار
حالال دىەر اونى اون بىر قويانلار
آندىن يوقارىسى حارام يارانلار

برقسىم توفراقدان آدام يارادر
قاىغونى كوب چەكسەڭ مەھنەدڭ آرتار
بارچا بەندە بردابان يەردە ياتار
گورمەگەن غىباتنى آيتماڭ يارانلار

حاق ساقلاسىن بوواش باسان آياقدان
چاھارشانباگون تىغ دەگرلەن درناقان
شۇغل بولب غافى گەزەن غۇلاقان
آلار بلەن زىنھار مېورماڭ يارانلار

نجهلەر قان آغلاپ بولارلار شهيدا
بههبيت يوق آتا انه آغادان آسلا
قياماتلق اوقاشاندان بار پهيدا
جانكا دهلات بولار يارانلار

آيدى بهرسهم ادا بولماز بۇدەردلەر
سۇلەيمانكا ايلچى سيدر كه بۇتەر
آتا انه سن آغيريدان پەرزەندلەر
تاڭلا شولار ديدار گورمەز يارانلار

مەنكا بو سوزلەرم اشەن حايран
زۇرباتسىز كەشىنكا سوشكىدر وەيران
غيبات كەش بەندەگە آزاب كوب چەندەن
گورجەك زادى زۇلم بولار يارانلار

بەندەلەر سرائدا ايلارلەر پۇشمان
بىي نامازلار قالماز دووزاحدان آمان
كەمكا توحمندا بر بولسا قۇران خان
بارچا مۇشگل آسان بولار يارانلار

ماحتۇم قۇلى نچك گەچەر بو حاللار
بىي ناماز يولداشى يلان ايچيانلار
اۈچ موڭ يىللىق سرائ اوزاقدر يوللار
اون باش مۇڭ يىلدا سافى بولار يارانلار

شوندادر

اي يارانلار غاپل اولماڭ جانلى جانلار
اوندادر

اۋى زەھەر شەھدى شەكەر تورپە باللار
اوندادر

98 اول يۈۈيز ماغشار مۇساللات غالمالار
00 اوندادر

02 تورپە بەككەر تورپە خانلار تورپە ايللەر
03 اوندادر

04 بر يۈۈز آھى نىدامات قىلى قاللار
05 اوندادر

06
07 ھەر كم اوز حالينا آغلار نہ آنا اوغلا
08 باقار

كۇكرەيب ھەم تترەيب قاهرى غازاب
11 برلا ساقار

13 چۈح يلانلار حاشلاشيب بۇغرا سپات
15 مويىلەر چاقار

17 بىي نامازۇ بىي زەكەنى حاق جەھەننەمدا
18 ياقار

20 سورانى حىزىر سپات شازاقش بەندلەر
21 اوندادر

ھەر كىمە قاتىر ايلەسا چاق دووزاڭك اودىن
ساچار

ھەر كىمە لۇتق ايلەسا جرمى گوناسىن
اول گەچەر

اسى ءال قۇللار سراتدان يىلدىرىم يەلدەك
گەچەر

كىمە بىر يىل كىمە يۈز يىل كىمە مۇڭ
يىلدا گەچەر

اول بەيك داغلار اۇزاق بوللار سوسز چوللەر
اونىدادىر

تاشلا اول تووپىقلى قوللار مۇرشىدىنا
دالداىر

ھەر كىشى احسان ادەر احسانى اڭك
يانىدادىر

كىمەلەر شاد كىمە غامگىن ھەر كىشى
بىر حالداىر

مالى دۇنيا آخرى دۇشمانلارى ھەم
آندەدر

اول ايمىرلەنمىش براغلار ھۇللە دونلار
اونىدادىر

رۇۋىيا ماختۇم قۇلى جامى اجەل ايشىسەڭ

گەرەك

مالى مۇلكى دوولەتكەن بارچادان گەشسەڭ

گەرەك

تايبان قىل كوپرىسىندەن زاويا دوشسەڭ

گەرەك

نجه غىبات نجه بالغان سوزلەرى آشساڭ

گەرەك

اول قلىچدان يتى قلدان اينچە يوللار

اونىدادىر

براغڭ

مومىنلەر براغڭ واسپىن سوزلاين
 آراب دلىن سوزلەر سوزى براغڭ
 بوينى اوزين گووسى يەسى رەشكى آق
 ادامزادا مەگزەر يوزى براغڭ

آلما روشەن بىر آلىنڭ آغى
 يوغىنىدىر بۇينىزى يوقا دوداغى
 ياشىل زەبەرچەتدەن ايكى قولاغى
 دالڭ يىلدىزنا مەگزەر گوزى براغڭ

يىلدىمەك بولار تويناق قاقىشى
 سغىر سىپاتلىدىر قۇورىق چىقىشى
 آرقاسى تاغئادر بىلمەز يوقىشى
 اينىشى چىقىشى دۇزدر براغڭ

اوت ايمەز راحماتدان دولىدىر ايچى
 قزىل ياقوتداندىر آلىنڭ ساچى
 اشەكدەن اولىدىر غاتردان كچى
 يورىسە بلىنمەز ايزى براغڭ

ماحتۇم قۇلى آيدار آلامدىلىلا
 دەولەت باقىسىنى "اوزڭ بەر آلا
 مۇنەر اونى آحماد ابىنى آبدىلا
 يۇرەگىمە دولى سوزى براغڭ

سراد كوپرسى

يەر آستىدە مەسكەن تۇتەن سراد
 داغلار كىمىن يۇز مۇڭ رەسمان داقەرلەر
 آزاب بەرمەك اۇچن ھەر بر نامەردە
 يەدى يەر آستىدان اونى چەكەرلەر

يارادان آللادان پەرمان يەتتىسە
 يەتمەش مۇڭ ساپ مەلەك دۇشەر بۇ غۇسسە
 ھەر ساپى ابىس جىنا يەتمەش مۇڭ ھەسسە
 آلب گەلب يەر يۇزىندە چو كارلار

تورت سوتن ھەر سوتن اوتوز موك باشلى
 اوتوز موك دامانلى (1) اوتوز مۇڭ دىشلى
 ھەر دىشى بەلەند داغلاردان گوچچلى
 ھەر دىشىندان اوتوز مۇڭ زىنجىر داقارلار

داغلاردان قوواتلى دەريا ھاياتلى
 "اوتگۇر آلامز دىشلى نەھەڭ سىپەتلى
 ماحشار گۇن حاق يانندا بولسەڭ اۇياتلى
 پىل "گاومىش بويونلى مويىلەر سۇقارلار

ماحتۇم قۇلى بويون قويغن پەرمانا
 قىامات گون چاپىڭ گەلسە بو جاننا
 جەھەننەم قەھرىندىن چەكسە زبانا
 نەر بوغرى سىپەتلى ايچىمان چاقارلار

دردلەرى دەروشلەرك حلوئادا حالق

انباريدىر

اورتادا قىزو جووان دىرسە شىكى توپىر

بازيدىر

سچراشار قىزو گەلىن اوستىگە گويا

تازيدىر

حاق ايشىمدەن بى حابار حالق ايچرە

باغزى قازيدىر

تابىغى جن دور اونك حاققا (1) شەيتان

اوزيدىر

تامۇغك دىقانجيدىر ھەر كىم بو ايشە

رازيدىر

شەكەدە گلدىر دوستلار گەلدى قىياماتدان

نشان

تاگىرى پىغاممار سوزىندەن بى حابار

بو پىرلەر

فاسقى قازى بىلىپ زالما نايب دىرلەر

ھەر كىشى كورسە گەلىپ اووال رشوۋەت

پىرلەر

باغلايب بەتان ايلە فاقىر اهلنا (2) تاقسىرىلار

سەللە باغلاب باشنا آچ بورى سوپى

پىرلەر

ايلەيب حالق اوستىنە كىوب حىلايى

تەزوپىرلەر (3)

(1) حاقىقات (2) گونالەر (3) دۇراق

بوجاھالالتدان نشان.

تابیدی شوهرت خالق ایچندا بو جاھالالتدان
نشان

قالدی دەر وشلەر تلندا داغی حاسراتدان
نشان

قالمادی مزلوملارا دستینه نوسراتدان
نشان

سەر به سەر دولدی جاھانا بو بهد آپاتدان
نشان

ده گدی آلام اهلنه یوز موڭ حجالالتدان
نشان

ار بلەرلەر کمده بولسا اول شهراره قدمن
نشان

یادا سالماز حایر ایشی تابغان زلاله تدان
نشان

نه مره ووهت نه اسەر بار نه آدالتدان
نشان

شەك ده گلدر دوستلار گهلدی قیامتدان
نشان

حورمات اهللی بولدی اول کمنک النده
سازیدر

کم کهلام او قلسا خالق یانندا خار آوازیدر

روزی ماغشار حاق رەسۇلۇڭ نا جووابىن
بىرلەر

گەر حالالۇگەر خارام تابسانقارلار ايرلەر
شەك دەگىلەر دوستلار گەلدى قىياماتدان
نشان

اگسەوەر ماھتم قولى سوز بىرلە
دەردك ھەرزامان

نە اوچون زالماتوبات بەردى بودوورى
زامان

آنك اوچون گوز گورەن اشدەن
اوتا دوشدى گومان

ايلەيب بىر بىرىنا داغوايى باتلىنى
ھەمان

بىر شايىلىق مال اوچون تاحقيق
بەرەر الدەن ايمان

اوزىنى ار سايىنوركم ارتق ايش
اتسە يامان

خۇۋنى نا حاقدان كشى يوز شووق
ادەردوگمە گە قان

كۇربەنك گويجى اگەر غابلاڭ تاپا
بەرەز آمان

شەك دەگىلەر دوستلار گەلدى قىياماتدان
نشان

قىيامات حاقندا.

98

00

02

03

04

05

06

07

08

11

13

15

17

18

20

21

22

حاراب اەيلەر،

عمومىن بولان مۇشكىر بولماز سوزىمە
جەبىبار بو جاھانى كور حاراب اەيلار
كوب نارسەلەر گەلب گەچەر گوزىمە
بو دۇنيانى بەد بەدكار حاراب اەيلار

98 ايشى روواج تاپار بەد ايش توتانك
00 دىلەگى دووش بولماز حاقىدىب ياتانك
02 يەريوزىندە بولار گۇيچ گۇيچ يەتەنك
03 جاھانى زۇلم ايلەب زور حاراب اەيلار
04
05 اېلمە اۇيماز دەرۈشلەرى چەت بولار
06 يوق ايشلەر يول بولار بار ايش بەد بولار
07 شەرىغان يوق بولار بەدايش سەت بولار
08 ھەر اولىكانى نىجە توور حاراب اەيلار

بالى بوغاز دەردى نەشۋرى تاش
11 آممان شەھرىن دەريا باسراىنى آتاش
13 مەدىنەنى آشلق مەكگانى ھەبەش
15 ھرات غانداھارى مۇحاراب اەيلار

17 روم شەھرىنى اەيلار ساغىقا حاراب
18 يەمەن ھولاج بلەن موسرىنى آغراب
20 كوپانى تەرك بوزار باغداد شەھرىن آب
21 رەى اولىكەسى دىلەب يەر حاراب اەيلەر
22

سوزيمه قولاق قوي آقل هه مېشه
تەرمېزە تاغون دوشەر رەنچ شەھرە كېشە
ساراحسى مەرگى بوزار مارینى رېك باسار
شېراز شېرغانى موور خاراب اەيلار

قاشغارى حتايى كاپر ھىند گەر
حتايا آسماندىن گەژدىملەر ياغار
ھەر گەژدەم تۇيەدەك بىر بىر گە تەگەر
ھىندستانى آھو زار خاراب اەيلەر

آدىن شامى اتكاچ لاجورا آزى
غايىدىب ايزىن ئاپماز داغىمى يادۇزى
آبى جەيخون خاراب اەيلار خارازىمى
اترافدە ھەر مۇلك بار، سو خاراب اەيلار

دارغانا شەھرىنە گوو كەدن سەس گەلەر
اول بىر ياوز سەسدر لىشەن ءولەر
بولغارىك شەھرىنى اول اورس الار
اورسى دەججال بلەن نار خاراب اەيلار

ماحتوم قولى ھەر كەم دەگەلسە جاندىن
بو ايشلەر ءلوك گەلەر آخر زاماندىن
مەھدى يەردەن چىقار ايسا آسماندىن
دەججالى اول ايكى ءار خاراب اەيلار

بىر بەدىيان گەلەر

دەبەقتل آرز ادلى دەججال سوگىندىن
مەرۋەدەن ساپادان بىر بەدىيان گەلەر
ناچە واقتىدىن آنىك سوگرا جەگىندەن
لوچ گونىدە آلاما بو نشان گەلەر

يوزى ادام گونىدەك آلنىك آغى
مسلى دۇيا مەگزار بويىنى آياغى
قوچ دوملى قوچ دىللى غالقان قولاغى
باشىنىك لۇستىندە شول قوران گەلەر

آز قىلار كەم شامى گوگە يەتمەگە
بىر ھەپتەدەن پورسات تاپار ياتماغا
جاھان گەلەر توماشاسىن اتمانگە
ياخشى يامان بارچا موسلمان گەلەر

قاپچى آندىن ھېچ كەم ئاپماز حىلاسى (1)
مۇمىنلەر خوش بولار خوول ادەر
آسى (2)
ساغ قولىندا بولار مووسا آساسى
سول لىندە مەھرى سولەيمان گەلەر

نچەسەنە مەھرى سۇلەيمان سۇرەر
نچەسەنە موسا آسائىن اورار
حالىق يارى اق بولار يارىمى قارار
قارا يوزلى بەلى بى ايماڭ گەلەر

دەججالدەن اولڭ دىڭلاڭ آشىقڭ سوزىن
بىل بولماز گون آى گىجە گوندىزىن
قارق گون قارا توتىن آلامڭ يوزىن
يەرى گوڭى باسب بوز دۇمان گەلەر

اولجاناۋەر يوق بولار حالىق اندان دىنار
اوغلى سىز زار اورار حالىق اوجى سىنار
آدام ساي اون مەلەك آسماندىن اينەر
آغلاشب مەر يردەن يوز پىغان گەلەر

ماحتوم قولى آيدار كەلام سوزىندە
توتاشار يەرو گوڭ داغلار دۇزىندە
اسراپل سور چالسا يەرڭ يۇزىندە
اۋمىدىسز حاك (1) تەنە تازە جان گەلەر

دورار

برگۇن اول گۇن باتاردان
بەلى مەشھۇر خان دورار
يۇزى ماھى تاباندەك

بىلەكلەرى غان دورار

گورڭ حوساين مۇرزانى
حاقا يازار آرزانى
يەرلەر اۋرب لەرزانى

اسراپلدىن اۋىن دورار

حايوان انسان شاندا
آجال باردىر ياندا

دەججال دۇنيا اينەندە
باشغا مىللەتدەن دورار

آشقلا راۋى بولماز
دۇنيا يۇكى تاي بولماز

يەر يوزىندە آى بولماز
گۇن باتاردان گۇن دورار

دەججال سازن غۇرانسوك
ساز سۈھبەتن سۇرەنسوك
دونب كاغبا بارانسوك

آرواح بىلە جن دورار

ئىيە جوچ ۋە جوچ دىيەرلەر
 بىر بىرىنى ئىيەرلەر
 بىرىن ۋە ئولدىر غويارلار
 بىرنىڭ يەرنە ئون ۋە دورار

ماحتۇم قۇلى دىر ھەيھات،
 روزى ماھشار قىيامات
 ايا قازىيل حاجات
 بارچا ايشلەر قىين ۋە دورار

ماحتۇم قولىنىڭ غازال لارى

رقاملار	نامەلەر دوغرىسىدا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	نومۇر لارى ساقچى
	1	
98	شاغرلىق قوۋاتىنى تاپش	
00	حاقندا.	9
02		
03	نورغن دىدىلەر	11
04	گونلەر ھەي	14
05	باربۇم سارى	16
06	ھەر يانا	17
07	دىۋانا گەلىدى	19
08	اويان دىدىلەر	20
22	اۋشىم يارانلار	22
23	بىجان گوردىم	23
11	ايىمى گوردىم	26
13		
15	2	
17	آدامنىڭ دونيا گەلىشى حاقندا.	29
18		
20	دوردينە يا باشىدە	31
21	جوشا يىدىنىڭ	33
22		

رقاملار	نامەلەر دوغرىسندا ۋە غازال لارڭ آدلارى	نومر لارى ساحيبا
	3	
	ايش بترجهك يگيده گهرهك زاتلار حاقندا	37
12	دون بولسا	39
13	يار گهرهكدر	40
14	آتى گهرهك	41
15	دون گهرهك	42
	4	
	ايسلەنمەك يەردە گورىنمەزلك حاقندا	45
16	بەرلەنگەن يەردە	47
17	سۈھبەت ياخشىدر	48
	5	
	ءاويلەنمەك دوغرىسندا	
18	ءاويلەنگەن	50
	6	
	ياخشى آت ۋە ادەرمەن يگت حاقندا	53
19	دەپە ەدر دۈز نەدر	55
20	باشى گهرهكدر	56

رقاملار	نامەلەر دوغرىسندا ۋە غازال لارڭ آدلارى	نومر لارى ساحيبا
	7	
	غىلق حاقندا	
21	قارا رەك بولار	58
22	بىرى بارا يوزاۋرساڭ	59
	8	
	ساز سۈھبەت حاقندا	
23	گەلەندە باردىر	61
	9	
	آداملارى ئاناماق حاقندا قى سىناغلار	
24	تۈرىش گورڭ	63
25	شال تاپسا	65
	10	
	كەم آقل ليغك نەتىجەسى حاقندا	
26	حام اولار	69
	11	
	گەلشكسز زاتلار حاقندا	
27	ياراشماز	71
28	ياراشماز	72

رقاملار	نامەلەر دوغرىسىندا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	نومور لارى
	17	
	رزق حاقىندا.	85
25	ايش بولماز	87
36	يەلدىم توت	88
37	دۇۋزام بولماسا	89
	18	
	باتر-غورقاقلىق حاقىندا.	91
38	بايا سەرەتمەز	93
39	بولماسا	94
40	باشدا بەللىدىر	96
41	مالى بولماسا	97
42	اولاشدى	98
	19	
	غارىبلىق حاقىندا.	
43	ياد بولار	99
44	عدۇيشىنە دەگمەز	100
45	الدە بارى بولماسا	101
46	يولى گۈزلار	103
	20	
	خوسىدار حاقىندا.	
47	سەر بلانى	105
48	يات پاختى	106

نومبر لاری	نامہلر دوغورسندا وہ غزال لارک آدلاری	رقاملار
	12 بولدیرب بولمیان ایشلەر حاقندا.	
74	بولما یور	29
	13 بولجاق ایشلهره چاره بولمازلق حاقندا.	
76	باشی سیندبرار	30
	14 اوغری حاقندا.	
78	حالك سەنك	31
	15 ءاوز ءاوزینه گوون یه تمهك حاقندا.	
80	داغ سایار	32
81	آت یانندا به لیلیر	33
	16 توره کـگـهل وه ساغنماق حاقندا.	
83	بههم ادهر	34

رقاملار	نامدلهر دوغريسندا وه غارال لاراڭ آدلاری	نومر الاری	ساقیل
	26		
	یاراماز آداملار حاقندا		
		129	77
		131	78
61	اقرار سز آردهن	132	79
62	آسل زانچا بولماز	133	98 80
63	جه گئی بهلیدر	133	00 81
64	زهر اولماز	136	02
65	بولداش بولان	137	03
66	ایچن یالیدر	138	04 82
67	چیقما یان آردهن	140	05 83
68	چانگندان	141	06 84
69	یگیده	143	07 87
70	چیقبیلر	144	08 88
71	ده گمهز		
	27		
	ناس چلم غیبات حاقندا.		
72	چلم	145	11 9
73	ناس آتان	147	13 9
74	چلم ککش	148	15 9
75	غیبات ککش	149	17 1
			18 2
			20
			21
			22

نومبر لارى	نامەلەر دوغرىسىندا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	راقاملار
	21	
109	آياللار ھاقتىدا.	
111	يورەسنىڭ گەلەر	49
112	آنا مەڭزار	50
113	ايسلارن	51
114	اۈچ آيال بولار	52
	22	
	نورۇز ھاقتىدا.	
116	جاھان پەيدا	53
	23	
119	مەيدان يولقسا	54
120	گۈزە مەيماندر	55
122	يارايدار	56
	24	
	باشسىزلىق آغزى آلاق.	
123	نوقسانا گەلەر	57
124	مەدەنىيەت	58
	25	
	مۇحتاجلارغا ھايرەتمەك.	
126	گەنەزمىش	59
127	كەچىر ياراللار	60

نومبر لاری	نومبر لاری	نامہ لہر دوعریسندا وہ غزال لاری آدلاری	رقاملا
	77	آزاریدر	92
	78	ءاوز ءاوزیگدن	93
	79	نہ بلسن	94
98	80	ءنازینہ دہ گمہز	95
00	81	ءار یانندا بہللیدر	96
02		30	
03		بیر یارملارنی اوویشی.	
04	82	ءاوگی آردی بلنمہز	97
05	83	آحمادشانی اووہنی	98
06	84	اووگی	99
07		31	
08	87	آیدیشق سووال جوو'ب.	
	89	اوانندان	100
11	90	سووال جوواب	101
13	93	قایدادیقی بلنمہز	102
15	195	سوراغ غایتارغی	103
17	197	بلنمہزمک	104
18	200	اوراز مہکای شاہیرا	105
20	201	بر نچہ مسال	106
21		32	
22		آناسی حاقندا.	

رقم	نامەلەر دۇغرىسىندا ۋە غازال لارڭ آدلارى	نومر لارى ساقىيا
	28.	
	نەسىجەت.	
151		
153	گىدىجى بولما	76
157	قەمەت ياشىدىر	77
158	بوستان تاپلاماز	78
160	قۇل بولغن	79
161	گەزەمەك بىلەن	80
162	دەلالت ياشى	81
163	تابماز سەن	82
164	ياقازچا بولماز	83
165	باش بولماڭ	84
	29	
	آداملارڭ بېرى بېرىندەن	
167	قاپاويدى.	
169	ايدەن نانېنا دەگەز	85
170	قادرن عىنا بىلەن	86
171	سالارغۇشنى اڭلاماز	87
172	جوش ياندىرار	88
173	دىنى بلانى	89
174	باش اۋستېنە	90
176		

نومبر لارى	نومبر لارى	نامەلەر دوغرىسىدا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	نومبر لارى
	235	اتمەدك دۇنيا	127
	236	نامىس بىلە آر بىلە	128
98	237	گەلەزمى	129
00	238	ھىجران قايسى بىلەدم	130
02	240	بىلەدم	131
03		34	
04	241	أشق ماغشوق ھاقىندا.	
05	243	ھوكوملى	132
06	245	گوزەلم	133
07	248	بو دەردى	134
08	249	ھايراندار	135
	250	نۇرۇندا تاپىلماز	136
11	254	گۈلزاردان آيرىلدىم	137
13	256	گوردىكىمى	138
15	257	ھالان	139
17	258	گوزم دۇشىدى	140
18	260	قۇرمالى بولدىم	141
20	261	اى دوست	142
21	263	گەچىپ بارادر	143
22	264	گۈبىزدەن سەنى	144

تەمىنلەش	نامەلەر دوغرىسىدا ۋە غازال لارڭ آدلارى	راقاملار
	۳۳ دۇنيادىن ۋە دۇنيا آداملار يىنىدان	
205	زەرەنەنىش.	
207	احسان قايسى بىلىمىز	108
208	دوكتۇر باراڭ	109 ⁶
209	كۆيىم ياندىم كۆز بىلە	110 ⁷
210	گەچەر خالىغا	111 ⁸
212	غان چىقار	112 ⁹
213	گورىنىر	113
215	ياخشىسى	114
216	باشىمىز!	115
217	دۇمان غالىمادى	116
219	سالى دۇنيا ھەي	117
220	داشمەدان	118
221	مالىمەدىن بولارمى	119
222	غاچا باشلادى	120
224	بىلا بولار	121
225	بۇ دۇنيا	122
228	گەلىدى بارانلار	123
230	آخىر زامانا	124
233	غلار بۇ دۇنيا	125

نومبر لارى	نامىلەر دوغرىسىدا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	رقاملار
	36	
	دۇنيادىن بوش كىتمەك خاقىندا.	
98	باقا يانا كىدەرسەن	164
00	كىلەن كىدەن بارادر	165
02	ايقبال بولمادى	166
03	باتىدى يارانلار	167
04	يەتمەيەن غالىماز	168
05	سويگىلەر	169
06	ياغىدەر ياغى	170
07	دېش كىتمەك	171
08	بەندەنىڭ	172
	37	
	دۇنيا خاقىندا.	
11	دالدىر بو دۇنيا	173
13	سەر كىدەر	174
15	سۆۋراتلىغ	175
17	يوتىپام دورىبىر	176
18	روۋان گۈرە	177
20	مازارستانا سارى	178
21	جان اچىندە	179

رقاملار	ناملار دوغرىسندا وه غازال لارك آدلارى	رقاملار
146	دهرد اولدى	267
147	ساتاشدم	268
148	اويلماق	270
149	ناما غارشى	271
150	آشق بولمشم	272
151	احتيارم قالمازا	275
152	يانلردى مەنى	276
153	بولم ايندى	279
154	بارمى يارانلار	281
155	ايشقان ايچمەك	282
156	ماغشوق حاقندا	283
157	يار سەندەن	285
158	گوکمن يارانلار	287
35		
159	اوز اوزينه آيدانى.	289
160	گونم	291
161	نەيلەين	294
162	گورسەم	295
163	اولى بولب غالب مەن	296
	بىۋەپالاردان	297

نومۇرلار	مەزمۇنلەر دۇغرىسىدا ۋە غەزەللەرنىڭ آدلار	رەقەم
3	كار بىلە	197
4	سولتانیلەر	198
6	گوۋن جەم بولۇپ	199
7	ھەر ساغات بىلە	200
9	ایمەنە گور	201
0	غالا جاقدر	202
2	ساچار گیدەر	203
3	بۇرۇن	204
3	جاھان ایچىندە	205
8	نازار اینە	206
1	بۇرۇن	207
2	حاباردار بولۇپ	208
4	بۇ ایشی	209
5	امرحان گەلەر	210
6	آلنگدا	211
8	جەببار بار	212
2	افزىلمەز دەن بۇرۇن	213
5	گیدە جەكسەن	214
6	دۇش گەلسە	215
7	عراگە يانپ سەن	216
8	چاغىر بۇ جاغلار	217
9	بەللى	218

رەقەم	نامەلەر دۇغرىسىدا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	نومۇرى
180	گەلەندىر	325
181	مەكانا گەلدىڭ	328
182	بۇلايا	330
183	سىل غالماز	331
184	دۇنيەدر	332
185	چالدى گىندى	333
186	قىزدىر بو دۇنيا	334
187	ئىنالىر بولدى	336
188	پايانى بولماز	338
189	قاشتادىر	340
38		
دۇنيا گەلەن ءولمەلى.		
190	آڭلارلار	342
191	بولماق خاقىر	343
192	ھوزاسىدىر	344
193	شايلامىنى	346
194	ياتماز ھىچ	347
39		
ءولىمى يادە سىلب قىياماتدان غورقىزىشى.		
195	آدامزاد	351
196	قىيامات	352

تۆمۈر لارى	رقاملار	غىلامەلەر دۇغرىستىدا ۋە غازال لارى آلارى
		43
		دەرويشلىك پىرسوپىلىق ھاقىندا
3	232	داغلارداشلار بىلە
5	233	سوپىلار
6	234	تەرس چىقار
8	235	نەيلەر ھەم
0	236	باغلار ھەي
		44
		دۇنيادەن گەچەن مەشھۇر آرىلەر ھاقىندا.
31		
23	237	ساجدى مۇھەممەد
24	238	يەربە يەر گەچدى
25	239	ادب گەچدى
27	240	چىقىپ اوتۇرمىش
29	241	آدلى يارانلار
33	242	گەچدى دىدىلەر
34	243	آلى بىلە گۈكچە كەبىدەر
38	244	دىيە دىيە
42	245	رووان بولدى
43	246	كىپارات اندى
44	247	شالىق بايى

نومۇرلار	ساھىبى	غەنىمەتلەر دوغرىسىدا ۋە غازال لارنىڭ آدلارى	ۋ. ۋ. ۋ.
		40	
391		دۇنيانىڭ گەچىپ بارماغى ھاقىدا.	
393		بولۇپ غولۇندى	2
395		آغلار مەن	2
396		يەنەرسەن	2
398		گۈچەرسەن	2
399		غالبازلار	2
400		مالا مەشغۇل بولا-بولا گەچەرسىڭ	2
		41	
		دەن توتماق ھاقىدا.	
402		عدالىمى	2
403		دۇمان گورىنار	2
404		پەشەپىل بىلە	2
405		زامانا	2
		42	
		نامازلى بىنەماز ھاقىدا.	
408		جەمبار بىلەر	22
410		ھودا عدالىمى	23
411		ناماز اوقا	23

نومۇرلار	ئىسمى	ئىسمى
	ئىسمى	ئىسمى
446	سوۋدىگم يوسىقى پىغامبار	2
447	آنبار ساچىدىلار	2
448	آلىدىر	2
449	ايكى دۇنيانىڭ سولتانى	2
450	قاھرى قانا	2
451	ھۇۋشى ياندىرار	2
452	قالاندار بلە	2
453	سومىشەم سەنى	2
45		
	آللا ۋە پىغامبەرە يالبارشى	
457	ھاقتىدا.	
459	ھانى اۋچىن	25
461	سەندەن بېخابار	25
462	قاشى آى	25
463	يا موۋلا	25
465	اشيا	260
466	آدام ياراتتى	261
468	اتگەن كەرىم	263
471	رەببىم جەلىل	263
474	رەببىم جەلىل	264
476	يولدا سەنى	265

نومۇرلار	ئىسمى	ئىسمى
	ئىسمى	ئىسمى
266	ياراب	266
267	يەتتىدى سالم	267
268	بىزنى	268
269	سولتانىم	269
270	سەمادە بەللى	270
271	يا زولجەلالم	271
272	ھالىما مەنىڭ	272
273	قولىڭ بولدىم	273
274	دۇنيانى اۋىتماقى گەرەك	274
275	باغشلا بىزنى	275
276	يا بارماق	276
46		
	قىياماتىدان ءاولۇڭ بولجاق ايشىلەر	
	ھاقتىدا.	
277	آرتىسا گەرەكەر	277
278	بولارسەن	278
279	گەلسە گەرەكەر	279
280	قالار يارانلار	280
281	يەھىيىنىڭ	281
282	ياپىلار بارىر	282

غالادنى دوزەدش.

دۇزۇۋى	ياڭلىشى	سەتدە	ساقپادا
آياقسىزلار	آياقسىزلار	25	آخرى
گەرەك	گەرەك	17	41
بىمار	بىمارور	2	43
خارۋار	خارا	3	46
آغاچا	خاچا	7	47
لوغلى	وغلى	6	55
ايچرە	يچرە	12	"
غىباتدان	غىباتدا	5	58
گىتمە	گدى	20	59
ءاوپىندەن	ءاوپىندە	9	62
يولا	يودا	6	65
اوتوشن	اوتوشر	13	"
شايبى	شابى	14	"
اويدىرمار	اويدىرمار	15	66
اوۋىق سوزى	اوۋىق نو سوزى	5	72
بىلمەك	بىلمەك	21	"
خاچارا	خاچاردا	7	73
آزدىسا	آزدىسا	18	74
گەلىم عىتوت	گەلىم نوت	13	88
لول	ول	15	"
قىل سابىر ايله	سابىر قل ايله	6	89
ايزلەمەز	آرلاماز	1	90
دوغماق اوغلىدان	دوغماق دروغلىدان	4	93

— 562 —

نومۇرلار	غىنامەلەر دوغرىسىدا ۋە غزاللارنىڭ آدلارى	نومۇر
523	آخىر زامان گەلەر	2
524	يارانلار (قىيامات)	2
527	شودادر	2
530	براغىك	2
531	سراد كوپرسى	2
532	بو جاھالاندىن نشان	2

دا	سەئىدە	ياڭلىشى	دۇزۇۋى
22-23	ياخشىدىر	ايسلامىڭ دىنى	ماحتوم ئۇلى شووڭ
			ماحتوم ئۇلى شووڭ
	گونى		گونى
15	بولما		بولماسا
20	تامۇغ		تامۇغ
—	12		21
11	بوشلىق		جەپار آتۇ اتىن ئۆكە-
			نەزەردى
8	ورەندە		گورەندە
10	سۈە		سۈزە
4	غوج		غوج
1	دەرۋەسز		دەرۋەسز
19	پىرىپ		پىرىپ
"	قاينان		قاينان
2	بادر		بادر
14	حولاتب		حولاتب
9	آسل سز		آسللى
14	ۋە		قادر
2	امىڭ		انەڭ
15	ل		قل
12	لەنەم		بىلەنەم
11	ماقسادگى		ماقسادگى
6	بو نەشلى		بۇ نەشلى
2	آقلار		آشتلار
6	ھەگىز		ھەرگىز

دا	سەئىدە	ياڭلىشى	دۇزۇۋى
17	ياداب		ياراب
3	ي ق — بىلە		يوق — بىلەن
2	ياشا		ياشان
12	مەنۇلەرگە چەرگە		مەنۇلەرگە گەلب گەچ
15	آلتى		آلتىن
8-7	بوشلىق		گىلەزەڭ گىلەپ-پىر
			دىلەگىيىڭ دە ر
			اندى قازا يايى قۇر
			بارادر
17	احات		راحت
3	ھەلەيدىر		ھەلەيدىر
4	بۇۋىن		بۇرۇن
1	دوۋان		دەۋران
20	اتىدەڭ		اتىدەڭ
5	آرا		آرا
17	س ب		سەن
1	خوشار		خوشار
12	سوتلىدى		ساتلىدى
11	پىسلى		پاسلى
12	تاقالىدى		تاقاتىدى
3	بويىن		بويىن
11	يولداش		يولداش
12	آقل		آقل
10	آلتىسى حاتىن		آلتى حاتى
11	بۇر بۇ آسل زاتىن		بۇر آسل زاتى

دۇزۇۋى	ياكلشى	سەئردە	پادا
گورڭ اول تاڭرىنىڭ	آللادان تاڭرىنى اول	12	4
موغجراتنى	موغجراتن		
جانم آلاز	ج لارم	15	4
بەرگك	بەرگك	12	4
بزه	بره	19	4
قانات	قاناغات	15	4
بەردىلەر	باردىلە	22	4
رەبىم	رەبىم	15	4
قۇلىنى	قۇلىنى	2	4
قايسى	قايش	14	
فل	افل	13	4
بىكىلىك	بىگىلىك	13	4
حوشۋاقت	حوشۋاقت	6	4
آحر	آجن	5	4
شىن	سین	19	4
زەينەل	زەندب	13	4
بالىن دەك	لىن دەك	15	5
بر ياندا	بر ياياندا	11	5
گوزىز	گونجىز	1	5

СССР дѣлѣт нѣтапханасѣ
 ГОСУДАРСТВЕННАЯ БИБЛИОТЕКА СССР
 № _____